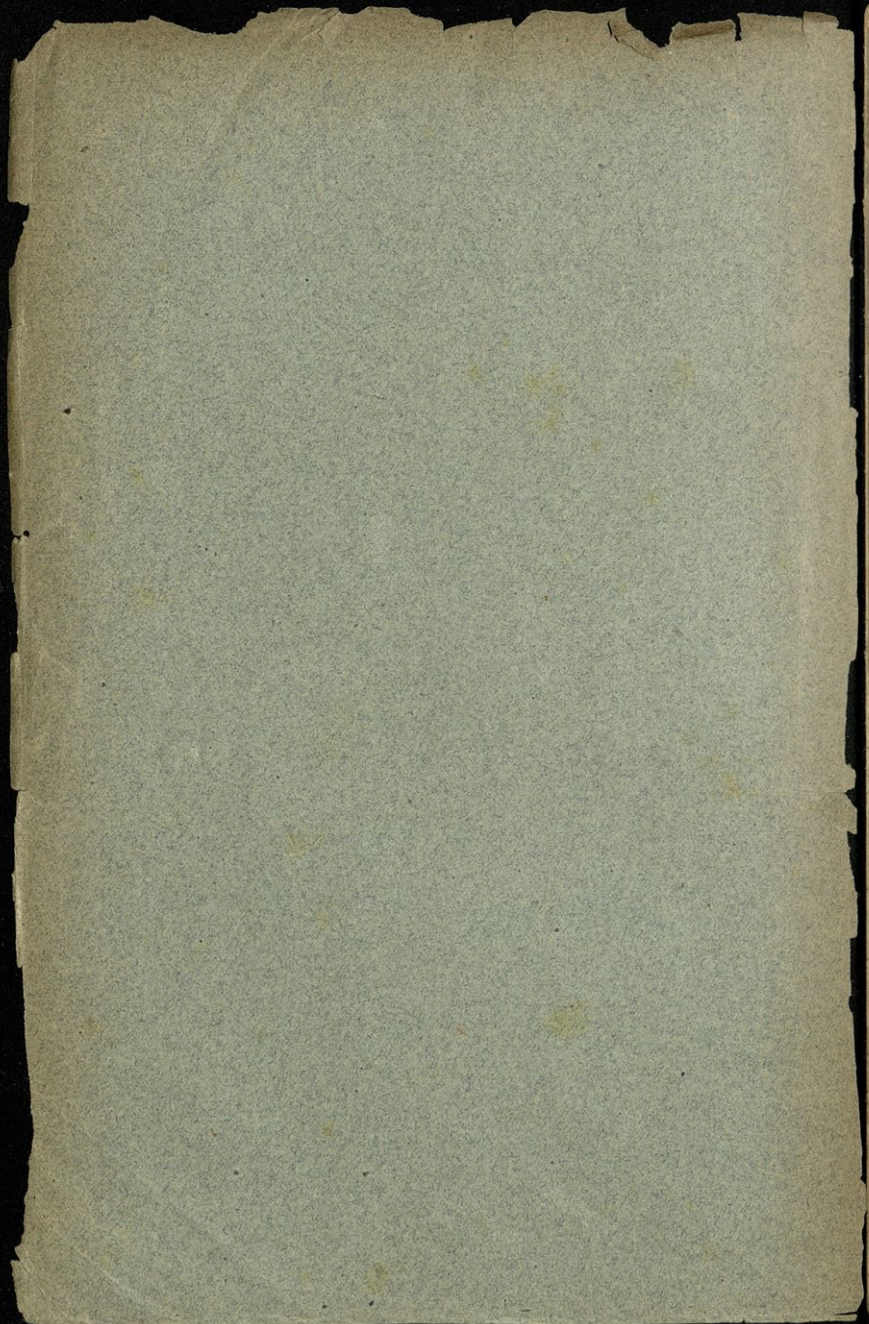

35351, VII, B, e 12

eingestellt,

Latinske vadbe

za

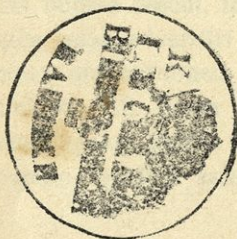
drugi gimnazijski razred.

Sestavil

Fr. Wiesthaler

c. kr. gimn. ravnatelj.

II. natis.

Cena vezani knjigi 3 K 20 h = 1 gld. 60 kr.

V Ljubljani.

Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

1896.

Lattinske vabbe

1707 gimnazijski razred

Mr. Wiesenthal

Prague

1887

Dear Sir

Yours faithfully

W. Wiesenthal

1887

I. Vadbe.

Verba deponentia.

Prva konjugacija.

I.

1. Imitēmur exempla bonōrum! 2. Si exempla bona semper imitārēmini, meliōrēs et sapientiōrēs essētis. 3. Sapientēs virī nūquam dīvitiīs glōriābuntur. 4. Proprium est hominibus magis nova quam māgna mīrārī. 5. Stultum est vēnātum dūcere invītās canēs. 6. Dux militēs hortātus, ut fortiter pūgnārent, hostēs invāsit. 7. Māgnitudinem animī tuī semper admirātī sumus. 8. Nōtum est, cur Rōmānī Hannibalī insidiātī sint. 9. Nōn laetātī essētis, sī haec perīcula vōbīs mināta essent, in quibus nōs versābāmur. 10. Rōmānī Galliae gentēs, quae adversārī cōnātae erant, omnēs superāvērunt. 11. Nōn semper, quī orātiōnem bonōrum imitātus erit, facta quoque (eōrum)¹ imitābitur. 12. Deum precātūrī caelum contemplāmur. 13. Alexandrum Māgnū ingēns rēgnū Persārum cum XXXV militum milibus occupāre cōnātum esse nōtum est.

II.

Reki.

1. Frūstrā cōnātur, cui Deus nōn auxiliātur. 2. Multī rixantur dē lānā saepe caprīnā. 3. Ubi cupiditās dominātur, innocentiae leve est praesidium. 4. Imprīmīs venerāre Deum, venerāre parentēs! 5. Nulla minantis auctōritās apud liberōs. 6. Cunctantem hortāre! 7. Cōnsōlātor miserōs, ut Deus tuī recordētur in calamitāte! 8. Prīma causa bellōrum saepissimē fuit cupiditās dominandī. 9. Deus colendus et venerandus est. 10. Māgnās rēs cōnātūrus cōgitā, quis tibi auxiliātūrus sit!

¹ Kar stoji v okroglem oklepu ( ), to je le v jeziku, iz katerega se prevaja, nepotrebno in se torej sloveni (oziroma latini).

III.

Puer mendāx.

Puer, cūstōs ovium, saepius colōnōs in (*na*) auxilium implōrābat, quasi lupum cōnspicātus esset. «Lupus, lupus!» clāmābat, «succurrite mihi!» Colōnī celeriter ad puerum properant et, cum lupus nūsqum appāreret, ad opera sua discēdunt. Hāc rē puer māgnopere laetātus est et ita aliquotiēns colōnōs advocātōs illūsit. Tandem rē vērā lupus in gregem irruit. Tum puer vehementer lāmentātus est et miserābili vōce ōrāvit, ut sibi (*njemu*) et gregī auxiliō venirent. Sed colōnī totiēns illūsī fidem eī nōn habuērunt. Ita lupus liberē in (*med*) ovibus grāssātus est et dēnique ipsum puerum lāmentantem dilacerāvit.

IV.

Agricola et filiū.

Agricola senex cum mortem sibi (*mu*) appropinquāre sentīret, filiōs suōs advocāvit et ad concordiam hōc exemplō adhortātus est. Fascem virgārum iis porrēxit et, ut fraagere cōnārentur, hortābātur. Id autem cum peragere nōn possent, distribuit singulīs singulās virgās, quās illī celeriter frēgērunt. Tum pater eōs docuit, quam firma esset concordia quamque imbēcilla discordia.

1.

1. Mnogi ljudje se ponašajo celó [s]¹ svojimi napakami. 2. Posnemajmo hrabra dejanja svojih očetov! 3. Aleksander Véliki je občudoval in posnemal Ahila. 4. Kaj bi ljudi v nesreči tolažilo, ko bi ne bilo nobene nade (= ne bila nobena nada)? 5. Nesrečnik se bo tolažil [z] nado boljših časov. 6. Ne morem [ti] povedati, kako zelo [da] sem te občudoval. 7. Herkul je ubil mnogo roparjev, ki so bili popotnike zalezovali. 8. Ko je bil poveljnik ohrabil naše vojake, da naj bodo (imperfect.) pomljiivi [svoje] poprejšnje hrabrosti, so pogumno napadli sovražnike. 9. Prijetno mi je pogosto bivati (= gibati se) med zvestimi prijatelji. 10. Znano nam je, da so častili mnogi narodi živali [po božje]. 11. So napake, posnemajoče čednosti. 12. Nesrečniki se [morajo] tolažiti.

2.

Agezilaj.

Opominjan od prijateljev, da naj poslušā (imperfect.) človeka, ki [s] čudovito umetnostjo posnema (cōni. imperfect.) glas slavčev, je dejal Agezilaj, kralj lacedemonski: «Prepogosto sem slišal slavca samega.»

¹ Kar je v oglatem oklepu [], to se ne latini.

Druga konjugacija.

V.

1. Deus nōs tuētur et semper tuēbitur. 2. Audīte, iūdicēs, et miserēminī meī, miserrimī hominis! 3. Multī, quī aliīs fēlicissimī vidēbantur, sibi ipsīs vīsī nōn sunt. 4. Omnēs tuī miserērēmur, sī peccātum tuum fatērēris. 5. Nūmquam verēbimur peccāta nostra fatērī. 6. Caelum intuentēs cōnfītēbimini: māgna est Deī potentia! 7. Athēniēnsēs Miltiadem dē rē publicā optimē meritum accūsāvērunt et condemnāvērunt. 8. G. Jūlius Caesar Aeduīs, quī dē populō Rōmānō bene meritī erant, auxilium contrā Helvētiōs pollicitus est. 9. Utinam miserōrum semper miseritī essētis! 10. Vērū fatēmini; id sī fassī eritis, culpā liberābiminī. 11. Catilinam sociīs suīs maria et montēs pollicitum esse nōtum est.

VI.

Reki.

1. Ferrum tuētur prīncipem, at melius fidēs. 2. Miserēre pauperum! 3. Quī deōs fallunt, hominēs nōn verentur. 4. Quī tacet, cōnsentire vidētur. 5. Tuēre dignitātem tuam! 6. Verentor puerī senēs! 7. Dē rē publicā optimē merēberis, sī eam in periculīs tuitus eris. 8. Bene dē rē publicā merēri glōriōsum est. 9. Amicitiae summā fidē tuendae sunt. 10. Aliōs tuitūrus etiam tē ipsum tuēre!

VII.

Cyrus.

Cyrus, quem puerī rēgem ēlēgerant, nōbilis cuiusdam virī filium pūnivit, quia eī nōn pāruerat, sed adversātus erat. Pater puerī pūnitī rēgī rem renūntiāvit, precāns, ut Cŷrum castigāret. Rēx Astyagēs Cŷrum ad sē vocāvit atque hortātus est, nē culpam suam fatērī verērētur. Hic autem liberē (= *prostodušno*): «Puerī mē», inquit, «rēgem ēlēgērunt et fidem mihi pollicitī sunt. Cēteri omnēs mē ut rēgem verēbantur imperiōque meō pārēbant, ille autem adversābātur; itaque poenam meritus est.»

VIII.

Fabricius.

Cum vicīna castra Fabricius et Pyrrhus habērent, medicus Pyrrhī ad Fabriciū vēnit, prōmittēns sē Pyrrhum venēnō occīsūrum esse, sī quid (= aliquid) sibi (= *njemu*) pollicērētur. Fabricius

medicum vinctum redūcī iūssit ad dominum Pyrrhōque dīcī, quae contrā caput ēius medicus pollicitus esset. Tum rēx Pyrrhus admīrāns exclāmāvit: «Fabricius difficilius ab honestate, quam sōl ā cursū suō āvertī potest!»

3.

1. Meni se zdi vselej smrt onih bridka, ki snujejo kaj velikega. 2. Mladenīci lacedemonski so spoštovali najbolj starce. 3. Poglejte nebo in bojte se mogočnosti Božje! 4. Ko bi nam obetali lažnivi ljudje morja in hribe zlata, ne verovali bi jim. 5. Svoje zmote priznati ni sramotno. 6. Pridobivši si mnogo zaslug za državo je moral Ciceron svojo domovino zapustiti. 7. Ako se svojih grehov izpovemo (fut. II.), bode se nas Bog usmilil. 8. Kaj si svojim tovarišem obljubil? 9. Spoštovali ste [svoje] starše; zato vas bode Bog tudi varoval. 10. Kar smo bili obljubili, smo zvršili: branili smo državo v največih nevarnostih. 11. Izpovejte se svojih grehov, da se vas Bog usmili! 12. Slavno je pridobiti si (= pridobivši biti) za domovino mnogo zaslug. 13. [Po] izpovedbi (= izpovedanju) se krivda zmanjša. 14. O kralj, usmili se mene, usmili se mojih staršev! 15. Komu je neznano, kaj [da] je Katilina obljubil svojim tovarišem in prijateljem?

4.

Dobri ljudje se [morajo] spoštovati.

1. Spoštujte, dečki, dobre ljudi in posnemajte njih čednosti! 2. Občujte (= gibljite se) le z dobrimi! 3. S komer (plur.) bodete namreč občevali, tega (is, plur.) bodete posnemali. 4. Prav dobro ravnate, ako se morete ponašati [s] hvalo dobrih [ljudij]; prav slabo [pa] ravnajo [tisti], ki niso poslušni opominjajočim dobrim [ljudem]. 5. Toda vsak (p'ur.) ne bode dober, ki se vam bode dober (biti) zdel. 6. Včasih so bili najhujši [taki], ki so bili na videz (= so se zdeli biti) najboljši.

Tretja konjugacija.

IX.

1. Malī dē aliīs male loquuntur; bene enim loquī nesciunt. 2. Revertāmur in patriam! 3. Diē certō annī apud Rōmānōs dominī cum servīs vescēbantur. 4. Malus miles erit, quī imperātōrem gemēns sequētur. 5. Magistrātūs sunt lēgēs loquentēs. 6. Hominēs optant, ut adipiscantur senectūtem, eandem accūsant adeptī. 7. Vetus quīdam

scrīptor questus est, quod fortius multī prō patriae libertate loquerentur quam pūgnārent. 8. Victōriā nēmo clēmentius ūsus est quam Caesar. 9. Cum Pompēius ex Asiā reverterētur, Caesar iam in Galliam profectus erat. 10. Cui vestrum nōtum est, quā nocte Alexander Māgnus nātus sit? 11. Nēminī? Ergō omnēs oblītī estis Alexandrum eādē nocte nātum esse, quā templum Diānae Ephesiae dēflagrāvisset (*v slov. indicāt. perf.*). 12. Nōn questī essētis, sī, quod spērāvistis, adeptī essētis. 13. Quī virtūtem adeptus erit, ā nōbīs diligētur. 14. Iniūriam vestram obliviscendō ultī sumus.

X.

Praecepta vitae.

1. Quod sentīmus, loquāmur; quod loquimur, sentiāmus! 2. Peccātīs irāscāmur, nōn peccantibus! 3. Cavē, nē labāris! 4. Sī nātūram ducem secūtus eris, nūmquam labēris. 5. Audī multa, loquere pauca! 6. Auribus frequentius ūtere quam linguā! 7. Sic loquere cum Deō, tamquam hominēs audiant! 8. Rem tenē, verba sequentur! 9. Nūmquam irāscere et irātus nēminem umquam pūnitō! 10. Nūmquam obliviscitor, quanta bona ā Deō nactus sis! 11. Nē quaerās voluptātem, nisi officiīs fūctus! 12. Vitā dēfūctūrī animam Deō commendēmus! 13. Ultūrus aliquam iniūriam sequere religiōnis praeceptum: obliviscī melius est quam ulciscī!

XI.

Equus et asinus.

Asinus, cui agāsō post gravēs labōrēs paleam tantum praebēbat, fortunam suam querēbātur et equum beātum praedicābat, quod eī nūmquam graviter labōrantī dominus semper māgnam pābuli cōpiam praebēret. Cum autem equus in bellō vulnerātus lāpsus esset et animam efflāvisset, asinus sortem eīus querēbātur et suam (sortem) praedicābat.

XII.

Sōcratēs.

1. Athēniēnsis quīdam filium adulēscētem ad Sōcratem mīsit, ut indolem eīus spectāret. Paedagōgō dicentī: «Pater ad tē, Sōcratēs, mīsit filium, ut eum vidēres,» Sōcratēs: «Loquere igitur,» inquit, «adulēscēns, ut tē videam!»

2. Sōcratēs, quamquam omnium sapientissimus erat honestissimēque vixerat, ita in iūdicīo capitis prō sē locūtus est, ut nōn supplex

aut reus, sed magister aut dominus vidērētur (esse) iūdicium. Quī etiam cum eī scrīptam orātiōnem disertissimus quīdam orātor prōposuisset, ut eā prō sē in iūdicīo ūterētur, nōn invitus lēgit et commodē scrīptam esse dīxit. «Sed orātiō tua,» inquit, «diserta mihi vidētur, fortis et virīlis nōn vidētur.» Ergō ille damnātus est. Cum interrogātus esset, quam poenam sē meritum esse cōnfitērētur, respondit sē meritum esse, ut amplissimīs honōribus et praemiīs decorārētur et sibi (*mu*) vīctus cotīdiānus in Prytanēō publicē praebērētur, quī honor apud Graecōs māximus habebātur. Tum iūdicēs irātī hominem innocentissimum capitis condemnāvērunt.

XIII.

Aptē dicta.

1. Zēnō, philosophus Graecus, adulēscēntulō ineptē multa loquentī: «Idcircō,» inquit, «aurēs habēmus duās et ūnum ōs, ut plūra andiāmus quam loquāmur.»

2. Themistoclēs Serīphiō cuidam, quī in iūrgiō dīxerat nōn eum suā, sed patriae glōriā splendōrem assecutum esse: «Neque hercule,» inquit, «sī ego Serīphius essem, neque tū, sī Athēniēnsis, clārus umquam fuissēs.»

3. Cornēlia, māter Gracchōrum, quī postea māximam glōriam adeptī sunt, aliquandō ā mātṛōna quādā invitāta erat. Haec eī omnēs opēs suās pulcherrimās ōstendit. Deinde, cum eadem mātṛōna ad Cornēliam vēnisset, haec eam sermōne trāxit, quoad ē scholā reverterentur puerī. Tum: «Hae,» inquit, «meae sunt opēs!»

5.

1. Slava sledi čednost tako rekoč [kot] senca. 2. Učitelji se pogosto pritožujejo o lenobi učencev. 3. Vsi ljudje naj svoje dolžnosti izpolnjujejo! 4. Sokrat se ni nikdar jezil. 5. Ko je Cezar odhajal, ni se še bil povrnil Pompej. 6. Brez napake se nihče ne rodi in se ne bode rodil. 7. Molčati je boljše nego govoriti: ono redkokedaj, to pogosto škoduje. 8. Krivica se [ima] pomaščevati [z] dobrotami. 9. [Kdor] je padel (= padši), se varuje, da drugič ne pade. 10. Katera mati je kedaj pozabila svojih otrok? 11. Ker sem bil primerno priliko dobil, sem potoval z nekaterimi prijatelji v Italijo. 12. Znano vam je ime onega pevca (= pesnika), katerega so bili sledili gozdovi in zveri, ko je pel (cōni. imperf.). 13. Vemo, da se je Cezar, vrnivši se iz Hispanije, takoj napolil proti Pompeju. 14. Alcibijadovi

sovražniki so čakali onega časa, ko (= [v] katerem) bi bil odrinil, da bi nenavzočnega zatožili. 15. Blažen bode, kdor bo [prej] srečno končal [svoje] življenje.

6.

O zvitosti Hanibalovi.

Ko je Hanibal v Italijo marširal (= potoval), ga je zapustil (pass.) del zaveznikov, pozabivši [svoje] dolžnosti. Skrivaj se je sicer silno jezil. Vendar, da ne bi ostali zavezniki posnemali (= sledili) onih vzgleda, je rekel očitno, da so (oni) odrinili [na] njegovo (suus) povelje. Vrh tega je v (in c. accūs.) potrdbo (fidēs) te reči postal v domovino še (= tudi) več drugih, o katerih zvestobi je dvojil.

Četrta konjugacija.

XIV.

1. Voluptās sēnsibus nostrīs blandītur. 2. Moneō vōs, nē adūlēmini nēve mentiāmini; nam turpe est adūlārī et mentīrī. 3. Iam pater Hannibalis bellum cum Rōmānīs mōliēbatur, quod Hannibal gessit. 4. Dux imperāvit mīlitibus, ut castrīs hostium potīrentur. 5. Vir bonus cōnsōlābitur miserōs, tuēbitur innocentēs, fungētur officiīs, blandiētur nēminī. 6. Philippus, rēx Macedonum, bellum contrā Persās mōliēns occīsus est. 7. Xerxēs Athēnīs potītus urbem ipsam praeter arcem dīruit. 8. Itinerum spatia Rōmānī pāssibus mēnsī sunt; nōs ōlim pedibus mēnsī erāmus, nunc metrīs mētīmur. 9. Optimē scīmus, quod expertī sumus; sī nihil expertī essēmus, nihil scīrēmus. 10. Mīlitēs praedam partītūrī dē singulīs partibus sortiēbantur. 11. Nihil umquam oriētur et nihil ortum est sine Deō. 12. Livius historiam Rōmānam ā Trōiānōrum errōribus ōrsus est. 13. Nē cōfundātis, dīscipulī, oriendī et ōrdiendī verba!

XV.

Cavē, nē mentiāris!

1. Frōns, oculī, vultus saepe mentiuntur, ōrātiō vērō saepissimē. 2. Callidus enim homo etiam adversandō blandītur, malus suae ūtilitātis causā mentītur. 3. Blandientēs et mentientēs fallunt, ergō parēs sunt. 4. Proinde nē audiās blandientia hominum verba! 5. Mendācium taeterrimum vitium est. 6. Mentiendō nūmquam glōriam adipiscēris, sed tibi ipsī nocēbis. 7. Nam sī semel mentītus eris, iterum

mentiēris neque ūllam posteā fidem inveniēs. 8. Etiamsī peccāveris, tamen nūmqum mentitor! 9. Vetere enim prōverbiō hominī semel mentitō nē vērūm quidem loquentī crēditur. 10. Proinde nē blandiāris nēve sciēns mentiāris, sed semper sequere exempla hominum honestōrum! 11. Imitāre imprīmīs clārum illum Thēbānum, qui adeō vērāx fuit, ut nē iocō quidem mentīrētur!

XVI.

Philippus et Archidāmus.

Cum Philippus, rēx Macedonum, post pūgnam apud Chaerōnēam commīssam ad Archidāmum, rēgem Lacedaemoniōrum, superbās literās mīsisset, hunc rescrīpsisse dīcunt: «Sī umbram tuam mēnsus eris, eam nōn māiōrem esse quam ante victōriam intellegēs.»

7.

1. Prijatelji delé z nami radosti in boli. 2. Katilina in njegovih tovariši so snovali rimski državni pogubo. 3. Starši bi ne delili vseh rečij s [svojimi] otroki, ako bi jih ne ljubili. 4. Vse bomo poskusili in, kakor upamo, tudi dosegli. 5. Ljudje običavajo nevarnosti meriti [po] svoji bojazni. 6. Ne poslušajte besed sladkajočih se hudobnežev! 7. Kdo je kedaj neba prostor izmeril? 8. Ker smo bili tvoje prijateljstvo izkusili, nismo se ti prilizovali, ampak govorili smo resnico (= resnično). 9. Verjeli bi vam, ko bi se ne bili [vi] že večkrat zlagali. 10. Začnite! ako dobro začnete (fut. II.), bodete izkusili, kaj [da] premore trdna volja. 11. Hoteč(i) polastiti se mesta Troje so se poslužili Grki zvijače. 12. Ne izkusi vsega (plūr.) sam, ampak veruj včasih izkušnemu (= izkusivšemu)!

8.

O Hanibalu.

Hanibal je [kot] devetleten (= devetih let) deček dobrikajoč se prosil [svojega] očeta, da naj ga (sē) seboj vzame (= pelje, imperfect.) v Hispanijo na (ad) vojno, ki jo je snoval zoper Rimljane, polastiti se hoteč vladarstva [v] Hispaniji (genet.). Oče je njegovim prošnjam ugodil (= ustregel), toda še le tedaj, ko mu je bil prisegel, da bode vedno (= neprestano) sovražnik rimskemu narodu. Znano je, da je Hanibal [kot] mož zvesto (= z zvestobo) izpolnjeval (= držal), kar je bil [kot] deček obljubil (cōni.).

Verba na io (ior).

XVII.

1. Victus pūgnā sī nōn fugis, caperis. 2. Oppida vel dolō vel armīs capiuntur. 3. Xerxēs ā Graecīs, quōrum paucitātem dēspiciēbat, fugātus est. 4. Prīnceps bonus cīvēs suōs rēctē facere faciendō docet. 5. Cōsulēs Rōmānī operam dabant, nē rēs pūblica dētrīmentum caperet. 6. Nisi damnō doctī essētis, saepe ab hominibus malīs dēcipēmini. 7. Fugientium aliī capiuntur, aliī interficiuntur, paucī effugiunt. 8. Agricola dīligēns arborēs serit, quārum fructūs nūquam adspiciet. 9. Dēcipiēris, sī omnēs hominēs bonōs esse putābis. 10. Turpe est militī in fugā capi. 11. Moriāmur prō patriae salūte! 12. Omnia, quae captae urbēs patiuntur, passī sumus. 13. Imperātōrēs Rōmānī saepe in mediōs hostēs irruērunt, ut honestē morerentur. 14. Socratēs moriēns dē animī immortalitāte disputāvit. 15. Turpissimum erat militibus antiquīs scūtum abicere in fugā.

XVIII.

Reki.

1. Sī sapis, sīs apis! 2. Turpius est dēcipere quam dēcipī. 3. Plūrimum habet, quī minimum cupit. 4. Vēritās saepe odium parit. 5. Nōn est is vir fortis et strēnuus, quī labōrem fugit. 6. Omnēs hominēs bona faciuntō, mala fugiuntō! 7. Melius est accipere quam facere iniūriam. 8. Iniūriam patī melius est quam ulciscī. 9. Dulce et decōrum prō patriā morī. 10. Homo totiēns moritur, quotiēns amittit suōs. 11. Imparēs nātī sumus, parēs moriēmur: aequat omnēs sepulcrum. 12. Quōcumque ingrederis, sequitur mors, corporis umbra.
 13. Félix, quēm faciunt aliēna perīcula caūtum!
 14. Áspera disce patī, patiētia próderit ólim!
 15. Rébus in ángustis fáciľe ést contēmnere vítam;
 Fórtiter ille facít, qui miser ésse potést.

XIX.

Nārrātiunculae.

1. Philippī iūdicium.

Philippus, rēx Macedonum, iūdex inter duōs hominēs malōs cōstitūtus alterī, ut ē Macedoniā fugeret, alterī, ut persequerētur eum, imperāvit.

2. Diogenēs.

Cum ūnicus Diogenis servus aufūgisset suādērentque omnēs, ut eum persequerētur: «Nōn faciam», inquit; «rīdiculum enim esset, cum ille sine mē vīvere possit, sī ego nōn possem vīvere sine illō.» Sophista quīdam, ut ostenderet apud Diogenem acūmen ingeniī, ita ratiōcinātus est: «Quod ego sum, tū nōn es.» Cum adnuisset Diogenēs: «Ego», inquit, «sum homo, tū igitur nōn es.» Tum Diogenēs: «Ā mē», inquit, «incipere et rēctē collēgeris.»

3. Aemilius Paullus.

In pūgnā Cannēnsī Aemilius Paullus cōsul tēlis obrutus est. Cum eum mediā in pūgnā sedentem in saxō, imbūtum cruōre cōnspexisset quīdam tribūnus mīlitum, dīxit: «Cape hunc equum et fuge, Paulle! Etiam sine tuā morte lacrimārum satis est.» Ad ea cōsul: «Nōn fugiam; tū vērō properātō in urbem atque nūntiātō patribus, ut Rōmam praesidiīs firment!» — Alter cōsul cum paucīs equitibus in oppidum Venusiam effūgit.

8.

1. Blaženejšje je dobroto izkazati (= dati) nego prejeti. 2. Kdor ima mnogo, mnogo poželjuje. 3. Stara lisica se ne da (= more) ujeti. 4. Po pravici so Perzijani najbolj zaničevali¹ lažnike. 5. Taka je narava človeška, da vedno večjih [rečij] želimo. 6. Tolik je bil poraz Rimljanov pri Kanah, da [jih] je [le] malo ušlo,² večina [jih pa] bilo ubitih² ali ujetih.² 7. Kdor bode poželjeval, ta isti se bode tudi bal. 8. Sovražniki se ne bodo [dali] vselej [z] zvijačo prevarati. 9. V sreči izbegavaj pred vsem ošabnost! 10. Pogubniši je sovražnik bežečim nego borečim se. 11. S tem, da smo zvijačno bežali,³ premagali smo sovražnike. 12. Pri Rimljanih je bil zakon: Sužnji, ki razžalijo (fut. II.) [svojega] gospoda, naj se usmrte! 13. Rojeni smo, da umrjemo, umrjemo pa, da se znova (dēnuō) rodimo. 14. Najbolje je trpeti [to], česar ne moremo zboljšati. 15. Kdo ni slišal o onih pogumnih vojskovodjah, ki so planili v sredo⁴ med⁴ sovražnike, da bi častno umrli? 16. Prenašaj ravnodušno (= [z] ravnodušnjem) telesne⁵ in dušne⁵ bóli! 17. Ne obotavljajte se umreti za blaginjo domovine!

¹ Latini stavek tudi pasivno!

² Imperfect.

³ Prim. § XVII., stav. 4.!

⁴ Prim. § XVII., stav. 13.!

⁵ Genetiv substant.

Bijant.

Bijant (Biās, antis) je bil jeden izmed sedmih modrijanov. Nekoč so sovražniki napadli njegovo domovino. Ko se ni dalo (= moglo) zabraniti (odvrniti), da ne (quīn) bi je osvojili, sklenili so državljani pobegniti ter so odnašali mnogo izmed svojih rečij. *Bijant*, vprašan od onih, ki so bežali, zakaj [da] ne stori (imperfect.) istega, reče: Jaz činim [to]; kajti vse svoje nosim seboj.

Coniugatio periphrastica activa.

XX.

1. Quī passerem captūrus est, callidus esse dēbet. 2. Cum iīs versāre, quī tē meliōrem factūrī sunt. 3. Incertum est, quandō vitā dēfūctūrī sīmus. 4. Catilīna etiam servōs ad bellum contrā rem pūblicam incitatūrus erat. 5. Artaxerxēs, rēx Persārum, cum contrā Aegyptiōs bellum gestūrus esset, ab Athēniēnsibus ducem petiit, quem (= ut eum) exercitūi suō praeficeret. 6. Pyrrhus Rōmam expūgnatūrus fuit. 7. Helvētiī ex sēdibus suis profectūrī oppida sua omnia incendērunt et frūmentum omne, praeterquam quod sēcum portātūrī erant, combūssērunt. 8. Carthāginiēnsēs, cum Rōmānōs victūrī essent, ipsī ā Rōmānīs victī sunt. 9. Cum nocitūrus eris aliīs, plērumque tibi ipse nocēbis. 10. Scythārum lēgātī sic locūtī sunt apud (*pred*) rēgem Alexandrum: Sī omne genus hūmānum superāveris, cum silvīs, flūminibus ferīsque bēstiīs bellum gestūrus eris.

10.

1. Često niti koristno ni vedeti, kaj [da] bode. 2. Bolnim otrokom obetajo starši mnogo, česar ne [namerjajo] storiti. 3. Grki so [hoteli] Trojo zapustiti, ko bi jih ne bil Uliks zadržaval. 4. Katilina je dolgo časa zatajeval, kaj [da hoče] (imperfect.) storiti. 5. Ko je hotel Filip, kralj macedonski, osvojiti perzijansko kraljestvo, je [bil] usmrčen. 6. Izpovedati moraš, kaj [da] si [hotel] reči. 7. Poštenjak ne bode nikdar [hotel] drugemu škodovati. 8. Hanibal je pobegnil h kralju Antijohu, katerega je [hotel] naščuvati na vojno zoper Rimljane. 9. Kdo [izmed] nas ne bi [hotel] rad pretrpeti smrti za domovino? 10. Vojskovodja, ki se bode [hotel] udariti s sovražnikom, obódrí vojake na (ad) hrabrost!

Coniugatio periphrastica passiva.

XXI.

1. Ōrandum et labōrandum est. 2. Semper cōsiderā, quid dīcendum sit! 3. Dēliberandum est diū, quod statuendum est semel. 4. Militibus fortibus aut vincendum aut moriendum est. 5. Philosophī cūiusdam Graecī dīscipulis quīnque annōs tacendum erat. 6. Glōria virīs bonīs nōn est contemnenda. 7. Multa tibi cūranda erunt, ut officiō tuō satisfaciās. 8. Oculīs magis est fidēs habenda quam auribus. 9. In vitā hūmānā multa mala erunt patienda. 10. Dolendum esset, sī suam quisque ūtilitātem magis amāret quam commūnem salutem. 11. Māgnam rem sūsceptūrō antea diū dēliberandum est, quōmodo optimē (eam) perficiat. 12. Nēmīnī tam firma fuit fortūna, ut nihil eī timendum esset. 13. Semper ita vīvāmus, ut ratiōnem nōbīs reddendam esse dē vitā nostrā arbitrēmur.

11.

1. Zeleti je, da bi učenci posnemali (praes.) le dobre vzgleda. 2. O nesmrtnosti duše se ne [sme] dvojiti. 3. Govori vselej resnico (= resnično), da ne boš [moral] grajan biti (praes.)! 4. Le koristne knjige se [imajo] brati. 5. V vseh rečeh nam je poslušnim biti pameti. 6. Spomin je [treba] uriti, da se ojači (= množi). 7. Z ljudmi se [mora] imeti mir, z napakami [pa] vojna. 8. Gotovo je, da [morajo] vsi ljudje umreti, negotovo [pa], kateri dan in katero uro. 9. Zdravnik [mora] najprej (primum) gledati (= videti), kaj [da] se [ima] zdraviti, potem [še le], kako. 10. V bolnih telesih se ne [sme] nič pustiti, kar bi utegnilo (= har hoče) škodovati. 11. Tistemu, ki se je zlagal, ne bo se [smelo] pozneje verjeti. 12. Ko bi [ti] ne vedel, kaj [da] se [ima] izbegavati (imperfect.), bila bi tvoja dejanja manj graje vredna (= morala bi se . . . manj grajati). 13. Atenci so se [moral] sami vojskovati z brezštevilnimi četami Perzijanov, ker jih drugi (= ostali) Grki niso podpirali. 14. Čegava sreča je bila kedaj tako stalna (= trdna), da se ni [imel] ničesar bati (perfect.)?

XXII.

Aptē dicta.

1. Aesōpus ob dēfōrmitātem vituperātus: «Nōn fōrma», inquit, «sed mēns adspicienda est.»

2. Platō cum vidēret Agrigentīnōs magnō sūmptū aedificāre eōdem-que modō cēnāre: «Agrigentīnī», inquit, «aedificant quasi semper victūrī et cēnant quasi posterō diē sint moritūrī.»
3. Cuidam multa sē dīdicisse glōriantī Aristippus respondit: «Ut iī, quī plūrima comēdunt, nōn melius valent, quam quī necessāria sūmunt, sic nōn, quī plūrima lēgērunt atque dīdicērunt, sed quī ūtilia, ērudītī habendī sunt.»

XXIII.

M ū r ē s.

Mūrēs aliquandō cōsultābant, quōmodo fēlis īnsidiās optimē vitārent. Tandem sententia vicit fēli adligandū esse tintinnābulum, cūius sonitū admonitī mūrēs eam effugere possent. Sed cum rem perfectūrī essent, nēmo repertus est, quī fēli tintinnābulum adligāret. Quantō facilius est suadēre quam facere!

Izjeme v prirodnem spolu.

XXIV.

1. Lēthē sēcūra, Styx ātra ā poētīs appellātur. 2. Ovidius, poēta Rōmānus, in frigidō Pontō exsul vīvēbat. 3. Hippō in Africā, Sulmō in Italiā sitī erant. 4. Delphī ā Gallīs obsēssi et spoliāti sunt. 5. Peloponnēsus angustō tantum Isthmō cum reliquā Graeciā cōniūcta est. 6. Cum Vēi expūgnātī essent, Rōmānī deōrum dōna ipsōsque deōs āsportāverunt. 7. Horātius, clārus poēta Rōmānōrum, Latium appellat ferōx. 8. Praeneste a Vergiliō altum, ab Horātiō frigidum appellātur. 9. Rēgibus Persārū calida Sūsa hieme, aestāte frīgida Ecbatana grātum domicilium erant. 10. Horātius, cum aliquandō āb amicō in urbem (Rōmam) invitātus esset, haec respondit:

Parvum parva decent: mihi iam nōn rēgia Rōma,
Sed vacuum Tibur placet aut imbelles Tarentum.

12.

1. Zakaj imenujejo (pass.) pesniki Leto brezskrbno, Stig [pa] črn? 2. Prebivalci bogatega Krotona so bili razkošni in ošabni. 3. Rimljani so Veje oblegli in oplenili (pass.). 4. Rimski pesnik Ovidij preslavlja svoj rojstni kraj (= domovino), mrzli Sulmon. 5. Delfi so bili slavni [zavoljo] prorokišča Apolonovega. 6. Rim leži (= je ležec) v rodovitni Laciji. 7. Starodavni Tibur so krasila lepa poslopja.

8. Znano je, da je sezidal (pass.) Suzo kralj Darej. 9. Hipon so imenovali Rimljani kraljev. 10. Katilina je [hotel s] ponočnim napadom vzeti visoki Prenest. 11. Mrzli Pont je bil nesrečnemu pesniku Ovidiju neprijetno bivališče. 12. Razkošni Tarent so obvladali (pass.) Rimljani l. 272. pr. Kr. r., ko je bil Pir, kralj malega Epira, zapustil Italijo.

Nepravilnosti v sklanjatvi.

Prva in druga deklinacija.

XXV.

1. Rōmānī antīquī dominum patrem familiās appellābant. 2. Graecī diīs deābusque hūmānās cupiditatēs tribuēbant. 3. Cui fābula dē Danaī filiābus et Aegyptī filiīs ignōta est? 4. Diī lentī, sed certī vindicēs. Diī serī saepe ultōrēs. 5. Quīnte Horātī Flacce, cūr vītam urbānam vituperās? 6. Ō mī bone Deus, numerus beneficiōrum tuōrum māgnus est! 7. Impie filiī, neglegentiā tuā parentibus et magistrīs trīstitiam parās! 8. Ūnus est Deus; diī Graecōrum et Rōmānōrum fābulae sunt. 9. Diū fortūna tua, ō māgne Pompēī, prōspera fuit. 10. Patrēs familiās cum filiīs et filiābus diīs deābusque immolāre solēbant.

13.

1. Stari Rimljani so imenovali gospodinjo hišno mater. 2. Grki niso žrtvovali [le] jednemu Bogu, ampak mnogim bogovom in boginjam. 3. Hvaležni sin, tvoje vedenje je Bogu in ljudem všeč (no)! 4. Bogovom in boginjam so postavljali (= zidali) starodavni narodi prekrasna svetišča. 5. Tebe, Lucij Sergij Katilina, boje se vsi domoljubi (= dobri). 6. O moj dobri Bog, reši (= oslobodi) prebivalce tega mesta vseh nadlog! 7. Petje Muz je bilo bogovom in boginjam preprijetno. 8. O bogovi, maščevalci kraljev, pomagajte mi! 9. Zlate so tvoje besede, Publij Vergilij Maron! 10. Pridnim hišnim sinovom in hčeram delo ni nikdar nadležno.

XXVI.

Cancerī.

Cancer filiō dixit: «Semper tē retrō ambulāntem videō. Perge tandem aliquandō prōrsus, mī fili!» Cui (= ei autem) ille: «Mī pater», inquit, «libenter praeceptīs tuīs obsequar, sī tē prius idem facientem cōspexerō.» — Haec fābula docet adulēscentiam nullā rē magis quam exemplīs ērudiri.

XXVII.

Aptē dictum.

Tarentum annō a. Chr. n. CCIX ab Hannibale occupātum, sed ā Q. Fabiō Māximō receptum est. Huic M. Livius Mācātus, quī āmissi oppidi arcem obtinuerat, glōriāns dīxit: «Meā operā, Q. Fabī, Tarentum recēpisti.» Ad quae Fabius rīdēns: «Certē», inquit; «nam nisi tū, M. Līvī Mācāte, āmisisses, ego nūmquam recēpissem.»

XXVIII.

1. Colus sēdulae ancillae saepe. lānā vacua est. 2. Alvus plēna nōn amat librōs doctōs. 3. Iuxtā lacūs et fluviōs humus saepe est grāmīnea. 4. Nōn ferōcissima tantum, sed ignāvissima quoque animalia timēmus ob vīrus malum. 5. Virōs clārōs vulgus quoque imperitum nōmine vocat et digitīs mōnstrat. 6. Graeci Trōiam captūrī ingentem equum līgneum cōnscedunt et in māgnā alvō eius conduntur. 7. Aegyptus olim ob hūmidam humum valdē frūgīfera fuit; ārida humus reliquae Āfricae parum fēcunda est. 8. Quia praedae cupidum vulgus mīlitum nāvēs vacuās ferē reliquerat, Lysander imprōvisō clāssē Athēniēnsium adortus est.

XXIX.

Vulgus.

Stultōs scurrās ā vulgo imperitō saepe magis dīligī quam strēnuōs virōs experientia docet. Iam vetus enim prōverbium in vulgō cōnsilium esse negat. Caecum vulgus semper malus arbiter et pessimus vērītātis interpres est. Nōn igitur mirandum est, sī hominēs honōrum et potentiae cupidī stultum vulgus facile dēcipiunt. Praetereā vulgus impium, mōbile atque sēditiōsum est. Fēlicem virum sequitur, infēlicem fugit. Fēlicia enim trahunt vulgus. Cum fortuna tua mūtatur, vulgus infīdum tē dēserit. Quārē vir sapiēns et cōnstāns mōbile vulgus contemnit.

14.

1. Lepa preslica je deklici vŕečno darilo. 2. Prst ni vselej vlažna. 3. Poln želodec (plūral.) je pogosto vzrok boleznij. 4. Mnoge zeli lju-bijo vlažno zemljo (= prst). 5. Kaj je lažje nego varati nespametno in neizkušeno drupal? 6. Ogromna (= silna) trebušina lesenega konja je krila [v sebi] najhrabrejše može. 7. Suha zemlja rodi [le] nizka drevesa. 8. Po pravici si preziral omahljivo drupal, modri Kv. Horacij Flak! 9. Mnogih zelij strup je škodljiv ljudem in živalim.

XXX.

1. Violentia frigidī boreae māgna erat. 2. Multī hominēs mūsicēn amant. 3. Agricolārum superstitiōsōrum animī vīsū comētae perterrentur. 4. Discēssus Graecōrum Circae, cūius pōcula venēnāta erant, ingrātus fuit. 5. Prīncipēs saepe doctōs anāgnōstās habent. 6. Comētae nōn sunt periculōsī. 7. Sophistae fallāces et vānī erant. 8. Poētae antiquī Lēthēn appellant sopōrifera. 9. Discipulī parvam epitomēn ex grammaticā Latīnā habent.

XXXI.

Aenēās.

Aenēās, Anchīsae et Veneris filius, prīnceps Trōiānōrum erat. Cum Graeci Trōiam cēpissent et incendiō dēlēvissent, Aenēās cum Anchīsā patre, Creūsa uxōre, Ascaniō filiō nōnnūllisque sociīs fūgit. Fuga quidem molesta erat Aenēae, sed diī Aenēam amābant et iuvābant, quia pius erat. Quantopere tū quoque, beāte Anchīsē, amātus es ab Aenēā filiō, quī tē ex ārdentis Trōiae flammīs ēripuit et umeris suis āsportāvit! Aenēās, cum multa mala perpessus esset, postrēmō in frūgiferum Latium pervēnit ibique rēgnum occupāvit. Ab Aenēā eiusque sociīs Rōmānī trahunt originem. Meritō igitur facta tua, pie Aenēā, ā Vergiliō poētā celebrantur.

15.

1. Askaniij je bil sin Enejev in Kreūzin. 2. Bogovi so ljubili Askanija, ki je bil [svojemu] očetu Eneju zelo podoben. 3. Pobožni Enej, tvoja ljubezen do očeta Anhiza je bila bogovom in boginjam všeč! 4. Sokrat ni bil sofist, ampak nasprotnik sofistov. 5. Pota mnogih kometov so znana. 6. Komet ne naznanja (passiv.) nesreče; ne boj se torej kometov, moj sin! 7. Vsem učencem so kupili starši majhen posnetek iz latinske slovnice; toda mnogi učenci ne ljubijo latinske slovnice. 8. Učeni čitatelj, tvoja umetnost ni lahka! 9. Pesniki pripovedujejo, da so bile čaše Circine zastrupljene. 10. O božanski (= božji) P. Vergilij, kako prekrasno preslavljaš dejanja pobožnega Eneja!

Tretja deklinacija.

XXXII.

1. Ligōnēs ferrei agricolīs necessāriī sunt. 2. Caesar cruentō pūgiōne cōniurātōrum interfectus est. 3. Scorpionēs māgnī hominibus periculōsī sunt. 4. Ōrdō firmus stellārum hominēs māgnā admirātiōne

complet. 5. Populus Rōmānus Masinissae, rēgī Numidārum, auream corōnam et scīpiōnem eburneum dōnāvit. 6. Arborēs sunt altae et frūgiferae. 7. In altō marī nōn vidēmus parvās lintrēs. 8. Hominēs sunt dominī ūniversae tellūris. 9. Timidī turturēs domicilia sua in silvīs habent. 10. Fēlēs parvīs mūrībus inimīcae sunt. 11. Vultur māgnus et rapāx est. 12. Pulchrī pāpiliōnēs dēlectant puerōs.

13. Ín silvīs leporēs, in vėrbis quaere lepóres!

XXXIII.

1. Ōs pallidum sīgnum est infirmae valētūdinis. 2. Māgnīs Asiae fluvīis multa sunt ōra. 3. Rōmānī ossa cadāverum cremātōrum colligere et condere solēbant. 4. Aes Corinthium valdē laudābatur. 5. Maris aequor nōn semper est plānum. 6. Aureā aetate vēr erat aeternum. 7. Clārissimum erat apud veterēs marmor Parium. 8. Piper est ācre, papāver rubrum. 9. Hieme itinera molestiora sunt quam vėre. 10. Vas appellātus est, quī prō alterō vadimōnium prōmittēbat. 11. Hominēs prōdigōs et lūxuriōsōs cum vāse rīmōsō comparāmus. 12. Verbera nōnnūquam ūtiliōra sunt quam verba.

XXXIV.

Cȳrus Minor et Lysander.

Cȳrus Minor, homo praestāns ingeniō, cum Lysander Lacedaemonius ad eum in Asiam vėnisset, et cēteris in rēbus cōmis ergā eum atque hūmānus fuit et eī agrum, quem ipse colēbat et cōnserebat, ōstendit. Cum Lysander et procērās arborēs et dirēctōs eārum ōrdinēs et humum subāctam atque pūram admirārētur, Cȳrus respondit: «Atquī ego ista omnia fēcī, meī sunt ōrdinēs, mea discriptiō.» Tum Lysander intuēns purpuram eīus et nitōrem corporis dīxit: «Rēctē vėrō tē, Cȳre, beātum dīcunt, quoniam virtūtī tuae fortūna cōniūcta est.»

XXXV.

1. Sacerdōtēs Persārum altum apicem habent. 2. Profundī gurgitēs erant in marī Hadriāticō. 3. Agricolaе bonam segetem et multās plēnāsque mergitēs amant. 4. Grātius ex ipsō fonte bibitur aqua. 5. Cicōniae per (*v*) somnum in ūnō stant pede. 6. Dux hostium cum mīlitibus nostrīs in ponte līgneō pūgnāvit. 7. Post imbrēs rapidī torrentēs saepe trabēs et lapidēs ex altīs montibus in campōs prōvolvunt. 8. Hostium castrīs potītī mīlitēs nostrī multōs aureōs calicēs

invēnērunt. 9. Multi nautae ab extrēmō oriente ad extrēmum occidentem nāvigant. 10. Pausaniās, dux Lacedaemoniōrum, in eō est reprehēnsus, quod ex praedā tripodem aureum in templō Apollinis posuisset.

16.

1. Bedni kmetje delajo na poljih [z] železnimi motikami. 2. Strup velikih škorpionov je nevaren ljudem in živalim. 3. Z velikim občudovanjem opazujemo stalni red nebeških (= neba) znamenj. 4. Grlica je majhna in boječa. 5. V mnogih krajih so jastrebi redki. 6. V naših krajih so beli zajci redke živali. 7. Tudi nekatere miši so bele. 8. Korenine visokih dreves so navadno dolge in močne. 9. Mali čolni nosijo neboječe brodnike. 10. Visoka (= velika) je bila cena korintske medí. 11. Rudeča usta so znamenje trdnega zdravja. 12. Kosti Temistoklejeve so pokopali prijatelji skrivaj v Atiki. 13. Vijolice so cvetlice prijetne pomladi, rudeči mak (plūr.) vročega poletja. 14. Šiba (plūr.) je neprijetna, toda pogostokrat potrebna. 15. Mnogi ljudje ne ljubijo hudega (= ostrega) popra. 16. Lepota parskega mramorja je znana. 17. Razpokana posoda je podoba potratnega in razkošnega človeka. 18. (Mrtva) trupla pobitih vojakov so okrasili meščani [s] cveticami. 19. Spomladi je potovanje prijetno in zdravo (= zdravilno) 20. Rimljani so običavali [z] zlato krono in [s] slonokoščeno palico dičiti inozemske (= zvonanje) kralje, ki so [si] bili mnogih zaslug pridobili za njih državo.

XXXVI.

Fābulae.

1. Sciūrus et sīmia.

Sciūrus laudābat sīmiae dulcēdinem nucum. Cum haec nōn multō post plūrēs iūglandēs invēniisset, quae ex arbore pendēbant, ūnam ex iīs arripuit, in ōs iniēcit dentēsque acūtōs avidē impressit. Amārō autem cortice offēnsa nucem abiēcit neque iterum periculum fēcit.

2. Lupus et canis et ōpiliō.

Ōpiliō quīdam saevā lue tōtum suum gregem perdiderat. Id cum audīvisset lupus, ad ōpiliōnem accēssit, ut eī dolōrem significāret. «Ergō vērūm est», inquit, «tē tōtum ovium gregem perdidisse? Heu, quam miseror fortūnam tuam! Quantus est dolor meus!» Ōpiliō dixit: «Grātiās agō, videō tē calamitāte meā vehementer commovēri.» «Profectō», addidit canis, «semper dolōre commovētur lupus, ubi ex aliōrum calamitāte ipse calamitātem capit.»

17.

1. Pri Perzijanih je bil visok klobuk znamenje velikega dostojanstva. 2. Mnogi umetniki ljubijo denar bolj nego umetnost. 3. Vrhovi visokih gorâ so mrzli. 4. Ošabni pav ima grde noge. 5. Dober pastir ljubi svojo čredo. 6. Železni mostovi so dragoceni, pa trdni. 7. [S] požrešnim zobom trgajo volkovi drobje. 8. Mnogi hudourniki so [po] zimi veliki in silni. 9. Bujno (= veselo) žitno polje (plūr.) in polni snopi so gotovo plačilo delavnega in pobožnega kmeta. 10. Zlate in srebrne čaše so dragocene. 11. Mehka voda izvotli trde kamne (pass.). 12. V poslopih bogatinov (= bogatih ljudi) so stene ukrašene [z] lepimi slikami. 13. Ko je bil Pavzanija, vodja lacedemonski, zmagal perzijanskega poveljnika pri Platejah (l. 479. pr. Kr. r.), je postavil zlat trinožnik v svetišču Apolonovem.

XXXVII.

1. Mors est certus finis labōrum. 2. Iam saepe māgnus īgnis ex cinere ortus est. 3. Dentēs multōrum piscium firmī et acūtī sunt. 4. Germānōrum mulieribus flāvī crīnēs erant. 5. Vermēs tenerī et mollēs sunt. 6. Mūrēs acūtōs ūnguēs avidōsque fēlium dentēs timent. 7. Prīmō post Christum nātum saeculō Rōmānī ūniversum ferē orbem terrārum subēgērunt. 8. Asia est patria pāvōnum superbōrum, anguium taetrōrum scorpīōnumque perīculōsōrum. 9. Platō nātālī suō, quī erat quīntō annī mēnse, mortuus est, postquam annum ūnum et octōgesimum complēvit. 10. Atticus annālī suō historiam populi Rōmānī scrīpsit. 11. Ingēns multitudō aureōrum torquium et ānulōrum praeda erat Carthāginiēnsium in pūgnā Cannēnsī. 12. Calidī sunt rotārum currentium āxēs. 13. Patria nostra multōs habet collēs et montēs māgnōsque amnēs. 14. Cicerō Archimēdis sepulcrum invēnit undique altīs vepribus vestītum. 15. Apud Thermopylās Ephialtēs per callem īgnōtum Persās dūxit ad (= za) terga Graecōrum.

XXXVIII.

Venter et cētera membra corporis.

Membra corporis hūmānī, in (*med*) hīs caput, cor, manūs, ōs, lingua, dentēs, contrā ventrem cōniūrāvērunt. «Iam satis diū», inquiunt, «labōre nostrō tē ōtiōsum aluimus; nihil amplius tibi praebebimus.» Itaque ventrī neque pānem necessārium neque aquam neque lāc neque carnem suppeditāvērunt. At brevī tempore eā rē

nōn solum venter, sed tōtum corpus dēbilitātum est. Tum imprīmīs caput et cor manibus, ōrī, linguae, dentibus suāsērunt, ut ventrī alimenta et huic et sibi ipsīs necessāria dēnuō praebērent.

18.

1. *Majhen ogenj vzbudi pogostokrat velik požar.* 2. *Konec življenja je človeku neznan.* 3. *Mnoga plemena velikanskih rib plavajo po (= v) morju.* 4. *Zemlja se suče (= giblje) okrog solnca in svoje osi.* 5. *Rimljani so bili zmagalci in gospodarji skoro vesoljnega zemljekroga.* 6. *Grdi črvi so požrešnim ribam všečna hrana.* 7. *Močni kremplji orlovi (= orla) so boječemu zajcu pogubni.* 8. *Moj rojstni dan je [v] leta najstem mesecu.* 9. *Galske (= Galcev) vojskovodje so krasile zlate ovratnice.* 10. *Kače vročih dežel so pogubne ljudem in živalim.* 11. *Apolonu pripisujejo (= podeljujejo) pesniki plave lase.* 12. *Pogosto je trd kruh hrana vojakov.* 13. *Prostrano svetišče Apolonovo in Dijanino je stalo (= bilo) na ljubkem griču.* 14. *Atik je pisal v svojem letopisu, da je umrl Hanibal l. 571. po ustanovitvi mesta [rimskega].*

XXXIX.

1. Imbre (imbrī) continuō mātūrae agrōrum frūgēs dēlētāe sunt. 2. Caelum Britanniae propter māgnūm imbriūm numerūm iniūcundūm erat. 3. In regiōnibus nōnnūllīs māgna mūrium et glīrium exāmina sunt. 4. Mīra est commīssūra ossiūm in corpore hūmānō. 5. Ibi sere farra flāva, ubi antea legūmina sata erant! 6. Hannibal cum ad Rhodanum pervēnisset, ingentem nāvium et līntrium multitūdinem coēgit. 7. Vina vetera salūbria sunt. 8. Cui plūra beneficia dēbēmus quam Deō? 9. Imperium plūrium in bellō periculōsum est. 10. Complūra sunt genera aviūm. 11. Magister ā dīscipulō memori beneficiī acceptī dīligitur. 12. Nōn omnēs hominēs parī animō sunt. 13. Nōnnūllī veterum Britannōrum frūmenta nōn serēbant. 14. Sī ingenia omnium paria esse nōn possunt, iūra certē paria esse dēbent eōrum, quī sunt cīvēs in eādē rē publicā.

XL.

R e k i.

1. Ex ūngue leōnem.¹ 2. Repetitiō est māter studiōrum. 3. Malevolus animus quasi abditōs dentēs habet. 4. Vita brevis, ars longa. 5. Est modus in rēbus, sunt certī dēnique finēs. 6. Imparia sunt

¹ XL. Dostavi predikat: «spoznaš»!

hominum studia. 7. Rūstica nātūra tenet sua iūra. 8. Imber adest sōlī: comitantur gaudia flētum. 9. Longum est iter per praecepta, breve et effīcāx per exempla. 10. Quī dīvitiīs sōlis nītuntur, in parietem cadūcum inclinant.

19.

1. *Zobje malih mišij so ostri.* 2. *Polšje (= polhov) mēso je bilo Rimljanom vŕečna jed.* 3. *Ciceron piše svojemu prijatelju Atiku, da je prišel [v] najhujšem (= največjem) dežju (= plohi) v mesto Kapuvo (Capua, ae).* 4. *Silna množica raznih čolnov je bila ob (in c. accūsāt.) bregu Rodanovem pripravljena [za] Hanibala in njegovo vojstvo (dativ.).* 5. *Pravice državljanov naj bodo jednake!* 6. *Jaz in ti jednako (= [z] enakim korakom) stopava (= hodiva).* 7. *Več je vrst (= plemen) maka.* 8. *Učenci naj hranijo (= drže) nauke (= zapovedi) [svojih] učiteljev [v] pomljivem srcu!* 9. *Več starodavnih (= starodavnosti) narodov navada je bila mrtvece sežigati, ne pokopavati.* 10. *[V] preteklem letu se je v našem mestu sezidalo precej poslopij in tudi nekaj svetišč.* 11. *Silovitost mrazov in ploh je bila mnogim vojakom Hanibalovim pogubna.*

20.

Pomlad.

Kako ljubke so [v] prijetnih pomladanskih (= pomladi) mesecih selske pokrajine! Dolge vrste rodovitnih jablanij in črešenj na vabljivih gričih in zeleni travniki razveseljujejo oči. Pisani (= razni) metulji letajo med nežnimi cveticami. Vesele ptice prepevajo po (= v) gozdih in vrtovih. Na globocih veletokih vidimo veliko množico hitrih čolnov in obtovorjenih ladij. Po (= na) poljih orjejo pridni ratarji črno prst. Pastirji gonijo (= ženejo) pojoč(i) velike črede jagnjet, ovac, svinj [in] konj na (ad) pašo (= krmo, plūr.).

XLI.

1. Puerī Lacedaemoniōrum ūsque ad septimum annum sub cūrā mātrum erant. 2. Orīginēs fontium et flūminum plērumque sunt in iugīs montium et collium. 3. Praemia fraudium et litium nūmquam dulcia sunt. 4. Pedum celeritāte Achillēs īnsignis erat. 5. Amor parentum māior est quam amicōrum. 6. Marius et Cicerō nōbilissimī cīvēs Arpinātium fuērunt. 7. Exercitus Samnītium ā Q. Fabiō Māximō dēlētus est. 8. In villīs divitum Rōmānōrum māgnī gregēs ānserum, gallinārum, gruum, columbārum, pāvōnum, glīrium, piscium, aprōrum

alēbantur. 9. Caesar nōn semper, cum vīcerat, supplicum precēs exaudīvit. 10. Carthāginiēnsēs Rēgulum atrōcī morte necāvērunt. 11. Virtūs amātur ab homine ratiōnis particeps, contemnitur ab homine ratiōnis experti. 12. Liberālītās in paupere nōn minus grāta est quam in divite. 13. Catō civitātī Rōmānae saepe cōnsiliō sapienti ūtilis fuit. 14. Laudārī ab homine imprūdente nōn est laus. 15. Ā filiō superstite patris imāgō flōribus ōrnāta est. 16. Optimātium in civitāte auctōritās māgna est, sī iūsti sunt. 17. Civitātum praesidium civēs sunt, quī lēgibus libenter pārent.

XLII.

Tigris.

Tigris, bēstia omnium quadrupedum crūdēlissima, in calidissimīs Asiae regiōnibus nāscitur. Fōrmā fēli similis est, māgnitūdine asinum ferē aequat. Pellem habet pulcherrimē virgātam. Pedum incredibili paene celeritāte insīgnis omnium animantium sanguinem sitit ideōque sine discrimine et hominēs et bēstiās adoritur. Rārissimē mānsuēscit. Maribus nōn est cūra catulōrum, fēminīs vērō māxima; quārē saevissimae sunt, sī fētus iis ēreptus est.

21.

1. Dečki naj posnemajo kreposti [svojih] očetov! 2. Krepost staršev je velika dota otrokom. 3. Znana je grdost pavovih nog. 4. Denar je pogosto vzrok pravn in goljufij. 5. Veliko je bilo nekdanj število slavnih mest v Greciji. 6. Občina arpinska (= Arpincev) je bila majhna. 7. Narod samnitski (= Samničanov) je bil bojevit. 8. Nesloga boljarov je povzročila (= pripravila) rimski državi velike nevarnosti. 9. Hvaljen bi(va)ti od modrega in hvaljenega moža je častno (= hvala). 10. Zime so često nadležne [zavoljo] silnega mraza. 11. Del bogatih ljudij je ošaben. 12. [Po] pravici pričakuje (pass.) deležnik truda del plačila. 13. Velikrat biva (= je) v revnem človeku dobro srce, v bogatem [pa] hudobno. 14. Rimsko državo je često rešil (= ohranil, pass.) pametni svèt [mestnih] očetov. 15. Solze ponižno prosečih ganejo srca sodnikov. 16. Naši vojaki so napadli [z] drznim naskokom sovražni(kov) tabor. 17. Vrhove visokih gorâ vidimo tudi poleti [z] belim snegom pokrite.

XLIII.

1. Vigilantia canum fūrēs nocturnōs terret. 2. Mīra est apium (apum) sēdultās. 3. Vatūm auctōritās ōlim māxima fuit. 4. Iuvenūm animi prūdentiā senūm ērudīuntur. 5. Inter Albim et Visurgim quondam

sēdēs gentium bellicōsārum fuērunt. 6. In urbe Neāpoli multī Rōmānī Graecō mōre vivēbant. 7. Ager inter urbem et Tiberim Mārti dicātus erat. 8. Secūrim ferream cōte acuimus. 9. Imperātor¹ Traiānus cum mīlitibus famem et sitim tolerābat. 10. Gubernātor in puppi sedēs nāvem gubernat. 11. Lictōrēs ante rēgem aut cōnsulem fascēs cum secūri portābant. 12. Aestāte saepe ingenti siti, hieme vehementi tussi vexāmur. 13. Caesar cum Gallis, quī eum reliquerant, aquā et igni interdixisset, exercitum in hiberna dēdūxit. 14. Mēse Septembrī initium autumnī est, (mēse) Decembrī hiemis. 15. Subus nullōs labōrēs impōnimus.

XLIV.

Dē senectūte operōsā.

Bona pars senum extrēmum vitāe tempus nōn per (v) inertiam agit, sed operōsa est et saepe etiam addiscit aliquid sicut Solōnem senem cotīdiē aliquid addidicisse nōtum est. Idem Catō Māior fecit, quī litterās Graecās senex didicit; hās quidem sic avidē arripuit quasi diuturnam sitim explere cuperet.

22.

1. Lovci redé velik broj psov. 2. Po ravanih letajo roji marljivih bučel. 3. Večje so nade mladeničev nego starcev. 4. Velika je v premnogih ljudeh ljubezen [do] svojih bivališč. 5. Težje je prenašati žejo nego lakoto. 6. Zaradi nadležnega kašlja mnogih učencev ni bilo v šoli. 7. Rim leži (= je ležč) ob (ad) reki Tiberi. 8. Znano je, da leži (= je ležč) Neapolj v najvabljivejši pokrajini italski (= Italije). 9. Po Labi, Vezri [in] Tiberi plujejo (= ladjajo) mnoge ladje. 10. Mornarji so na ladji, krmar na krnju. 11. Mesta Neapolja so se polastili Rimljani l. 290. pr. Kr. r. 12. Butare s sekiro so bile znamenje oblasti in dostojanstva rimskih konzulov. 13. Sovražnik je opustošil našo domovino [z] ognjem in mečem (= železom). 14. Govornik Ciceron je [bil] umorjen meseca decembra l. 43., pesnik Vergilij pa je umrl meseca septembra l. 19. pr. Kr. r.

XLV.

1. Sanguis purpureus per venās in tōtum corpus diffunditur. 2. In cerebrō, corde, pulmōnibus, iecore (iecinore) sēdēs vitāe est. 3. Gigantēs, quī diū ancipitibus proeliis cum Iove ceterisque diis

¹ XLIII. «Imperator» pred lastnim imenom = «cesar», za njim = «(nad)poveljnik».

pūgnāverant, Iovis fūlminibus necātī sunt. 4. Boum cervicēs ad (za) iugum aptae sunt. 5. Hominēs būbus (bōbus) carnem, pecorī lānam dēbent. 6. Villae Rōmānōrum dīvitum (dītium) supellēctile pretiōsā ōrnātae erant. 7. Ex febrī nātūrae vī, nōn medicōrum arte servātī sumus. 8. Viribus cōniūctīs et animō concordī multā perficī possunt. 9. Immēnsa sunt sīderum itinera per altum aethera. 10. In conclāvī meō pūrum āera amō. 11. In omnibus pūgnīs contrā Macedonas Persae victī sunt. 12. Cum ancipitī proeliō diū atque ācritēr pūgnātum esset, hostēs in montem sē recēpērunt.

XLVI.

R e k i.

1. Nē Iūppiter quidem omnibus placet. 2. Vīs vim vī expellit. 3. Vī vincitur vīs, virtūte opprimitur audācia. 4. Contrā vim mortis nōn est medicāmen in hortīs. 5. Vāna sine vīribus ira. 6. Pretiōsissima supellēx dominum beātum nōn facit. 7. Ā bōbus māiōribus discunt arāre minōrēs. 8. Beātus est, quī praecipitī et lūbricā vitāe viā dēcēssit.

XLVII.

Dē rānīs.

Rānārum genus vōbīs omnibus nōtum est. Et in aquā et in terrā versantur. Iūcundissima domicilia iīs sunt fōssae, palūdēs, rīvī, lacūs, multīs etiam frōns tenera fruticum dēnsōrum. Viridī colōre et rubrō frigidōque sanguine sunt. In lātō eārum ōre duplex ōrdō parvōrum et tenuium dentium est. Mūscae, vermēs, pāpiliōnēs iīs cibus grātus sunt. Post imbrēs calidōs, cum sōl igneus ad terram eās ēvocāvit, in caespite tenerō āera clāmōre laetō personant. Vēre hominēs propter bonam crūrum carnem iīs insidiantur.

23.

1. Boječi zajci imajo nežno meso. 2. Zoper silo pogostokrat ni druge pomoči (= druga pomoč) razun sile. 3. Homer imenuje kri škerlatno. 4. Stari Rimljani so žrtvovali Jupitru vole, vepre [in] ovce. 5. Zmagalci odnašajo dragoceno pohištvo iz osvojenega mesta. 6. [Zavoljo] mleka in mesa je korist goved velika. 7. Med Jupitrom in drugimi bogovi so bili pogosto hudi (= ostrri) prepiri. 8. Kmetje se poslužujejo volov za (ad) vožnjo (= vlečenje). 9. Lenoba slabi telesne in dušne moči. 10. Hrabre vojake Aleksandra Velikega je na potu (= potovanju) mučila (pass.) lakota in žeja. 11. Ostre skale strmega

brega so brodnikom dostikrat pogubne. 12. Bogatini se oslajajo (= razveseljujejo) [z] jetri tolstih gosij. 13. Psi so zvesti čuvarji goved, ovac [in] svinj. 14. Medved prekaša človeka [v] moči (ablat.), toda človek prekaša moč medvedovo [s] pametnostjo. 15. Marljive bučele nam koristijo [s] sladkim medom, težke gosi [z] jajci, boječe ovce [z] nežno volno, čile koze [z] zdravim mlekom, tolste svinje in voli [z] dobrim mesom.

Četrta in peta deklinacija.

XLVIII.

Dē urbe Rōmā.

1.

Urbs Rōma ā parvīs initiīs crēvit. Aedificia urbis veteris exigua et humilia erant. Cum autem post interitum Carthāginis et Corinthī lūxuriēs in urbe Rōmā creāta esset, māgnificae ibi domūs et in domibus supellēx pretiōsa cōnspiciēbantur. Servius Tullius agrum Rōmānum in IV tribūs urbānās et XXVI tribūs rūsticās dīvisit. Tribubus urbānīs urbs ipsa, XXVI tribubus rūsticīs omnēs regiōnēs urbī adiacentēs continēbantur. Numerus tribuum rūsticārum nōn omnibus temporibus idem erat; finēs enim agrī Rōmāni aliīs temporibus aliī erant. Eō tempore, quō Rōma māximē flōrēbat, circuitus urbis erat XIII milia pāssuum. Urbs ipsa tum ōrnāta erat pulcherrimīs aedificiīs, XXXVII portīs, VIII pontibus, forīs XIX. Forum Rōmānum pulcherrimae porticūs ōrnābant. Ad forum Rōmānum via sacra erat, multīs arcubus triumphālibus ōrnāta.

2.

Altissimus et mūnītissimus locus urbis erat Capitōlium, ad quod C gradibus adscendēbātur. In Capitōliō erant templa Iovis, Minervae, Iūnōnis, lātīs et amplīs porticibus decorāta. Extrā urbem hortī māgnī virēbant, platanīs, ficīs, quercubus, aliīs arboribus cōnsitī. Nē lacūs quidem deerant; in lacubus piscēs variī alēbantur. Nōn procul ab urbe aberat specus, in quō Numa Pompilius Egeriam deam, ut dīcunt, cōnsulēbat. Ad Tiberim situs est campus Mārtius, ubi theātrum Pompēi erat, in quō G. Iūlius Caesar ā saevā cōniūrātōrum manū diē antea cōstitutā (Idibus Mārtiīs annī a. Chr. n. XLIV) occīsus est. Rōma ipsa nōn est in numerō eārum urbium, quae portibus clārae sunt; portum Rōmānum Ancus Mārcius ad Ōstiam exstrūxit, ubi flāvus Tiberis in mare effunditur.

24.

1. *Hrastje in bukve imajo (esse c. dat.) želode.* 2. *Bog gleda [na] čiste, ne [na] polne roke.* 3. *Ljubka jezera naše domovine zelo razveseljujejo (pass.) popotnike.* 4. *Mnoga grška mesta so krasili veličastni stebreniki.* 5. *V mali hiši je živel (= bil) pogosto velik mož.* 6. *Nekdaj so bili vojaki oboroženi [z] loki in puščicami.* 7. *Lovci prenoče (= prežive noči) dostikrat v dupljah.* 8. *Glavno mesto sicilsko je bilo slavno [zavoljo svojih] dveh pristanišč.* 9. *Mestne tribue so se pogosto prepirale s selskimi tribuami.* 10. *G. Julij Cezar je sezidal i na Kapitoliju i na rimskem [glavnem] trgu prelepe stebrenike.* 11. *Znane so marcijeve ide, [ob] katerih so zarotniki kruto usmrtili G. Julija Cezarja.* 12. *Imenitni Rimljani so stanovali v prostranih hišah, katerih stene so bile okrašene [z] lepimi slikami.* 13. *Ko zatoženec določenega dne ni bil navzoč, obsodili so (pass.) ga odsotnega.*

Substantiva defectiva in abundantia vseh deklinacij.

XLIX.

1. *Homo aliēnae opis eget.* 2. *Rēctius mihi vidētur ingenī quam vīrium ope glōriam quaerere.* 3. *Ad tē, Deus, cōnfugimus, ā tē opem petimus.* 4. *Ubi amīcī sunt, ibi sunt opēs.* 5. *Cicerō senātum in aedem Iovis vocāvit.* 6. *Imperātor Titus in sordidīs aedibus nātus est.* 7. *Fās est etiam ab hoste docērī.* 8. *Iniūssū Deī dēcēdere (dē vītā) nefās est.* 9. *Dēmōsthenēs, clārissimus ōrātor Graecōrum, diū r litteram ēloquī nōn potuit.* 10. *Ex litterīs tuīs, mī amīce, māgnum tuum ergā mē amōrem cōgnōvī.* 11. *Cicerō ipse fatētur Rōmānōs ā Graecīs doctrīnā et omnī litterārum genere superātōs esse.* 12. *Bōs in Aegyptō nūminis vice colebātur; Āpim (eum) vocābant.* 13. *Sub vesperum mīlitēs castra posuērunt, vesperī autem quiēscēbant.* 14. *Adversus tonitrua et minās caelī subterrāneae domūs et altī specūs remedia sunt.* 15. *Mōrs miserīs hominibus requiem aeternam dat.* 16. *Levēmus ātrās cūrās dulcī requiēte!* 17. *Ioca tua salsa sunt.* 18. *Beneficia ea sunt nōminanda, quae nōn parentum vel magistrōrum iūssū, sed vestrā sponte tribuitis.*

L.

Dē vāsīs Rōmānīs.

Multa monumenta Rōmae antīquae etiam nunc supersunt. Exstant enim nōn solum multae reliquiae templōrum, mūrōrum, domuum, theātrōrum, porticuū, sed etiam eae rēs, quibus

Rōmānī et Graeci domōs ōrnāre quibusque domī ūtī solēbant. Ad nostram aetātem pervēnit nōn parvus numerus vāsōrum. Vāsa illa ex terrā effōssa admodum varia sunt; fōrma nōnnūllīus vāsīs simplex est, sed in multīs vāsīs vidēmus imāginēs māgnā arte factās. Inveniuntur in vāsīs illīs imāginēs Hercules, Thēsei, Achillis, Ulixīs aliōrumque virōrum, dē quibus multī locī scriptōrum veterum narrant. Nōnnūlla loca Graeciae, ubi vāsa māgnā arte fingēbantur, nōbīs nōta sunt.

25.

1. *Jedna črka je bila dostikrat vzrok hudih preprirov.* 2. *Pismo očetovo me je zelo razveselilo.* 3. *Atene so bile tako rekoč svetišče znano-
nosti.* 4. *V knjigah modrijanov so navadno mnoga mesta nejasna (= temna).* 5. *Popotniki občudujejo mnoge kraje naše domovine.* 6. *(Vojne) čete Cezarjeve so bile celo zimo (per c. accusat.) v taboru.* 7. *Šaljivost (= šale) je svojska človeški naravi (genet.) in se ne [da] učiti, kakor vse drugo.* 8. *Bolje je svojevoljno prav ravnati, nego na povelje oblastnikov.* 9. *Hudobna duša v lepem telesu je tako rekoč ostuden (= grd) strup v zlati posodi.* 10. *Ljudje se rode in mro na povelje Božje.* 11. *Tudi v lepih posodah so včasih grde reči.* 12. *Priroda išče pokoja.* 13. *Večerni (= večera) pokoj je prijeten; zvečer sem navadno sam in vesel.* 14. *Helvečani so [srečno] dospeli s svojimi četami skozi sotesko v ozemlje Sekvancev (Sequanī, ōrum).* 15. *Ko je bil Pavzanija zapazil zasedo, pripravljeno [mu] od oblastnikov, je pribežal v Minervino svetišče (= hram božji).* 16. *V moji hiši ni nobenega bogastva (nōmināt.).*

Sklad mestnih imen.

LI.

1. Lycūrgus Spartaē vivēbat, Solōn Athēnīs. 2. Croesus, rēx Lȳdiae, Delphōs ad Apollinem lēgātōs mīsit. 3. Alexander Māgnus et Athēnīs et Babylōne et Sūsīs et Alexandriāe erat. 4. Alcibiadēs cum in urbem Athēnās revertisset, ā cīvibus māximā cum benevolentīā receptus est. 5. Catō Minor sibi ipse mortem cōnscīvit Uticae, (in) urbe Āfricae. 6. Cicerō saepe rūs contendit et libenter rūrī vivēbat; sed sī rēs (= okolnosti) pōstulābant, rūre Rōmam revertit. 7. Cicerō adulēscēns Rōmā Rhodum profectus est et ibi clārissimum ēloquentiae magistrum audīvit. 8. Annō ante Chr. n. CCCXXXVIII Macedonēs Lacedaemoniōs apud Chaerōnēam vicērunt.

9. Miltiadēs domō profectus est et Lēmnum vēnit. 10. Alcibiadēs Thūriīs, ex urbe Ītalīae, Ēlidem, deinde Thēbās vēnit. 11. Domum revertēmur et tōtam hiemem domī manēbimus, quia libentissimē domī nostrae sumus. 12. Cīmōn domī militiaeque māgnam glōriam sibi comparāvit. 13. Alcibiadī tōta rēs pūblica domī bellīque trādita est. 14. Post pūgnam multa hominum equōrumque cadāvera humī iacent.

LII.

De Themistocle.

Themistoclēs Athēniēnsis, quī apud Salamīna (Salamīnem) parvō numerō nāvium māximam clāssem Persārum vīcit, cīvium suōrum invidiam nōn effūgit. Ob timōrem nimiae potentiae Athēnīs expulsus Argōs concēssit. Deinde absēns Athēnīs prōditiōnis damnātus est. Id cum audīvisset, Corc̄yram dēmigrāvit, quod nōn satis tūtum sē Argīs vidēbat. Paulō post ad Admētum, Molossōrum rēgem, cōnfūgit. Hic supplicem, cum ab Athēniēnsibus et Lacedaemoniīs expōscerētur pūblicē, nōn prōdidit, sed Pynam dēdūxit. Inde Themistoclēs nāvī in Asiam aufūgit et Ephesum pervēnit. Ab rēge Persārum liberāliter exceptus domicilium sibi Māgnēsiae cōstituit. In hāc urbe eum morbō mortuum esse vērīsimile est.

26.

1. Darej, kralj perzijanski, je peljal silno vojstvo iz Azije v Evropo. 2. Atik je prišel iz Grecije v Rim. 3. Na Rodu so cvetele umetnosti in vede. 4. Šestega dne smo prišli iz Aten na Del. 5. V Neapolju so živeli mnogi Rimljani [po] grški šegi (ablāt.). 6. Tak je bil Fabricij v Rimu, kakoršen Aristid v Atenah. 7. Izgnan iz Aten je prišel Alcibijad v Tebe. 8. Pri Pidni so premagali Rimljani Mace-donce l. 168. pr. Kr. r. 9. V mestu Efezu je bilo prekrasno svetišče boginje Dijane. 10. Diogen je mnogo živel v Korintu, slavnem mestu grškem (= Grecije). 11. Likurg je odšel iz Sparte in se ni nikdar [več] domov vrnil. 12. Kmalu bodemo z doma na kmete odpotovali ter živeli to poletje na kmetih. 13. Kedaj se vrnete (futūr.) s kmetov domov? 14. Boljše je biti brez nevarnosti v svoji hiši, ko z nevarnostjo v ptuji. 15. Temistoklej je bil slaven [o] miru in vojni. 16. Utrujeni vojaki počivajo pogosto na tleh.

Adiectiva.

LIII.

Servā aequam mentem in rēbus adversīs et secundīs!

Māgnus est numerus hominum immemororum sortis hūmānae. Homo frūgī, quia memor est incōnstantiae fortūnae, in rēbus secundīs et ipse cautus erit et precēs inopum, infēlicium supplicumque audiet. Plērīque in rēbus secundīs superbī sunt, in rēbus adversīs causam plūrimārum calamitātum nōn in sē, sed in aliīs quaerunt. Paucī in rēbus secundīs aequam mentem, in rēbus adversīs fortem hilaremque animum servant. Spērat in rēbus adversīs, metuit in secundīs alteram sortem pectus bene praeparātum. Utriusque fortūnae auctor Deus est; ā Deō in utrāque fortūnā ōrdiāmur, ā Deō salūtem nostram exspectēmus! Nēquam tantum hominēs Deī obliviscuntur.

LIV.

Pietās factīs comprobanda est.

Rēs ad vītam māximē necessāriās Deus māgnificentissimus et benevolentissimus nōbīs omnibus praebet. Multī hominēs auxilium Deī in rēbus māximē arduīs expertī sunt. Quō benevolentior Deus est, eō grātiōrēs et magis piī esse debēmus. Pietās vērō nōn verbīs, sed factīs comprobētur! Quī vērē pius est, is etiam in hominēs egēnōs benevolus erit. Quō benevolentiorēs erimus, eō similiōrēs erimus Deī.¹ Frūgālissimus et Deī¹ simillimus est, quī inopiam hominum egēnōrum quam celerrimē lēnit. Quamquam egēnus parvam cōnsōlātiōnem in egentīore habet et (quamquam) hominēs egentissimī saepe dītissimīs beātiōres sunt, tamen veterrimīs iam praeceptīs admonēmur, ut egēnōrum misereāmur. Quī miserīs auxilium dēnegant, hominēs nēquissimī sunt.

27.

1. Zanikarni hlapci pogosto pohujšajo (pass.) hišne sinove. 2. Najbolj (= največ) hvalimo moža, ako ga imenujemo poštenega in vrlega. 3. Večina vojakov je ležala ubita na tleh, le malo jih je ubežalo. 4. Bogovi zahtevajo od ljudij bodro pobožnost. 5. V največ rečeh je srednja pot najboljša. 6. Čim učenejši so ljudje, tem bolj so često zanikarni. 7. Nič ni veličastniše[ga] nego denar zaničevati. 8. Tit je

¹ LIV. *Similis*, e z genet. znači duševno, z dativom telesno podobnost.

bil najdobrohotniši [izmed] vseh rimskih cesarjev. 9. Sokrata, ki je bil najmodrejši, najpobožniši [in] najvrlejši človek, so obsodili sodržavljeni na smrt. 10. Bog, ki je mogočniši in dobrohotniši [od] ljudij, daje i najbogatejšim i najpotrebnišim vse za (ad) življenje potrebne reči.

LV.

Dē Italiā.

1.

Italia Appennīnis montibus, quī tōtam terram ūsque ad extrēmōs Italiae inferiōris finēs percurrunt, in duās partēs divīsa est; hārum altera ad mare inferum sive Tyrrhēnum, altera ad mare superum sive Hadriaticum pertinet. Itāliam superiōrem Gallī, quī Alpēs transgressī erant, occupāverunt; inde Italia superior appellāta est Gallia citerior. Rōmānī Galliam, quae trāns Alpēs sita erat, Galliam ūteriōrem nōminābant. Per Itāliam superiōrem Padus fluvius fluit; is ab imīs rādīcibus Alpium ortus aliīs flūminibus et ā septentriōnibus et ā meridiē adeō augētur, ut per septem ōra in mare Hadriaticum sē effundat. In Italiā superiōre fluit etiam Athesis, quī ex summīs Alpium Raeticārum montibus ortus in mare Hadriaticum influit.

2.

Italia media sex regiōnēs continēbat: Etrūriam, Latium, Campaniam, Umbriam, Picēnum, Sāmnium. Ex interiōribus regiōnibus, id est ex Appennīnō monte oriuntur Arnus, Tiberis, Liris, quī in mare inferum influunt, Aufidus, quī ad orientem versus in mare superum aquās effundit. Plūrimae urbēs celebrēs sitae sunt ad occidentem et ad mare inferum versus, paucae ad orientem et ad mare superum versus.

3.

Italia inferior priōribus temporibus Graecia Māgna appellābatur, quod in hāc Italiae parte multae māgnaeque civitātēs Graecae erant. Quattuor regiōnēs continēbat, quārum duae, Lūcānia et Bruttium, ad occidentem, duae, Āpūlia et Calabria, ad orientem vergēbant. In extrēmīs Italiae inferiōris regiōnibus Rēgium oppidum situm erat. XVIII milia pāssuum ab hōc oppidō prōmuntūrium Leucopetra abest, in quod dēsinit Appennīnus mōns.

28.

O Galiji.

Galijo so delili (pass.) Rimljani v tostransko in onostransko. Deželo, katero so imenovali Rimljani tostransko Galijo, imenujemo mi Gorenjo Italijo. Prebivalci Gorenje Italije so bili za rimskega vladarstva (= [v] časih rimskega vladarstva) Galci; ti so bili prišli iz Galije v Italijo, prekoračivši Alpe. [V] prejšnjih časih je bil le majhen del onostranske Galije Rimljanom pokoren. G. Julij Cezar je prvi podrgel vso onostransko Galijo. [V] poznejših časih so rimske vojske zavzele vso Galijo (tje) do najskrajnjih mej. Osem let so bili sicer Galci branili svojo slobodo z največjo (= najvišjo) hrabrostjo, toda Cezar jih je naposled [po] zelo hudih (= ostrih) bojih (ablāt.) vendar(le) premagal.

Numeralia.

LVI.

Dē exercitū Rōmānō.

Ab annō ante Chr. n. DIX Rōmae quotannis binī cōsulēs creābantur, quī exercitum quaternārum legiōnum habēbant. Legiō fuit pars exercitūs. Numerus autem militum, quōs legiō continēbat, nōn idem fuit omnibus temporibus. Initiō singulae legiōnēs terna, postea quaterna, nōnnūquam etiam sēna milia peditum, trecēnōs aut quadringēnōs equitēs continēbant. Peditātus legiōnis dividēbatur in dēnās cohortēs, cohors in ternōs manipulōs, manipulus in binās centuriās. Praerant autem singulis manipulīs binī centuriōnēs, singulis legiōnibus lēgātī. Equitātus legiōnis prō numerō cohortium dividēbatur in dēnās turmās, turma in ternās decuriās, quibus decuriōnēs imperābant.

LVII.

Dē M. Sergiō.

M. Sergius praetor, cum ā collēgīs sacrificiīs arcērētur, quod dēbilis erat, hanc ferē orātiōnem habuit: «Secundō bellō Pūnicō dextram manum amīsī atque ter et viciēs vulnerātus sum; bis captivus in cūstōdiam abductus bis ex vinculis ēvāsī; sinistrā manū solā quater pūgnāvī; postquam prō dextrā amīssā ferream fabricātus sum, eā tam bene rem gessī, ut Cremōnam obsidiōne liberārem, Placentiam dēfenderem, duodēna hostium castra in Galliā citeriōre expūgnārem. Atque haec ego cum gesserim, ā vōbīs ut homo dēbilis arceor sacrificiīs?

1. Raki imajo po osem nog. 2. Cesar Avgust je spal po sedem ur. 3. Po jedna usta imamo in po dvoje ušes, da več slišimo ko govorimo. 4. Kakor sta bila v Rimu voljena vsako leto po dva konzula, tako v Kartagini po dva kralja. 5. Roke in noge človeške imajo po pet prstov. 6. Pri Rimljanih so zapovedovali centurijoni po sto peščem in dekurijoni po deset konjenikom. 7. Dokler je bila rimska država majhna, je štelo (= obsežalo) rimsko vojstvo 3000 pešcev in 300 konjenikov; posamezne tribue namreč so dajale (praestāre) po 1000 pešcev in po 100 konjenikov. 8. Za (= [v] času) druge punske vojne pa je bilo že v posameznih legijah, ki so bile del rimskega vojstva, po 5000 pešcev in po 300 konjenikov. 9. Nekateri meseci imajo po 31, drugi po 30, [le] jeden po 28 ali 29 dnij. 10. Kmetje ne orjejo njiv [le] jedenkrat, ampak dvakrat ali trikrat [na] (= vsako) leto. 11. Marij je bil sedemkrat konzul. 12. Aleksander Veliki je trikrat premagal Dareja, kralja perzijskega. 13. Cezar se je petdesetkrat bojeval s sovražniki.

LVIII.

1. Babylōn quattuor latera habēbat, quae centēna vicēna stadia vel quīna dēna mīlia pāssuum longa erant. Mūrī urbis erant CCC pedēs altī et LXXV pedēs lātī. Praetereā Babylōn mūnīta erat CCL turribus trecēnōs dēnōs pedēs altīs et vicēnōs pedēs lātīs. 2. Plumbum ūndeciēs gravius est quam aqua. 3. Bis bīna sunt quattuor, ter terna novem, quater quaterna sēdecim, quinquīēs quīna sunt viginti quinque. 4. Quot sunt quater duodēna? Duodequīnquāgintā. 5. Deciēs vicēnae arborēs sunt ducentae arbores. 6. Ter Rōmānī cum Pyrrhō, rēge Ēpīrī asperae, pūgnāvērunt; bis ab eō superātī sunt, in tertiā pūgnā eum fugāvērunt. 7. Ā terrā ūsque ad lūnam viciēs centēna mīlia stadiōrum sunt, ā lūnā ūsque ad sōlem octiēs mīliēs centum mīlia. 8. Hodiē in ūnis aedibus bīnae nūptiae erant. 9. Pater meus trīnās lītterās ā frātre suō habet; in ūnis singulae lītterae minus clārae sunt. 10. Rōmānī in bellīs plērumque ūna castra pōnēbant; Caesar autem in Galliā contrā Germānōs trīna castra habuit. 11. Rōmānī ab Hannibale victī sunt prīmum ad Ticīnum annō ante Chr. n. CCXVIII, iterum ad Trebiam eōdem annō, tertium ad lacum Trasimēnnum annō CCXVII, quartum apud Cannās annō CCXVI.

30.

1. Moj oče je bil dvaindvajsetkrat v Rimu, glavnem mestu Italije. 2. Vzduh je osemstokrat lažji ko voda. 3. 5×25 je 125. 4. Koliko je 64×57 ? 3648. 5. 30×20 konj je 600 konj. 6. Glas je dvajsetkrat hitreji ko tek najhitrejših konj. 7. Britanija je otok [kakih] 2,000.000 korakov v obsegu. 8. V Galiji sta bila dva tabora germanska in trije tabori rimski. 9. Posamezne črke v jednom pismu mojega prijatelja niso lepe, a misli so lepe. 10. Marij je bil prvič konzul l. 647. po ustanovitvi mesta. 11. Zmagan je [bil] Hanibal od Scipijona, sina onega [Scipijona], katerega je bil sam v beg zapodil prvič ob Rodanu, drugič ob Padu, tretjič ob Trebiji. 12. Kserks, kralj perzijski, je odrinil l. 480. pred Kr. r. z 1,700.000 vojakov v Grecijo; njegovo vojsstvo so Grki dvakrat premagali (pass.): prvič pri Salamini, drugič pri Platejah.

Pronomina.

LIX.

Reki.

A.

1. Iūstitia propter sēsē colenda est. 2. Ipsa virtūs sibimet pulcherrima mercēs est. 3. Quaecumque opīniō vēritātī repūgnat, falsa est. 4. Quidquid nōn licet, nefās putāre dēbēmus. 5. Male vīvit, quisquis nōn honestē vīvit. 6. Quidquid habēmus, Deō dēbēmus. 7. Etiam is nōbīs cārus est, quōcum nūlla nōbīs societās est. 8. Quaecumque viam ingrederis, sequitur mors ut umbra. 9. Quidquid in aliō reprehenditur, id in suō quisque sinū inveniet. 10. Quantaecumque divitiae nostrae sunt, pietās nostra omnibus bonīs multō pretiōsior est. 11. Iūstus ac probus vir quōcumque locō erit, ab omnibus amābitur, quibuscumque aderit. 12. Quot futūrī sint annī vītāe nostrae, ignōrāmus; sed quotquot erunt, satis multī erunt, sī piī ac probī fuerimus. 13. Quōquō modō tē habēs, fortūna mūtāt incertōs honōrēs, nunc tibi, nunc aliī benīgna.

B.

1. Iūstitiae primum mūnus est, nē cui quis noceat. 2. Pollicitis dīves quilibet esse potest. 3. Avāritia hominem ad quodvīs facinus incitat. 4. Ūnicuique ad nocendum satis vīrium est. 5. Cavē, nē cui temere adsentiāris! 6. Fessīs quodlibet solum cubile est. 7. Quivīs

homo errāre potest; nēmo nisi insipiēns in errōre persevērat. 8. Fortūna prohibitatem et industriam neque dare neque ēripere cuiquam potest. 9. Nōn cuilibet licet dē quāvis rē iudicāre. 10. Nōn est ūlla fortitudō, quae ratiōnis est expers. 11. Beneficium, quod quibuslibet datur, nēminī grātum est. 12. Incertum est, quam longa ūnīuscūiusque nostrum vīta futūra sit. 13. In omnī arte vel studiō vel quāvis scientiā optimumque quidque rārissimum est.

LX.

Nārrātiunculae.

1. Cum quīdam flūmen trāsmīssūrus esset, equō vehēns nāvem cōnscendit. Ab aliquō interrogātus, quāenam ēius rei causa esset: «Fēstīnō», inquit.

2. Āgis rēx, cum Ēlēos quōsdam audīvisset glōriantēs, quod lūdīs Olympiīs¹ dīligentissimē iūstītae lēgēs servārent: «Numquid māgnī est», inquit, «quod quintō quōque annō ūnum diem iūstī estis?»

3. Rutilium Rūfum amīcus quīdam summā cum indīgnātīone interrogāvit: «Ecquid tua mihi prōdest amīcītia, sī, quidquid tē rogō, dēnegās?» Eī Rutilius: «Ecquid mihi tua,» inquit, «sī propter tē facinus aliquod commīssūrus sum?»

31.

1. *Nebrojni so narodi, s katerimi so se Rimljani vojskovali.*
 2. *Kar koli je redko, to je večidel dragoceno.* 3. *[Na] katerem koli kraju sem, vselej se tebe spominjam (sem tebe [genet.] pomljič).* 4. *V vseh človeških rečeh je nekaj slabega.* 5. *Nekaka (aliquis) napaka je tudi v najboljšem človeku.* 6. *Slava je pogosto pohvalna (= s hvalo) govornica o kom.* 7. *Kar je komu koristno, ni brez nobene (= kake) cene.* 8. *Varujte se, da nepremišljeno ne rečete česa proti mogotcem (mogočnim)!* 9. *Pravičnost ne škoduje nikomur (= komu), ki jo ima.* 10. *Kakor koli (= na katerikoli način) se ima [ta] stvar, vi niste vse krivde prosti.* 11. *Čim učenejši je kdo (= vsak), tem zanikarniši je dostikrat.* 12. *Kogar koli je oni čin, nekdo izmed vas je bil njegov vzročnik.* 13. *Ni komur si bodi vseč, kar je vseč nekomu.* 14. *Nekaterim (= nekim) ljudem je sreča bližnjega (= drugega izmed dveh) vzrok nevoščljivosti.* 15. *Kar koli je komur si bodi izmed vas sramotno, to je slehernemu izmed nas greh.* 16. *Prehodili ste že mnogo dežel; je-li [pa] ste videli katero bolj obdelano ko Italijo?* 17. *Vpraša se,*

¹ LX. Sloveni ta *ablāt. temporis* s predlogom: *pri!*

kateri izmed (ex) dveh [da] je vredniši, kateri izmed (ex) več (ljudij) najvredniši. 18. Kolikoršno koli in kakoršno koli je vaše bogastvo, pobožnost vaša je (za) mnogo dragocenejša. 19. Vsak je sam sebi najmanj znan in samega sebe najtežje opaža (= čuti o samem sebi). 20. Vsak (= kdor si bodi) človek more [si] izmisliti (= izobraziti) sramotno govorico o komer hoče. 21. Bog ljubi slehernega izmed nas, draga mu je blaginja vsakega posameznega [človeka].

LXI.

Colloquium inter Albīnum et Paullum.

Albīnus: Quis adest? *Paullus:* Nōtus aliquis homo, quem ipse ad tē invitāvistī. *A.* Paullum audiō. Eō magis dēlector adventū tuō, quō minus tē hōc tempore exspectāvī. Unde venīs? *P.* Inde veniō, unde profectus sum. *A.* Iocāris. Ex scholā, opīnor, venīs. *P.* Rēctē tū quidem.¹ *A.* Quot dīscipulōs in scholā vīdistī? *P.* Tot vīdī, quot scholam nostram frequentant; nē ūnus quidem deerat. *A.* Quid trāctāvit hodiē in scholā magister? *P.* Tantum numerum sententiārum nōbīs exposuit, quantum ego vix memoriā tenēbō. *A.* Eam sententiam, quae tibi māximē placuit, mēcum commūnicā! *P.* Plūrimīs verbīs magister commorātus est in sententiā: «Ubi bene, ibi patria.» Hanc sententiam falsam esse nōs docuit et probāvit rēctius nōs dictūrōs (esse): «Ubi patria, ibi bene.» At tempus urget. Tot negōtia mihi pater mandāvit, quot ūnūs hōrae spatiō vix perficiam. Eō, quō pater mē mīsīt, properābō. *A.* Quandō ad mē revertēris? *P.* Quandō negōtia ā patre mihi mandāta perfēcerō, ad tē revertar. Tum diūtius apud tē manēbō. Ūsque ad illud tempus valē mihi que favē!

Verba anomala.

XLII.

1. Servus noster idem ēst, quod nōs edimus. 2. Ēste et bibite ita, ut famēs et sitis dēpellātur! 3. Nūmquam ēstōte, priusquam ōrāveritis! 4. Ēsse oportet, ut vīvās, nōn vīvere, ut edās. 5. Multīs hominibus summa cūrārum fuit, quid ēssent, quid biberent. 6. Īgnis nōn exēst Aetnam montem. 7. Quae umquam mōlēs tam firma fuit, quam nōn exēssent undae? 8. Patrimōnium nostrum citō comēssemus, sī tam dēlicātōs cibōs ēssēmus, quam prīncipēs ēsse solent.

¹ LXI. Dostavi predikat: «dīcis»!

32.

1. Zmerno pijte in jejte! 2. Ne jejte, ako niste lačni! 3. Clovek naj jé, da živi, [a] naj ne živi, da jé! 4. Mnogi bi radi jedli boljše jedi, ko bi [si] jih mogli kupiti. 5. Najnesrečniši je tisti, ki nima, kar bi jedel, kedar želi jesti. 6. Krivica potre (= izje) srce, dobrota je razveseljuje. 7. O nesrečniki, ki tratite (= snedate) svoje očinstvo [z] razkošnostjo! 8. Sokrat je običaval reči, da mnogi ljudje živijo, da jedo in pijejo, on pa da jé in pije, da živi.

LXIII.

Quod sors feret, aequō animō fer!

Quid quaeque nox aut diēs ferat, incertum est. Homo sapiēns feret, quae mūtārī nōn possunt, ut multī virī sapientēs ferēbant māgnās calamitatēs. Quod male fers, adsuēsce; ferēs bene. Quae Deus tibi imposuit, patienter fer! Ferāmus, quae diū tulimus! Omne onus levius erit, quod bene fertur. Sī patienter ferrēmus mala, ipsa minuerēmus. Quidquid erit, superanda omnis fortūna ferendō est. Proinde aequō animō fertōte, quodcumque sors feret! Rēs adversās tulisse nōn solum māgna laus, sed etiam māgnū sōlācium est.

LXIV.

Dē Mercuriō et lignātōre.

Caedēbat quīdam ligna iuxtā fluvium. Inter opus excidit eī secūris et in flūmine dēmērsa est. Hoc ille damnum molestē ferēs miserē lāmentābātur. Mercurius autem forte eō dēlātus rem nōn distulit in aliud tempus, sed statim hominī opem ferre cōstituit. Itaque in fluvium se mērsit secūrimque rettulit auream. Cum hanc extulisset, interrogāvit lignātōrem, num ea esset, quam āmīssisset. Cum ille negāvisset, Mercurius argenteam extulit. Postquam nē hanc quidem suam esse ille adfirmāvit, ferream attulit, quam ille laetus suam āgnōvit. Hāc probitāte dēlectātus deus illī omnēs secūrēs dōnāvit.

Cum posteā lignātor hoc multīs rettulisset, alius quīdam, quī ab illō valdē differēbat, eandem fortūnam experīrī cōstituit. Itaque cum ad eundem fluvium sē contulisset, secūrim eō abiēcit et in ripā sedēns flēvit. Huic quoque Mercurius sē obtulit. Cum causam lacrimārum audīvisset, auream secūrim extulit et lignātōrem interrogāvit, num eam āmīssisset. Id ille statim adfirmāvit; deus vērō hominis improbitātem indignē ferēs auream secūrim sēcūm abstulit neque ferream ex undīs rettulit.

LXV.

Vulpēs pācis nūntia.

Blandiēns ad stabulum, in cūius tēctō gallus cum gallinīs sedēbat, vulpēs accēssit et: «Salvēte», inquit, «amīcī, et gaudēte! adferō vōbīs nūntium laetum. Omnēs bēstiae inimicitias dēposuērunt, pāx facta est. Cōnsuētūdine ūtuntur leōnes cervōrum, lupī ovium, fēlēs mūrimum. Proinde dēscendite, ut nōs quoque amīcitiā faciāmus!» «Grāta nārrās», inquit gallus, «et nūntium, quem attulistī, statim canī referam, quem appropīnquantem videō.» «At istī», inquit vulpēs, «pāx nōndum nūntiāta est!» statimque aufūgit.

LXVI.

Dē Aristippō philosophō.

Aristippus philosophus aliquandō ad Dionysium tyrannum sē contulerat, ut eum amīcī causā implōrāret, quī capitis condemnātus erat. Cum multa ad dēfēnsionem amīcī attulisset neque tamen tyrannum mōvisset, prōstrātus pedēs ēius amplexus est et veniam impetrāvit. Id cum quīdam philosophō dēdecorī esse dīceret, Aristippus: «Nōn ego», inquit, «in culpā sum, sed Dionysius, quī aurēs habet in pedibus.» Īdem philosophus interrogātus, quem ūsum ēruditiō ēius filiō allātūra esset: «Sī nōn alium», inquit, «hunc saltem, quod (*da*) in theātrō nōn lapis in lapide sedēbit. Īdem ad servum, cum aliquandō in itinere aurī pondere premerētur: «Abice», inquit, «quod nimium est, et fer, quod potes!»

33.

1. Orožje zoper domovino vzdigniti (= nesti) je greh. 2. Pomagaj rad nesrečnim in nedolžnim! 3. Potrpežljivo prenašajmo breme ubožnosti! 4. Pesnik Enij je potrpežljivo prenašal dve bremeni: starost in ubožnost. 5. Kar koli usoda prinese (fut. I.), prenašali bodemo [z] ravnodušjem. 6. Nihče ne more reči, kakšne bóli [da] bode kdaj prenašal. 7. Kar se da (= more) prenesti, bodemo prenesli. 8. Usoda se prenašaj (= ima prenašati) [z] ravnodušjem! 9. Kdo bi ne prenašal rad največjih težav in nevarnostij za blaginjo domovine! 10. Vsako polje, ki se obdeluje, ne prinaša sadu (= poljskih pridelkov). 11. Neki grški zgodopisec poroča, da je Sokrat nesel (pass.) ranjenega Alcibijada iz bitke. 12. Dobro, ki se nam more dati, more se nam tudi odvzeti (= odnesti). 13. Kraljevanje (= kraljestvo) se je [v] starih časih izročevalo najpravičnejšim in najmodrejšim možem. 14. Aristid

je zapustil komaj [toliko], s čimur (unde) bi se [mogel] pokopati (= iznesti, cōni. imperf. pass.). 15. Primerite konja z oslom! [V] katerih rečeh se razlikujeta? 16. Kdor bi navračal vse, kar stori, le na (= na samo) slast, [moral] bi se primerjati z živalimi. 17. Konzul M. Kurij Dentat (Mānius (ī) Curius (ī) Dentātus, ī) se ni dal (= mogel) ganiti, da bi vsprejel zlato, ponujeno [mu] od Samničanov. 18. Ko je bila došla vest o prihodu kralja Kserksa, ki je [hotel] vojno vojevati z Grki, je svetoval Temistoklej Atencem, da naj spravijo (cōni. imperf.) sebe in vse svoje [reči] na ladije.

34.

O nesebičnosti kralja Agezilaja.

Pri (= na) Agezilaju, kralju lacedemonskem, je bilo čudovito zlasti to, da ni nikoli (= kedaj) nič [na] svoj dom nesel (= spravil), akoprem (cum) so mu ponujali kralji in države najveličastniša darila. Kdor je bil stopil v njegovo hišo, ni mogel videti nobenega znamenja razkošnosti, nasproti [pa] prav mnoga [znamenja] nesebičnosti in utrpevanja (= potrpežljivosti); ona je bila namreč taka, da se od nje v nobeni reči ni razlikovala hiša katerega si bodi siromašnega državljana.

LXVII.

Labōre nōn omnia, sine labōre nihil adsequēris.

Saepe volumus, quae facere nōn possumus. Hominēs prūdentēs nūmquam volent, quae adsequī nōn possunt. Nisi potest id effici, quod vīs, id velīs, quod potes! In rēbus māgnīs voluisse satis est. Utinam semper id vellēs facere, quod et tibi et aliis prōdest! Quī prūdēns est, et sibi et aliis prōdesse vult. Nōtum est illud: Sī vīs amārī, amā! Ā nātūrā ipsā impellimur, ut quam plūrimīs prōdesse velimus. Quī vēram glōriam adsequī vult, is virtūtem colat! Multī volunt sine virtūte et sine labōre glōriam adsequī; sed nēmo sine virtūte et labōre māgna adsequētur.

LXVIII.

Dē vērā amīcitiā.

Idem velle atque idem nōlle, ea dēmum firma amīcitiā est. Nōn rārō ex duōbus amīcīs alter vult, quod alter nōn vult. Facile tamen is, quī rēctē agere vult, alterum eō perdūcet, ut nōlit repūgnāre et velit meliōrem sententiam sequī. Sī nōn vīs amīcum rēctē agentem

sequi, nōlī amīcitiās iungere! Utinam hominēs semper rēctē agere vellent! Utinam semper nōllētis cum iīs esse, quī male agunt! Nōlite cum iīs amīcitiās iungere, quī ā virtūtis viā vōs abdūcere volunt!

Hominēs sapientēs mālunt sine amīcīs virtūtem colere, quam per amīcōs ā virtūte abdūcī. Quī tē meliōrem facere nōn vult, is tibi nocēre quam prōdesse māvult. Quī mālet bonus vidērī quam esse, eum vitā! Vōs ipsī mālētis bonī esse quam vidērī. Utinam omnēs mālent virtūtem colere quam peccāre!

LXIX.

Aptē dicta.

1. Cum Abdērītārum lēgātus longā ōrātiōne ūsus Āgidem, Lacedaemoniōrum rēgem, rogāvisset, quid vellet sē cīvibus suis nūntiāre, ille: «Nūntiā», inquit, «mē, quamdiū voluisses, aurēs tibi praebuisse.»

2. Cum Alexander Māgnus pōstulāvisset, ut sē (*ga*) Lacedaemoniī in deōrum numerum referrent, Dāmis, rēx eōrum: «Quoniam Alexander», inquit, «deus esse vult, estō!»

3. Rēx Pōrus ab Alexandrō victus, cum interrogarētur, quōmodo sē trāctārī vellet, respondit: «Rēgāliter.»

4. Themistoclēs interrogātus, utrum māllet Achillēs esse an Homērus: «Dīcās prius», inquit, «utrum mālīs esse victor in lūdīs Olympiīs an praecō, quī victōrēs prōnūntiet!»

35.

O človeški volji.

Mnogi ljudje hočejo prav ravnati, pa ne ravnajo. Vsega sicer ne moreš doseči, kar hočeš. Kajti pogostokrat človek hoče, toda nedostajajo mu moči. Kar se ne da (= more) učiniti, tega nikari (= ne hoti) hoteti! Ako raji hočeš ljubezen nego zavist, pomagaj (ne hoti nedostajati) onim, ki te prosijo, da jih (sē) hoti (= hočeš) ohraniti. Mnogi raji grajajo ptuje napake nego zboljšajo svoje. Znano je tudi, da svoje napake raji opravičujemo nego se jim odpovemo. Narava človeška je taka, da ne maramo brezskrbnosti (= brezskrbno, plūr.), hočemo [pa] dvojljivo. Ko bi [mi] vselej to hoteli, kar bi morali hoteti, ne bilo bi nam nikoli to storiti, česar nočemo (cōni. imperf.). Važnih (gravis, e) rečij nikarite (= ne hotite) odlašati na prihodnji čas! Mnogi [s] svojo usodo niso zadovoljni, ampak se raji poganjajo za ptuje [reči] in so nesrečni. Zakaj pa nočeš srečno živeti? Kdor hoče srečno živeti, ta gōji čednost! Srečen je zadovoljni, srečen je

pobožni in pošteni človek, srečen je tisti, ki hoče prav ravnati in [tudi] prav ravna. Kako razna je volja (plūr.) človeška! Filip je raji hotel (imperf.) ljubljen, sin njegov Aleksander strahóten (= ban) biti (praes.). Sokrat bi bil lahko mogel [s] pomočjo prijateljev iz ječe ubežati, ko bi bil hotel; pa ni hotel. Bil je namreč tako dober državlján, da je raji maral umreti nego zakonom nepokoren biti.

LXX.

1. Vir fortis omnī periculō impavidus it obviam. 2. Ītur ad astra frūgālitate, fortitūdine aliisque virtūtibus. 3. Hannibal p̄rimus in proelium ĩbat, ūltimus excēdēbat. 4. Eō post mortem ĩbimus, quō omnēs ante nōs ĩerunt. 5. Mī fili, ĩ, quō tē Deus vocābit; quōcumque ieris, in Deī praesidiō eris. 6. Eundum est, quō patria nōs ĩre iubet. 7. Discite, puerī, eunt annī mōre fluentis aquae! 8. Adī formīcam, ĩgnāve discipule, et ab eā dīsce sēdultitatem! 9. Prōdeuntō istī, quī suā sponte in bellum itūrī sunt! 10. In nārātiōne praetereās, quae praeterīrī possunt. 11. Cōnsul ex bellō rediēns occīsus est. 12. Cicerōnī in patriam redeuntī obviam ĩerunt Rōmānī. 13. Vēre ineunte eae avēs, quae autumnō in terrās calidiōrēs abiērunt, ad nōs redeunt. 14. Lacedaemoniōrum puerī saepe sic verberibus caesī sunt, ut multus sanguīs exīret, at nōn gemuerunt. 15. Themistoclēs augustiās quaerēbat, nē multitūdine hostium circumīrētur. 16. Cum hortī et domus Pompēī vēnīrent, nēmo ferē inventus est, quī ea emeret. 17. Apud Rōmānōs antiquōs quī honōrēs ambiēbant, adibant obviam euntēs et eōs salutābant.

LXXI.

Dē Alexandrō Māgnō.

Alexander annō ante Chr. n. CCCXXXVI rēgnum iniit. Anteibat omnēs cōnsiliō, celeritate, fortitūdine; omnēs labōrēs patienter et cōstanter subībat. Cum exercitum parāvisset, annō CCCXXXIV Hellēspontum trānsiit; omnibus ex proeliis victor abiit. Deinde in Āfricam sē contulit, ut Ammōnis orāculum adīret; introiēns in templum ā sacerdotibus Iovis filius appellātus est. Cum Dārēō, rēgī Persārum, obviam ĩsset, ad Arbēla exercitum eius aggrēssus est; ipse in p̄rimam aciem prōdiit. Māgnam Persārum partem in illā pūgnā perisse nōtum est. Terrās incōgnitās aditūrus montēs Asiae altissimōs trānsierat et in Indiā complūrēs urbēs condidit. Cum redisset, Baby-lōnem rēgnī caput fēcit ibique annō CCCXXIII diem obiit suprēmum.

LXXII.

Artis amātor.

Urbis Iassī incolīs māgna pecūnia redībat ē piscātū. Cum apud eōs citharista quīdam in pūblicum prōdisset, omnēs eum aliquamdiū attentē audīverunt. Sed cum tintinnābulum sonāret, quō ad forum piscātōrium vocābantur, statim omnēs abiērunt praeter surdum quendam hominem. Ad hunc adiēns citharista: «Grātiās tibi agō», inquit, «quod artem meam tantī aestimās, cum cēterī, postquam tintinnābulum audīverunt, statim abierint.» At ille: «Quid?» inquit, «tintinnābulum iam sonuit?» Id cum citharista adfirmāvisset, surdus surrēxit et ipse quoque abiit.

36.

1. *Kamor koli pojdeš, sledila te bo senca.* 2. *Do lepih častij kreposti se ne pride (= gre) brez težav, kajti pred krepost so postavili bogovi znoj.* 3. *Idite, prijatelji; čas je oditi (= odhajanja).* 4. *Meseci idejo in se vračajo, mi [pa] se ne povrnemo (fut. I.), kedar bomo mrtvi (obīre, fut. II.).* 5. *Pogosto morajo pretrpeti posamični največje nevarnosti, da ne poginejo vsi (= vesoljni).* 6. *Znano je, da odhajajo nekatere ptice pred začetkom zime (= začenjajočo se zimo) v toplejše kraje.* 7. *Štorklje oditi hoteče se zbirajo na določenem (= gotovem) kraju (accus.).* 8. *Ura, ki je minila, se nikdar ne povrne (fut. I.).* 9. *Zelo dvomno je, se li kedaj povrne (fut. I.) zlata doba.* 10. *Učenci naj hodijo radi v šolo, kakor smo mi radi hodili (imperf.).* 11. *Cicerona vračajočega se v Italijo so vsprejeli (pass.) sodržavljani [z] najvišjimi častmi.* 12. *Iz vojne z zmagovitim (= zmagalcem) vojsvom vračajočemu se vojskovodji je šla ogromna množica ljudij naproti.* 13. *Alcibijadu vojskujočemu se na Siciliji je poslala atenska gosposka vest, da naj se vrne domov (imperf.).* 14. *Katerega starodavnega mesta zidovje je obdajalo morje?* 15. *Ni vse na prodaj, kar pride na (ad) trg.* 16. *Ako bodo zakoni na prodaj, bode [moral] država poginiti.* 17. *Cesar Tit se je zarotil, da [hoče] raji poginiti nego [kakega] človeka ugonobiti.*

LXXIII.

1. *Rānae et in aquā et in terrā vivere queunt.* 2. *Quī ipse sibi sapiēns prōdesse nōn quit, nēquīquam sapit.* 3. *Plūrimī nequeunt, quia nōlunt; quīrent, sī vellent.* 4. *Rīsus interdum ita repente ērumpit, ut eum cupientēs tenēre nequeāmus.* 5. *Antōnius, quod proeliō*

- adversus Catilinam adesse nequibat, Petrēiō lēgātō exercitum permisit.
 6. Caesar aciem ita īnstrūxit, ut ab hostibus circumīrī nequiret.
 7. Quidquid bonī cīvēs sine sanguine ulciscī nequibunt, nē ulciscantur!
 8. Carthāginiēnsēs Rōmānīs resistere nequiverunt.

37.

1. *Cesar pamet ne more, [to] pogosto ozdravi čas.* 2. *Brez vode ribe ne morejo živeti.* 3. *Povejte mi, kdo [da] more zvezde neba šteti.* 4. *Ko sovražniki niso mogli našega vojstva napasti, so se umaknili v tabor.* 5. *Ciceron je hotel slobodo braniti, pa [je] ni mogel.* 6. *Mi tega bremena ne moremo nesti; povejte, ali [je] morete vi; jeden ga ne more nesti (pass.).* 7. *Česar sam ne moreš (cōni.) nesti, ne nalagaj drugemu!* 8. *Niti vojstva niti zakladi niso trdna podpora (= bramba) kraljestev, ampak prijatelji, katerih si ne moreš (cōni.) niti [z] orožjem niti [z] zlatom pridobiti.*

LXXIV.

Secundum ōmen.

Aemilius Paullus cōnsul, postquam annō ante Chr. n. CLXVIII imperātor contrā Persēn, Macedonum rēgem, ēlēctus est, vīdit, cum vesperī domum redīret, Tertiam filiolum trīstī vultū sibi obviam euntem. Sollicitus puellam, quae lacrimāns diū nequibat loquī, interrogāvit, quanam causa trīstītie esset. «Mī pater», inquit illa, «Persa periit.» Tum cōnsul filiolum amplexus: «Accipiō», inquit, «ōmen!» Perierat autem catellus eō nōmine. Neque multō post Aemilius Persēn, quem plūres antea exercitūs Rōmānī complūribus proeliis vincere nequiverant, ūnā pūgnā dēvicit et māgnā cum glōriā Rōmam rediit.

LXXV.

Dē mundō.

Nihil sine causā fit; omnia certīs lēgibus fiunt. Mundus enim ā Deō optimē et sapientissimē factus est et regitur. Nisi cursūs mōtūsque stellārum certīs lēgibus fierent, mundus nōn servārētur. Nihil fierī potest, quod Deus nōn sciat. Quia mēns hūmāna infirma est, saepe fit, ut rērum causās cōgnōscere nequeāmus. Bene autem factum est, quod multa nescīmus. Multa iam nōbīs magis nōta facta sunt, quam antiquīs erant; multa hodiē intellegere nequīmus, quae nōtiōra fiēt. Quoniam nihil sine Deī voluntāte fierī potest, Deō cōnfidāmus! Rēs adversās patienter ferāmus, nam patientiā onus fit levius.

LXXVI.

Dē rēge Midā.

Bacchus ōlim per Phrygiam cum comitibus suis proficiscēbatur. Tum factum est, ut Silēnus, praeceptor eius, itinere deerraret. Hunc Midās, illius terrae rēx, liberāliter excēpit et post quīnque diēs ad Bacchum redūxit. Cum Midae ā deō potestās facta esset optandī, quidquid vellet, ille: «Effice», inquit, «ut, quidquid tetigerō, aurum fiat!» Deus prōmīsīt aurea fore, quaecumque rēx tetigisset. Et rē vērā statim omnia, quae tangēbat, aurea fiēbant. Sed cum cibī quoque aureī fierent, Midās famē vexātus deum ōrāvit, ut dōnum suum revocāret. Tum deus: «Ī», inquit, «ad Pactōlum fluvium ibique tē abluē!» Midās obtemperāvit. Cum aquam tetigisset, facta est colōre aureō et vīs perniciosā ā corpore hūmānō in flūmen cēssit. Ex illis temporibus in Pactōlō fluvio aurum inveniri fama est.

LXXVII.

Aptē dicta.

1. Cum Argīvus quīdam adfirmāvisset Lacedaemoniōs in aliēnis cīvitātibus peregrinantēs pēiōrēs fieri, quod suās lēgēs neglegerent, ūnus ex Lacedaemoniīs: «At Argīvī», inquit, «cum ad nōs vērunt, meliōrēs fiunt.»

2. Dēmostenēs interrogātus, quōmodo ōrātor factus esset: «Plūs», inquit, «oleī quam vīnī cōnsūpsī.»

3. Imperātor quīdam lēgātīs suis dicere solēbat: «Quod fieri quit, iam factum est; quod fieri nequit, faciendum est.»

38.

1. *Brez pameti se nič ne more prav vršiti (= zgoditi).* 2. *Mnogo (plūr.) se ne zgodi, dasi se more zgoditi.* 3. *Največ zlega (plūr.) se dogaja človeku od človeka.* 4. *Kolikrat [da] postajajo iz neprijateljev prijatelji, morete sami izprevideti.* 5. *V Atenah se je pogosto dogodilo, da so iz domovine izgnali (pass., imperf.) može, ki so si bili največ zaslug pridobili za državo.* 6. *Ko bi se vse zgodilo, kar ti želiš, zgodilo bi se mnogo, česar drugi ne želijo.* 7. *Bog sam ve, kaj [da] se godi, kaj [da] se je zgodilo [in] kaj [da] se bo zgodilo.* 8. *Kdor bode krivca (= škodujočega) podpiral, postane (fut. I.) sam deležnik krivde.* 9. *Pričakovali smo, da se bo zgodilo, kar se je zgodilo.* 10. *Nikoli (= kedaj) se [ni] nič zgodilo, niti se [ne] bo zgodilo,*

česar Bog ne bode hotel (fut. II.). 11. Zgódi se pravica (= pravičnost), pogini svet! 12. Kar koli se bo [moralo] storiti, lažje bode storil (pass.) oni, ki hoče storiti. 13. Senat je odgovoril Piru, da se mir ne bode sklenil, ako se kralj ne umakne (plūsquamperf. cōni.) iz Italije.

LXXVIII.

1. Sōle omnia in terrā calefiunt. 2. Alpium viae nōn semper primō vĕre patefierī possunt. 3. Rēs pūblica nūquam labefieret, si efficerētur, ut omnēs idem sentirent. 4. Mētalla calefacta liquefiunt. 5. Ūrī adsuēscere ad hominēs et mānsuēfierī nōn possunt. 6. Militēs disciplinā et officiō adsuēfactī fortiōrēs sunt quam tīrōnēs. 7. Cum cōniūratiō Catilināe patefacta esset, ipse cum parte sociōrum abiit in Etrūriam. 8. Si puerī, ā magistrīs totiēns commonefactī, diligentīā, parsimōniā, pietāte magis adsuēfierent, parentēs posteā nōn adficerentur tantīs dolōribus.

39.

1. Vidimo, da ogrevajo (pass.) solnčni (= solnca) žarki zemljo. 2. Napravil se bo ogenj, da se ogrejemo. 3. V pijanosti (= vinu) se je že mnogo hudodelstev razkrilo. 4. Človek je ukrotil (pass.) živali, ki so bile divje rojene. 5. [Z] velikim veseljem me je navdajalo (pass.), da (= ker) si od mene opomnjen storil, kar se je [moralo] storiti. 6. Vi bi postali (za) mnogo boljši, ko bi se [kot] dečki navajali marljivosti in pobožnosti. 7. Jaz bi ne omajeval tvojega sklepa, ko bi se [s] tem (= to rečjo) ne učinilo, da se zgodi (cōni. imperf.) volja tvojega očeta. 8. Umor (= pobj) Cezarja se je zvršil (= zgodil) v senatu; [a] ne bil bi se zvršil, ko bi se bil Cezar, [po] pismu opomnjen, zadosti varoval.

LXXIX.

Mementō morī.

Quī mortis meminerit, facile ignōscet iīs, quī ipsum ōdērunt. Idem tempore sapienter ūtētur neque differet in posterum tempus ea, quae cōnficere dēbet. Moneō vōs, ut celeriter et fortī animō incipiātis, quae perficere dēbētis. Nōlīte differre ea, quae coeperitis! Nōtum est illud:

«Incipe, dimidium factī est coepisse.»

«Dimidium factī, quī bene coepit, habet.»

Si fortī animō coeperis, cōstantī animō perge, ut coepistī! Turpe est rem bene coeptam male finīre aut rē fortiter inceptā dēsistere.

LXXX.

Aptē dicta.

1. Alexander Māgnus, cum admonitus esset multō plūs vectīgālium ē suis cīvitātibus auferrī posse: «Olitōrem ōdī», inquit, «quī rādicitus herbās ēvellit.»

2. Dēmōnāx interrogātus, quandō coepisset philosophārī: «Tum», inquit, «cum cōgnōscere mē ipsum coepī.»

3. Lēgātī Samiōrum, cum pōscerent auxilium ā Spartānīs, longam habuērunt ōrātiōnem. Tum Spartānī: «Prīma oblītī sumus, postrema nōn intellēximus, quia prīma nōn meminerāmus.»

4. Dēmōsthenis temporibus multī Graeci ā Philippō, rēge Macedonum, pecūniā corruptī sunt. Rēx interrogātus, quōs ōdisset māximē et quōs amāret: «Eōs», inquit, «quī prōdere volunt, amō māximē; eōs vērō, quī iam prōdidērunt, ōdī.»

LXXXI.

Dē arte memoriae et oblīviōnis.

Themistoclī Simōnidēs artem memoriae pollicitus est, quā efficere posset, ut omnia meminisset. At ille: «Oblīviōnis artem», inquit, «discere māllem; nam meminī etiam, quae nōlō, oblīviscī nōn possum, quae volō.» Meminisse dēbēmus beneficiōrum acceptōrum, oblīviscī iniūriarum, quās ab aliīs accēpimus. Ōdisse dēbēmus vitia et societātem malōrum hominum, nōn hominēs. Lēge dīvinā admonēmur, nē quemquam ōderimus. Nē eum quidem, quī nōbīs iniūriās intulit, ōdisse fās est. Lēx dīvinā imperat, ut iīs, quī nōs ōdērunt, ignōscāmus.

40.

1. Pomni, da si človek (= smrten)! 2. Pomnite, da vam je umreti! 3. Proročišča so ljudje zgodaj (= kmalu) začeli zaničevati. 4. Kar bodem začel, to bodem tudi končal (= dovršil). 5. Tudi tisti sovražijo krivico, ki jo storé. 6. Kdo bi bil potreben, ko bi se bogatini vselej spominjali revežev! 7. Oni ni varen, katerega mnogi črtijo in se [ga] bojé. 8. Mnogi se bolj spominjajo tistih, katere črtijo, nego tistih, katere ljubijo. 9. Kserks je končal (= dovršil) vojno zoper Grke, začeto od očeta Dareja. 10. Kje je človek (= kdo se more najti), ki ne bi črtil, upal [in] se bal (cōni. praes.)! 11. Znano vam je, [s] koliko dobrohotnostjo [da] se vas vedno spominjamo. 12. Vojaki so bili začeli črtiti ošabnega in krutega poveljnika. 13. Kar je

bilo trdo trpeti, [tega] se je sladko spominjati. 14. Ne moreš sovražiti, ako ne bodeš samega sebe sovražil. 15. Dobri otroci se bodo vsigdar spominjali dobrot, katere so bili prejeli od starišev. 16. Neki grški modrijan, katerega (= koga) je huda (gravis) bolezen mučila (= stiskala, pass.), je dejal prijatelju vprašajočemu, kako [da] se ima (imperf.): «Ze me začenja Spanje izročati svojemu bratu.»

LXXXII.

1. Ex Nestoris linguā, ut ait Homērus, melle dulcior fluēbat orātiō. 2. Nōs nihil cūrāmus, quid āiant aut negent Epicūrēi. 3. Turpissimam aīēbat Fabius imperātōri esse excūsatiōnem: «nōn putāvī.» 4. «Māgna», inquis, «bella gessī, māgnīs imperiis et prōvinciis prae-fuī.» Frēnā igitur etiam animum tuum! 5. «Quae est», inquit, «spēs in armīs?» 6. In morbō corporis saepe animum errāre vidēmus et dēlira fārī. 7. Incerta sunt, quae fandō tantum audīvimus. 8. Valēte et, cum hinc discēsserō, meī mementōte! 9. Cedo aquam manibus, puer! 10. Dīcās mihi, quae sō, quid sit iūcundius quam voluptās! 11. Deōs quaesumus, ut cōnsilia tua rei pūblicae sint salūtāria et tibi. 12. Apage tē! ōdimus sermōnēs tuōs. 13. Avē, pia anima! 13. Epistulās Rōmānī conclūdēbant hīs atque tālibus verbis: «valē», «cūrā, ut valeās», «mē diligēs et valēbis», «valē et salvē».

LXXXIII.

Nārrātiunculae.

1. Cratēs philosophus, ut āiunt, cum vīdisset adulēscēntulum sēcrētō ambulāntem, interrogāvit, quid illīc sōlus faceret. «Mēcum», inquit, «loquor». Eī Cratēs: «Cavē», inquit, «et diligenter attende, nē cum homine malō loquāris!»

2. Scīpiō praetor Siculō cuidam patrōnum causae dare voluit hospitem suum, hominem nōbilem, sed admodum stultum. Tum Siculus: «Quaesō», inquit, «praetor, adversāriō meō dā istum patrōnum, deinde mihi nēminem dēs!»

3. Q. Metellus post mortem Scīpiōnis Āfricānī, inimīcī suī, ad filiōs conversus: «Īte», inquit, «filiī, celebrāte exsequiās! Nūmquam cīvis māiōris fūnus vidēbitis!»

4. Pyrrhus, rēx Ēpīrī, ōrāculum dē bellō, quod cum Rōmānīs gestūrus erat, cōnsuluit. Eī ambiguē respōsum est: «Āiō tē, Aeacidā,

¹ LXXXII. Grobni nadpis.

Rōmānōs vincere posse.» Hōc respōnsō incitātus Rōmānīs bellum intulit. Apud Heraclēam, postquam māgna utrimque clādēs accepta est, cōsulem Rōmānum māximē elephantīs vicit. Amīcīs grātulantibus: «Sī iterum», inquit, «sic vicerō, sine milite in Ēpīrum revertar.

41.

1. Vprašan, kaj [da] je prijateljstvo, je dejal neki grški modrijan: «Jedna duša v dveh telesih.» 2. Lacedemonec Lizander je trdil, da je v Sparti najčastniše bivališče starosti. 3. Ne brigajmo se [za to], kaj [da] trdi ali zanikava Epikur! 4. Krepost, krepost sama, dejem, ustvarja (= pridobiva) prijateljstva. 5. Pravijo, da ljudje v ptujih zadevah (= rečeh) več vidijo, nego v svojih. 6. Jedino to, prosim, odpusti mi, oče! 7. Pišite (k) nam češče, prosimo! 8. Prijatelj, podaj [mi] desnico (= desno)! 9. Niti [po] govorici (= govorjenju) se ni slišalo, da je [kak] Egipčan usmrtil mačko. 10. Atika, najdražjega prijatelja svojega, pozdravljam (= dajem pozdraviti). 11. Zdravstvijte in srečni bodite! 12. Poberi se, lažnivec (= lažnivi človek)! Tvojim besedam ne verujemo.

Verba impersonalia.

LXXXIV.

Dē Deucaliōne et Pyrrhā.

Iovem generis hūmānī, cum vīdisset mōrēs ēius corruptōs, adeō pertaesum est, ut eum paenitēret hominēs creāvisse. Itaque tōtam terram incendiō dēlēre cōstituit; sed meminit veteris cūiusdam ōrāculi, quō praedictum erat tōtum mundum aliquandō igne interitūrum esse. Quia timēbat, nē caelum quoque flammīs corripērētur, placuit eī aliā poenā genus hūmānum perdere. Ēius iūssū pluere coepit. Cum per quadrāgintā diēs noctēsque pluisset, etiam altissimī montēs aquis obruti sunt omnēsque hominēs flūctibus periērunt. Postrēmō Iovī ipsī doluit tōtum genus hūmānum perire.

Deucaliōn cum Pyrrhā uxōre nāvem cōscenderat, ut vītam servāret. Miseritum est Iovem hōrum hominum, cum eōs miserē per undās nāvī vehentēs cōspexisset. Deō, quem māgna utriusque pietās atque probitās nōn fūgerat, placuit eōs servāre. Dēsiit pluere: aquae recēssērunt et nāvis, quā Deucaliōn cum Pyrrhā vehebātur, ad Par-

nāsum montem appulsa est. Iam licēbat ex nāvī exīre. Sed cum tōlum genus hūmānum perisset, nōn iuvābat eōs vīvere. Itaque Iovem ōrāvērunt, ut aut hominēs daret aut sē eādem calamitāte perderet. Iūppiter imperāvit, ut ossa mātris post sē iacerent. His verbīs lapidēs sīgnificāvit, quae essent quasi ossa terrae mātris. Ex lapidibus, quōs Deucaliōn iactāverat, virī crēvērunt, ex lapidibus, quōs Pyrrha iactāverat, mulierēs. Ā Deucaliōne et Pyrrhā igitur, ut aiunt poētae Graecōrum et Rōmānōrum, novum genus hūmānum ortum est.

LXXXV.

Aptē dicta.

1. Xenocratēs philosophus, cum maledicōrum quōrundam sermōnī interesset neque quidquam ipse loqueretur, interrogātus, cūr sōlus taceret, respondit: «Quia dīxisse mē aliquandō paenituit, tacuisse nūmquam.»

2. Cum lēgātī Caesaris ad Ariovistum dīcerent: «Venī ad Caesarem», «Quis est Caesar», inquit; sī libet, ad mē veniat! Quid ad illum attinet, quid agat nostra Germānia? Num ego mē interpōnō Rōmānīs?»

3. Cum Sōcratēs virōs aliquot nōbilēs ad cēnam vocāvisset, Xanthippēn, uxōrem eius, modicī apparātūs piguit. At Sōcratēs: «Bonō estō animō», inquit; «nam sī hominēs bonī frūgīque sunt, aequō animō ferent; sīn malī atque intemperantēs, nōn sunt cūrandī.»

42.

1. Ker deži, ne bodemo mogli iti na izprehod (= izprehajati se).
2. Dobrega državljana ne bode nikoli mrzelo umreti za domovino.
3. Ali se je Bog kedaj kesal [svojega] prvega sklepa? 4. Mnogim se rači to storiti, kar ni dovoljeno.
5. Človekoljubnim bogatinom se bodo vsigdar smilili reveži.
6. Starost učini, da se [nam] to ne rači, kar ni dovoljeno.
7. V vseh rečeh glej (= vidi), kaj [da] se spodobi!
8. To storiti je hvalno (= hvala), kar se spodobi, ne kar se sme.
9. Mnogim se gnusi življenje; toda bolj bi se jim morala gnusiti (= bolj bi trebalo, da se jim gnusi) njih (suus) nespametnost.
10. Ciceronu se je gnusilo videti pohujšane nravi sodržavljanov.
11. Veseli me o tebi kaj novega slišati.
12. Ciceronu ni bilo neznano, kaj [da] snuje Katilina.
13. V Italiji se je včasih zgodilo, da (ut) je kamenje (= [s] kamni) deževalo (imperf.).

Nominativus cum infinitivo.

LXXXVI.

1. Imperātor Dioclētianus filius scribae fuisse dicitur. 2. Sulla dixisse fertur in Caesare multos Marios inesse. 3. Cōsul Rōmānus ab hostibus inclūsus esse nūntiābatur. 4. Plūs ferē nōbīs posse vidēmur quam possumus. 5. Rōmulus ā senātoribus necātus et clam sepultus esse crēdebatur. 6. Anaxagorās nūmquam in vitā rīsisse perhibetur. 7. L. Acilius nōminātus est Sapiēns, quia iūris cīvilis perītus esse existimābatur. 8. Ulixēs, ut Ithacam vidēret, immortalitatem repudiāvisse scribitur. 9. Terentiī fābulae propter sermōnis ēlegantiam ā G. Laeliō, Scīpiōnis amīcō, scribī putābantur. 10. In Dēmōsthene Athēniēnsī tantum studium tantusque labor fuisse trāditur, ut impedīmenta nātūrae diligentīā industriāque superāret. 11. Senēs colere iubēmini. 12. Dēcēdere Ītaliā lēgātī iūssi sunt. 13. Rēctē puerī vetantur multa loquī. 14. Senātorēs ingredi Aegyptum vetitī sunt. 15. Hamilcar, cum oppūgnāret Syrācūsās, in somnīs vīsus est audīre vōcem sē postrīdiē cēnātūrum (esse) Syrācūsīs. 16. «Cum senātus equitēsque Rōmānī prō mē flēre vetārentur», dixit Cicerō, cum in exsilium iret, «armīs certāre prō meā salūte nōlūi.»

43.

1. Pravi se, da je Romul ustanovil z bratom Remom mesto Rim. 2. Latona je pre po (ex) dolgi blodnji pribežala na Del. 3. Zdi se, da smo od vseh zapuščeni. 4. Jednemu [izmed dveh] konzulov se je zaukazalo vojno vojevati s Samničani. 5. Sodilo se je, da Sokrat pohušuje nravi atenskih mladeničev. 6. Poveljnik je vojakom prepovedal (activ. in pass.) tabor zapustiti. 7. Dozdeva se, da ne umejete popolnem (= zadosti), kar vam pravim. 8. Tit je baje pogosto rekel, da je tisti dan izgubil (= ugonobil), katerega ni bil ničesar dobrega storil (cōni.). 9. Mnogi ljudje so na videz (= zdi se, da so) boljši nego so. 10. Poroča se, da je imel Aleksander Véliki mnogo zgodopiscev pri sebi (= seboj). 11. Vojaki so storili, kar se jim je storiti zaukazalo. 12. Zdelo se je, da ste svojo pravico izvrstno branili. 13. Verovalo se je, da je prešel Romul k bogovom. 14. O mnogih rečeh se sodi, predno so se zgodile, da se ne morejo zgoditi. 15. Dozdevalo se je, da se Alcibijad ničesar ne loti brez božje pomoči. 16. Likurg je prepovedal (pass.) [svojim] sodržavljanom mesto Sparto utrditi; rajši je namreč hotel, da so državljani sami nego zidovje mestu [v] brambo (dativ.).

Iz bajaslovja.

LXXXVII.

1. *Iūppiter et Iūnō.*

Veterēs Graeci et Rōmāni nōn ūnum Deum, ut nōs, sed plūrēs deōs deāsque colēbant. Omnibus diis deābusque praeerat Iūppiter. Hic Sātūrnī et Rheae filius fuisse et in Crētā insulā nātus et ēducātus esse dicitur. Adulēscēns patrem suum rēgnō expulisse atque illud cum duōbus frātribus ita dīvisisse fertur, ut ipse imperium caeli et terrae, Neptūnus maris, Plūtō inferōrum obtinēret. Nihilominus etiam Neptūnus et Plūtō Iovī pārēbant. Iovis enim potestās summa fuit; quārē ab Homērō multīs Īliadis et Odyssēae locīs deōrum hominumque pater ac dominus appellātur. Liberī eius Minerva, Apollō, Diāna, Mārs, Mercurius, Volcānus, multī aliī diī deaeque fuisse traduntur. Fingēbātur Iūppiter plērumque sedēns in soliō eburneō, scēptrum sinistrā manū, dextrā fūlmen tenēns. Iuxtā eum stābat aquila, quae avis eī dicāta erat, et Ganymēdēs, quī pōcula ministrābat. Clārissimum erat simulācrum illud Iovis Olympī, quod Phidiās ex aurō et ebore exstrūxerat. Ex arboribus Iovī dicāta erat quercus.

Iovis uxor et soror Iūnō fuisse perhibētur. Haec erat dea mātrimōniōrum. Fingēbātur in soliō sedēns, habitū rēgālī, scēptrō et diadēmate insignis. Ex avibus pāvō eī dicātus erat, quem in imaginibus eius saepe vidēmus. Iūnōnis ministra et nūntia erat Īris.

2. *Neptūnus, Plūtō, Mārs.*

Neptūnus, Iovis frāter, maris imperium habēbat. Huic equus erat dicātus. Agnōscitur imprimīs tridente, quem manū tenet. Comitātur eum Tritōn filius, tubicen, concham prō tubā gerēns. Praeterea in marī multī diī minōrēs multaeque deae esse putābantur, in quibus clārissimae erant L Nērēidēs, Nērēī senis filiae; ūna ex hīs, Thetis, māter Achillis fuisse fertur.

Plūtō, Iovis frāter, inferōrum deus, pingitur in soliō sedēns, torvō vultū, scēptrō et corōna ex ebenō insignis. Plūtōnis uxor Proserpina, Iovis et Cereris filia, fuisse nūntiātur. Hanc Plūtō ex Sicilia rapuerat. Cereris tamen precibus effectum esse aiunt, ut sex tantum mēnsēs apud cōniugem in Orcō, Plūtōnis rēgnō, ageret, sex reliquōs mēnsēs apud mātrem esset.

Mārs, Iovis et Iūnōnis filius, bellī deus, praecipuō honōre ā Rōmānis colēbātur, atque adeō Rōmulus et Remus, conditōrēs urbis Rōmae, eius filiī esse crēdēbantur. Eī lupus et equus dicātī erant. Fingēbātur truci vultū, currum plērumque cōnscendēns, hastā armātus. In eius honōrem tertius annī mēnsis Mārtius dictus est. Aurīgae mūnere in eius currū plērumque fungēbātur Bellōna, Mārtis soror. Etiam Victōria dea colēbātur, ālata virgō, corōnam vel palmam manū tenēns.

3. *Minerva, Vesta, Cerēs.*

Minerva, Iovī dīgnitate proxima, ex capite Iovis nāta esse dīcitur. Haec, sapientiae et artium dea, colēbātur imprīmīs Athēnīs, ubi litterārum studia māximē florēbant. Eadem inventrix artis texendī fuisse fertur; etiam bellī et armōrum dea erat. Fingitur armāta, galeam in capite gerēns et indūta thōrace, in quō Medūsae caput cernitur, serpentibus circumvolūtum, cūius adspectus hominēs in lapidēs mūtāvisse perhibētur. Ex avibus noctua eī dicāta est, ex arboribus olea.

Vesta, Sātūrnī filia, ignem domesticum sīgnificat. Perpetuō virgō fuisse nārrātur. Cultus eius antiquissimus erat. Rōmae prīmum templum eī ā Numā rēge exstrūctum est. In hōc templō nullum simulācrum erat, sed ignis perpetuus servābātur ā virginibus Vestālibus, hūius deae sacerdotibus.

Cerēs, Sātūrnī et Rheae filia, frūgum dea erat. Haec enim prīma agricultūram et ūsum frūmentī hominēs docuisse scribitur, cum antea glandibus vescerentur. Sacra eius arcāna erant et religiōsō silentiō celebrābantur. Fingēbātur corōnam in capite gerēns spīcis ōrnātam, dextrā manū falcem, sinistrā corbem cum aristīs et papāvere tenēns.

4. *Venus, Volcānus, Mercurius.*

Venus, amōris et pulchritūdinis dea, ex spūmā maris orta esse dīcitur. Currū vehitur ā cynīs vel ā columbīs trāctō. Ex arboribus eī myrtus dicāta erat. Comitātur eam filius Cupīdō sive Amor, puer ālatus et arcū atque sagittīs instrūctus. Praetereā Venus comitēs habet trēs Grātiās, venustātis deās.

Veneris, pulcherrimae omnium deārum, cōniunx erat Volcānus, taeterrimus omnium deōrum, Iovis et Iūnōnis filius. Hic propter dēfōrmitatem ab Iove ōlim ex caelō dēiectus et in Lēmnum insulam lāpsus esse trāditur. Ex hōc cāsū eum claudum fuisse aiunt. Erat autem deus ignis et fabrōrum ferrāriōrum. Officīnam habēbat in Aetnā

monte. Ministrī ēius erant Cyclōpes, gigantēs ūnum oculum in mediā fronte habentēs.

Mercurius, Iovis et Māiae filius, nūntius deōrum erat, imprīmīs Iovis. Praeerat sermōnī et ēloquentiae; animās mortuōrum ad inferōs dēdūcēbat; mercātōrum quoque et lucrī atque adeō fūrum deus habēbātur. Praetereā mūsicēs et lyrae inventor fuisse fertur. Fingēbātur iuvenis eximiā fōrmā, tālāribus ālātis insīgnis, cādūceum sīve virgam manū tenēns, cui duae serpentēs circumvolūtāe erant. Īdem adiūtor hominum et auctor pācis (esse) putābātur, cūius sīgnum ōlim fuit ille cādūceus.

44.

Primerni izreki.

1. *Talet, vprašan, kaj [da] je (imperf.) lahko, je pre odgovoril: «Drugega opominjati.»*

2. *Platon, ko so ga vprašali (pass.), kakšen razložek (= kaj [da] je (imperf.) vmes) med pametnim in nespametnim [človekom], je baje odgovoril: «Kakoršen (= kar) med zdravnikom in bolnikom.»*

3. *Ko je bil Cezar, potujoč v Galijo, prišel v neznatno vas, je rekel, [kakor] se poroča, svojim spremljevalcem: «Raji hočem v tej vasi prvi nego v Rimu drugi biti.»*

4. *Poroča se, da je neka Lakonka rekla svojemu v bitev idočemu sinu, kažoča [na] ščit: «Vrni se ali s tem, ali na tem!» [Na] ščitu (ablāt.) namreč so nosili (pass.) one, ki so bili pali v boju.*

Participijalni skladi.

LXXXVIII.

R e k i.

1. Multa cupientibus dēsunt multa. 2. Nihil cupienti nihil deest. 3. Is, quī sapit, castra hominum nihil cupientium petet. 4. Libenter sequuntur teneri et incorrupti animi rēcta mōnstrantem. 5. Male parta male dilābuntur. 6. Semel mentitō nōn facile crēdimus. 7. Inventūris inventa nōn obstant. 8. Homo sapiēns nōn aurum ex terrā effōssum, sed dīvitiās perpetuō mānsūrās sibi comparābit. 9. Probitās et iūstitia sunt dīvitiāe perpetuō mānsūrae. 10. Quī probitātem et iūstitiam per tōtam vītā servāverit, glōriam nōn interitūram et sibi et liberis relinquet.

LXXXIX.

1. L. Quinctiō Cincinnatō arantī nūntiātum est eum dictatōrem esse dictum. 2. Alexander Aegyptō potitus Alexandriam condidit. 3. Rēgulum Carthāginem reversum Carthāginiēnsēs crūdēli morte necāvērunt. 4. Quibusdam tremunt genua dictūrīs. 5. Alcibiadēs patī nōn poterat Athēnās victās Lacedaemoniīs servīre. 6. Platō LXXXI vītae suae annō scribēns mortuus est. 7. Hominēs sōli omnium animalium nōn sitientēs bibunt. 8. Sapientī nōn terribilēs sunt minācēs tyrannī vultūs nihil nisi turpitudinem timentī. 9. Multa nōn vidēmus ante oculōs posita. 10. Lacedaemoniī lēgātōs ad Apollinem misērunt cōnsultūrōs, quid facerent. 11. Rōmānī multīs gentibus auxilium tulērunt nōn rogātī. 12. Catilīna ad exercitum profectus est bellum patriae illātūrus. 13. Māgnōs virōs venerāmur etiam mortuōs. 14. Thēbae ante Epaminōndam nātum et post ēius interitum perpetuō aliēnō pārūrunt imperiō. 15. Annō CCCII ab urbe conditā decemvirī creatī sunt, ut cīvitātī lēgēs scriberent. 16. Tīmoleōn lūmina oculōrum amīsit; sed hanc calamitatem ita moderatē tulit, ut nēmo eum querentem audīverit. 17. Sōcratem Xanthippē aiēbat eōdem semper vultū sē vīdisse exeuntem domō et revertentem.

XC.

Dē Aristīde.

Cōnstat Aristīdem, cum in invidiam cīvium vēnisset, exsiliō decem annōrum multātum esse. Is, cum in cōntiōne intellegeret concitātam multitudinem reprimī nōn posse cēdēnsque vīdisset quendam scribentem, ut patriā pellerētur, eum interrogāvisse dīcitur, quārē id scriberet, aut quid Aristidēs commīssisset. Ille respondit sē Ignōrāre Aristīdem, sed sibi nōn placēre, quod tam cupidē labōrāvisset, ut praeter (*pred*) cēterōs Iūstus appellārētur.

XCI.

Corvus et Caesar.

Cum Augustus elātus victōriā Actiacā Rōmam revertisset, inter grātulantēs occurrit eī quīdam corvum tenēns, quem haec dīcere docuerat: «Avē Caesar, victor, imperātor!» Mirātus Caesar avem māgnō pretiō ēmit. Paulō post ā psittacō similem in modum salutātus hunc quoque emī iūssit. Hāc rē sūtor quīdam, ut idem corvum doceret, adductus est. Is labōre fatīgātus avī nōn respondentī dīcere

solēbat: «Oleum et operam perdidī.» Tandem corvus illud: «Avē Caesar, victor, imperātor» dīcere potuit. Sed Augustus, cum prae-
teriēns eum audivisset, sē avem emptūrum esse negāvit, quod domi
satis tālium artificum habēret. Tum vērō corvus exclāmāvit: «Oleum
et operam perdidī.» Hāc vōce Caesar valdē dēlectātus hanc quoque
avem māximō pretiō ēmit.

45.

1. Pravičnost je [ona] krepost, [ki] podeljuje vsakemu svoje.
2. Mnoga blaženstva so boljša [za-te (= tem), ki še] upajo, nego [za
te, ki] so jih dosegli. 3. Kamil (Camillus, i) je osvojil [kot] diktator
Veje, [katere] so bili Rimljani 10 let oblegali (pass.). 4. Pobožni
ljudje bodo po smrti deležni sreče, [ki] bode vedno (= neprestano)
ostala. 5. Velika je bila Hanibalova bol, [ko] je Italijo zapuščal.
6. Kserksa je odgnala Temistoklejeva zvižča v Azijo, [potem ko] je
bil [v] bitvi pri Salamini premagan. 7. Polastivši se otokov so kaznili
Atenci nezveste zaveznike (= tovariše). 8. Homer pripoveduje, da se
je vrnil Uliks v domovino, [potem ko] je bil mnogo pretrpel. 9. Velik
del ljudij je, ki ne misli na (dē) nevihto, [kedar hoče] ladjati.
10. Mnogi zanemarjajo čas, [dasi] hitro (u)beži. 11. Pogosto se zgodi,
da (ut) prav nesrečni ljudje ne morejo unreti, [akoprem si] žele.
12. Egipčani niso ubili [nobene] mačke, [ker] so se bali, da ne bi
bila duša kakega prijatelja v njej. 13. [Ker] je Alcibijad videl, da
mu (sibi) zaradi moči lacedemonske ni nobeden kraj v Greciji varen,
je krenil v Azijo. 14. [Ako] vidite bednega človeka, pomagajte mu!
15. Znano je, da lev rjove, [ako] je lačen. 16. Prijam je prišel v
grški tabor, ne [da bi] bil spoznan. 17. Mnoge knjige se hvalijo, ne
[da bi] bile brane. 18. Pir je bil od Rimljanov premagan [in] je
zapustil Italijo. 19. Aleksander Véliki je umrl [v] 8. letu po ustano-
vitvi Aleksandrije, l. 322. pr. Kr. rojstvom. 20. Slišal sem Sokrata
reči, da je začimba jedi lakota, pijače [pa] žeja. 21. Mnogi narodi
so zapustili svojo domovino, [da bi si] poiskali novih bivališč. 22. La-
cedemonec Lizander je oborožil (= pripravil) silno ladjevje, [da bi]
poskusil bojno (= vojne) srečo.

46.

Pripovedke.

1. Ko je videl Diogen dečka vodo z grstjo (= votlo roko) zajema-
jočega, je takoj zdrobil (= zlomil) svojo čašo rekoč: «Kako potraten
(= razkošen) sem bil!»

2. Sokrat je hvalil te prošnje nekega starega pesnika: «O Jupiter, to, kar je dobro, daj nam i [ako] prosimo i [ako] ne prosimo, kar je slabo, odreči (= zanikaj) nam, tudi [ako] prosimo!»

3. Zenon je rekel pri (= v) gostovanju mladeniču, [ki] je stanovitno molčal: «Ako si neumen, modro ravnaš, da (= ker) molčiš; ako si pa moder, neumno ravnaš.»

XCII.

1. Pýthagorās Tarquiniō Superbō rēgnante in Ītaliā vēnisse dīcitur. 2. Vēre ineunte eadem diē noctisque longitūdō est. 3. Ōrantibus amīcīs tamen Sōcratēs carcerem nōn reliquit. 4. Voluptāte dominante māximae virtūtēs iacent. 5. Antōnius ingēns bellum commōvit cōgente Cleopatrā, rēgīnā Aegyptī. 6. Annō ante Chr. n. CCCLXVI p̄imum alter cōsul ex plēbe creātus est p̄stulantibus tribūnīs plēbis. 7. Trōiā captā Graecī saeviēbant in Trōiānōs. 8. Tarquiniīs Rōmā expulsīs Rōmānī duōs cōsulēs creāvērunt. 9. L. Iūnius Brūtus exāctīs rēgibus p̄imō annō cōsul fuit. 10. Ephorī Pausaniae prōditōne cōgnitā in urbe Spartā eum comprehendere voluērunt. 11. Hannibale duce Carthāginiēnsēs bellum cum Rōmānīs gessisse nōtum est. 12. G. Caniniō cōsule nēmo Rōmae prandit; eō cōsule nihil malī factum est. 13. Aemiliō Paullo, Terentiō Varrōne cōsulis sive annō ante Chr. n. CCXVI Rōmānī ab Hannibale apud Cannās victī sunt. 14. Augustō vīvō artēs et litterae apud Rōmānōs flōruērunt. 15. Tranquillō marī quilibet gubernātor est. 16. Invitō Fabiō Māximō dictātore Minūcius magister equitum cum Hannibale annō ante Chr. n. CCXVII cōnflīxit.

XCIII.

Quōmodo Themistoclēs Graecōs coēgerit cum Persīs pūgnāre.

Xerxēs, rēx Persārum, Thermopylīs expūgnātīs ad urbem Athēniēnsium accēssit eamque nullīs dēfendentibus incendiō dēlēvit interfectīs sacerdotibus, quōs in arce invēnerat. Cēterīs Graecīs hortantibus, ut in suam quisque urbem īret suisque sē moenibus dēfenderet, Themistoclēs ūnus restitit et ūniversōs Persīs parēs esse dīxit, dispērsōs peritūrōs esse ōstendit. Graecīs nē hīs quidem verbīs mōtīs, ut pūgnārent, fidēlissimum dē servīs suis ad Xerxem mīsit, ut eī nūntiāret Graecōs in fugā esse. Hāc rē auditā Xerxēs dolum in verbīs

Themistoclis nōn inesse crēdēns Graecōs aggrēssus est locō sibi aliēnissimō, Graecīs opportūnissimō. Graecī pūgnāre coāctī Persās vīcērunt. Victus igitur est Xerxēs magis cōnsiliō Themistoclis quam armīs Graeciae.

47.

1. [Kedar] se zima vrača, odleti večina (= največ) ptic v druge kraje. 2. [Dasi] je Ciceron svaril, je ostal Pompej vendar v Italiji. 3. Hanibal ni mogel Rimljanov popolnem premagati, [ker] ga Kartazani niso podpirali. 4. Z božjo pomočjo (= [ako] Bog pomaga) je vsako delo lahko. 5. Sirakuze so Rimljani osvojili, [ker] so bile mestne (= mesta) straže zanemarjene. 6. Darej, kralj perzijanski, je umrl zapustivši dva sinova: Kserksa in Cira. 7. [Ko] je bil kralj Perz ujet, so služili mnogi Macedonci Rimljanom. 8. [Dasi] je bil Cezar umorjen, se vendar sloboda ni vrnila (reddō 3). 9. Kaj se more storiti ali misliti, [da bi] Bog ne vedel? 10. Po smrti (particip.) kralja Nume Pompilija [si] je izvolil rimski narod Tula Hostilija [za] kralja. 11. [Ko] je bil Ciceron deček, nastala je vojna med Marijem in Sulo. 12. Slava atenska (= Aten) je bila največja za Perikleja (= [ko] je bil Periklej živ). 13. Kartagino so Rimljani razrušili (pass.) za konzulovanja (= [ko] sta bila konzula) G. Kornelija Lentula (Gāius (ī) Cornelius (ī) Lentulus, ī) [in] L. Mumija (Lūcius (ī) Mummius, ī) ali l. 146. pr. Kr. rojstvom. 14. Ob prihodu (particip.) Perzijanov so zasedli Grki Termopile. 15. V tem istem letu, v katerem je umrl govornik Ciceron, za konzulovanja Avla Hircija (Aulus (ī) Hirtius, ī) [in] G. Vibija Panze (Gāius (ī) Vibius (ī) Pānsa, ae) ali l. 43. pred Kr. rojstvom, se je narodil pesnik Ovidij. 16. Ob prihodu Galcev so zasedli Rimljani grad in Kapitolij [ter] so zapustili ostali del mesta. 17. Zoper voljo božjo (= Boga) se nič ne more zgoditi. 18. L. Junij Brut je dal (= velel) svoja sinova usmrtiti, ker sta zoper voljo in brez vednosti očetove (= ne [da bi] oče vedel) podpirala iz Rima izgnane Tarkvinijeve.

XCIV.

Epistula.

Albīnus Paullō suō salūtem (dīcit).

Sī valēs, bene est: ego valeō. Valētūdinem meam imprīmīs frequentibus corporis exercitātiōnibus dēbeō, quae nōbis ā magistrīs nostrīs commendantur. Vēre enim ineunte dīscipulī magistrō duce in campum apertum exīre solēmus; ibi aptīs lūdīs firmāmus corporis

vīrēs iisque firmātīs etiam animī vīrēs augēmus. Nūper ex urbe ēgrēssi cōstituimus pūgnās ante Trōiam pūgnātās imitārī. Nōminibus igitur mūtātīs lūdere coepimus; iīs, quī mē sequēbantur, nōmina Trōiānōrum, frātris meī sociīs nōmina Graecōrum erant; ipse Hector appellābar, frāter Agamemnōn. Nec solum singulī cum singulis pūgnābāmus, sed etiam aciē instrūctā tōtus Trōiānōrum exercitus cum cōpiīs Graecōrum cōnflīxit, ut vāllum ab hīs cōnstrūctum expūgnāret. Clāmōre sublātō impetum fēcimus; illi vērō fortissimē vāllum dēfendentēs cōpiās nostrās reppulērunt. Gladiīs ligneīs strictīs nēmo vulnerātus est. Lūdō institūtō ūsque ad sōlem occidentem dēlectābāmur. Tum vērō tempestās subitō coorta pūgnantēs dirēmit et in urbem redīre coēgit. Cāsūs hūius adversī brevī tempore oblītī sumus, lūdi diū meminērimus.

Frāter meus plūrimam tibi salutem dicit. Tū vērō cūrā, ut valeās, et mē amēs!

XCV.

Dē Iānī templō.

Numa Pompilius, cum efferārī militiā cīvium animōs vidēret, Iānum indicem pācis bellīque fēcit, ut apertus in armīs esse cīvitatē, clausus pācātōs esse circā omnēs populōs significāret. Bis deinde post Numae rēgnum clausus est: semel Titō Mānliō cōsule post bellum Pūnicum primum, iterum post pūgnam Actiacam ab imperātōre Augustō pāce terrā marīque partā.

48.

O Aleksandru Vèlikem.

[Ko] je bil Egipet osvojen, se je napolil Aleksander k proročišču Jupitra Amona. Ko je bil prišel, premagavši največje težave, k njegovemu svetišču, so ga pozdravili (pass.) svečeniki [kot] sina [onega] boga. Vrnivši se od ondod je odrinil proti Dareju, kralju perzijanskemu, ki je bil že silno vojstvo zbral. [Ko] so se Perzijani bližali, je uredil Aleksander bojno vrsto. Bitev se je bila pri Arbeli. [Dasi] so se Perzijani hrabro bojevali, so jih vendar Macedonci preobvladali (pass.). Premagavši Dareja je izvojeval Aleksander glavna mesta [njegovega] kraljestva ter se polastil ogromnega plena. Osvojivši si ta mesta so proganjali Macedonci bežeče Perzijane. Po smrti (particip.) Darejevi je prišlo perzijansko kraljestvo v oblast Aleksandrovo.

Stavki, vpeljani z vezniki: da, da ne.

XCVI.

Dē grātō rēge.

Persae rēgī proficiscentī dōna dare solēbant. Persa quīdam ōlim Artaxerxī procul ā domō obviam factus esse dīcitur. Cum nōn habēret, quod illī dōnāret, ad Cŷrum, fluvium propīnquum, properāvit, ut aquam haurīret. Hanc cavā manū rēgī offerēns: «Nunc quidem», inquit, «nē dē fidē meā dubitēs nēve sine mūnere hinc abeās, ōrō tē, rēx, ut hanc aquam ex Cŷrō fluviō haustam accipiās! Sed permittās, ut, cum domum vēnerō, alia dōna tibi mittam et perficiam, nē cuiquam eōrum cēdam, quī mūneribus tē ōrnāvērunt.» Rēx valdē dēlectātus imperāvit comitibus, ut aquam vāse aureō exciperent. Eōdem diē autem virō vās aureum, vestem pretiōsam māgnamque pecūniā mittī atque haec dīcī iūssit: «Nē putēs mē ingrātum esse, ōrō tē, ut haec dōna accipiās. Cum autem mihi aquam, omnium rērum optimam eamque ex Cŷrō fluviō haustam dōnāveris, optō, ut in posterum hōc vāse aureō illius fluvii aquam bibās.»

XCVII.

Dē Dārēi crūdēlitāte.

Dārēus, rēx Persārum, exercitum in Eurōpam trānsmīssūrus erat, ut Scythīs bellum inferret. Quō māiōrēs cōpiās cōgeret, ad ūnum omnēs, quī arma ferre possent, convenīre iūssit. In exercitū illō quattuor quoque filiī fuērunt Persae cūiusdam nōbilis. Hic metuēns, nē ūnō bellō omnēs filiōs amitteret, rēgem ōrāvit, ut ūnum filium sibi (*mu*) relinqueret. Tum rēx: «Cum timeās», inquit, «ut omnēs filiī tuī ex bellō redeant, spondeō mē omnēs relictūrum esse.» Ac statim imperāvit, ut omnēs quattuor filiī occiderentur, quō aliōs dēterrēret, quōminus idem peterent.

XCVIII.

Dē Pausaniā.

Pausaniās Lacedaemonius nōn solum Spartam, sed etiam tōtam Graeciam sub potestātem rēgis Persārum redigere voluit. His rēbus cōgnitīs ephorī eum comprehendī iūssērunt. At ille in aedem Minervae cōnfūgit, quō prohibēret, quōminus in carcerem conicerētur. Hinc nē

exīret, ephorī valvās aedis obstrūxērunt tēctumque dēmōlītī sunt, quō celerius sub dīvō moreretur. Tum māter quoque Pausaniae scelere filiī compertō in prīmīs lapidem ad introitum aedis attulisse fertur impeditūra, quōminus filius effugeret. Hic, cum sēmianimis dē templō ēlātus esset, statim animam efflāvit. Sīc Pausaniās māgnam bellī glōriam turpī morte maculāvit.

49.

1. *Že [kot] dečki morate skrbeti, da bo (= je) vaša starost častna.* 2. *Pametni očetje ne kaznijo, ker se je grešilo, ampak da bi se ne grešilo (praes.).* 3. *Zahteva se od vas, da se vzdržujete zlasti teh napak, zaradi katerih ste koga drugega grajali.* 4. *Znano je, da je Hanibal pil (sūmō 3) strup, ki ga je seboj nosil, da ne bi bil izdan Rimljanom.* 5. *Lakomnik se vedno boji, da ne bo imel (praes.) zadosti.* 6. *Rimljani so se zelo bali, da se ne bi Galci drugič vrnili.* 7. *Solon je baje hlinil blaznost, da bi tem več koristil državi.* 8. *Oblastnike in zakone imamo zato od prednikov, da se podeljuje vsakemu svoje in da ni nihče (= kdo) svoje boli maščevalec.* 9. *Jeza ovira duha, da ne more spoznati (= ločiti) pravega.* 10. *Hanibala Alpe niso ovirale, da ne bi prepeljal svojega vojsstva v Italijo.* 11. *Aleksandra ni ostrašil (pass.) noben zadržek, da ne bi prodril do oceana.* 12. *Kaj ovira Boga storiti, kar hoče!* 13. *Sparta ni imela zidovja, da bi državljani tem hrabreje branili mesto.* 14. *Zgodopisci pripovedujejo, da so Lacedemonci hoteli ovreči, da ne bi Atenci utrdili svojega mesta.* 15. *Pred bitko s Helvečani (bito) je dal (= velel) Cezar odpraviti konje, da bi s tem odvezel (pass.) vojakom nado [na] beg (genet.).*

XCIX.

Dē imperātōre Titō.

Imperātor Titus fuit vir omnī genere virtūtum admīrābilis adeō, ut amor et dēliciae generis hūmānī appellārētur. Tantaē humānitātis in imperiō fuit, ut nēminem pūnīret. Facilitātis et liberalitātis tantaē fuit, ut, cum nūllī quidquam negāret et ab amicīs reprehenderētur, respondēret nēminem trīstem dēbere ab imperātōre discēdere. Cum quōdam diē in cēnā recordātus esset nihil bonī sē illō diē cuiquam praestitisse: «Amīcī», inquit, «hodiē diem perdidī!»

C.

Crassus et tēstis.

Cum laesisset tēstis Silus Pisōnem et dīxisset sē in eum aliquid malī audīvisse: «Potest fierī», inquit Crassus, «Sile, ut is, ā quō tē audīvisse dīcis, irātus dīxerit.» Adnuit Silus. «Potest etiam fierī, ut tū nōn rēctē intellēxeris.» Id quoque tōtō capite adnuit. «Potest etiam fierī», inquit, «ut omnia, quae tē audīvisse dīcis, numquam audiveris.» Hoc ita praeter exspectātiōnem accidit, ut tēstem omnium rīsus obrueret.

CI.

Dē Alcibiade.

Quis vestrum est, quīn dē Alcibiade audierit? Nōn enim dubitandum, quīn hic ingeniōsus cīvis Athēniēnsis omnium aequālium disertissimus, reī militāris perītissimus idemque levissimus fuerit. Cōnstat eum ob inimīcum in patriam animum pulsum esse in exsilium. Sed, quālēs tum rēs Athēniēnsium erant, fierī nōn potuit, quīn mox revocārētur et simul cum Thrasybūlō et Thrasyllō imperiō praeficerētur. Hōrum in imperiō tanta commūtātiō rērum facta est, ut Lacedaemonii, quī paulō ante victōrēs fuerant, perterritī pācem peterent. Nam Alcibiadēs cum collēgīs recēperat Iōniam, Hellēspon-tum, multās praetereā urbēs Graecās, quae in ōrā Asiae sitae sunt. Postrēmō praedā onustī Athēnās vēnērunt. Tum Athēniēnsēs facere nōn potuērunt, quīn Alcibiadī ē nāvī ēgrēssō grātiās agerent. Itaque retinērī nōn poterant, quīn eum, quamquam Thrasybūlus et Thra-syllus simul vēnerant in Piraeum, ūnum omnēs prōsequerentur et corōnīs aureīs dōnārent. Ille lacrimāns tālem benevolentiam cīvium suōrum accipiēbat. Postquam in urbem vēnit, contiōne advōcātā sic verba fēcit, ut nēmo tam ferus esset, quīn eius cāsum miserārētur inimīcusque iīs esset, quōrum operā patriā pulsus erat.

50.

1. Naravno je (= [po] naravi se godi), da starši ljubijo [svoje] otroke. 2. Mnogi starčki so tako slabotni, da ne morejo opravljati dolžnostij življenja. 3. Nihče ni tako pravičen, da ne bi nikoli grešil (praes.). 4. Krepost učini, da ugajamo (= smo všč) Bogu in ljudem. 5. Pogosto se zgodi, da se izpremeni naša volja zajedno s srečo. 6. Zvezd je toliko število, da se ne dajo (= morejo) šteti. 7. [Po] ošabnosti Pavzanijevi in pravičnosti Aristidovi se je zgodilo, da so

pristopile (imperf.) skoro vse grške države (*k*) atenski (= *Atencev*) zavezi. 8. Nobena reč ni tako dognana (= *gotova*), da bi bedaki ne dvojili (*praes.*) o njej. 9. Ni dvomiti, da je solnce večje od zemlje. 10. Kdo bi dvojil (*praes.*), da je duša (*plūr.*) človeška nesmrtna? 11. Nisem si mogel kaj, da ti ne bi izrazil svojega mnenja in [*svoje*] volje. 12. Ni dvomno, da se bodo duše dobrih preselile po smrti v bivališče blažencev (= *blaženih*). 13. Vojaki so se komaj dali (= *mogli*) zadržati, da ne bi vdrli v mesto. 14. Kdo je kedaj dvomil, da je vedno imela (= *držala*) v državi prvo mesto (*partēs, ium*) zgovornost, [*a*] drugo znanje prava?

Perfecta in supina pravilnih glagolov.

Prva konjugacija.

CII.

1. Caesar ignāvōs mīlitēs increpuit, fortēs laudāvit. 2. Augustus carmina Vergiliī cremārī vetuit. 3. Pompēius in lītore Aegyptī necātus est. 4. Cōnstat quōsdam nimiō gaudiō ēnectōs esse. 5. Pāstōrēs ōtiōsī sub altā quercū cubuērunt, cum subitō tonuit. 6. Ante Leuc-tricam calamitātem Spartae in Herculis templō arma sonuisse dīcunt. 7. Crēbrīs fulguribus procul nūbēs micuērunt, sed tonāre nōn audīvimus. 8. Pater meus gravī morbō implicitus est. 9. Militēs, cum torpentēs gelū in castra revertissent, membra fricuērunt. 10. Sapiēns quīdam Alexandrō dīxit: «Rēx, tot gentēs domuistī; irācundiam tuam domā, nam cupiditātēs tuae magis indomitae sunt quam gentēs ferōcissimae.»

CIII.

Vercingetorīx Arvernōs adhortātur, ut libertātem patriae dēfendant.

Rōmānī multās gentēs domuerant. Cum ā Caesare iam māgna Galliae pars domita esset, etiam Arvernōs adortī sunt. Māgnā tamen fortitudīne Arvernī contrā Rōmānōs dīmīcāvērunt. Vercingetorīx ācerimus dēfensor libertātis Arvernōrum erat. Cum vērō nōn omnēs Arvernī parātī essent prō libertāte patriae pūgnāre, ille hīs verbīs cunctantēs increpuit: «In patriā nostrā castra Rōmānōrum clāmōre militum sonuērunt; frūmentum ex agrīs nostrīs sectum in castra Rōmānōrum comportātur. Cur cunctāminī patriae libertātem dēfen-

dere? Nisi cubuissētis in vīcīs vestrīs immemorēs exemplī māiōrum, illī in patriam nostram nōn intrāvissent. Helvētīi quondam eōs, quī libertātem patriae dēfendere nōn parātī erant, īgne necāvērunt iisque, quī nōn fortiter prō patriā pūgnābant, aurēs dēsecuērunt, ut aliōs māgnitūdine poenae terrērent; Arvernī nōn libenter prō patriā pūgnābunt? Lēgēs nostrae vetant in castrīs hostium versārī. Quod lēgibus māiōrum vetitum est, vītate! Rōmānōrum, quī hostēs patriae nostrae sunt, amīcītia nōbīs perīculōsissima est. Illī, ut hanc patriam nostram expūgnārent, ut hīs in regiōnibus imperārent, in Galliam liberam intrāvērunt. Proinde dēfendite patriam, libertātem, cōniugēs, liberōs!>

51.

1. Starodavniki so ležeč(i) obedovali. 2. Dva P. Kornelija Scipijona sta se imenovala Afričana zaradi ukročene Afrike. 3. Od vseh strani [v] nevarnosti (ablāt.) zamotan se je boril Hanibal z največjo (= najvišjo) hrabrostjo. 4. Ko bi bil Aleksander Veliki svojo togoto ukrotil, ne bi bil umoril svojega prijatelja. 5. [Po] starem zakonu je bilo prepovedano trupla mrtvecev v mestu sežigati ali pokopavati. 6. Pri Rimljanih se je imelo [za] srečen (= dober) pomen, kedar je zagrmelo z (= od) leve strani neba. 7. Vi ste ležali brezdelni, dočim smo bili mi zamotani [v] najsitniše (= najnadležniše) opravke. 8. Sovražniki so vzeli (= ugrabili) iz poslopij žito, požeto od ratarjev. 9. Zdravnik je odrezal bolni ud od telesa. 10. Kdor ne bode brzdal (fut. II.) svojih strastij, ne bo se izognil [temu], kar je [po] zakonih prepovedano. 11. Celo noč ni zazvenel noben zvok; zvezde so migljale ter hvalile [s] svojim leskom Boga.

CIV.

1. Veterēs ante cēnam lavābantur et lautī cēnābant. 2. Cicerō multōs ēloquentiā suā adiūverat, sed in summō perīculō adiūtus est ā nullō. 3. Quamcumque mihi fortunam Deus dederit, patienter tolerābō. 4. Tarquinius Priscus urbem amplificāvit et novīs moenibus circumdedit. 5. Hannibal ingentem multitudinem captīvōrum, cum ā Rōmānīs nōn redimerentur, vēnumdederat. 6. Rēs pūblica Rōmāna lūxuriā et avāritiā principum pēssumdata est. 7. Epamīnōndās dīmīcāns semper in primīs stetit et omnibus fortitudīne praestitit. 8. Cum tuba sonuisset, gladiī micuērunt, arma crepuērunt atque omnibus in partibus militēs Rōmānī hostibus summā vī institērunt. 9. Nōn solum apud Graecōs, sed etiam apud Rōmānōs ēloquentia saepe antistetit

innocentiae. 10. Vidēbimus, quibus argūmentis adversāriō tuō instātūrus sis. 11. Annō ab urbe conditā CCLXIV Persās ab Athēniēnsibus pūgnā illā Marathōniā victōs esse memoriae prōditum est. 12. Vidēbimus, quid praestā'ūrus sis, si nēmo tē iūverit. 13. Adeō tē amāmus, ut omnibus in rēbus summā vī tē iuvātūrī (adiūtūrī) sīmus.

CV.

Alexander domat Bucephalum.

Cōnstat Alexandrum adulēscentulum audāciā cēterīs praestitisse. Nam cum Philippus pater equum pulcherrimum, cui nōmen erat Bucephalus, māgnō pretiō ēmisset neque rēgis ministrī eum domāre potuissent, Alexander: «Quid obstat», inquit, «mī pater, nē ego hunc equum domāre cōner?» Philippus veniam dedit. Statim Alexander equum cōnscendit brevīque domitum ad illum redūxit.

52.

1. Starodavniki niso pristopali k mizi prej, nego so [si] roke umili. 2. Po bitvi maratonski so dali Atenci Miltijadu 70 ladij, da bi [z] vojno ukrotil otoke, ki so bili Perzijane podpirali. 3. V prvi bojni vrsti so stali tisti vojaki, ki so druge [v] hrabrosti prekašali. 4. Večina Kartazanov bi bila rada podpirala Hanibala, toda Hanon (Hannō, ōnis) s svojimi [pristaši] je branil (= bil napóten). 5. Dognano je, da je Sokrat prekosil [v] modrosti vse modrijane starodavnosti. 6. Romul je ustanovil mesto Rim in ustanovljeno obdal [z] zidom. 7. [V] krátkem [času] bodete videli, [s] kako veliko silo [da] bodo pritiskali naši[nci] sovražnike. 8. Katilina je ugonobil rimsko mladino [z] vsakojakimi (quisque) hudodelstvi. 9. Veliko je bilo [v] punski vojni število zajetnikov, katere je Hanibal prodal, ker jih Rimljani niso odkupili. 9. L. 203. pred Kr. r. sta premagali dve rimski vojski Magona (Māgō, ōnis), [hotečega] pomagati bratu Hanibalu v tostranski Galiji. 10. Ko bi ne bil Efiyalt izdal (pass.) Grkov pri Termopilah, ne bili bi jih Perzijani premagali.

CVI.

Dē Thēseō et Scīrōne.

In Isthmō Corinthiō Scīrōn habitābat, homo ingentī corporis māgnitūdine. Is viālōribus, nisi pedēs ipsius lavārent, mortem minābatur. Hī, cum illī obsecūī pedēs lāverant, in mare praecipitābantur.

Tandem ā Thēseō domitus scelerum poenās dedit. Nam cum huic quoque pedēs porrēxisset, ut eōs lavāret, ille: «Nōn pedēs tantum», inquit, «sed tōtum corpus tuum iam lavābitur.» Ac statim latrōnem ēnecuit et in mare praecipitāvit.

53.

Primerna sodba.

Ko je bil nekoč slišal Stratonik (Stratonīcus, i), slaven citraš in pesnik atenski, citraša, je dejal: «Jedno (alter) mu je Jupiter dql, drugo odrekel.» Vprašan pa, kaj [da] je (bil) Jupiter onemu dal, kaj odrekel, je odgovoril: «Slabo zveneti mu je dano, dobro brenkati (= peti) odrečeno.»

Druga konjugacija.

CVII.

1. Deus bonis omnibus mundum explēvit, malī nihil admīscuit.
2. Sēmen tōstum papāveris candidī in secundā mēnsā cum melle apud antiquōs dabātur.
3. Imperātōrēs Rōmānī salūberrimās lēgēs abolēvērunt.
4. Maecēnās, Augustī amīcus, poētīs et artificibus favēbat; itaque etiam nōs poētārum et artificum fautōrem Maecēnātem vocāmus.
5. Trēs Deciōs: patrem, filium, nepōtem prō patriā mortī sē vōvisse trādunt.
6. Quīntō quōque annō tōta Sicilia cēnsa est.
7. Nihil prōderunt praecepta, nisi prius amōveris ea, quae praeceptīs obstant.
8. Diū hoc malum fōvistī; sī cāvissēs, fortāsse illud remōvissēs.
9. Pisistratum Athēnīs eloquentiā flōruisse Cicerō memoriae prōdidit.
10. In vitā hūmānā dolōrēs et gaudia mīxta sunt.

CVIII.

Rānae rēgem pōstulantēs.

Rānae aliquandō māgnō clamōre Iovem orāvērunt, ut sibi (*jim*) rēgem daret. Eārum precibus audītīs Iūppiter trabem in palūdem, ubi illae domicilia habēbant, dē caelō praecipitāvit. Ingentī sonitū adeō perterritae sunt, ut timōre retentae diū sub aquā latērent. Tandem ūna apparuit et, cum rēgis nātūram explorāvisset, cēterās ēvocāvit. Mox in trabe sedēbant et nihil nocentem lūdificābantur. Postea ā Iove alium rēgem pōstulāvērunt, quī vitā nōn careret. Tum ille irātus: «Iam habēbitis», inquit, «rēgem, quem merētis.»

Rānārūm rēgnum ā Iove mandātum est cicōniae, quae statim multās eārūm dēvorāvit. Damnō doctae cēterae Iovem ōrāvērunt, ut ab illō rēge sē (*jih*) līberāret. Is autem: «Quia mītem rēgem», inquit, repudiāvistis, tolerāre dēbētis sevērūm.»

CIX.

Dē Philippō, rēge Macedonum.

Philippus, rēx Macedonum, cum monērētur ā quibusdam, ut Pŷthiam quendam cavēret, fortem mīlitem, sed rēgī aliēnātum, quod trēs filiōs aegrē aleret neque ā rēge adiuvārētur, dīxisse fertur: «Quid? sī partem corporis habērem aegram, abscinderem potius quam cūrārem?» Deinde Pŷthiam ad sē vocārī iūssit et pecūniā dōnāvit audītā domesticā eius miserīā. Postea nūllum mīlitem rēx habuit fidēliōrem quam Pŷthiam.

54.

1. *Pesniki pripovedujejo, da niti bogovi niso bili brez (carēre) vojn in bitek.* 2. *Varujemo se in vedno smo se varovali tovaršije (plūr.) hudobnežev.* 3. *Sicilija je ležala takorekoč [kot] plačilo zmage med Rimljani in Kartažani.* 4. *Ciceron pravi, da so cvetele hiše starih Rimljanov [v] časti in kreposti (ablāt.).* 5. *Znano je, da so gojili že prvi ljudje kmetijstvo.* 6. *Poučeni [po] nesreči se varujejo ljudje nevarnosti.* 7. *Zdravniki naj ne zdravijo le napak, [ki] se prikazujejo, ampak tudi [one], ki so skrite.* 8. *Vojaki so vardevali svoje rane; zato so kmalu odpravili (pass.) bolečine.* 9. *Ker ste se vedno varovali preprirov, smo vam naklonjeni in smo vam bili vedno naklonjeni.* 10. *Vojaki so meso pražili in praženo jedli brez soli in kruha.* 11. *Državne (= države) zakone, [katere] so bili rimski cesarji zatrli, so oplakovali najboljši možje.* 12. *Več rimskih vojskovodij se je zaobljubilo za domovino podzemeljskim bogovom.*

CX.

1. *Saepe frīxērunt mīlitēs Rōmānī in hībernīs.* 2. *Nōn semper grātam sē praebet fēlēs, quam mulsistī.* 3. *Arma ā mīlitibus bene tērsa fulgēbunt.* 4. *Ventus omnēs nūbēs ā caelō dētērserat; clārus sōl lūxit et fūlsit.* 5. *Multi parentēs liberīs suis nimis indulsērunt itaque eōrum vitia auxērunt.* 6. *Anaxagoram philosophum numquam in vitā rīsisse dīcunt.* 7. *Diogenēs philosophus, sub cūius palliō sor-*

didō māgna sapientia latēbat, ā multīs dērīsus est. 8. Carthāgō, annō ante Chr. n. CXLVI ā Scīpiōne expūgnāta atque incēnsa, XVII diēs ārsit. 9. Carthāginiēnsēs Rēgulum crūdēlissimē torsērunt tortumque necāvērunt, quod Rōmānīs suāserat, nē captīvōs redimerent. 10. Numquam ā praeceptōre dissuāsūm est, quod pater iūsserat. 11. Caesar Gallōs vehementissimē ūrsit; multī contortīs manibus in castra Rōmānōrum ductī sunt. 12. Stultus homo philosophum sē esse simulāns saepe audiet vetus illud prōverbium: «Sī tacuissēs, philosophus mānsissēs.»

CXI.

Dē Phōciōne.

Phōciōn Athēniēnsis numquam cōram aliīs aut rīsisse aut flēvisse dīcitur. Multum ēius cōnsilium apud Athēniēnsēs valēbat. Itaque cum Alexander, rēx Macedonum, nāvēs aliquandō ab Athēniēnsibus pōstulāret, ille ā populō iūssus est suam dē hāc rē sententiam dīcere. Tum Phōciōn: «Ego», inquit, «et suāsī vōbīs anteā et suādēō etiam nunc, ut aut ipsī potentiam obtineātis aut in amīcitiā maneātis potentium.»

55.

1. *Leta, katerega se je narodil kralj Mitridat (Mithridātēs, is), se je svetila [zvezda] repatica 70 dni.* 2. *Napravljajoč [se na] vojno je Cezar pomnožil število vojakov.* 3. *Stari pisatelji pripovedujejo, da je pesnik Orfej (Orpheus, ī) tažil [s] svojimi pesnimi zveri in premikal drevesa.* 4. *Zmaga, priborjena pri Zami (Zama, ae) l. 202. p. Kr. r., je zbrisala sramoto bitve pri Kanah.* 5. *Cezar piše, da je bil deseti legiji zaradi [njene] hrabrosti posebno naklonjen (= je ustrezal).* 6. *Sužnje, ki so se bili zarotili zoper državo, so liktorji deli na tezalnico.* 7. *Katon je svetoval, da naj se Kartagina razdene (imperf.), odsvetoval [pa] je Scipijon Nazika (Scīpiō Nāsīca, ae).* 8. *Brali smo, da je spčemu Serviju Tuliju glava gorela.* 9. *Telesa Galcev so bila [od] solnca opaljena (= pražena), lasje na temenu (= vrhu) zviti.* 10. *Manlij Torkvat (Mānlius (ī) Torquātus, ī) je dal (= velel) svojega sina usmrtiti, ker se je bil zoper povelje bojeval s sovražnikom.* 11. *Alcibijad je zasmehoval (pass.) Sokrata, igrajočega se s svojimi sinovi.* 12. *Nekateri stari modrijani so trdili, da bodo naše duše na veke (= vedno) trajale, drugi so to zanikavali.*

O grških modrijanih.

Anaksagora se ni nikdar vpričo drugih smejal, Heraklit (Hēracles, ī) pak je vse oplakoval. Aristip pa se baje nikdar ni ne (aut) smejal, ne (aut) jokal.

CXII.

1. In nostrīs regiōnibus serpentēs, sī momordērunt, plērumque nōn nocent. 2. Nōn semper, quae cōsulēs hostibus spoponderant, populus Rōmānus cōnfirmāvit. 3. Modestē interrogantī libenter respondēmus et semper respondimus. 4. Dionysiō tyrannō filiae barbam et capillum totondisse dīcuntur. 5. Ex ūnius Sullae arbitriō vīta multōrum milium pependit. 6. Cum diū sēdimus, iuvat (nōs) ambulāre. 7. Saguntum ab Hannibale obsēssum Rōmānī obsidiōne liberāre studērunt. 8. Saepe vīdimus et cotīdiē vidēmus, quam rārō dīvitiae iniūriā possēssae hominī prōsint. 9. Augustī temporibus hominēs lūxuriōsī lūsciniās prandērunt. 10. Themistoclī in memoriā haesisse, quaecumque et audīverat et vīderat, scrīptōrēs narrant.

CXIII.

Cūr Lacedaemoniī capillum prōmiserint, Argivī totonderint.

Thyreā urbe ā Lacedaemoniīs expūgnātā Argivī capillum totondērunt et spopondērunt se eum nōn prōmissūrōs esse, priusquam Thyream reciperāvissent. Lacedaemoniī vērō, quī capillum ūsque ad id tempus totonderant, spopondērunt sē eum nōn tōnsūrōs esse, quamdiū Thyrea in potestāte suā esset.

CXIV.

Canis fidēlis.

Pyrrhus rēx in itinere canem vīdit, quī corpori hominis necātī adsidēbat. «Is», inquit mīles quīdam, «iam trēs diēs sine cibō adsidet. Quamquam ā nōbīs permulsus et minīs territus est, tamen ā corpore āmovērī nōn potuit.» Pyrrhus hominem iussit humārī, canem autem diligenter cūrārī. Post paucōs diēs mīlitēs recēnsuit. Aderat canis, quiētus et tacitus. Simulatque autem vīdit dominī suī percussōrem, eum allatrāvit et tam ācriter ūrsit, ut sūspiciō movērētur viātōrem ab hōc necātum esse. Exāminātus igitur mīles scelus cōfessus est et poenās iūstās dedit.

57.

1. Zatoženci [si] dolgo niso (o)strigli (pass.) brade. 2. Od življenja jedinega Cicerona je bila zavisna blaginja države. 3. Kralj Egipet je bil zaročil svojih 50 sinov [s] 50 hčerami (dat.) Danaja, brata svojega; toda [v] jedni noči so usmrtili vse zaročenke (= zaročene) razun jedne svoje zaročence (= zaročene). 4. Cezar je odgovoril poslancem german-skim, da ne more imeti nobenega prijateljstva z njimi, ako ostanejo (cōni. imperf.) v Galiji. 5. Sovražniki so bili mesto obsedli; grad sam so imeli v zavetju (= so držali [pass.] obseden), vi pa ste brezdelni sedeli pri vinu in igri. 6. Ciceron pravi, da za konzulovanja G. Kaninija ni nikdo kosil in da je bila njegova budnost tolika, da [kot] konzul ni videl spanja. 7. To, kar imaš sedaj ti v posesti, so imeli pred teboj drugi (v posesti). 8. Tolika je moč poštenosti, da jo spoštujemo celo pri (in) onih, katerih nismo nikoli videli. 9. Poroča se, da so se mnogi vojskovodje rimski zaobljubili za domovino podzemeljskim bogovom. 10. Nehvaležni ljudje so podobni kači, katera je ugriznila kmeta, ki jo je bil [v] nedriju grel.

58.

O Alcibijadu.

Alcibijad je v borbi ugriznil svojega nasprotnika v roko (= ugriznil roko svojega nasprotnika). Ko je bil ta rekel: «Grizeš kakor ženske,» deje oni: «Nikakor ne (nēquāquam), ampak kakor levi.»

Tretja konjugacija.

CXV.

1. Dārēus, ūltimus rēx Persārum, Alexandrī adulēscēntiam dēspexit. 2. Caesar hostem ex palūdibus silvisque ēlicuit et cum eō cōnflīxit. 3. Militēs cocta cibāria et frīctum cicer sēcum dūxērunt. 4. Vitia dīscipulōrum ā praeceptōre corrēcta sunt. 5. Babylōn altīs mūrīs cīncta erat. 6. Mulierēs adflīctae pectora sua plānxērunt. 7. Militēs gladiōs strīnxērunt et strīctōs sanguine hostium tīnxērunt. 8. Ita vīxī, ut mē nōn frūstrā nātum exīstimem. 9. Achillēs Hectoris corpus hastā trānsfīxit et circum urbem Trōiam trāxit. 10. Illud tempus, quod efflūxit, ā nullō reducētur. 11. Nōn semper genua flexa pietātem indicant. 12. Indōs capillum pexisse saepius quam totondisse trādītum est.

CXVI.

Dē Cleobī et Bitōne.

Cleobis et Bitōn, Argīvae sacerdotis filiī, ob pietātem ergā mātrem praedicantur. Cum enim illam ad sollemne sacrificium currū vehī oportēret ad templum, quod satis [longē] ab Argīs oppidō aberat, morārenturque iūmenta, tum filiī veste positā et corporibus oleō perūctis ad iugum accēssērunt. Ita sacerdōs advecta est in templum currū ductō ā filiīs. Cum eō vēnisset, precāta est ā deā, ut illis praemium daret prō pietāte, quod esset optimum hominī. Adulēscentēs deinde cum mātrem epulātī cubitum iērunt: māne inventī sunt mortuī.

CXVII.

Dē Apelle.

Apellēs, celeberrimus antīquitātis pīctor, quondam Alexandrum in equō sedentem pīnserat. Cum autem rēgī imāgō, praecipuē equī, nōn ita placēret, ut artifex spērāverat, equus Alexandrī adductus est. Hic cum pīctum equum cōspexisset, eī adhinnīvit, quasi vērū equus esset. Tum Apellēs, «Equus», inquit, «tuus, ō rēx, artis pingendī perītior esse vidētur quam tū.» Nēmo autem ab Apelle saepius pīctus est quam Alexander.

59.

1. Mesto Ekbatana je bilo [s] sedmernim zidom opasano. 2. Epikur je združil nasladnost s krepostjo. 3. Roke Sule in Marija so bile namočene [s] krevjo sodržavljanov. 4. [V] dobi Aleksandra Vélikega je naslikal Apél mnogo prekrasnih podob. 5. Ko so se bile legije združile, so se udarile [z] golimi (= potegnjenimi) meči s sovražnikom. 6. Nekateri ljudje tako živijo, kakor da (quasi) bi mislili, da bodo vedno živelj. 7. Kuhane jedi nam zdravniki bolj priporočajo (pass.) nego pražene. 8. Rimljani so potopili kartaginsko ladjevje. 9. Grški prvaki so prebodli Hektorjevo telo [s] sulicami. 10. [V] prvi punski vojni so napravili (= zgradili) Rimljani prvo ladjevje. 11. [Ko] je bil Cezar odvedel svoje vojstvo iz tabora, je postavil trojni bojni red. 12. Pesniki nam pripovedujejo ne le resnične (= storjene, gerere), ampak tudi izmišljene reči.

CXVIII.

1. Apēs puerum imprudentem, quī apiārium tetigerat, pupugērunt. 2. Poētae antīquī nārrant Achillem nēminī pepercisse. 3. Alexander

extrēmōs Asiae finēs tetigit. 4. Omnia, quaecumque agimus, subiecta sunt mille cāsibus. 5. Magistrī dīscipulōs cōgant ēlēcta ex lēctīs ēdiscere! 6. Dēlēgimus, quōs māximē dīlēximus. 7. Caesar cum intellēxisset sē hostibus nocēre nōn posse, clāssē expectāvit. 8. Themistoclēs iuvenis rem familiārem suam neglēxisse dīcitur. 9. Hannibal cōāctus tantum Ītaliā reliquit. 10. Pyrrhus, rēx Ēpīrī, cum Argos oppidum oppūgnāret in Peloponnēsō, lapide ictus est. 11. Aemilius Paullus annō ante Chr. n. CLXVIII Persēn, rēgem Macedonum, dēvīcit atque tantum pecūniae in aerārium invexit, ut ūnūs imperātōris praeda finem fēcerit tribūtōrum.

CXIX.

Dē Vēdiū Pōlliōnis crūdēlitāte.

Augustō aliquandō apud Vēdiū Pōlliōnem cēnante frēgerat ūnus ex servīs vās pretiōsum. Rapī eum ad mortem Vēdius iūssit et obicī murēnīs, quās in piscīnā alēbat. Puer ē manibus effūgit et ad Caesaris pedēs sē prōiēcit nihilque aliud petīvit, quam ut aliter perīret, nē ēsca piscium fieret. Mōtus est novitāte crūdēlitātis Caesar et illum quidem mītti, vāsa autem omnia cōram sē frangi iūssit complērique piscīnam.

CXX.

Dē Promētheō.

Promētheus prīmus hominēs ex lutō finxisse iisque ignem clam ē caelō attulisse fertur. Id cum contrā Iovis voluntātem fēcisset, hūius iūssū ā Volcānō clāvīs ferreīs ad Caucasum montem fīxus et ab aquilā cūstōditus est, quae eī cor cotīdiē exederet. Nam cor interdiū exēsū nocte crēscēbat. Post multōs annōs Promētheus, cum ferōcem in deōs animum abiēcisset, ab Hercule, cui Iuppiter hoc permīserat, liberātus est.

60.

1. Kar si storil, storil si svojevoljno, in nihče te ni silil. 2. Znano je, da [si] je Aleksander podvrgel vso Azijo. 3. Ko ne bi se bili neprevidni dečki dotaknili bučelnjaka, ne bile bi jih opikale (pass.) buče. 4. Naši vojaki so mnogo sovražnikov pobili in niso nikomur prizanesli; smrti so ušli le tisti, ki so bili prej mesto zapustili. 5. Vojno s kraljem Farnacem (Pharnacēs, is) je zvršil Cezar tako hitro, da je [k] starejšinstvu pisal (imperf.): «Prišel, videl, zmagal sem.» 6. Stari

pisateljji pripovedujejo, da je Katon Mlajši čital pred [svojo] smrtjo Platonovo knjigo o nesmrtnosti duše. 7. Vprašalo se bode, ne kako dolgo, ampak kako dobro [da] smo živeli (= življenje prebili). 8. Slišali smo, da so bili nekateri ljudje na Kapitoliju od strele zadeti. 9. Ko so bili prišli prvaki britanski v Cezarjev tabor, so izprevideli, da Rimljanom nedostaja ladij in žita. 10. Trazibul je zbral izgnance in [z njimi] popolnem premagal 30 samosilnikov, katere je bil Lizander postavil Atencem na čelo. 11. Sramotno je pomoč odreči tistemu, ki je zavoljo naše blaginje v nemar pustil svojo nevarnost.

CXXI.

Antisthenēs et Diogenēs.

Antisthenēs dīscipulōs hortābātur ad studium sapientiae, sed frūstrā. Dēnique indignātus dīmīsīt ā sē omnēs, in quibus erat Diogenēs. Huic, cum ad eum tamen venīret eīque pertināciter adhaereret, minātus est Antisthenēs sē percussūrum esse illius caput baculō. Quod eum minīs nōn dēterrūit, percussit aliquandō. Nōn recēssit tamen Diogenēs, sed: «Percute», inquit, «sī ita placet; ego tibi caput praebeō, neque tamen tam dūrum fūstem inveniēs, quō mē ā tuīs disputātiōnibus abigās!» Admīsīt dēnique tam cupidum doctrīnae dīscipulum Antisthenēs et māximē amāvīt.

CXXII.

1. Templum Iānī tempore pācis clausum erat; ter tantum Rōmānī id clausērunt. 2. Helvētīōs ōlim lacus Lemannus et Rhodanus flūmen ā prōvinciā Rōmānā, Rhēnus flūmen ā Germānīs dīvīsīt. 3. Dēmostenēs partem capitis rāsīt et domī suae sē abstrūsīt. 4. Lēgēs ā Catilīnā nōn solum laesae, sed etiā elūsae sunt. 5. Xerxēs Graeciam invāsūrus pontem fēcīt in Hellēspontō. 6. Virīs clārīs et dē rē publicā bene meritīs theātrum ingredientibus ab ūniversō populō plausum est. 7. Multī Athēniēnsium prīncipēs invidiae cīvium suōrum cēssērunt. 8. Primā lūce hostium exercitus ad castra Rōmānōrum accēssit prōeliumque commīsīt. 9. Cratēs, cum puerum indoctum vīdisset, paedagōgum eīus percussit.

CXXIII.

Dē Patroclī exsequiīs.

Cum Patroclus in proeliō cecidisset, Achillēs in māximū lūctum incidit et Hectorem brevī (tempore) ā sē occīsum irī sponndit. Cum eum occīdisset, militēs suōs ligna caedere rogumque māteriā caesā

exstruere iūssit. Priusquam is incenderetur, Achillēs crīnēs suōs abscidit et XII captīvōs Trōiānōs occīdit; hōs cum Patroclō cremāvit. Rogus ūnum diem ūnamque noctem ārdēbat. Cum concidisset, flammāe vīnō exstinctae sunt.

CXXIV.

1. Māgna vectīgālia populī superātī Rōmānīs pependērunt. 2. Saepe dormientī tibi latera tududī; sed tū dormīre nōn dēstitistī. 3. Omnium aurēs longitūdine hūius ōrātiōnis obtūsae erant. 4. Militēs līgna fidērunt et fissa in īgnem coniecērunt. 5. Māgnus gubernātor etiam scīssō vēlō nāvīgat. 6. Tempore secundī bellī Pūnici Rōmānī prīmum aureōs nummōs prōcūdērunt. 7. Carthāginem ā Rōmānīs incēnsam et ēversam esse cōnstat. 8. Persae ā Miltiade apud Marathōna fūsi fugātique sunt. 9. Sōcratēs immundā aquā perfūsus ab uxōre rīsīt. 10. Caesar XXIII vulneribus cōnfōssus est. 11. Frūmentum dēmessum agricolae in horrea congerunt.

CXXV.

Nārrātiunculae.

1. Captīs Syrācūsīs, quās Archimēdēs māchinīs suīs diū dēfenderat, Mārcellus, imperātor Rōmānus, edīxit, nē quis Archimēdem laederet. At is, dum oculīs in terrā dēfīxīs fōrmās in pulvere dēscribit, militī Rōmānō, quī in domum invāserat strīctōque gladiō, quis esset, interrogābat, nihil nisi hoc respondit: «Nōlī turbāre circulos meōs!» Ā milite igitur ignārō, quis esset, occīsus est.

2. Superstitiōsī cūiusdam hominis caligae ā mūrībus arrōsae erant. Hōc ōstentō turbātus cōnsuluit Catōnem, quid malī illud portenderet. Ille vērō: «Nōn est», inquit, «ōstentum, quod mūrēs arrōsērunt caligās; at vērō sī caligae arrōsissent mūrēs, id fuisset ōstentum.»

61.

1. [V] najstarejših časih je bila Italija razdeljena na tri dele. 2. Agezilaij, kralj lacedemonski, se je baje pogosto igral s svojimi otroki, katere je zelo ljubil. 3. Ako te kak nespametnik razžali (fut. II.), ne hoti se nad njim jeziti! 4. Po Numovem kraljevanju (= kraljestvu) je bilo Janovo svetišče le dvakrat zaprto. 5. Ko je bil govornik končal svoj govor, so vsi ploskali njegovemu mnenju. 6. Hamilkar, ki je bil pogosto napal sovražnika, ni se mu nikoli umaknil, ampak je vselej odšel [kot] zmagalet [iz boja]. 7. Padel je stari gozd, katerega ni

bil nihče [z] železom sekal. 8. Moč mnogih držav je poginila, ker so bili njih prvaki pomorili najboljše državljane. 9. Lok, katerega si preveč napel, poči. 10. Znano je, da je Kserks [z] nogo ob tla udaril (= zemljo butnil), ko je videl Perzijane premagane. 11. Germani niso rimskemu narodu nikoli plačevali davkov; nekateri rimski cesarji pak so plačevali (perf. pass.) Germanom davke (tribūtum, i). 12. Goveda, ovce [in] svinje imajo preklane parklje. 13. [Ko] so bili Grki Trojo zažgali in razdejali (= prevrnili), so se vrnili v Grčijo. 14. V najstarejših časih ljudje niso jedli kuhanih jedij, ampak želod (plūr.). 15. Helvečani so iskali v Galiji novih bivališč, toda Cezar jih je razkropil in v [njih] domovino odgnal. 16. Da ne bi prišel Rimljanom (genet.) v pest (= roke), je stopil Hanibal [na] ladjo ter pobegnul v Azijo.

CXXVI.

1. Virginēs flōrēs undique carpserant et corōnīs caput cīnxerant. 2. Hannibal māgnū exercitū onustōsque elephantōs trāns Alpēs dūxit, ubi antea vix homo inermis rēpserat. 3. Duo anguēs arrēpsērunt et Lāocoontem discerpsērunt. 4. Phīdiās, clārissimū artifex Graecōrum, multās statuās marmoreās sculpsit. 5. In sepulcrō docti cūiusdam viri haec verba īnsculpta sunt: «Sīdera terrae admōvit.» 6. Danaī filiās nūpsisse filiīs Aegypti memoriae prōditum est. 7. Catilīnae cōniūrātiō per multās Itāliae urbēs serpserat. 8. Scīptōrēs Dionysium tyrannū auream Aesculāpiī barbā dēmpsisse narrant. 9. Māter litterās prōmpsit, quās scripserās. 10. Histriōnēs cōmptōs et ūctōs crīnēs tinctōsque vultūs habent. 11. Catilīna eiusque socii patrimonīa effūdērunt atque cōsumpsērunt. 12. Crassus servōs oppressit, quī Spartacū elēgerant ducem et quattuor exercitūs Rōmānōs vīcerant. 13. Post Sullae mortem omnēs eius adversārii prōscripti sunt.

CXXVII.

Dē M. Porciō Catōne.

M. Porcius Catō, cum in senātū dē bello adversus Carthāginiēnsēs agerētur, praecocem ficū ostendēs patribus: «Interrogō vōs», inquit, «quandō hanc ficū dēmpsam esse putētis ex arbore.» Cum omnēs recentem esse dīcerent: «Atquī tertium», inquit Catō, «ante diem scītōte dēcerptam esse Carthāgine; tam prope ā mūrīs habēmus hostem.» Mōvit ea rēs patrum animōs, et bellum Carthāginiēnsibus indictum est.

CXXVIII.

Dē Hercule.

Prīma pars.

Multās fābulās dē Hercule, filiō Iovis et Alcmēnae, veterēs scrīptōrēs scrīpsērunt. Cum infāns esset, arrēpsērunt ad eum duae serpentēs, quās Iūnō mīserat, ut Herculem dēvorārent. Ille autem neque perterritus est neque cēssit, sed serpentēs illās, cum ad eum accēssissent, duābus manibus comprehendit et necāvit. Cum iuvenis esset, leōnem, quī dē monte dēscenderat et agrōs vāstāverat, sagittīs percussit et interfēcit. Pellem leōnis dētrāxit dētrāctamque induit. Dolō Iūnōnis ā rēgnō exclūsus et Eurystheus rēx Mycēnārum factus est. Herculēs autem ab ōrāculō Delphicō iūssus est Eurystheō servīre et in hāc servitūte duodecim labōrēs perficere.

62.

1. *Cvetlica, ako je [človek] ne utrga (fut. II. pass.), odpade [= bo padla] sama.* 2. *Bila je govorica, da so Romula raztrgale (pass.) roke starejšin.* 3. *Atikova sestra je bila omožena z bratom govornika Cicerona.* 4. *Male mušice so zlezle pod skorjo starega drevesa.* 5. *Mnoge knjige, ki so jih spisali (pass.) starodavniki, niso ostale [ohranjene].* 6. *Na grobnem spomeniku (= grobu) nekega kralja je bila vdolbena ta hvala: «Pošteno je živel, nepoštenjake ugnal (= vklenil), sovražnike zmagal.»* 7. *Sparčani so [si] lišpali (perf.) lase in šli (= bili peljani, perf.) [z] lišpanimi lasmi v boj.* 8. *Vedi, da si mi odvzel [s] to vestjo vso bolest.* 9. *Posegli smo [po] denar in ga (= poseženega) dali revežu, ki ga je vzel [s] hvaležnim srcem.* 10. *Znano je, da so najslavnejši možje starodavnosti porabljali nekaj časa za (in c. accūs.) poljedelstvo.* 11. *Mala iskra, [ki] se je prezrla, je vzbudila pogosto velik plamen.* 12. *Temistoklej je pred bitvijo pri Salamini poslal po noči sužnja h kralju perzijanskemu, ki naj bi sporočil (imperf. cōni.), da bo kralj vse (= vesoljne) Grke užugal, ako jih takoj napade (imperf. cōni.).* 13. *Taisti Temistoklej je svojevoljno pil (= vzel) strup, ko ni mogel zvršiti tega, kar je bil kralju perzijanskemu obljubil.*

CXXIX.

1. *Caesar multōs hostium cēpit et captōs in ūnum locum coēgit.* 2. *Sōcratēs, quamquam poterat, vincula carceris nōn rūpit.* 3. *Sabīnī filiam Spuriī Tarpēi, quī arcī Rōmānae praeerat, aurō corrūpērunt, ut armātōs in arcem acciperet.* 4. *Magis dēlectātur agricola iīs cibīs,*

quōs ex suā cellā prōmpsit, quam iīs, quōs ēmit. 5. Iūppiter ingentēs dolōrēs dat adimitque. 6. Caesaris adventus proelium dirēmit. 7. Amūlium rēgem ā Rōmulō interemptum esse scrīptōrēs narrant. 8. Paris Helenam rapuit, Menelāus raptam redūxit. 9. Libenter nunc multi dīscendī occāsionem arriperent, nisi iam prīdem iīs ērepta esset. 10. Etiam ferōcissimō mīlitī, cum sīgnum pūgnae datum esset, paulum genua tremuērunt. 11. Caesar cupīverat prīnceps nōn solum urbis Rōmae, sed orbis terrārum esse. 12. Dārēus in fugā cum aquam turbidam bibisset, negāvit umquam sē bibisse iūcundius; numquam enim sitiēns biberat. 13. Cum Vēī expūgnāī essent, tōta urbs clāmōribus pūgnantium strepuit; fremuērunt virī, mulierēs gemuērunt. 14. Nēmo mortālium omnibus hōrīs sapit.

CXXX.

Dē Hercule.

Altera pars.

Prīmum ab Eurystheō mīssus est, ut leōnem Nemaenum interficeret. Herculēs perīculum fortī animō contempsit. Cum leōnem vīdisset, surrēxit sagittisque eum obruit. Cum ita leō nōn exstinctus esset, clavā caput eius percussit. Tandem, cum leō in antrum fūgisset, collum eius comprehendit et ita compressit, ut eum exstingeret. Pellem leōnis dētrāctam ad Eurystheum portāvit. — Interemptō leōne illō hydram Lernaean caedere ab Eurystheō iūssus est. Habēbat illa novem capita. Tanta vīs venēni hydrae erat, ut adflātū eius hominēs necārentur. Illa Hercule cōspectō surrēxit, ut perīculum imminēns vitāret. Herculēs eam petīvit; sed quotiēns Herculēs unum caput hydrae dēsecuerat, tria capita crēscēbant. Ita Herculēs ipse perīculum suum auxit. Hāc calamitāte paene oppressus est. Tamen postrēmō hydram superāvit. Cum Iolāus silvam vicīnam combūssisset, Herculēs igne prōlem capitum exstīnxit. Venēnō hydrae necātae sagittās tīnxit, ut omnia sagittārum vulnera essent mortifera.

CXXXI.

Dē Hercule.

Tertia pars.

Posteā cervam, quae Diānae sacra et aureīs cornibus praedita erat, cēpit eamque vivam ad rēgem perdūxit. — Deinde cōflīxit cum aprō Erymanthiō eumque captum in urbem Mycēnās portāvit. —

Tum iūssus est stabula Augiæ pūrgāre. Exstrūxerat Augiās stabulum, in quō tria mīlia boum per XXX annōs fuerant. Stabulum illud, quod per tot annōs numquam pūrgātum erat, Herculēs ūnō diē pūrgāvit. Perfōdit fundāmenta stabulī et per fundāmenta perfōssa immīsīt Alphēum et Pēnēum fluviōs, ut intus cōnfluerent et ab alterā parte dēfluentēs sordēs abdūcerent. — In Crētā insulā fuit taurus, quī flammās vomēbat et Crētēnsium agrōs atque oppida vāstābat. Iam multī, ut eum domārent, operam dederant, sed frūstrā. Tandem Herculēs ab Eurystheō mīssus eum supēravīt vinctumque Tīryntia perdūxit. Sed cum Neptūnus taurum necārī vetuisset, ab Eurystheō rūrsus dīmīssus est. Eundem taurum postea Iūnō in Atticam mīsīt, ut agrum Marathōnium vāstāret. Ibi eum Thēseus interfēcīt.

63.

1. Podjarmljeni narodi so pogosto strli spone sužnosti. 2. Znano je, da je Pizistrat odvezel Atencem slobodo. 3. Starejšinstvo rimsko ni odkupilo tistih, katere je bil Hanibal pri Kanah ujel. 4. Lakomnost in razkošnost sta pokvarili rimsko nraavnost (= nraavi). 5. Učili smo se, da so prejeli Atenci zakone od Solona. 6. Nekateri strupi se [s] pitjem mleka (= pitim mlekom) onemočijo (= pogasé). 7. Rimsko ljudstvo je mrmralo, da je njegova (suus) sloboda varniša o (= v) vojni in med sovražniki nego o (= v) miru in med sodržavljeni. 8. V bitki pri Deliju (Dēlium, ī) je iztrgal (pass.) Sokrata iz sovražnikovih rok [njegov] učenec Alcibijad, katerega je bil prej sam iz nevarnosti otel v [neki] drugi bitki. 9. Stari pisatelji trdijo, da se Egiptet ni nikdar tresel [vsled] zemeljskega potresa (= gibanja zemlje). 10. Ogenj so [v] starih časih bljuvale mnoge gore, ki ga zdaj ne bljujejo. 11. [Ko] je bil Hanibal nazaj poklican branit domovino, je želel vojno s Scipijonom dokončati. 12. Kdor ni imel sam (po sebi) pameti, je zastonj poslušal modre može. 13. [Ko] je bil Aleksander Vēliki usmrtil [svojega] prijatelja Klita (Clitus, ī), je ležal baje tri dni zaklenjen.

64.

O Troji.

Ko je bila Troja 200 let stala, so jo Grki razdejali (pass.) zaradi Parida, sina kralja Prijama. Ko namreč Trojanci niso hoteli izročiti niti Parida niti Helene, Menelajeve soproge, katero je bil oni unesel iz Sparte, so Grki obsedli [s] trdnim zidovjem opasano mesto

ter je po 10 letih, posluživši se zvijače, osvojili in zažgali. [Ko] je bila Troja vzeta, ušlo [jih] je le malo iz njenega ozidja. Velik del Trojancev je bil pal, ujetnike (= ujete) so odvedli (pass.) v sužnost. Prijama samega so posekali (pass.). Jediní Enej se je z majhnim številom tovarišev odtegnil (= iztrgal) sovražniku, stopil na ladje ter pobegnil v Italijo.

CXXXII.

1. Gallī, cum mīlitēs Rōmānī ad arma concurrissent vehementerque pūgnātum esset, in oppidum repulsī sunt. 2. Themistoclēs clāssē Xerxis, quem dolō fefellerat, apud Salamīna dēlēvit. 3. Hannibal annō ante Chr. n. CCXVIII cum Scīpiōne apud Ticīnum flūmen cōnflixit eumque pepulit. 4. Trigintā tyrannī libertāte Athēniēnsium oppressā multōs cīvēs, quibus fortūna in bellō pepercerat, partim occīdērunt, partim ē patriā expulērunt. 5. Epamīnōndās fidibus praeclārē cecinisse dicitur. 6. Fūlmina saepe altās arborēs fidērunt et perculērunt. 7. Aristīdēs adeō excellēbat abstinentiā, ut ab omnibus Iustus appellārētur. 8. Memoriae prōditum est Lātōnam post multōs errōrēs Dēlum cōnfūgisse atque ibi Apollinem et Diānam peperisse. 9. Fabricius ad focum sedēns vescēbatur illīs rādīcibus et herbīs, quās ipse ēvellerat. 10. Hannibalem inter arma altum atque ēducātum esse cōstat. 11. Ōrāculum Apollinis saepe cōsultum est ā Spartānīs; Athēniēnsēs illud rārius cōsuluērunt. 12. Dionysius sublāta dē templīs simulācra vēndidit. 13. Graeci ōrantēs palmās ad caelum sūstulērunt. 14. Sōcratēs suprēmō vītae diē dē immortalitate animōrum disseruit. 15. Nōbilissimī Rōmānī ipsi agrum coluērunt, artibus minus excultī erant.

CXXXIII.

Lupus et āgnus.

Lupus siti compulsus ad rīvum cucurrerat. Eōdem āgnus sitiēns vēnerat. Tum improbus latrō: «Dēsine bibere», inquit; «cūr mihi aquam turbāvisti?» Āgnus timōre percussus: «Quōmodo potuī?» inquit, «aqua enim ā tē ad mē dēcurrit.» Ille vērītate rei refūtātus: «Ante sex mēnsēs», inquit, «probrīs mē pupugisti.» «Tum», inquit āgnus, «māter mē nōndum pepererat.» «Hercle», inquit lupus, «pater tuus mihi maledixit.» Hīs dictīs āgnum discerpsit.

CXXXIV.

Dē Hercule.

Quārta pars.

Deinde avēs Stymphālīdēs sagittīs mortiferīs interfēcit. Vivēbant avēs illae occultae in stāgnō, quod dēnsā silvā cīnctum erat, nōn procul ab urbe Stymphālō. Rapācissimae erant; pennīs, quās iaculābantur, nōn solum bēstiās, sed etiam hominēs vulnerābant et interficiēbant. — Hīs rēbus gestīs Diomēdem, rēgem Thrācum, quī equīs suis ferōcissimīs hominēs prōicere solēbat, ut ab equīs dēvorārentur, superāvit, rēgem ipsum equīs prōiēcit, equōs ad Eurystheum rēgem abdūxit. — Paulō post Amāzonēs, quae equīs vehī, vēnātiōnēs exercēre, bella cum finitimīs populīs gerere solēbant, vīcit, Hippolytae, rēgīnae Amāzonum, cingulum dētrāxit dētrāctumque ad rēgem Eurystheum portāvit.

65.

1. *Leta 58. pr. Kr. r. iz domovine izgnanemu Ciceronu so pri-tekli v Greciji mnogi prijatelji naproti.* 2. *Lažnivi človek bi te ne bil prevaral, ko bi bil manj verjel.* 3. *Kar je Vergilij pel o poljedelstvu, utegne (= more) tudi našim kmetom koristiti.* 4. *Kdor [si] pridobi (fut. II.) bogastvo krivično (= slabo), je izgubi (fut. I.) na zel način (= slabo).* 5. *Pobivši 4000 sovražnikov so zapodili Rimljani ostale v mesto nazaj.* 6. *Vsi smo deležni pameti, [po] kateri se odlikujemo [od] živalij.* 7. *Bitka pri Levktri l. 371. pr. Kr. r. bita je zelo pretresla moč Lacedemoncev, ki so bili voditelji cele Grecije.* 8. *Znano je, da so Rimljani uničili (= odstranili) Kartagino in Korint.* 9. *Temistokleju ni nikoli (= kedaj) nobena reč iz srca iztrgala (= izruvala) ljubezni do domovine.* 10. *Otroci naj bodo hvaležni staršem, ki so jih vzredili in odgojili (pass.)!* 11. *Poroča se, da so Lacedemonci o važnejših rečeh vselej [za svet] vprašali proročišče Apolonovo ali Jupitrovo.* 12. *[Z] umetnostjo so ljudje [na dan] spravili (= izvabili) mnoge reči, ki so bile prej skrite.* 13. *Vojaki so prisegli, da ne zapuste (fut.) niti poveljnika niti vojstva.*

CXXXV.

1. Antīquī sagittās venēnō lēvērunt; etiam Herculis tēla venēnō illita erant. 2. Tacitus nārrat veterēs Germānōs vīnum ad sē importārī nōn sīvisse. 3. Athēniēnsēs Thēseī nōmen numquam dēsiērunt celebrāre. 4. Graecī ante pugnam Marathōniam multās arborēs cecīderant et caesās pāssim strāverant, ut Persārum equitātum dēfen-

derent. 5. Opēs Lacedaemoniōrum ab Epamīnōndā prōstrātās esse cōnstat. 6. Ūsū librī vestrī trītī sunt; numquam enim tempus ignāviā trīvistis. 7. Omne ōtiōsum tempus in studiīs sē contrīvisse G. Laelius dīxit. 8. Aliī arborum, quās tū sēvistī, frūctūs legent. 9. In quā statiōne positus eris, manē! 10. Lūxuria genuit avāritiam, ex avāritiā omnia mala genita sunt.

CXXXVI.

R e k i.

1. Ibi nōn metētur, ubi satum nōn erit. 2. Cōnserit ūnus agrum, sed frūgēs dēmetit alter. 3. Pietās ergā Deum omnibus hominibus īnsita est. 4. Iniūriam quī facere dēcrēvit, iam facit. 5. Hostem, quem sprēveris, valentiōrem neglegentiā faciēs. 6. Glōriam vānam quī sprēverit, vēram habēbit. 7. Nihil nātūra sine māgnīs causīs genuit. 8. Ante virtūtem diī sūdōrem posuērunt. 9. Dum vīrēs annīque sinunt, tolerāte labōrēs! 10. Quidquid agis, prūdenter agās et respice fīnem!

66.

1. Darovi sovražnikov, pravijo, da so [s] strupom namazani. 2. Agezilaj ni nikdar nehal svoje domovine podpirati. 3. [Na] svèt (auctor, ōris) Temistoklejev so sklenili Atenci iskati svoje rešitve [na] ladjah (ablāt.). 4. Ko bi bili Grki zavrgli svèt Temistoklejev, bil bi je Kserks premagal (pass.). 5. Mesta, ki so nekdam cvetela, so zdaj podrti in razdejana. 6. [V] zlati dobi je zemlja sama vse rodila; zdaj pa le to rodi, kar je bil človek (plūr.) sejal. 7. Že obrabljen je pregovor: navada je druga narava. 8. Nič ni slavnejše[ga] od maratonske bitve; zakaj nikdar ni tako majhna peščica porazila tolikih čet. 9. Priroda je vsadila človeku (plūr.) ljubezen [do] domovine. 10. Cezar je postavil pogostne straže ob (in) bregovih reke Rena. 11. Rimljani so rekli, da ne bodo nehali vojskovati se s Pirom, predno [ne] zapusti (cōni. plūsquamperf.) Italije.

CXXXVII.

Senex et mors.

Senex ligna in silvā caesa domum portābat. Itinere et onere fatigātus fascem dēposuit et paulum quiēscēbat. Senectūtis et inopiae mala sēcum cōnsīderāns mortem advocāvit, quae sē (ga) omnibus malīs liberāret. Senis precibus audītis mors statim vēnit eumque interrogāvit, quid vellet. Senex ad spectū eius territus respondit: «Nihil est, sed quaerō aliquem, quī fascem mihi impōnat.»

Pripovedke.

1. Ko je bila neka Lakonka zvedela, da je njen (suus) sin pal v bitki: «Zato,» je dejala, «sem ga bila rodila, da bi bil [mož], ki bi se ne obotavljal (= dvomil) umreti za domovino.»

2. [Ko] se [mu] je sporočila smrt sinova, rekel je baje modrijan Anaksagora: «Vedel sem, da mi ga je mati rodila (pass.) smrtnega.»

3. Rimsko starejšinstvo je bilo nekoč poslalo (pass.) poslanca v Egipet h kralju Ptolemeju (Ptolemaeus, ī). Ko so bili ti zavrgli silne od kralja jim (sibi) poslane darove, so bili malo dni pozneje (= po malo dneh) povabljeni na (ad) obed [in] ondi obdarovani [z] zlatimi venci. Te so oni zavoljo [dobrega] pomena vsprejeli in naslednjega dne položili na králjeve kipe (= naložili králjevim kipom).

CXXXVIII.

1. Gallī saepe surrēxērunt et bellum contrā Caesarem gessērunt. 2. Quis ignōrat inimicōs saepe in innocentissimōs virōs crīmina et contumēliās congressisse? 3. Prōtagorās Abdērītēs ab Athēniēnsibus expulsus est ēiusque librī combūstī sunt. 4. Vīsimus montem Vesuvium, quī, ut cōnstat, ignem vomit. 5. Māgnō labōre servī Rōmānī frūmentum in āreā trītum moluērunt atque pīnsuērunt. 6. Pēnelopē, fida uxor Ulixis, interdiū pulcherrimam vestem texuit textamque noctū retextuit, ut procōs molestōs falleret. 7. Rōmānī Camillum, quem iniūriā ante laccessīverant, arcessīverunt, ut imperium capesseret. 8. Phoenicēs iam antiquissimīs temporibus mercātūrā facesīvisse nōtum est. 9. Lūsitanī Viriāthum, ducem suum, incessīverunt et percussērunt. 10. Saepe poētae, quī carminibus fāmam nōmenque sibi adquisīverant, famē infāmēs esse coāctī sunt.

CXXXIX.

Dē Hercule.

Quīnta pars.

Omnibus hīs rēbus prōsperē gestīs iūssus est ab Eurystheō māla aurea Hesperidum dēcerpere et bovēs Gērjōnis in urbem Mycēnās abdūcere. Ignārus, quō locō māla illa essent, Herculēs tōtum annum per omnem ferē orbem terrārum ea quaesīvit et multa mala tolerāvit. Erant autem pōma illa in hortīs Hesperidum, Atlantis filiārum. Hae in hortīs suīs, quōs ingēns dracō cūstōdiēbat, omnium

floꝝum sēmina sēverant; itaque terra pulcherrimīs floꝝribus ōrnāta erat. Herculēs Eurystheī mandātum facessēns dracōnem illum incessīvit eōque interfectō in hortum intrāvit, māla aurea dēcerpsit. Tum viam in Erythīam īnsulam capessīvisse dicitur rubrās Gērȳonis bovēs sēcum abductūrus. Exstrūctīs in Eurōpae et Āfricae fīnibus columnīs duābus, quae Herculis columnae nōminābantur, in īnsulam pervēnit, pāstōrem et canem, quī bovēs illās cūstōdiēbat, cēpit, Gērȳonem ipsum ūnō telō interfēcit, bovēs abdūxit.

68.

1. Kdo ne ve, koliko vojn [da] so vojevali Rimljani z drugimi narodi. 2. Minerva je sežgala ladjevje Argivcev in Argivce same potopila. 3. Lacedemonci, [ki] so bili od Atencev na (in c. accūs.) pomoč poklicani zoper Perzijane, se sicer niso udeležili slavne bitve pri Maratonu, a vendar so pozneje obiskali Maratonsko polje. 4. Znano je, da je starejšinstvo prizvalo (pass.) mnoge imenitne Rimljane od pluga k najvišjim častem. 5. Prav sramotno so zarotniki napali Cezarja in neoboroženega usmrtili. 6. Razdražen [po] krivici Rimljanov je začel Hanibal vojno. 7. Pesniki pripovedujejo, da je iskala (pass.) Cerera po vsem zemljekrogu [svojo] hčer Proserpino, [katere] je bil Pluton ugrabil. 8. Komu [izmed] vas je neznano, [s] koliko skrbnostjo [da] so konzuli vselej zvršili naloge rimskega starejšinstva? 9. [V] starih časih so tkale najplemenitejše žene oblačila sebi, [svojim] soprogom in otrokom. 10. Vsi pesniki so vedno hrepeneli [po] slavi; a tiste slave, katere so bili želeli, [si] niso mnogi pridobili.

CXL.

1. Optima eōrum erit memoria, quī eam exercitātiōne acuerint. 2. Rōmānī Brūtī filiōs prōditiōnis patriae arguērunt: hī comprehēnsī sunt et scelus suum morte luērunt. 3. Cicerō Verrem māximōrum scelerum coarguit neque ā quōquam haec crīmīna dilūta sunt. 4. Alexander Dārēi rēgnō sub potestātem suam redactō veterēs Macedonum mōrēs exuit atque novōs Persārum induit. 5. Annī nōn minuērunt eam pietātem, quā puerī imbūti sumus. 6. Cum mīlitēs Rōmānī altam turrim contrā mūrōs oppidī oppūgnātī movērent, multī hostēs metū perterritī ex oppidō in silvās proximās ruērunt. 7. Parietēs ruitūrōs fulcīre dēbēmus. 8. Themistoclē Pīraei portum et mūrōs urbis ā Xerxe dīrutōs restituit. 9. Lēge statūtum est, ut templa ā Poenīs pollūta restituerentur. 10. Rōmānī pācis condiciōnēs respuērunt, dum Pyrrhus in Ītaliā esset. 11. Iam antīquissimīs temporibus

eloquentiae magna laus tributa est. 12. Sisyphus in montem volvit saxum, quod numquam in vertice posuit. 13. Latinus cum Romanis lingua, moribus, armorum genere, institutis militaribus congruisse constat. 14. Alexandrum omnes ut maximum metuērunt, ita plurimum dilexerunt. 15. Iuppiter omnipotens adnuit et totum Olympum nutu tremefecit.

CXLI.

Honor senectuti tributus a Lacedaemoniis.

Lysander Lacedaemonius dicere solēbat Lacedaemonem esse honestissimum domicilium senectutis; nusquam enim senectutem esse honoratiorē. — Cum Athenis senex quidam in theatrum venisset, in magno consensu honor ei a civibus nusquam tributus est. Cum autem ad Lacedaemoniorum legatos venisset, quibus honoris causa locus certus datus erat, omnes surrexerunt et senem illum inter se recepērunt. His cum universus populus vehementer plauderet, dixisse ex iis quidam fertur: «Athēnienses sciunt, quae recta sint, nos vero facimus.»

CXLII.

Dē Hercule.

Sexta pars.

Ultimus restabat labor; Eurystheus imperavit, ut Herculēs ad inferos descenderet et inde Cerberum catenis solutum secum ad regem perduceret. Cerberus erat canis triceps; caudam draconis habebat eiusque tergum armatum erat multis serpentibus. Cum Herculēs per aditum, qui non procul a Taenaro, promunturio Laconicēs, situs erat, ad inferos penetravisset, Pluto permisit, ut Cerberum abduceret, si eum sine armis superavisset. Hercules, cum corpus pelle, qua leonem exuerat, texisset, manibus capita monstri illius comprehendit et mordente dracone, quem Cerberus pro cauda habebat, tamen ad Eurystheum abstraxit.

Tot multisque aliis laboribus perfectis Herculēs etiam Iunonis iram flexit. Cum rebus gestis immortalē gloriam sibi peperisset, illa permisit, ut in deorum numerum reciperetur.

69.

1. Ko bi bili Rimljani vsigdar meče brusili zoper sovražnike, ne zoper sodržavljane, ne bili bi svoje države po zlu deli.
2. Znano je, da so rimski cesarji odvzeli (= izuli) senatu prejšnje dostojanstvo.
3. Stari Rimljani so bili, kedar so javno nastopili, oblečeni [v] togo

(toga, ae, ablāt.), *bel plašč*. 4. *Vaš duh je napojen [z] verskimi (= vere) pravili*. 5. *Kip Cererin, katerega niso bili nikdar moški (= možje) pogledali niti (= ali) se ga dotaknili, je Ver tako oskrunil, da ga je [s silo] odvedel iz svetišča in nesel v svojo hišo*. 6. *Atenci so okrivili Sokrata, češ, da je (bil) zmanjšal veljavnost bogov*. 7. *Naši vojaki so hrabro planili na sovražnika, ne boječi se nobene nevarnosti*. 8. *Boljari, čuvarji zakonov, so pogosto sami zakone razveljavili*. 9. *Poveljnik je zaukazal zgrabiti in pobiti prebivalce obleganega mesta, ki so bili kamene valili z zidovja*. 10. *Mnogim državam sicilskim ni Ver nič plačal za žito, katero je bil zahteval*. 11. *Ciceron pravi, da se je življenje Katonovo skladalo z njegovim govorom*. 12. *Starši, ki svojim otrokom v vseh rečeh prikimavajo (perf.), morajo za to napako pozneje trpeti (= to napako oprati)*.

CXLIII.

1. *Omnēs cīvēs et socii Pompēium dēpopōscērunt imperātōrem ad bellum contrā Mithridātem*. 2. *Rōmulus et Remus cum ā pāstōre quōdam ēducātī adolēvissent, gregēs pāvisse dīcuntur*. 3. *Simulāc cum hostibus cōnflīxeritis, quod quisque didicit ac cōnsuēvit, faciet*. 4. *Vetustāte multārum gentium et urbium etiam nōmina abolēvērunt*. 5. *Aenēās cum imāginem uxōris mortuae vidēret, obstipuit*. 6. *Multōs montēs resēdisse, multōs amnēs exāruisse cōnstat*. 7. *Propter imbrēs continuōs frūmenta serō mātūruērunt*. 8. *Interdum arborēs ferē tōtae ambūstae revīxērunt*. 9. *Conōn cum clāssem Lacedaemoniōrum dēvīcisset, plūra concupīvit quam efficere potuit*. 10. *Lacedaemoniī cum Alcibiadis praestantem prūdentiam cōgnōvissent, extimuērunt, nē amōre patriae [ductus] ab ipsīs dēscīsceret*. 11. *Ōrācula ēvānuērunt, postquam hominēs crēdulī esse dēsiērunt*. 12. *Themistoclēs cum, quae rēgi Persārum pollicitus erat, sē praestāre posse dēspērāret, mortem sibi ipse cōnscīvisse dīcitur*. 13. *Armīs perterritae lītterae iam saepe conticuērunt et obmūtuērunt*.

CXLIV.

Ursus et apēs.

Ursus ab ape vulnerātus tantā irā exārsit, ut alvārium, in quod illa sē abdiderat, ūnguibus discerperet. Tum apēs ūniversae acūleīs ursum invāsērunt atque ita pupugērunt, ut paene necārētur. Cum vix effūgisset, sēcum (pri sebi) dīxit: «Nunc cōgnōvī melius esse ūnius apis acūleum tolerāre quam tot in sē hostēs irācundiā suā excitāre.

CXLV.

Reki.

1. Deus vērītātem in profundō dēmērsit. 2. Stultum est ācta agere. 3. Difficile est manēre amīcitiām, sī ā virtūte dēfēcēris. 4. Laesa etiam repūgnat ovis. 5. Nil praecepta iuvant, sī nōn accēsserit ūsus. 6. Vitia sua nōvisse sānitātis initium est. 7. Nēmo mortālium omnibus horīs sapit. 8. Nōn minor est virtūs quam quaerere parta tuērī.¹ 9. Opēs partās minuērunt, nōn auxērunt, quī crēbrō oppida, crēbrō dominōs mūtāvērunt. 10. Quī superstitiōne est imbūtus, quiētus esse nōn potest. 11. Nēmo adeō ferus est, ut nōn mītēscere possit. 12. Omnem crēde diem tibi dilūxisse suprēmum! 13. Melius est ērubēscere quam pallēscere.

70.

1. Od Helvečanov, ki so ga prosili miru, je tirjal Cezar orožje in sužnje, ki so bili k njim pribežali. 2. Mnogi slavni možje so [kot] dčki pasli črede zaradi ubožnosti. 3. Z velikostjo rimskega naroda so bile rastle tudi njegove napake. 4. Nikdar ni mirovalo Hanibalovo sovraštvo do (in c. accūs.) Rimljanov. 5. Že rimski kralji so bili navajeni pošiljati darove v Delfe ter Apolona vpraševati [za svet]. 6. L. 49. pred Kr. r. se je vnela državljanska vojna med Cezarjem in Pompejem. 7. Temistoklej si je zadal sam smrt, da ne bi bil prisiljen škodovati svoji domovini. 8. Lažje je videti napake drugih, nego svoje poznati. 9. Svetišče Amonovo je pripoznalo Aleksandra Velikega [za] sina tega boga. 10. Po strašnih časih cesarja Domicijana (Domitiānus, i) je rimsko državljanstvo [zopet] oživel. 11. Ko je bilo žito (plūr.) dozorelo, se je Cezar napotil na (ad) vojno zoper Germane. 12. Zarudeli ste, ker ste krivico storili. 13. Zvedevša (= spoznavša) smrt svojega sina je mati [od] boli (ablat.) onemela. 14. Bedaki, če prav so dosegli, česar so bili zaželeli, vendar nikdar ne verujejo, da so zadosti dosegli. 15. Ko so bili Mitilenjani (Mytilēnaei, ōrum) odpadli od Atencev, se je drugim odpustilo, 1000 plemenitih državljanov pa so pobili (pass.). 16. Kazen ste trpeli (= plačali), ker se niste učili [tega], kar je bil učitelj zahteval.

¹ Veži: «Parta tuērī nōn minor est virtūs quam quaerere.»

Četrta konjugacija.

CXLVI.

Sepulcrum Nitōcridis rēgīnae.

In Nitōcridis, Babylōniōrum rēgīnae, sepulcrō haec verba inscrip̄ta erant: «Sī quis eōrum, quī post mē rēgnum Babylōniōrum tenēbunt, pecūniae indiguerit, hoc sepulcrum aperitō et tantum pecūniae sūmitō, quantum libuerit. At, sī nōn indiguerit, nē aperiat! Nihil enim eī hoc prōderit.» Hoc sepulcrum inviolātum mānsit, dōnec rēgnum ad Dārēum pervēnit. Hic cum māgnam pecūniam sē reperitūrum esse spērāret, sepulcrum aperuit. Pecūniam quidem nōn reperit, sed corpus et haec verba inscrip̄ta: «Nisi insatiābilis pecūniae cupiditās tē tenēret, mortuōrum sepulcra nōn aperuissēs.»

CXLVII.

Dē Ulixē.

Prīma pars.

Ut Achillēs fortitūdine, ita Ulixēs calliditāte omnibus Graecīs praestābat. Hoc et aliī sēnsērunt et Polyphēmus Cyclōps. Nam Ulixēs, cum in spēluncam ēius vēnisset et sēnsisset mortem sibi (*mu*) imminēre, nisi remedium invēnisset, dolō ūsus oculo eum privāvit. Spēluncā relictā nāvem cōnscendit paulumque ā lītore prōvectus Polyphēmō, quis esset, aperuit. Tum dēmum is Ulixem elāpsum esse sēnsit. «Vae mihi», inquit, «iam ēvērunt, quae olim vātēs quīdam mihi praedixit. Sed semper putāvī hominem ingentī corporis māgnitūdine hūc venturum esse; nunc ā pusillō istō homine insidiīs circumventus sum. Sed tū hūc venī, Ulixēs, ut mūnus tibi dem et Neptūnum patrem rogem, ut incolumis domum perveniās! Atque illum spērō oculum meum sānātūrum esse.» Eī Ulixēs: «Scītō», inquit, «nē Neptūnum quidem malīs tuīs remedium inventūrum esse.» Tum vērō Cyclōps patrem precātus est, ut gravissimē illum pūnīret. «Sī fātum eī est», inquit, «in insulam Ithacam pervenire, precor, nē prius eō perveniat, quam omnēs calamitatēs hauserit.» Brevī Ulixēs hās precēs ā Neptūnō auditās esse sēnsit.

CXLVIII.

Dē Ulixē.

Alterā pars.

Ē manibus Polyphēmī ēlāpsus ad Aeolī īnsulam mūrō aēneō saeptam pervēnit. Is eum et aliīs beneficiīs sibi dēvinxit et discēdentī utrem dōnāvit, in quō omnēs ventī adversī inclūsī erant. Itaque ventīs secundīs ūsus post decem diēs ad Ithacam pervēnit. Sed cum iam nōn longē ab eā abesset, obdormīvit. Cum id sociī ēius sēnsissent, utrem aperuērunt opibus eum refertum esse opīnātī. Opēs quidem nōn repperērunt, sed ventī adversī omnes ēlāpsī sunt. Eōrum strīdōre Ulixēs ē somnō excitātus caput operuit et nāvem ventīs dedit. Postquam rūrsus ad Aeolī īnsulam vēnit, ex nāve dēsilit rēgemque ōrāvit, ut damnum resarcīret. At rēx, ubi comperit, quid ēvēnisset: «Apage», inquit, «quam celerrimē! Dīvīnīs enim lēgibus sanctum est, nē iīs subveniam, quī ā diīs exagitātī hūc pervēnerint.» Ulixēs tristis discēssit et post septem diēs ad Laestrygonum terram pervēnit. Hī omnēs nāvēs ēius dēmērsērunt praeter Ulixīs nāvem extrā portum revinctam. Itaque cum paucīs sociīs ēvāsit et ad Circēn deam pervēnit.

71.

1. Vse vem, kar se je pripetilo v mestu; prijatelj mi je bil namreč razodel, kaj [da] je bil zvedel iz pisma konzulovega. 2. Centurijon je skočil z visoke obale v morje ter plavajoč (= [s] plavanjem) dosegel našo ladjo. 3. Aristida, ki ni bil nič zapustil, dasi je opravljal najvišje službe (= oblastva), so Atenci pokopali o državnem trošku. 4. Državljanske vojne so napolnile Tiberu [s] trupli državljanov. 5. Rodovitne jablani se zlomijo, ako niso podprte. 6. Znano je, da so Atenci [na] Temistoklejev svēt (ablāt.) ogradili mesto [z] novim zidovjem. 7. Cesar Tit je obljubil, da bode zopet ustanovil svetišča, ki so bila [po] požaru uničena. 8. Zmaganim in ujetim so roke za hrbtom zvezane. 9. Sokrat je skoro isto mislil o nesmrtnosti duše, kar je bil mislil Pitagora. 10. Platon pripoveduje, da je Sokrat vesel in rad izpil (= črpal) strup. 11. Ko je bil Aleksander odkril Cirov grob, ni v njem nič našel razun ščita, dveh lokov in meča. 12. Krečani so verovali, da je njihove zakone potrdil Jupiter sam. 13. V (= o) največjih in najvažnejših rečeh se modrijani [še] nikdar niso ujemali.

Pripovedke.

1. [Ko] je bil Solon vprašan, zakaj [da] ni (bil) nič določil o tem, ki je [svojega] očeta usmrtil, je odgovoril: «Ker se mi zdi, da ni nihče tako nečloveški» (inhūmānus 3).

2. Ko [mu] je bil Kserks pisal: «Pošlji orožje», je odgovoril Leonida (Leōnidās, ae), kralj lacedemonski: «Pridi in vzemi [je]!»

3. Premagavši Farnaca (Pharnacēs, is) kralja pontskega, je pisal Cezar (k) svojim prijateljem: «Prišel, videl, zmagal sem.»

Verba deponentia.

Prva konjugacija.

CXLIX.

Dē Ulixē.

Tertia pars.

Circē partem sociōrum in suēs mūtāverat, sed Ulixē cōgente omnēs rūrsus in hominēs trānsfōrmāvit. Ūnō annō apud Circēn āctō hī Ulixem adhortābantur, ut tandem domum reverterētur. Ulixēs vērō, cum Circē eī fātum esse dīxisset in Orcum dēscendere, priusquam domum pervenīret, īnsulā eīus relictā ad inferōs dēscendit. Ibi immolātīs hostiīs vagantium umbrārum āgmīna circā eum versābantur. Cōnantēs sanguinem bibere omnēs abēgit neque prius iīs grātificātus est, quam Tiresiās accēssit. Hic Ulixem precantem, ut ipsī vāticinārētur, cōnsolātūrus: «Neptūnus», inquit, «odiō tē persequitur, quod Polyphēmum oculō privāvisti. Tamen tuā nāve domum revertēris, sī sociī tuī Sōlis bovēs in īnsulā Trīnācriā integrōs relīquerint. Sī minus, nūlla spēs salūtis illīs relinquētur nāvisque tua frangētur. Sed nē tum quidem tibi omnis reditūs spēs adempta erit. Serō tamen, septem annōs ūnō locō morātus, aliēna nāve revertēris et plūrima mala in domō tuā invenīēs. Iuvenēs enim superbī ibi dominantur et bona tua comedunt; ab uxōre autem tuā inter sē aemulantēs pōstulant, ut ūnum ex ipsīs cōniugem ēligat. Hōs reversus omnēs interimēs.»

CL.

Dē Ulixē.

Quārta pars.

Postquam vātēs abiit, māter Ulixis appropinquāvit, quam ille ex patriā discēdēns vīvam reliquerat. Haec ubi scīscitandō ex filiō comperit, cūr ad inferōs dēscendisset, lāmentāns nārrāvit sē Ulixis dēsideriō dē vītā dēcēssisse, Penelopēn vērō Tēlemachumque etiam vīvere Lāertemque patrem urbe relictā miseram vītā rūrī agere. Cum Ulixēs lacrimāns eam amplectī et ōsculārī cōnārētur, ē manibus eius elāpsa est. — Deinde umbrās eōrum vīdit, quī ante Trōiam sanguinem suum profūderant. Prīmum Achillem cōnspicātus beātum dīxit, quod, ut antea inter vīvōs, ita tum inter mortuōs rēgnāret. Ille vērō: «Nōlī», inquit, «hanc vītā beātā dīcere; praestat enim apud superōs miserrimā vītā dēgere quam apud inferōs rēgnāre.» Deinde Aiācem allocūtus est opīnātus sē eius animum sibi reconciliātūrum esse. Is enim sē ipse interēmerat, quod glōriam suam ab Ulixē infractam esse putābat. Ac statim Ulixēs eum etiamtum sibi suscēnsere intellēxit; nam sine respōnsō ille Ulixē miserante discēssit. Dēnique Ulixēs mīrāns Mīnōem iūdicantem multāsque aliās umbrās vīdit. Cōnfectō Circēs mandātō inferōs reliquit et ad superōs revertit.

Druga konjugacija.

CLI.

Lupus et equus.

Lupus senex equō occurrit. Cum vīrēs eum dēficerent, hunc dolō circumvenīre eī vīsum est. Itaque medicum sē professus est et equō operam suam obtulit. Ille autem dolum dolō opposuit. Simulāvit igitur pedem suum nūper spīnā laesum esse et ā lupō petīvit, ut vulnerī medērētur, sicut pollicitus esset. Lupus illum vērū dīcere ratus obsecūtus est. Sed cum accēssisset, ut pedem intuērētur, equus caput eius calce adeō percussit, ut paene exanimārētur. Cum tandem animum recēpisset: «Cōnfiteor», inquit, «fraudis poenam mē luere, quam meritus sum.»

73.

1. Kaj bi nas tolažilo, ko bi bili kedaj dobre zalezovali? 2. Čast in slava bodeta spremljala tiste ljudi, ki bodo ljubili krepost. 3. Največ bodeš koristil državi, ako bodeš bodril dečke, da naj posnemajo hrabra dejanja prednikov. 4. Kateri kralji so ladjali proti (ad) Troji ugoditi

hoteči Agamemnonu? 5. Velike reči podjeti hoteč premissljaj, kdo [da] ti bode pomagal. 6. [Ko] je bil poveljnik vojake ohrabil, da naj se pogumno bojujejo (imperf.), je dal znamenje [na] boj (genet.). 7. Zdravniki ne tajijo, da ozdravi narava sama največ boleznij. 8. Kako kazen bi bil [ti] zaslužil, ko bi se ne bil nikoli usmilil bednih? 9. Cezar je bil pri svojih prijateljih v večji nevarnosti nego je bil sam menil. 10. Ciceron je pripoznal, da so mu prav veliko pomogli (= ga podpirali, pass.) stari pisatelji. 11. Tistim, ki so gledali [na] Sokratovo zunanost, se ni zdel velik mož, tistim pa, ki so poslušali njegove pogovore, najmodrejši. 12. [Ko] je Temistoklej menil, da so lacedemonski poslanci že dospeli v Atene, je prav prostodušno (= prosto) izjavil pred (apud) njihovo gosposko in starejšinstvom, da so Atenci [na] njegov (suus) nasvèt (ablāt.) ogradili mesto [z] zidovjem.

Tretja konjugacija.

CLII.

Dē Ulixē.

Quīnta pars.

Ā Circē, ad quam reverterat, ventīs secundīs dīmīssus est. Tum īnsulās Sīrēnum, quae deae nautās dulcī cantū ad scopulōs suōs allīcībant, praetervectus per Scyllam et Charybdim nāvīgāvit. Ex hīs perīculīs ēlāpsus ā sociīs nāvēs ad Trīnāciam appellere coāctus est, ubi Sōlis bovēs pāscēbantur. Ibi sociī famē vexātī et oblītī iūris iūrāndī, quod ducī suō dederant: sē gregem illum nōn violātūrōs esse, Ulixē dormiente pulcherrimōs bovēs māctāvērunt. Iūppiter, apud quem irātus Sōl conquestus erat, hanc iniūriam ultūrus nāvēs ab īnsulā profectās fūlmine frēgit. Sociī omnēs interiērunt; ūnus Ulixēs nāvis trabe nīxus salūtem natandō adeptus est et ad īnsulam Ōgygiam pervēnit, ubi Calypsō nympha dominābātur. Haec eī, sī sē (jo) in mātrimōnium dūceret, immortalitatem aeternamque iuventūtem pollicita est; neque tamen blandīs verbīs Ulixī dēsīderium patriae exstinguere potuit, quamquam septem annōs eum retinēbat.

CLIII.

Dē Ulixē.

Sexta pars.

Cum Iūppiter per Mercurium eī imperāvisset, ut Ulixem dīmīteret, hic rūsus mare ingrēssus est. Nāvem autem, quam ipse sibi cōstrūxerat, Neptūnus flūctibus disiēcit. Tamen Ulixēs Leucotheae

deae auxiliō servātus ad proximum litus enatāvit et nūdus in insulam Phaeācum vēnit. Posterō diē Nausicaa, filia Alcinoī, rēgis Phaeācum, cum ad idem litus pervēnisset, Ulixem veste operuit et eī viam ad urbem et pulcherrimam patris domum mōnstrāvit. Benīgnē ā rēge exceptus est et, cum aperuisset, quis esset, ā prīncipibus Phaeācum multis dōnīs dōnātus et in patriam remīssus est. Ita, dormiēns ā Phaeācibus in litore Ithacae insulae expositus, post vicēsimum annum in patriam revertit. Sed ex somnō excitātus eam nōn āgnōvit. Ā Minervā comperit, quā in terrā esset. Ab eādē deā in senem mendīcum mūtātus est, nē statim ā suis cōgnōscerētur. Tum in casam Eumaeī, fidissimī pāstōris, sē contulit neque ab eō cōgnitus est. Cum multās illi fābulās, quās dē sē commentus erat, nārrāvisset, Tēlemachus in casam vēnit. Cum ambō graviter dē superbiā procōrum questī essent, Ulixēs sē iīs aperuit et bona sua tuērī iniūriāsque ab illīs acceptās ulciscī cōstituit.

CLIV.

Dē Ulixē.

Septima pars.

Procī neque deōs neque hominēs verēbantur. Ipsī iniūriās suās cōfessī sunt et glōriantēs dē iīs loquēbantur. Nihil cōgitantēs dē poenā futurā fruēbantur et vescēbantur bonīs Ulixis. Quotiēns Tēlemachus dē eōrum iniūriīs questus eōsque adhortātus erat, ut deōrum poenam verērentur, illī ridēbant et eī minābantur interitum. Ulixēs ipse multa mala ab iuvenibus illīs perpessus est. Nam cum insequente diē in mendīcī fōrmam mūtātus in urbem profectus et in domum suam ingrēssus esset, nōn solum verbīs eum aggrēssī sunt, sed etiam manibus. Eōdem diē cum Penelopē collocūtus est. Haec mendīcum illum, ut putābat, peregrīnum ad sē arcessiverat, dē cōniuge suō eum interrogātūra. Ulixēs ut nūper apud Eumaeum multās fābulās dē sē finxit. «Nōndum», inquit, «Ulixēs mortuus est. Ego eum ex bellō Trōiānō reversum in Crētā insulā nūper vīdī; multa mala ille quidem terrā marīque perpessus est, sed vīvit et post paucōs diēs in patriam revertētur.» Penelopē, quamquam semper optāverat, ut Ulixēs reverterētur, tamen post tot annōs spērāre paene dēsierat. Tum meliōrem spem nacta esse vidēbatur.

74.

1. [Po] slogi je rastla rimska država, [po] neslogi je razpadla. 2. Lacedemonci so poslali v Atene tri poslance, ki so bili najvišje [častne] službe (= oblastva) opravljali. 3. Znano je, da je Epaminonda prav lahko prenašal ubožnost. 4. Pretrpevši mnoge nezgode na morju se je vrnil Uliks še le po 20 letih v svojo domovino Itako. 5. Vedite (imperāt. II.), da bogastva po smrti ne bode užívali; poslužujte se ga torej zdaj pametno! 6. Vojaki, ki so se bili zgrudili, oslavljeni [po] mnogih ranah, so se zopet vzdignili, oprši se [na] ščite. 7. Umreti hoteč je velel Sokrat svojemu prijatelju, da naj žrtvuje Eskulapiju petelina. 8. Proganjajoč Mitridata je prišel (= vstopil) Pompej v najskrajniše (= zadnje) dežele. 9. Rojeni smo, da umrjemo, umrjemo pa, da se iznova rodimo. 10. Ne bili bi [vi] tožili, ko bi bili dosegli, kar ste upali. 11. Pripoveduje se, da je Atik krivic raji pozabil nego [jih] maščeval. 12. Scitje so se hranili [z] mlekom in medom. 13. Alcibijad je napel vse moči (= se je napel [z] vsemi močmi), da bi dosegel občno (= vseh) pohvalo. 14. Dasi zdravniki pogostokrat izprevidijo, da bode bolnik umrl [za] boleznijo, katera se ga je prijela (= [v] katero je zamotan), mu tega vendar nikdar ne povedó.

Četrta konjugacija.

CLV.

Dē Ulixē.

Octāva pars.

Eādem nocte Ulixēs cum Tēlemachō arma omnia ex eā domūs parte, in quā procī versārī solēbant, in superiōrem domūs partem comportāvit, nē procīs parāta essent. Cum māne experrēctus esset, procī iam convēnerant. Illō enim diē in animō habēbant inter sē certāre, quis Pēnelopēn in mātirimōnium dūceret. Pēnelopē ipsa turbam procōrum ā domō Ulixīs āmōtūra certāmen illud instituerat. Arcum et sagittās Ulixīs procīs dederat, ut vīrēs experīrentur. «Quī arcum illum tetenderit», inquit, «eī nūbam.» Certāmine ortō procī omnēs arcum tendere cōnātī sunt, sed frūstrā. Tum Ulixēs ab iis petīvit, ut ipsī vīrēs suās experīrī liceret. Cum Pēnelopē adsēnsa esset, mendicō arcus trāditus est. Ulixēs vērō, cum facile arcum tetendisset et aperuisset, quis esset, procōs arcū et sagittīs adorīrī ōrsus est. Procōs omnēs ferē ipse cum Tēlemachō trānsfixit; servōs, quī cum procīs sēnsērant, et ancillās infidās Eumaeus et iī servī, quī in fidē remānsērant, occidērunt.

CLVI.

Dē Ulixe.

Nona pars.

Pēnelopē caede procōrum compertā Ulixem āgnōvit, cum sīg-nōrum, quae ille ēnārrāvit, reminiscerētur. Āgnitum Ulixem cum multīs lacrimīs amplexa et ōrsa est sermōnem dē illīs malīs, quae ipsa per tot annōs perpessa erat. Ulixēs nārrāvits, quās rēs in bellō Trōiānō gessisset, quās terrās deinde peragrāvisset, quae maria ēmēnsus esset, quot et quanta perīcula per vīgintī annōs subiisset. — At nōndum finis omnium labōrum et perīculōrum aderat. Posterō diē māgna multitudō Ithacēnsium, cum caedem procōrum comperisset, Ulixem adorta est. Ulixēs fortiter restitit, Minerva pūgnantem adiūvit, Iūppiter fūlmine proelium dirēmit. Ulixēs cum iīs, quī eum adortī erant, pactus est, ut ipse iniūriarum acceptārum oblīviscerētur et mortuī sepelirentur. Cum pācem sanxissent, Ulixēs rēgnō suō potētus est.

CLVII.

1. Epamīnōndam numquam mentitum esse memoriae prōditum est. 2. Catilīna rei pūblīcae pēstem mōlītus erat, ut ipse imperiō potīrētur. 3. Titus, benevolentissimus et beneficentissimus imperātor, tempus beneficiīs, nōn diēbus mēnsus est. 4. Prūdenter saepe ducēs Rōmānī bella gerentēs tempora sua¹ oppertī sunt. 5. Cum sōl oritur, pallēscit lūna. 6. Cum sōl orerētur, speculātōrēs in castra reversī nūntiāvērunt hostēs iam ad Rhēnum prōgrēssōs esse. 7. Praedictum erat carminibus orītūrum esse aliquandō ex Hispāniā prīncipem dominumque rērum (= *svetá*). 8. Caesar cōpiīs suis firmum praesidium ad pontem reliquit, nē hostēs subitō eās adorīrentur. 9. Tempestās subitō coorta pontēs, quōs Xerxēs in Hellēspontō fēcerat, interrūpit. 10. Hērodotus, quī multās terrās ēmēnsus erat, multās quidem rēs prōdigiosās nārrāvit, quās nōn ipse ēmentitus est, sed aliī, ex quibus (eās) audīvit.

75.

1. *Posnemajte Epaminondo, ki se ni niti [v] šali zlagal!* 2. *Da so Epikurovci merili vse reči [po] slasti, vam ni neznano.* 3. *Polastivši se vladarstva je svetoval Agezilaj Lacedemoncem, da naj pošljejo (imperf.) vojsko v Azijo ter napadejo kralja perzijanskega.* 4. *Ko bi bili [vi] to sami izkusili, kar ste rekli, bili bi vam [mi] radi pri-tegnili.* 5. *Izkusivši tvoje prijateljstvo se ti nismo nikoli dobrikali,*

¹ CLVII. Tempora sua (svoj čas =) ugodni čas.

ampak govorili smo vsigdar resnico (= resnično). 6. Prava dika izvira iz čednosti same. 7. Ko je solnce vshajalo, je napal Cezar sovražnike s petimi legijami in enakim številom konjenikov. 8. [Kedar hoče] solnce vshajati, izlije [svojo] luč na zemlje, predno je samo zagledamo. 9. Ko je bil Hanibal zagledal rimsko vojsko, je velel vojakom, da naj jo napadejo (imperf.). 10. Vsi narodi etrurski so začeli silno vojno zoper Rimljane.

Verba semideponentia.

CLVIII.

1. Hannibal tantum terrōrem iniēcit exercituī Rōmānōrum, ut ēgredi oītrā vallum nēmo ausus sit. 2. Philippus, rēx Macedonum, valdē gāvīsus est Graecōrum discordiā. 3. Nōs solēmus et semper solitī sumus perficere, quod semel aggredi ausī sumus. 4. Ducēs virtūtī militum semper cōnfīsī erant et nē in māximō quidem periculō iīs diffidēbant. 5. Vidēbitis hunc hominem nēquam ausūrum esse facere, quod minātus est. 6. Nōn semper gaudēmus neque semper gāvīsī sumus; etiam in nostrā vītā iūcunda et trīstia mīxta sunt. 7. Iūcunda sunt colloquia cēnātis et potīs. 8. Etiam nōn iūrātus vir bonus vērūm dīcet. 9. Rōmānī prānsī per (= o) merīdiem quī-ēscēbant. 10. Pompēius, ubi equitātum, cui māximē fīsus erat, pulsum vidit, aliīs quoque cōpiīs diffīsus aciē excēssit.

CLIX.

Dē Dionysio tyrannō.

Dionysius, Syracūsānōrum tyrannus, cum imperium perpetuum, quod iniūstē arripuerat, sibi mūnīre studēret, nullius vītāe pepercit, quem insidiātōrem putābat. Ortus erat bonīs parentibus et nōbili genere abundābatque familiāribus et propīnquīs; sed fidēbat eōrum nēminī. Quia semper insidiās timēbat, sē ipse in carcerem quōdam modō inclūdēbat. Itaque fōssā lātā lectum suum circumdedit. Cum in commūnibus suggestīs cōnsīdere nōn audēret, ex altā turrī cōntiōnārī solēbat. Nē tōnsōrī collum committeret, tondēre filiās suās docuit; ita rēgiae virginēs totonderunt barbā et capillum patris. Et tamen etiam ab hīs ferrum remōvit, cum essent adultae.

76.

1. Znano je, da se je drznil Cezar dvakrat Ren prekoračiti. 2. Sparčani so običavali pojoč(i) iti (= odriniti) v bitko. 3. Vsi držav-

ljani so se zelo veselili, ker se je bil kralj neoškodovan vrnil iz vojne. 4. Deseti legiji je Cezar zaradi njene hrabrosti največ zaupal. 5. Odoledovavši in napivši se ne delamo radi. 6. Komu naj upamo, ako ne prisegšim? 7. Fabija so izprva mnogi zasmehovali (pass.), ker si ni bil upal bojevati se s Hanibalom. 8. Obljubil si mi bil, da prideš (fut.) odkosivši k meni, a čakal sem te zastonj. 9. Brali ste, da je običaval Lacedemonec Lizander reči: Lacedemon je najčastniše bivališče starosti. 10. Nikdar se nisem bolj veselil nego [takrat], ko sem se prvič v šoli učil (perf. indicāt.). 11. Ako mojim besedam niste zaupali, bodete vendar zaupali svojim očem. 12. [Ker] je hrabrosti svojih vojakov zaupal, je Cezar takoj napal vojstvo sovražnikov.

Okrajšane in skrčene oblike.

CLX.

1. Canēs ēdūc in silvam, puerōs dūc in scholam! 2. Militēs iūrārunt se exercitum ducēsque nōn dēsertūrōs neque prōditūrōs esse. 3. Soror Atticī Q. Tullio Cicerōnī nūpsit eāsque nūptiās M. Cicerō conciliārat. 4. Alcibiadēs, ut ipse praedicāre cōnsuērat, nōn adversus patriam, sed (adversus) inimicōs suōs bellum gessit, quod iīdem hostēs essent civitātī. 5. Nōstī, quantopere tē semper amārim. 6. Nōn cōnsuēssētis tam neglegentēs esse, sī parentēs vōs satis pūnissent. 7. Catō Māior Pŷthagorēōrum mōre quid quōque diē dīxisset, audisset, ēgisset, commemorābat vesperī. 8. Ut primō concursū trīgeminōrum frātrum increpuēre arma micantēsque gladii fūlsēre, horror ingēns spectantium animōs occupāvit. 9. Numquam lābēre, sī vōcem cōnscientiae tuae audieris. 10. Monēbare ā nōbīs, nē ab aliis aliquandō pūnīrēre. 11. Rōmānī omnēs ferē gentēs bellō superārunt; nōnnullae tamen fuēre, ā quibus etiam ipsī saepe victī sunt. 12. Diū morbus tē vexāvit; sī magis cāvissēs, fortāsse eum prius remōssēs.

CLXI.

Reki.

1. Fac,¹ nē pūniendus sīs! 2. Nē fidās amīcō, nisi fidum (eum) nōris! 3. Innocentī nē pericūlum facessieris!² 4. Semper fac, quod bonum est, nōn ut laudēre ab hominibus, sed ut Deī benevolentiam

¹ Tukaj = glej, skrbī!

² V slov. imperat.!

mereāre! 5. Perfer et obdūrā; labor hic tibi prōderit ōlim! 6. Multa audisse et vīdisse māgnam habet ūtilitātem. 7. Quam multī sunt indīgnī lūce, et tamen diēs oritur! 8. Quod ausus es facere, id etiam audē dicere!

9.) Dic id, quōd prōdest, vacuām dūc crīmīne vitam,
Fēr patiēter onus, fāc sapiēter opūs!

77.

1. Glej (= stori), da varuješ svoje zdravje! 2. Govori vselej resnico (= resnično); zakaj če se jedenkrat zlažeš (fut. II.), ne bo se ti verjelo tudi resnico (= resnično) govorečemu. 3. Vsi poznate življenje Hanibalovo in ste mi njegova dejanja pogostokrat pripovedovali. 4. Kdo bi bil dejanja Ahilova slišal in ne hvalil njegove hrabrosti? 5. Vi bi se ne bili navadili tako dolgo spati, ko bi ne bili lenobi bolj stregli nego zdravju. 6. Rimljani niso nehali vojskovati se s Pirom, predno [ni] bil Italije zapustil. 7. Vsi te bodo ljubili (pass.), ako bodeš prej sam vse ljubil (fut. II.). 8. Slišal si zapovedi [svojih] staršev; glej (= stori) torej, da se jih držiš (= je slediš). 9. Grajal si druge, da bi bil sam hvaljen; a učitelj te bo kaznil (pass.). 10. Mnoge reči so začeli [tisti], ki so bili pred nami, pa vseh niso dovršili.

Vprašalni stavki.

CLXII.

Colloquium inter Albīnum et Paullum.

A.

Albīnus: Ūnā tēcum ambulāre velim, amīce cārissime! *Paullus:* Ī mēcum! *A.:* Quō ibimus? *P.:* Extrā urbem; venī et cavē, nē in hunc fluvium dēcidās! *A.:* Altusne est? *P.:* Est sānē. *A.:* Nōnne mox ad molam veniēmus? *P.:* Iam adest. Vidēsne rotās? quot sunt? numerā! *A.:* Sex rotae sunt. *P.:* Errās, nōn plūrēs quam quīnque sunt. *A.:* Quō nunc ibimus? *P.:* In agrōs; segetem lūstrābimus. Nōstīne haec frūmenta? *A.:* Istud fār est, hoc trīticum, hordeum, avēna. Sed istīc ovium gregem cōnspiciō. Ubi ōpiliō est? *P.:* Illīc sub arbore sedet. *A.:* Nullīne canēs ōpiliōnī sunt? *P.:* Ipsōs nōnne vidēs prope ōpiliōnem cubantēs? In silvam nunc concēdamus! *A.:* Quid ibi vidēbimus? *P.:* Cervōs. Numquamne cervum vīdistī? *A.:* Numquam. Quāenam hae domūs? *P.:* Vicus est; vidēsne turrim? *A.:* Videō;

nōn admodum est alta. At ille viridī veste indūtus quis est? *P.*: Vēnātor est. Ibi veniunt canēs vēnāticī, alter māior, alter minor. Dic mihi: num quod animal lupō similius est quam canis? *A.*: Certē nōn est.

B.

A.: Fuistīne herī in scholā? *P.*: Ego vērō; sed ambulāre mihi multō iūcundius esse vidētur quam dīscere in scholā. *A.*: Num per ignāviam doctus et clārus et dīves fiēs? Colloquāmur nunc dē rēbus ūtiliōribus et fallāmus tempus interrogandō et respondendō! Incipe tū, Paulle! *P.*: Utrum sōl māior an minor est quam terra? *A.*: Sōl terrā multō māior est. *P.*: Sōl mōbilis an immōbilis est? *A.*: Immōbilis. *P.*: Ūnus an plūrēs sunt mundi? *A.*: Plūrēs. *P.*: Utrum stellae ab ūllō homine numerātae sunt an nōn? *A.*: Stellās nēmo numerāre potest, quia innumerābilēs sunt. *P.*: Mortālisne an immortālis est animus hūmānus? *A.*: Immortālis. Sed nunc tū mihi respondeās: estne aliquis dolor aut omnīnō sēnsus post mortem in corpore an nōn? *P.*: Corpus mortuum omnī sēnsū caret. *A.*: Virtūs suamne propter dīgnitātem an propter frūctūs certōs expetitur? *P.*: Multī eam propter ipsiūs dīgnitātem, plūrēs propter frūctūs certōs expetunt. *A.*: Utrum rūstica vīta an urbāna potior est? *P.*: Suās quaeque habet voluptātēs et molestiās. *A.*: Pācisne an bellī artibus Athēniēnsēs praestantiōrēs fuērunt? *P.*: Certē pācis artibus. — Sed iam redeāmus domum!

78.

1. Zakaj se hočeš raji usmiliti nego pomagati, ako moreš? 2. Ali ni sramotno drugim svetovati (= svēte dajati), sebi samemu pa ne moči pomagati? 3. Je-li bil kdo Demostenu kos [v] zgovornosti? 4. Ali je mari kdo premagal večje prirodne (= prirode) zadržke [z] marljivostjo in trudoljubnostjo nego Demosten? Ne. 5. Ali ni Bog napolnil zemlje [z] vsemi blaženstvi? Da. 6. Je-li tvoj brat doma? Ne. 7. Kaj je bolje: sramotno življenje ali slavna smrt? 8. Ali so bili Atenci ali Sparčani hrabrejši? 9. Se-li Aleksander po pravici imenuje Véliki ali ne? 10. Ali je svet nastal po naključbi, ali po mogočnosti Božji? 11. Ali so ljudje srečni [po] bogastvu ali [po] kreposti? 12. Je-li luna manjša ali večja od zemlje? Manjša. 13. Ali je človek sam med životinjami [s] pametjo obdarjen ali ne?

CLXIII.

1. Potesne dicere, ubi aut quālis mēns tua sit? 3. Saepe nē ūtile quidem est scīre, quid futūrum sit. 3. Croesus ex Solōne quae-

sīvit, nōnne sē (*ga*) beātissimum putāret. 4. Dīc mihi, num pater tuus redierit. Nōn rediit. 5. Hamilcar quaesīvit ab Hannibale, velletne sēcum (*z njim*) in castra proficiscī. 6. Moriendum certē est, sed id incertum, an hōc ipsō diē. 7. Difficile est dictū, utrum vīsus an audītus hominī magis necessārius sit. 8. Saepe incertum erat, vīcissent victīne essent Rōmānī. 9. Quaeritur, virtūs suamne propter dignitātem an propter frūctūs certōs expetātur. 10. Dubitārī potest, utrum Athēniēnsēs an Spartānī fortiōrēs fuerint. 11. Quaeritur, sintne diī necne. 12. Tarquinius Superbus Tarquiniū Prīscī rēgis nepōs filiusne fuerit, parum liquet. 13. Antigonus nōndum statuerat, servāret Eumenem necne. 14. Pecūniae an fāmae Catilīna minus pepercerit, haud facile dīcī potest.

CLXIV.

Quis beātus est?

Sōcratēs, cum ex eō esset quaesītum, Archelāum, Macedonum rēgem, quī tum fortunātissimus habēbātur, nōnne beātum putāret: «Haud sciō», inquit, «numquam enim cum eō collocūtus sum.» Tum illī: «An tū aliter id scīre nōn potes?» «Nūllō modō.» «Tū igitur nē dē Persārum quidem rēge māgnō potes dīcere, beātusne sit necne?» «Quōmodo ego possum, cum ignōrem, quam sit doctus, quam vir bonus?» «Quid? tū in eō sitam esse vītam beātam putās?» «Ita prōrsus existimō: bonōs beātōs, improbōs miserōs esse.» «Miser ergō Archelāus?» «Certē, sī est iniūstus.»

79.

1. Med Romulom in Remom je nastal prepir (= tekma), kdo (izmed obeh) da naj da (imperf.) ustanovljenemu mestu ime. 2. Ali veš, kakšni da so tisti ljudje, [s] katerimi tako prijateljski (= družinsko) občuješ (ūtor 3.)? 3. Je-li kdo boljše ko Sula spoznal, kakšen da bode nekdanj Cezar? 4. [Po] Likurgovih zakonih Sparčani niso vprašali, koliko da je (imperf.) sovražnikov, ampak kje da so (imperf.). 5. Bog sam ve, ali bomo živeli do večera. 6. Darej je izprva dvojil, ali bi se [ne] ognil sramotnega (= sramote) bega [s] častno smrtjo. 7. Neki modrijani niso vedeli, je-li svet nastal [po] naključbi ali [po] moččnosti Božji. 8. Dvomno je, je-li Ariovist premagal Galce [z] zvijačo ali [s] hrabrostjo. 9. Vpraša se, se-li Aleksander po pravici imenuje Véliki ali ne. 10. Avgust se je posvetoval s prijatelji, bi-li vladarstvo obdržal ali [je] odložil. 11. Že stari modrijani so preiskavali (= iskali), je-li duša človeška nesmrtna ali zajedno pogine s telesom.

12. Starejšinstvo se je posvetovalo, bi-li od Hanibala odkupilo zajetnike ali ne. 13. Negotovo je bilo, je-li rimski državi več koristilo ali škodovalo (plūsquamperf.), da se je Cezar narodil.

80.

O umirajočem Epaminondi.

Ko je bil Epaminonda Lacedemonce premagal pri Mantineji (Mantinēa, ae) in je videl, da [mora] sam umreti [za] hudo rano, je vprašal, je-li otet (salvus 3) [njegov] ščit. Ko so [mu] bili prijatelji jokajoč(i) odgovorili, da je otet, je vprašal, so-li sovražniki potolčeni. Ko je bil tudi to slišal, kakor je želel, je izdril ono sulico, [s] katero je bil preboden. Tako je umrl v veselosti in zmagi l. 362. pr. Kr. r.

Gerundij in gerundiv.

CLXV.

A.

1. Sōcrate mortuō Platō primum in Aegyptum dīscendī causā contendit. 2. Īdem dicere solēbat: dīscipulus sit cupidus dīscendī, audiendī, interrogandī. 3. Beāte vīvendī cupiditāte incēnsī omnēs sumus. 4. Breve tempus aetātis hūmānae satis longum est ad bene honestēque vīvendum. 5. Themistoclēs Graecōs invitōs ad pūgnandum cum Persīs coēgit. 6. Cēterōs Graecōs quīvis Athēniēnsis tam bene quam suāviter loquendō superāvit. 7. Multa dē bene beātēque vīvendō ā philosophīs disputāta sunt. 8. Rōmulum et Remum cupiditās cēpit in iīs locīs, ubi expositī atque ēducātī erant, urbis condendae. 9. Multi emendōrum librōrum cupidiorēs sunt quam legendōrum. 10. Mūsicam nātūra ipsa vidētur ad labōrēs facilius tolerandōs nōbīs dedisse. 11. Catilīna, nōbilissimī generis vir, sed ingenii prāvissimī, ad dēlendā patriam cōniūrāvit cum quibusdam clārīs, sed audācibus virīs. 12. Omnis loquendī ēlegantia augētur legendīs orātōribus et poētīs.

B.

1. Catōnem Māiōrem prōmptiōrem fuisse ad vituperandum quam ad laudandum satis cōnstat. 2. Parsimōnia est scientia vitandī sūmptūs supervacaneōs. 3. Equus vehendō, asinus onerī ferendō aptior est. 4. Brūtus suōs et frātris filiōs, quī cōniūrāverant dē recipiendīs rēgibus, secūrī percussit. 5. Tuō tibi iūdicīō utendum est. 6. Suscipienda bella sunt, ut sine iniuriā in pāce vīvātur, partā autem victōriā

cōservandī iī, quī nōn crūdēlēs fuērunt. 7. Miltiadēs aeger erat vulneribus, quae in oppūgnandō oppidō accēperat. 8. Multa dicta sunt ab antiqūis dē contemnēdis rēbus hūmānis. 9. C̄yrus infāns datus est occīdendus Harpagō; is pāstōrī rēgiī pecoris expōnendum (eum) trādīdit. 10. Antigonus Eumenem mortuum propīnqūis ēius sepeliendum trādīdit; hī ossa ēius in Cappadociam ad mātrem atque uxōrem dēportanda cūrārunt.

CLXVI.

Nārrātiō rīdīcula.

Quīdam interrogāvit rūsticum, num aqua puteī, quem in praediō habēbat, bona esset ad bibendum. Cum ille dīceret bonam esse suōs-que parentēs et māiōrēs ex eō bibisse: «Perlonga igitur», inquit, «eōrum colla fuērunt, cum ex tam profundō puteō bibere potuissent.»

81.

1. Mladost je čas učenja. 2. Večja je slava pozabiti krivic nego [jih] maščevati. 3. Hvala vzbujā na (ad) pravo ravnanje. 4. Krepost je za (ad) srečno življenje sama seboj zadovoljna. 5. Češče odpuščaje dajemo priliko (= mesto) krivici. 6. Junaki (= hrabri možje) so željni podajati se v nevarnosti. 7. Znano je, da je Kserks oborožil silno vojsko v (ad) podjarmljenje Grecije. 8. V pridobivanju denarja so ljudje večjidel skrbni, v izbiranju prijateljev velikrat nemarni. 9. [S] preudarjanjem se izgubi (= gine) pogosto čas delovanja (= ravnanja). 10. Človek ne [sme] nič storiti brez preudarka (= pameti). 11. Katon Starejši je bil vedno tega mnenja, da je [treba] Kartagino razdejati. 12. Rimski narod je izročil vodstvo (gerō 3) vseh velikih vojn Pompeju. 13. Cezar je dal (cūrō 1) most črez (in c. ablāt.) reko Ren napraviti. 14. Pripoveduje se, da je izročil pastir Favstul (Faustulus, ī) Romula in Rema [svoji] soprogi na odgajanje. 15. Ko je Brut zvedel, da [si] njegova sinova prizadevata (operam dare c. dat. gerundivī) iz Rima izgnane Tarkvinijeviče nazaj poklicati, ja je dal obglaviti (= ja je obglavil.)

82.

Trobetač.

Trobetač od sovražnikov ujet je dejal: «Nikarite me usmrčiti; neborožen sem in nimam nič (= in nimam kaj) razun te trobente!» A sovražniki rekó: «Ravno zaradi tega (= zaradi tega samega) te [moramo] ubiti, ker običavaš druge vzbujati na (ad) boj, ko si (cōni.) sam nevešč bojevanja.

Supinum.

CLXVII.

1. Gallinae cum sōle cubitum eunt. 2. Multī in forum veniunt nōn spectātum, sed ut ipsī spectentur. 3. Divitiācus Aeduus Rōmam vēnit auxilium contrā Ariovistum petitum. 4. Lacedaemoniī Agēsilāum bellatum misērunt in Asiam. 5. Phrygiā dēvāstātā Agēsilāus exercitum Ephesum redūxit hiematum. 6. Bellō Helvētiōrum cōnfectō tōtius ferē Galliae lēgātī ad Caesarem convēnērunt grātulatum. 7. Tarquinius Superbus Octāviō Māmiliō filiam nūptum dedit. 8. Cum Xerxēs Graeciae bellum inferret, Athēniēsēs lēgātōs Delphōs misērunt cōnsultum, quidnam facerent. 9. Quō brevior nārratiō, eō facilior intellēctū est. 10. Nefās est dictū miseram esse senectūtem. 11. Fac id, quod optimum factū vidēbitur! 12. Animus hūmānus cum aliō nullō nisi cum ipsō deō, sī hoc fās est dictū, comparārī potest. 13. Sēdēs orāculī Ammōnis (incrēdibile est dictū) inter vāstās sōlitudinēs sita undique arboribus tēcta erat.

CLXVIII.

Alexander Māgnus et Diogenēs.

In Isthmum convēnērunt Graeci bellum contrā Persās dēcrētum et Alexandrum hūius bellī ducem cōnstitūtum. Cōnfluēbant ad Alexandrum omnēs virī clāriōrēs salūtatum et grātulatum. Ūnus Diogenēs, quī eō ipsō tempore Corinthī morābātur, aberat. Alexander cum satis diū philosophum exspectāset, tandem ipse cum comitibus ad eum profectus est cōgnitum hominem. Invenit eum in dōliō sub dīvō aprīcantem; cōmiter eum salūtat et adhortātur, ut aliquid sibi expetat. Sed Diogenēs: «Hoc ūnum tē rogō, ut paululum ā sōle recēdās!» Tum Alexander mirātus virum omnia contemnentem: «Nisi Alexander essem, vellem esse Diogenēs!»

83.

1. Prišli so grški poslanci v Rim pritožiti se o krivicah macedonskega kralja. 2. Brezštevilni ljudje so potovali v Grecijo gledati olimpijskih iger (accūs.). 3. Hanibala so Kartadžani iz Italije nazaj poklicali braniti domovine (accūs.). 4. Ko Eduvci niso mogli braniti sebe in svojega [imetja] zoper (ab) Helvečane, so poslali poslanca k Cezarju prositi pomoči. 5. Dober hišni oče vstane prvi, zadnji ide spat (= leč). 6. Rimljani so poslali Fabija v Delfe vprašati (za svet), [s] kakimi

(= katerimi) prošnjami bi mogli utešiti jezo bogov. 7. [Ko] je bil Temistoklej iz domovine izgnan, je krenil v Arge [ondi] bivat. 8. Menelaj je bil obljubil, da bo vrnivši se domov svojo hčer zámož dal Ahilovemu sinu. 9. Mnoge reči se dajo (= so) lažje reči nego storiti. 10. Neverjetno je (povedati), s kolikim naporom [da] je Hanibal prekoračil Alpe. 11. Prijetno je spoznati, kaj [da] je vzrok vsake stvari. 12. Kar se ne sme (nefās) reči, je tudi sramotno storiti. 13. Reko Ren je zelo težko prekoračiti.

CLXIX.

Aptē dicta.

1. Spartānus quīdam cum dērīdērētur, quod claudus in pūgnam iret: «At mihi», inquit, «pūgnāre, nōn fugere est prōpositum.»

2. Dēmōnāx cum vidēret quendam veste suā glōriantem, prehēnsā veste: «Atquī», inquit, «hoc ante tē ovis gestābat et ovis erat!»

3. Biās interrogātus, quod animal omnium māximē noxium esset, respondit: «Sī dē ferīs percontāris, tyrannus, sī dē cicuribus, adūlator.»

4. Alexander stāns ad Achillis tumulum exclāmāsse dicitur: «Ō fortunāte adulēscēns, quī (= quod) Homērum virtūtis tuae praecōnem invēneris!»

5. Hannibalī, cum post pūgnam Cannēnsē Rōmam petere nōn audēret, Maharbal, praefectus equitum: «Nōn omnia nīmīrum», inquit, eīdem diī dedērunt: vincere scīs, Hannibal, victōriā ūtī nescīs.»

6. Āgis, rēx Lacedaemoniōrum, interrogātus, quae disciplīna Spartaē māximē discerētur, respondit: «Scientia imperandī et oboediendī.» Īdem interrogantī cuidam, quot mīlitēs habēret: «Quot sufficiunt», inquit, «ad fugandōs hostēs.»

7. Dēmocritus interrogātus, in quā rē cōsisteret nōbilitās, respondit: «Pecudum nōbilitās in validō corpore, hominum in bonitāte mōrum.» Īdem amīcīs interrogantibus, uter esse māllet, Croesus an Sōcratēs, respondit: «Vīvus māllem esse Croesus, moriēns autem Sōcratēs.»

8. Īphicratēs, dux Athēniēnsium, cum Corinthum praesidiō tenēret et sub hostium adventum ipse vigiliās circumīret, hastā transfixit vigilem, quem dormientem invēnerat. Cum eī nōnnūllī hoc facinus ut crūdēle exprobrārent: «Quālem invēnī», inquit, «tālem reliquī.»

9. Agēsilaus Thrāciam trānsitūrus lēgātōs ad rēgem Macedonum mīsit interrogātūrōs, utrum per hostium an amīcōrum terram iret.

Cum ille sē cōnsultātūrum esse respondisset, Agēsilaus: «Fiat igitur», inquit, «cōnsultatiō, nōs interim proficiscēmur!»

10. Salsē Diogenēs inertiam et stultitiam dēridēbat Megarēnsium, quī liberōs suōs nullīs bonīs (= *lepih*) artibus instruēbant, pecoris autem diligentissimam cūram habēbant. Aiēbat enim sē arietem quam filium Megarēnsis alicūius esse malle. Idem interrogantī cuidam, quā ratiōne inimicum optimē ulcisci posset: «Si tē ipsum», inquit, «probum et iūstum virum praestiteris.»

CLXX.

Spominski stih (versūs memoriālēs).

1. Discite, mōrtalēs, numén caelēste veréri!
2. Quidquid erit, superānda omnīs fortuna ferēdo est.
3. Fidite nec formae nec opēs numerāte nec ānnos!
4. Nitere cūm studiō, si vīs aliquādo nitere!
5. Dūm vitānt stultī vitia, in contrāria cūrrunt.
6. Nōli mēntiri, numquām mendācia prōsunt!
7. Vénturae memorēs iam nūnc estōte senēctae!
8. Tū ne cēde malis, sed cōtra audēntior ito!
9. Scribere scribendō, dicēdo dicere discēs.
10. Tūrpe virō est verbis famām lacerāre sepūlta.
11. Impedit ira animūm, ne pōssit cernere vērūm.
12. Mūlta cadūnt intēr calicēm suprēmaque lābra.
13. Cūm feriānt unūm, non unūm fūlmina tērent.
14. Ūt desīnt virēs, tamen est laudānda volūntas.
15. Discē libēns! Quid dūlcīus est quam discere mūlta?
Discentēm comitāntur opēs, comitāntur honōres.

II. Besednik.

I.

(Kermavnerjeve lat. slovnice § 115., I.)

Factum, ī dejanje, čin, delo; (*facilis, difficilis, facinus, facultas, difficultas*).

invītus 3 nerad (ovoljen), zoper voljo.

imitor, imitāris, imitārī, imitātus sum posnemam; (*imāgō*)

glōrior, āris, ārī baham se, ponášam se; (*glōria, glōriōsus*)

mīror, āris, ārī (rem) (za) čudim se (čemu), občudujem (kaj); (*mīrus, admirābilis*)

ad-mīror, āris, ārī (rem) čudim se (čemu), občudujem (kaj); (glej *mīror*)

vēnor, āris, ārī lovim; (*vēnātor, vēnātiō*)

hortor, āris, ārī opominjam, (o)bo-drim, (o)hrabrim

laetor, āris, ārī (rē) veselim se -, radujem se (česa); (*laetus, laetitia*)

minor, āris, ārī (rem) pretim (s čim), žugam, zažugam (kaj); (*mināx*)

cōnor, āris, ārī podjamem, snujem, poskusim (-skušam)

precor, āris, ārī (aliquem in ab aliquō) prosim -, molim (koga), izprosim (od koga); (*prex*)

versor, āris, ārī vrtim se, gibljem se, nahajam se, sem (kje), občujem; (*vertere, versāre, vertex, versus, ūs*)

ad-versor, āris, ārī nasprotujem, protivim se; (gl. *versor*)

contemplor, āris, ārī (rem) gledam (kaj, -proti čemu), opazujem; (*templum*)

in-sidior, āris, ārī (alicui) zalezujem (koga), strežem po življenju (komu); (*sedere, possidere, sedare, sēdēs, sēdulus, dēses, insidiae, praesidium*).

II.

Lāna, ae volna

innocentia, ae nedolžnost, poštenost, nesebičnost; (*nocere, noxius, obnoxius*).

caprīnus 3 kozji; (*capra*).

auxilior, āris, ārī pomagam (-morem); (*auxilium, augere*)

rīxor, āris, ārī prepiram se, pričkam se

dominor, āris, ārī gospodujem, vladam; (*domare, domi, dominus, domina, dominātiō, domesticus, domicilium*)

veneror, āris, ārī častim (po božje), molim; (*venia, venerātiō*)

cunctor, āris, ārī obotavljam se, oprezujem

recordor, āris, āri spomnim (-mi-
njam) se; (*cor*)
cōn-sōlor, āris, āri (po)tolažim;
(*sōlācium, sōlāmen*).

saepissimē (superlat. *adv.* k pozit.
saepe, komparat. *saepius*) naj-
češče, prav pogosto(krat), pre-
pogosto.

III.

Colōnus, ī seljak, kmet; (*colere*,
cultūra, agricola, agricultūra, incola,
incultus).

im-plōrō, ās, āre (jokaje) prosim,
-kličem, zaprosim; (*plōrare, dē-*
plōrāre)

ad-vocō, ās, āre prikličem, pri-
zovem, skličem; (*vōx, vocāre*,
convocārē, ēvocāre, vocābulum)

suc-currō, is, ere, currī, cursum
pritečem -, pridem na pomoč;
(*currere, cursus, circumcursāre*)

il-lūdō, is, ere, lūsī, lūsus (*ali-*
quem) zasmehujem (koga), ro-
gam se (komu); (*lūdere, lūdus*,
lūdibrium)

ir-ruō, is, ere, ruī, - vderem, pla-
nem; (*ruīna, dīruere*)

lamentor, āris, āri tarnam, jadi-
kujem

grāssor, āris, āri hodim; besnim,
razsajam; (*gradus*)

cōnspicor, āris, āri zagledam,
uzrem; (*speciēs, specīmen, spectāre*,
expectāre).

māgnopere (*adv.*) zelo; (*māgnus, opus*,
opera)

aliquotiēns nekoli(ko)krat, nekteri-
krat; (*quot, quotus, aliquot*).

IV.

Fascis (*is*) *frāctus*, zlomljena bu-
tara, zvezek, snopič.

singulī, ae, a posamični, po jeden,
posamezen.

doceō, ēs, ēre, docuī, doctum (po)-
učim, poučujem; (*doctus, doctrīna*)
por-rigō, is, ēre, rēxi, rēctum izteg-
nem, pomolim, poda(ja)m; (*re-*
gere, rēx, rēgina, rēgnum, rēgnāre,
rēctus, rēctor, ērēctus)

dis-tribuō, is, ere, uī, ūtum (po)-
razdelim; (*tribuere*)

ad-hortor, āris, āri opominjam,
izpodbujam, (o)bodrim, (o)hra-
brim; (*hortārī*).

V.

(Lat. slovnice § 115., II.)

Potentia, ae mogočnost, moč, ob-
last; (*posse, potēns, potestās*)

Aeduius, ī, m. Eduvec, navadno v
plur.: *Aeduī, ōrum* Eduvci (mo-
gočen galski narod)

Helvētū, ōrum, m. Helvečani (hra-
ber keltovski narod v današnji
Švici)

G. (= *Gāius, ī*) *Jūlius* (*ī*) *Caesar*,
aris Gaj Julij Cezar (oblastnik
rimski, umorjen l. 44. pr. Kr. r.)

Miltiadēs, is Miltijad (vojskovodja
atenski, † l. 89. pr. Kr. r.).

videō, ēs, ēre, vīdī, vīsum vidim;
videor, ēris, ēri, vīsus sum vidim
se, zdim (dozdevam) se; (*vīsus*,
ūs, vīsītāre)

tueor, ēris, ērī, tuitus sum gledam; varujem, (o)hranim, branim; (*tūtus, obtūtus, ūs*)

misereor, ēris, ērī, miseritus sum (*alicūius*) usmilim se (koga); (*miser, miserābilis, miserandus, miseria, misericordia*)

mereor, ēris, ērī, itus sum zaslužim (-služujem); *bene* (*melius, optimē*) *mereor dē aliquō* mnogo (več, največ) zaslug si pridobim za koga (o kom); (*merēre, meritō*) *vereor, ēris, ērī, itus sum* (*mātre*), bojim se (matere), spoštujem (mater); (*reverentia*)

fateor, ēris, ērī, fassus sum (*rem*) prizna(va)m -, (iz)povem (kaj), izpovem se (česa)

cōn-fiteor, ēris, ērī, fessus sum (*rem*) prizna(va)m -, (iz)povem (kaj), izpovem se (česa); (*faterī*)

in-tueor, ēris, ērī, tuitus sum (*rem*) (po)gledam (kaj), ozrem se (na kaj); (*tuērī, tūtus, obtūtus*)

pol-liceor, ēris, ērī, licitus sum obljubim, obetam; (*licēre*).

VI.

Cōn-sentiō, īs, īre, sēnsī, sēnsus ujemam se, pritrjujem; (*sentīre, sententia, sēnsus, cōnsēnsus, ūs*).

—

at (*cōni.*) nasproti pak, a, toda.

VII.

Astyagēs, is Astijag, (kralj medijski in Cirov ded).

—

re-nūntiō, ās, āre, naznanim, sporočim; (*nūntiāre, prōnūntiāre, nūntia, nūntius*). —

atque (pred konzonanti tudi: *ac, cōni.*) in, ter, in k temu *nē* (*cōni.* s konjunktiv.) da ne, ne.

VIII.

Vīcīnus 3 soseden, bližnji; *castra vīcīna habēre* imeti tabor v so-sedstvu. —

oc-cīdō, is, ere, cīdī, cīsum ubijem, umorim, pomorim, usmrtilim; (*caedere, caedēs*)

ā-vertō, is, ere, vertī, versum odvrnem (-vračam); (*vertere, vertex, versus, versāre, versārī, revertere, adversus, adversārī, adversārius*)

vinciō, īs, īre, vīncī, vīctum zvezem, vklenem.

IX.

(Latinske slovnice § 115., III.)

Pompēius, ī Pompej (oblastnik rimski, † l. 48. pr. Kr. r.).

—

dē-flagrō, ās, āre pogorim; (*flagrāre*)

gemō, is, ere, uī, itum ječim, (vzdihnem), vzdihujem

loquor, loqueris, loquī, locūtus sum govorim; (*col-loquium, eloquēns, eloquentia*)

sequor, eris, sequī, secūtus sum (*aliquem*) idem (za kom), sledim (koga); (*rem*) držim se (česa), ravnam se (po čem); (*secundus*)

vescor, eris, vescī, — (rē) hranim
se (s čim), uživam -, jem (kaj);
(*edere, ēsca, ēsurire*)

queror, eris, querī, questus sum
(*rem, dē rē*) tožim (o čem), pri-
tožim (-tožujem) se (o čem),
pomilujem (kaj); (*querēla*)

utor, eris, ūtī, ūsus sum (rē) ko-
ristim si (s čim), (po)rabim (kaj),
poslužim (-služujem) se (česa);
(*ūtilis, inūtilis, ūtilitās, ūsus, ūs*)

nāscor, eris, nāsci, nātus sum (na)-
rodim se, porodim (-rajam) se;
(*nātū, nātus 3, nātūra*)

ulciscor, eris, ulciscī, ultus sum
(po)maščujem, maščujem se
oblīviscor, eris, oblīviscī, oblītus
sum (alicūius in aliquam rem)
pozabim (-zabljam česa)

adipiscor, eris, adipiscī, adeptus
sum (za)dobim, dosežem

pro-ficiscor, eris, ficiscī, fectus
sum napotim se, odidem (-ha-
jam), odrinem, (od)potujem

re-vertor, eris, vertī, versus sum
(po)vrnem (vračam) se; (*vertere*
i. t. d. gl. VIII. *avertō*).

X.

Religiō, ōnis, f. bogočastje, vera
(= verstvo). —

frequēns, entis mnogoštevilen, po-
gosten; (*frequentāre*).

—

caveō, ēs, ēre, cāvī, cautum varu-
jem se; (*cautus, cautēla*)

lābor, lāberis, lābī, lāpsus sum
podrsnem se, padem, zgrudim
se; zabredem, zagrešim se

īrāscor, eris, īrāscī, īrātus sum
(*alicūi*) jezim se -, hudujem se
(nad kom); (*īra, īrācundia, īrātus*
= razsrjen, jezen)

nanciscor, eris, nanciscī, nactus in
nactus sum (za)dobim, prej-
mem, dosežem

fungor, eris, fungī, fūctus sum
(*rē*) opravljam (kaj); *fungor*
officiō izpolnim (-polnjujem)
svojo dolžnost

dē-fungor, eris, fungī, fūctus sum
(*rē*) opravim (kaj); *vītā dēfungor*
končam življenje, umrem, *vītā*
dēfūctūrus = umirajoč; (*fungī*).

XI.

Agāsō, ōnis, m. oslár; (*agere, per-*
agere, cōgere).

XII.

1.

Paedagōgus, ī odgojitelj
indolēs, is, f. prirojena dušna
zmožnost, nadarjenost.

2.

Reus, ī zatoženec
Prytanēum, ī pritanej (mestna hiša
v Atenah, v kateri so se zbi-
rali in s častnimi gosti atenske
države obedovali pritani, t. j.
petdesetorica načelnikov aten-
skega, v 10 delov po 50 mož
razdeljenega državnega sveta)
iūdicium capitis = zaglavni sod.

—

disertus 3 zgovoren; (*sermō*)
amplus 3 prostran; krasen, si-
jajen

commodus 3 primeren, zložen, spreten, gladek (v prenes. pomenu); (*modus, modicus, modestia, modestus*)

cotidianus 3 vsakdanji; (*diēs, cotidie*)
supplex, icis ponižno (pomoči) proseč

innocēns, entis nedolžen, pošten; (*nocēre, nocēns, innocentia, noxius, obnoxius*)

virilis, e moški, možat; (*vir, virtus, viritum*). —

condemnō aliquem capitis obsodim koga na smrt.

pūblicē (adv.) javno, o državnem trošku; (*pūblicus*)

quīn (adv.) zares, da (z zatrjevalnim pomenom).

XIII.

1.

Adulēscētulus, ī mladé (—éta), mladenček; (*adulēscēns*)

Zenō, ōnis Zenon (modrijan grški okrog l. 300. pr. Kr. r.)

ōs (ōris) rubrum rudeča usta; ustje; (*ōra, ōrāre, ōrātor, ōrātiō, ōstium*).

ineptus 3 neprimeren; bedast, aboten; (*aptus*). —

idcircō (adv.) zato; (*circā, circiter*).

2.

Serīphius, ī Serifljan (prebivalec cikladskega otoka Serifa).

iūrgium, i prepir, svada; (*iūs, iūstus, iūstitia, iūrāre, iniūria, iūdex, iūdicium, iūdicāre*).

ad-sequor (tudi: *as-sequor*), *eris, sequī, secūtus sum* dojdem, dozežem; (*sequī, secundus*).

hercule (tudi: *hercle, interiect.*) za Herkula! zares.

3.

Cornēlia, ae, Kornelija (mati Grakhov)

Gracchī, ōrum, m. Grakha (brata Tiberij Sempronij Grakh, † l. 133. in Gaj Sempr. Gr., † l. 121. pr. Kr. r.). —

quoad (cōni.) dokler da (bi).

XIV.

(Lat. slovnice § 115., IV.)

Metrum, ī meter

iter (itineris) longum dolga pot, potovanje.

cōn-fundō, is, ere, fūdī, fūsum zlijem; (z)mešam, zamenja(va)m
adūlor, āris, ārī prilizujem se (hlapčevski in s sebičnim namenom); (*adulātor*)

blandior, blandīris, blandīrī, blandītus sum prilizujem se (iz kate-rega koli vzroka), sladkam-, dobrikam se; (*blandus, blanditiāe*)
mentior, īris, īrī, ītus sum lažem, zlažem se; (*mēns, mendāx, mendācium*)

mōlior, īris, īrī, ītus sum premikam (kaj z velikim trudom); (o)snujem, nameravam; (*molestus, molestia*)

potior, īris, īrī, ītus sum (rē) vzmagujem se (s čim), polastim se (česa), osvojim si (kaj); (*posse, potius, potēns, potentia, potestās*)

partior, īris, īrī, ītus sum (raz)-
delim (= napravim iz celote
manjše celote); (*pars, partim,*
particeps, expers)

sortior, īris, īrī, ītus sum žrebam,
(raz)delim po žrebu; (*sors*)

mētiior, īris, īrī, mēnsus sum (iz)-
merim; (*immēnsus*)

orior, oreris, īrī, ortus sum vzidem
(vshajam), prihajam (od česa),
izviram, postanem, nastanem

ōrdior, īris, īrī, ōrsus sum začnem

ex-perior, īris, īrī, pertus sum
poskusim (-skušam), izkusim
(-skušam); (*perītus, imperītus, pe-*
riculum, periculōsus).

XV.

Vērāx, ācis resnico govoreč, res-
nicoljuben; (*vērus, vēritās*)

ūllus (iz: *ūnulus*) 3 kateri, kak;
(*ūnus, nūllus, nōnnūllus*).

semel (*numer. adv.*) jedenkrat.

etiāmsī (= *etiāmsī, cōnī.*) če tudi,
če prav.

XVI.

Chaerōnēa, ae, f. Keroneja (mesto
beotijsko)

littera, ae črka; - *ae, ārum* pismo,
list; znanosti, vede

Archidāmus, ī Arhidam (kralj la-
cedemon., † l. 338. pr. Kr.).

com-mittō, is, ere, mīsī, mīssum
skupaj denem, sklenem; izročim,
zaupam; *pūgnam* (*proelium*) *c.*
(*cum aliquō*) bijem bitev (-boj,

-bitko s kom), spustim se v bitko-
udarim se (s kom); (*mīttēre, ēmīt-*
tere, prōmīttēre)

re-scribō, is, ere, scripsī, scriptum
odpišem; (*scriptor*).

XVII.

(Lat. slovnice § 121.)

Dētrīmentum, ī (od drugih pri-
zadeta) škoda, izguba; *dētrī-*
mentum capiō trpim škodo

scūtum, ī (podolgast) ščit

paucitās, ātis, f. malota, malo šte-
vilo; (*paucus*).

capiō, capis, capere, cēpī, captum
vzamem, ujamem, osvojim (-sva-
jam), pribojujem; (*captāre, capti-*
vus, praeceptum)

dē-cipiō, is, ere, cēpī, ceptum (pre)-
varam, prekanim; (*capere* i. t. d.,
gl. *capiō*)

fugiō, is, ere, fūgī, fugitūrus bežim;
f. rem (iz)ogibljem se česa, iz-
begavam kaj, bežim pred čim,
-od česa; (*fuga, fugāx, fugāre*)

ef-fugiō, is, ere, fūgī, fugitūrus
(*aliquem*) ubežim-, uidem (ko-
mu), izbežim; (*fugere* i. t. d., gl.
fugiō)

faciō, is, ere, fēcī, factum storim,
činim, delam, ravnam, napra-
vim, naredim, tvorim, ustvarim;
(*factum, facinus, facilis, facultās,*
difficilis, difficultās, proficiscī, aedi-
ficāre, aedi-ficiūm, bene-ficiūm, of-
ficiūm, arti-ficiūm, arti-ficiosus, arti-
flex, māgni-ficus)

inter-ficiō, is, ere, fēcī, fectum
usmrtim, ubijem, umorim; (*fa-*
cere i. t. d., gl. *faciō*)

ab-iciō (beri: *ab-jiciō*) *is, ere, iēcī, iectum* odvržem, proč-, v stran vržem; (*ob-iectāre*)

ad-spiciō, is, ere, spexī, spectrum pogledam, vidim, gledam (na kaj); (*spectāre, expectāre, cōnspicārī, speciēs, specimen*)

dē-spiciō, is, ere, spexī, spectrum gledam (od zgoraj dol); preziram, zaničujem; (*adspicere, i. t. d., gl. adspiciō*)

patior, pateris, patī, passus sum (pre)trpim, prenašam; (*patiēns, patientia*)

morior, eris, morī, mortuus sum (toda: *moritūrus*) umrjem, (u)mrem (-miram); (*mors, mortuus, mortālis, immortalis, immortalitās*)

irruō in mediōs hostēs planem v sredo med sovražnike.

XVIII.

Apis, is, f. bučela.

strēnuus 3 prizadeven, vrl, odločen

angustus 3 ozek, tesen; *rēs angustae* stiske; (*angustiae*).

aequō, ās, āre (z)jednačim; (*aequus, aequalis, aequitās*)

ā-mittō, is, ere, mīsī, mīssum izgubim; (*mīttēre i. t. d., gl. XVI: committō*)

sapiō, is, ere, ū (īvī), - pamet imam, pameten sem; (*sapiēns, sapientia*)

cupiō, is, ere, īvī, ūtum (rem) želim-, poželjujem (česa), hrepenim (po čem); (*cupidus, cupiditās*)

pariō, is, ere, peperī, partum (po)rodim; donašam; pridobi(va)m (si), izvojujem, pribojujem

ac-cipiō, is, ere, cēpī, ceptum (vs)prejmem (-prejemam), dobim; *accipiō iniūriam* trpim krivico; (*capere, dēcipere i. t. d., gl. XVII: dēcipiō*)

in-gredior, eris, gredī, grēssus sum (*quō, -rem*) grem -, pridem -, (v)stopim (v -, na kaj, -kam), nastopim (kaj); (*gradus, grāssārī*).

quotiēns (*adv.*) kolikorkrat; kolikokrat; *quot, i. t. d., gl. III: aliquotiēns*) *quōcumque* (*ablat. adv.*) kamor koli.

XIX.

1.

Macedonia, ae Macedonija (pokrajina na severu grške dežele); (*Macedō*)

per-sequor, sequeris, sequī, secūtus sum (*aliquem*) idem (za kom), zasledujem -, preganjam -, proganjam -, podim (koga); (*sequī, adsequī, secundus*).

2.

Sophista, ae, m. módrež (= lažni modrijan), lažimodrijan, sofist *acūmen, inis, n.* ostrost; bistrost; *acūmen ingenū* bistroumje, (*acer, acerbus, acūtus*).

rīdiculus 3 smešen; (*rīdēre, irrīdēre, rīsus*)

ūnicus 3 jedin; (*ūnus, ūllus, nūllus, nōnnūllus*).

ad-nuō, is, ere, nuī, - prikima(va)m, pritrdim (čemu), potrdim (kaj)

in-cipiō, is, ere, cēpī, ceptum začnem (-čenjam); (*capere, accipere* i. t. d., gl. XVII: *dēcipiō*)

au-fugiō (= ab + fugiō), is, ere, fūgī, - ubežim, pobegnem; (*fugere, effugere* i. t. d., gl. XVII: *fugiō*).

3.

Venusia, ae Venuzija (mesto v Apuliji na Laškem)

Aemilius (i) Paullus, ī Emilij Pavel (konzul rimski l. 216. pr. Kr. r.)
tribūnus, ī tribun; *tribūnus militum* vojaški tribun (= polkovnik)
cruor, ōris, m. (iz rane tekoča, gosta) kri. —

ob-ruō, is, ere, ruī, rutum obsujem, zasujem, pokrijem; (*ir-ruere, ruina*)

imb-uō, is, ere, uī, ūtum napojim, oblijem; (*ex-uere*)

cōn-spiciō, is, ere, spexī, spectum zagledam, zapazim, vidim; (*ad-spicere* i. t. d., gl. XVII: *adspiciō*)

ratiō-cinor, āris, ārī, cinātus sum umujem, sklepam; (*ratiō*).

XX.

(Lat. slovnice § 119.)

Aegyptius, ī Egipčan; (*Aegyptus*)

passer, eris, m. vrabec

Artaxerxēs, is Artakserks (kralj perzijanski l. 465. pr. Kr.).

ex-pūgnō, ās, āre izvojujem, osvojim (si); (*pūgna, pūgnāre*)

comb-ūrō, is, ere, ūssī, ūstum sežgem; (*ūrere, ūrtica*)

prae-ficiō, is, ere, fēcī, fectum postavim na čelo; (*facere, interficere* i. t. d., gl. XVII: *faciō*).

praeterquam (adv.) razun, izimši; (*praeter*).

XXI.

(Lat. slovnice § 119.)

Ratiō, ōnis, f. račun; pamet; *ratiōnem reddō* račun da(je)m, odgovarjam; (*ratiōcinārī*).

doleō, ēs, ēre, uī, - bolim; (ob)žalujem; (*dolor*)

per-ficiō, is, ere, fēcī, fectum dokončam, dovršim, zvršim, doženem, učinim; (*facere, interficere, praeficere* i. t. d., gl. XVII: *faciō*)

satis-faciō, is, ere, fēcī, factum zadostim (-doščam); (*satis, facere* i. t. d., gl. *perficiō*)

sūs-cipiō, is, ere, cēpī, ceptum (rem) podjamem -, na-se vzamem -, začnem (kaj), lotim se (česa); (*capere, dē-cipere, accipere, incipere* i. t. d., gl. XVII: *dēcipiō*)

arbitror, āris, ārī menim, mislim, sodim. —

anteā (adv.) (po)prej; (*ante*).

XXII.

1.

Aesōpus, ī Ezop (grški basnopisec)
dēfōrmitās, ātis, f. grdost; (*fōrma*).

ob (praepos. z akuzat.) (za)radi, zavoljo, zbog, (iz).

2.

Agrigentīnus, ī Agrigenčan (prebivalec mesta Agrigenta na Siciliji)

sūmptus, ūs, m. trošek, potrata; (*cōn-sūmere*).

3.

Aristippus, ī Aristip (modrijan grški, Sokratov učenec, rojen l. 404. pr. Kr. v Cireni).

sūmō, is, ere, sūmpsi, sūmptum vzamem; (za)užijem (-živam); (*sūmptus*, cōnsūmere)

cōm-edo, is, ere, ēdī, ēsum (po)-jem, snem (snedam); (*edere*, *edāx*, *ēsca*, *ēsurire*, *vescī*).

XXIII.

Tintinnābulum, ī zvonček, kraguljček

fēlēs (is, tudi: *fēlis*, is) *domestica* domača mačka.

cōnsultō, ās, āre posvetujem se; (*cōnsul*, *cōnsultor*, *cōnsilium*)

al-ligō, ās, āre privežem

re-periō, īs, īre, repperī, repertum najdem; (*parēre*).

XXIV.

(Lat. slovnice § 25., op. 2.; § 26., op. 1.)

Lēthē (ēs) *sēcūra* brezskrbna Leta (bajna podzemeljska reka)

Horātius, ī (*Quīntus* (ī) *H. Flaccus*, ī) (Kvint) Horacij (Flak, pesnik rimski, † l. 8. pr. Kr. r.)

Ovidius, ī (*Pūblius* (ī) *O. Nāsō*, ōnis) (Publij) Ovidij (Nazon, pesnik rimski, † l. 17. po Kr. r.)

Vergilius, ī (*Pūblius* (ī) *V. Marō*, ōnis) (Publij) Vergilij (Maron, pesnik rimski, † l. 19. pr. Kr. r.)

Gallus, ī Galec; (*Gallia*)

Pontus (ī) *frīgidus* mrzli Pont (pokrajina ob Črnem morju); (*Ponticus*)

Latium (ī) *fēcundum* rodovitna Lacija (dežela italska); (*Latinus*)

Tarentum (ī) *imbelle* nebojeviti Tarent (mesto italsko)

Delphī (ōrum) *clārī* slavni Delfi (-ov, grško mesto v Focidi)

Vēi (*Vēiōrum*) *captī* osvojeni Veji (mesto etrursko)

Sūsa (ōrum) *fēlicia* srečna Suza (-ze, mesto perzijsko)

Ecbatana (ōrum) *vetera* stara Ekbatana (-e, mesto medijsko)

Hippō (ōnis) *rēgius* kraljevi Hipon (mesto numidijsko v Afriki)

Sulmō (ōnis) *gelidus* mrzli Sulmon (mesto italsko)

Tibur (*uris*) *vacuum* prazni Tibur (mesto v Laciji)

Styx (*Stygis*) *ātra* črni Stig (bajna podzemeljska reka)

Praeneste (is) *altum* visoki Prenest (mesto v Laciji).

rēgius 3 kraljev; (*rēx*, *rēgina*, *regere*, *rēctor*, *rēctus*, *ērēctus*, *rēgnum*, *rēgnāre*)

sēcūrus 3 brezskrben; (*cūra*, *cūrāre*)

ferōx, *ōcis* divji, bojevit, uporen;

(*ferus*) *imbellis*, e nebojevit; (*bellum*, *bellāre*, *bellicus*, *bellicōsus*).

decet, *decēre*, *deciuit* (*aliquem*) spodbodi se (komu); (*decus*, *dēdecus*, *decōrus*, *decorāre*)

ob-sideō, ēs, ēre, *sēdī*, *sēssum* obse dem, obležem(-legam); (*sēdere*, *sēdēs* i. t. d., gl. I.: *īnsidiārī*).

XXV.

(Lat. slovnice § 32., op. 1. in 3.;
§ 35., 1—5.)

Familia, *ae* družina; *pater* (*filius*,
mater, *fīlia*) *familiās* hišni
oče (— sin, hišna mati, — hči);
(*familiāris*)

Aegyptus, *ī*, *m.* Egipt (prakralj
egiptovski); *Aegyptius*

Danaus, *ī* Danaj (ustanovitelj ar-
givskega kraljestva in Egiptov
brat)

ultor, *ōris*, *m.* maščevalec, osvet-
nik; (*ulciscī*)

vindex, *icis*, *m.* maščevalec, osvet-
nik; (*vindicāre*).

—
urbānus 3 mesten; (*urbs*)

lentus 3 počasen

serus 3 pozen; (*serō*).

—
im-molō, *ās*, *āre* darujem (žrtev),
žrtvujem

tribuō, *is*, *ere*, *uī*, *ūtum* podelim
(— deljujem), pripisujem; (*tri-
būnus*).

XXVI.

Cancer, *crī* rak.

—
pergō (= *per-rigō*), *is*, *ere*, *per-
rēxī*, *perrēctum* hodim, nada-
ljujem; (*regere*, i. t. d., gl. XXIV:
rēgius)

ob-sequor, *eris*, *sequī*, *secūtus sum*
(*alicui*) pokoren —, poslušen sem
(komu), ugodim (— gajam komu);
(*sequī*, *adsequī*, *persequī*, *secundus*).

prōrsus (*adv.*) naprej, na ravnost;
povsem, sploh
tandem aliquandō vendar že je-
denkrat.

XXVII.

Q. (= *Quīntus*, *ī*) *Fabius* (*ī*) *Mā-
ximus*, *ī* Kvint Fabij Maksim
(poveljnik rimski zoper Hani-
bala od l. 217. do 203. pr. Kr. r.)

M. (= *Mārcus*, *ī*) *Līvius* (*ī*) *Mācā-
tus*, *ī* Mark Livij Makat (vojsko-
vodja rimski zoper Hanibala od
l. 214. do 209. pr. Kr. r.).

—
re-cipiō, *is*, *ere*, *cēpī*, *ceptum* zopet
dobim, zopet osvojim, (zopet)
vsprejem; *recipiō mē* umaknem
se; (*capere* i. t. d., gl. XXI: *sūs-
cipiō*).

XXVIII.

(Lat. slovnice § 36.)

Līysander, *drī* Lizander (vojsko-
vodja spartski l. 405. pr. Kr. r.)
alvus (*ī*) *plena* poln trebuh, tre-
bušina, želodec

colus (*ī*) *nova nova* preslica
humus (*ī*) *hūmida* vlažna prst,
zemlja; (*humāre*, *humīlis*, *homo*, *nēmo*
(= *nehemo* — *nehomo*), *hūmānus*)

vīrus (*ī*) *malum* hud strup
vulgus (*ī*) *caecum* slepa druhal,
nižje ljudstvo.

—
grāmineus 3 traven, travnat

līgneus 3 lesen; (*līgnātor*)

āridus 3 suh; (*ārea*, *ārdor*, *ārdere*).

con-dō, is, ere, didī, ditum (s)krijem; shranim, pokopljem; zgradim, ustanovim; (*dare, conditus*)
cōn-scendō, is, ere, scendī, scēsum vzlezem, splezam; *cōnscendō rem* vzlezem —, stopim v (na) kaj
ad-orior, īris, īrī, ortus sum napadem (—padam); (*orīrī*).

parum (*adv.*) (pre)malo
imprōvīsō nenadoma; (*prō, videre*).

XXIX.

Experientia, ae izkušnja; (*experīrī, perītus, imperītus, perīculum, perīculōsus*)

scurra, ae, m. šaljivec, glumač
arbiter, trī (izbran) sodnik; (*arbitrārī*)

interpres, pretis, c. tolmač.

īnfīdus 3 nezvest; (*fīdus, fīdēs, fīdelis*)

sēditiōsus 3 uporen, rovarski
mōbilis (= *movibilis*), *e* premičen, omahljiv; (*movēre, mōmentum*).

dē-serō, is, ere, seruī, sertum pustim (puščam) na cedilu, zapustim (—puščam), zanemarjam; (*sermō, disertus*).

XXX.

(Lat. slovnice § 68.)

Violentia, ae sila, nasilnost, silovitost

boreūs (*ae*) *frīgidus* mrzli sever (veter)

anāgnōstēs (*ae*) *doctus* učen čitatelj (ki drugim čita)

comētēs (in *comēta, ae*) *novus nova* (zvezda) repatica, komet

sophistēs (*ae*) *vānus* = *sophista, ae*
Circē, ēs (in *Circa, ae*), *f.* Circa ali Cirka (glasovita čarovnica)

mūsicē (*ēs*) (in *mūsica, ae*) *iūcunda* prijetna glasba, godba; (*Mūsa*)
epitomē (*ēs*) *parva* mali posnetek
grammaticē (*ēs* in *grammatica, ae*)

Latina slovnica latinska

pōculum, ī čaša, kozarec; (*pōtare, pōtus*)

discēssus, ūs, m. odhod; (*cēdere, cēssare, discēdere*).

superstitiōsus 3 praznoveren
sopōrifer, fera, ferum uspalen.

XXXI.

Creūsa, ae Kreūza (Enejeva so-proga)

Aenēās, ae Enej (knez trojski)

Anchūsēs, ae Anhiz (Enejev oče)

Ascanius, ī Askanij (Enejev sin)

Venus, Veneris, Venera (rimska boginja lepote in miline) (*venia, venerārī, veneratiō*)

origō (*originis*) *nōta* znan (iz)vir, izvor; *originem trahō ab aliquō* rod štejem od koga; (*orīrī, adorārī*).

ē-ripīō, is, ere, ripuī, reptum iztrgam, otmem —, vzamem (s silo), ugrabim; (*raptus, rapāx, rapīdus, rapīna*)

per-veniō, īs, īre, vēnī, ventum (srečno) pridem, —dospem (kam); (*venīre, convenīre, advenīre, advena, adventus, adventāre*)

per-petior, eris, petī, pessus sum
pretrpim, prebijem; (*patī, patiēns,*
patientia).

postrēmō (adv.) naposled, na zad-
nje; (*post, postea, posterus, postrēmus*).

XXXII.

(Lat. slovnice § 43.: Izjeme, *masculīna*
in *feminīna*; § 29.)

Masinissa, ae Masinisa (kralj nu-
midski, † l. 149. pr. Kr. r.)

Nūmida, ae, m. Numidec (prebi-
valec afriške pokrajine Numidije)

cōn-iūrātus, ī zarotnik; (*iūrāre, iūs,*
iūstus, iūstitia, iniūria, iūdex, iūdi-
cium, iūdicāre)

lepor, ōris, m. ličnost, milina

admīrātiō (ōnis) māgna veliko ob-
čudovanje; (*mīrārī, admīrārī, mī-*
rus, admīrābilis)

ligō (ōnis) ferreus železna motika
pūgiō (ōnis) cruentus krvavo bo-
dalo, bodalce; (*pūgna, pūgnāre*)

scorpiō (ōnis) taeter grd škorpion
scīpiō (ōnis) eburneus slonokoščena
palica

ōrdō (ōrdinis) firmus stalni red,
vrsta, stan; (*ōrdīrī*)

linter (tris) parva mali čoln

tellūs (ūris) ūniversa vesoljna
zemlja

pāpīliō (ōnis) pulcher lep metulj
turtur (uris) timidus (timida) bo-
ječa grlica.

eburneus 3 slonokoščen

ūniversus 3 vesoljen, ves; (*ūnus,*
vertere, versāre, vertex, versus, adver-
sus, adversārius).

XXXIII.

(Lat. slovnice § 43.: Izjeme, *neutra*.)

Vadimōnium, ī poroštvo (da pride
kdo na določen dan pred sod-
nika)

vas (vadis) certus zanesljiv porok;
(*vadimōnium*)

vās (vāsis) aureum zlata posoda;
(*vāsculum*)

os (ossis) dūrūm trda kost

aes (aeris) Corinthium korintska
med (medí)

aequor (oris) immēnsūm neizmerna
ravnicā, (morska) gladina; (*ae-*
quus, aequitās, aequalis, aequāre)

marmor (oris) album beli mramor;
(*marmoreus*)

vēr (vēris) iūcundūm prijetna po-
mlad; (*vērnus*)

cadāver (eris) cruentūm krvavo
truplo, mrlič; (*cadere, occidere,*
occāsio)

papāver (eris) rubrum rudeči mak

verber (eris) ūtile koristna šiba,
udarec; (*verberāre*)

piper (eris) ūcre hud poper.

plānus 3 raven, plan

pallidus 3 bled

Parius 3 parski (= z otoka Para
v Egejskem morju)

prōdigus 3 potraten; (*agere, pera-*
gere, cōgere, agitāre, agāsō)

rīmōsus 3 (poln razpok), razpokan.

nōn-numquam (adv.) včasih; (*nōn,*
umquam, numquam).

XXXIV.

Purpura, *ae* škrlat, bager

Cyprus (*ī*) *Minor*, *ōris* Cir Mlajši
(kraljevič perzijanski, † l. 401.
pr. Kr. r.)

nitor, *ōris m.* lesk; ličnost; (*niti-*
tidus)

dīscriptiō, *ōnis*, *f.* razdelitev; (*scrī-*
bere, *praescribere*, *scrīptor*).

dūrēctus 3 raven; (*regere* i. t. d., gl.
XXVI: *pergō*)

prae-stāns, *antis* odličen, izvrsten;
(*stāre*, *statim*, *statiō*, *statua*, *statuere*,
cōnstāre, *cōnstāns*, *cōstantia*, *prae-*
stāre)

cōmis, *e* prijazen, priljuden, vljuden.

cōn-serō, *is*, *ere*, *sēvī*, *situm* obsejem
(-sevam), obsadim (-sajam);
(*serere*)

sub-igō, *is*, *ere*, *ēgī*, *āctum* pod-
vržem (si); podjarmim; obde-
lam (-delujem); (*agere*, *peragere*,
cōgere, *agitāre*, *cōgitare*, *prōdigus*,
agāsō).

quoniam (*cōni.*) ker že, ker ti, ker;
(*cum*, *iam*)

atquī in vendar.

vērō (*adv.*) zares, resnično, gotovo;
(*vērus*, *vērītās*, *vērāx*).

XXXV.

(Lat. slovnice § 51.)

Pausaniās, *ae* Pavzanija (poveljnik
lacedemonski l. 479. pr. Kr.)

sacerdōs (*ōtis*) *pius* (*pia*) pobožen
svečenik (pobožna svečenica);
(*sacer*)

trabs (*trabis*) *longa* dolg tram, hlod
apex (*icis*) *altus* visok (rogljat)
klobuk

calix (*icis*) *aureus* zlata čaša, (kelih)

gurgēs (*itis*) *profundus* globoka
krnica, žrelo

merges (*itis*) *plēna* poln snop

fōns (*fontis*) *pūrus* čist studenec; vir

pōns (*pontis*) *līgneus* lesen most

torrēns (*entis*) *rapidus* deroč hudo-
urnik

oriēns, *entis* (namreč: *sōl*) *m.* (vsha-
jajoče solnce =) vshod; (*orīrī ad-*
orīrī)

oc-cidēns, *entis* (namreč: *sōl*) *m.*
(zahajajoče solnce =) zahod;
(*cadere*, *oc-cidere*, *occāsīō*)

tripūs (*podis*) *aureus* zlat trinožnik.

extrēmus 3 najskrajnji, zadnji;
(*externus*).

bibō, *is*, *ere*, *bibī*, *pōtum* pijem;
(*pōtāre*, *pōtus*, *pōculum*)

prō-volvō, *is*, *ere*, *volvī*, *volūtum*
(naprej ali navzdol) valim; (*vo-*
lūmen).

XXXVI.

1.

Sciūrus, *ī* veverica

dulcēdō, *inis*, *f.* sladkost; (*dulcis*)

nux (*nucis*) *dūra* trdi oreh

iūglāns (*andis*) *māgna* velik laški
oreh; (*glāns*)

cortex (*icis*) *amārus* (-a) grenka
skorja.

pendeō, *ēs*, *ēre*, *pependī*, - visim
im-primō, *is*, *ere*, *pressī*, *pressum*
vtisnem

in-iciō (beri: *in-jiciō*), *is, ere, iēcī*,
iectum vržem —, mečem (v kaj);
in ōs iniciō aliquid vtaknem kaj
 v usta; (*abicere*)

ar-ripiō, *is, ere, ripuī*, *reptum*
 (*rem*) zgrabim, popadem (kaj);
 lotim se —, poprimem se —, po-
 lastim se (česa); (*rapāx, rapidus,*
rapīna, raptus, ēripere)

faciō periculum (napravim po-
 skus =) poskusim.

2.

Ōpiliō (*ōnis*, iz *ovipiliō*) *miser*
 bedni ovčar; (*ovis*)

luēs (*is*) *saeva* grozovita kuga,
 pomor. —

sīgnificō, *ās, āre* naznanim (—zna-
 njam), označim (—čujem); po-
 menjam; (iz)kažem; *dolōrem*
sīgnificō izrazim (—ražam) svoje
 sočutje; (*sīgnum, insīgnis*)

com-movēō, *ēs, ēre, mōvī*, *mōtum*
 ganem, gibljem; vzbudim, vzne-
 mirim (—mirjam), pretresem;
 (*movēre, removēre, mōmentum* (iz *mo-*
vimentum) *mōbilis*)

ad-dō, *is, ere, didī*, *ditum* pri-
 denem, pristavim; (*dare, condere,*
credere, reddere, prō-ditiō)

per-dō, *is, ere, didī*, *ditum* ugo-
 nobim; izgubim; (*dare, addere*
 i. t. d., gl. *addō*)

ac-cēdō, *is, ere, cēsī*, *cēssum* pri-
 stopim (—stopam), primikam se,
 (pri)blížam se; (*cēdere, cēsāre,*
succedere, discēdere, discēssus)

miseror, *āris, ārī* (p)omilujem,
 obžalujem; (*miser, miseria, miseri-*
cordia, miserābilis, miserandus, mi-
serērī)

capiō calamitātem ex rē na škodi
 (izgubi) sem (vsled česa, po čem),
 škodo imam (od česa).

profectō (*adv.*) zares, v resnici;
 (*facere* i. t. d., gl. XVII: *interficiō*).

heu (*interiect.*) oj! joj!

XXXVII.

(Lat. slovnice § 55.)

Rota, ae kolo

Ephialtēs, ae Efižalt (izdajnik grški
 l. 480. pr. Kr.)

Atticus, ī Atik (Ciceronov prijatelj
 in zgodovinar rim., † l. 32. pr. Kr.)

Germānus, ī German(ec), Nemeč;
 (*Germania*)

ānulus, ī prstan

āxis (*is*) *longus* dolga os; (*agere*
 i. t. d., gl. XXXIV: *subigō*)

veprēs (*is*) *altus* visoko trnje

piscis (*is*) *mūtus* nema riba

orbis (*is*) *tōtus* ves krog; *orbis*
terrārum zemljekrog, svet

vermis (*is*) *tener* nežen črv

ūnguis (*is*) *acūtus* oster nohet,
 krempelj, parkelj

anguis (*is*) *taeter* grda kača, zmija

īgnis (*is*) *māgnus* velik ogenj;

(*īgneus*)

crīnis (*is*) *rutilus* rudečkast las

fīnis (*is*) *certus* gotov konec; meja;

plūr.: *fīnēs, ium, m.* ozemlje,
 pokrajina; (*fīnīre*)

amnis (*is*) *rapidus* deroč veletok,
 (velika) reka

torquis (*is*) *aureus* (*aurea*) zlata
 ovratnica

callis (is) ignōtus (ignōta) neznana steza

collis (is) amoenus ljubek grič, hrib
annālis (is) Latinus latinski letopis; (*annus*)

nātālis (is) meus moj rojstni dan; (*nāscī, nātus, nātūra*).

flāvus 3 rumen, plav.

postquam (cōni. s perf. indicāt.) potem ko; (*post, quam*).

XXXVIII.

Alimentum, ī hrana; (*alere*)
pānis (is) cotīdiānus vsakdanji kruh.

ōtiōsus 3 brezdelen, brez posla; (*ōtium, negōtium*).

cōn-iūrō, ās, āre zarotim se; (*iūs* i. t. d., gl. XXXII: *cōniūrātus*)

sup-peditō, ās, āre (dam pod noge), (po)dam, priskrbim, pribavim; (*pēs, pedes, peditātus*)

inquiunt pravijo, rečejo, dejo; (*inquit*).

amplius (adv.) več; (*amplus*)
dēnuō (= dē novō) iznova, novič; (*novus*).

XXXIX.

(Lat. slovnice § 42.)

Commīssūra, ae stik, sklep, zvez; (*mīttēre, amīttēre, commīttēre, prōmīttēre*)

Rhodanus, ī Rodan (reka galska, zdaj Rhone)

glīs (glīris) timidus boječi polh
fār (farris) flāvum rumeno brašno

exāmen (= ex + āgmen), inis, n. roj, (množica); (agere, peragere, subigere, cōgere, agūtāre, cōgitāre, prōdigus, agāsō)

legūmen, inis, n. sočivo; plūr.: legūmina, um sočivje; (*legere, colligere, dīligere, dīligēns, dīligentia*)

frūx, frūgis, f. poljski sad; navad. plūr.: frūgēs, um poljski pridelki; (*frūgifer, frūgālitās, frūctus, frūmentum*).

iniūcundus 3 neprijeten; (*iūcundus, iuvāre, adiuvāre, iuventūs*)

complūrēs, -plūra, (genet.: ium) več (jih), precej (jih); (*plūs*).

cōgō (= cum + agō), is, ere, cōgī, cōcātum seženem; v kup spravim, zberem; (pri)silim; (*agere* i. t. d., gl. gori: *exāmen*).

XL.

Repetitō, ōnis, f. ponavljanje (-navljatev); (petere, appetere, impetus)

flētus, ūs, m. jok; (flēre).

malévolus 3 zlohoten, zaviden; (*malus, malitia, voluntās*)

efficāx, ācis izdaten, uspešen; (*facere* i. t. d., gl. XXXVI, 2: *profectō*).

comitor, āris, ārī spremljam; (*comes*)

nītor, eris, nīti, nīxus (nīsus) sum (rē) oprem (-piram) se (na kaj); zanašam se (na kaj); napnem (-penjam) se, trudim se
imber adest sōli = dež je poleg solnca.

XLI.

(Lat. slovnice § 47.—50.)

Villa, ae pristava, vila*Marius, ī* Marij (oblastnik rimski, † l. 86. pr. Kr.)*Fabius, ī* (*Quīntus [ī] F. Māximus, ī*) (Kvint) Fabij (Maksim, oblastnik rimski, † l. 265. pr. Kr.)*Rēgulus, ī* Regul (oblastnik rimski l. 250. pr. Kr.)*aper, prī* merjasec, veper*iugum, ī* jarem, igo; *iugum montis* sleme-, vrh gore*Catō, ōnis* (*Mārcus [ī] Porcius [ī] C. Māior, ōris*) (Mark Porcij)

Katon (Starejši, oblastnik rimski, † l. 149. pr. Kr.)

ānser, eris, c. gos*liberālitās, ātis, f.* darežljivost, radodarnost; (*liber, liberālis, libertās, liberāre*)*līs, lītis, f.* prepir, pravda*Samnīs (ītis) bellicōsus* bojeviti Samničan (prebivalec laške dežele Samnije)*optimātēs (ium) superbī* ošabni boljari; (*optimus*).*atrōx, ōcis* krut, grozovit(en)*imprūdēns, entis* nepreviden, ne-spameten (—pametnik); (*prūdēns, prūdēntia*)*superstes, itis* preživevši, preostavši; (*stare i. t. d., gl. XXXIV: praestāns*)
ex-audiō, īs, īre, īvi, ītum uslišim; (*audire, audītor, audītus*).

XLII.

Fēmina, ae žena; samica*mās, maris, m.* samec*discrīmen, inis, n.* razloček; (*cernere*)*sanguīs (inis) ruber* rudeča kri
fētus, ūs, m. (rojenje); mladič(i); (*fēcundus*).*virgātus* 3 progast; (*virga*)*quadrupēs, pedis* čveteronog; čveteronožec; (*quattuor, pēs, pedes, pedītātus*).*mān-suēscō, is, ere, suēvī, suētum* ukrotim se, udomačim se, podomačim se; (*manus, mānsuētus*)
sitiō, īs, īre, īvi (ī), ītum žejen sem, žeja me; *sitiō rem* hlepim po čem; (*sitis*)*aequō aliquem rē* jednačim se s kom-, jednak sem komu-, dosezam koga v čem*ideō (adv.)* zato; (*is, ea, id*)*paene* skoro; (*paen-īnsula*).

XLIII.

(Lat. slovnice §§ 54., 56.)

Vigilantia, ae budnost, čuvitost; (*vigor*)*Traianus, ī* Trajan (cesar rimski od l. 98. do 117. po Kr.)*hiberna, ōrum* (namreč: *castra*) zimovnik; (*hiems*)*līctor, ōris, m.* liktor (služabnik višjih oblastnikov rimskih)*Mārs, Mārtis* Mart (vojni bog rimski)*cōs, cōtis, f.* osla, brus*sēdulitās, ātis, f.* pridnost, marljivost; (*sēdulus i. t. d., gl. XXIV: obsidiō*)*Neāpolis, is, f.* Neapolj (mesto laško)

Albis, is, m. Laba (reka nemška)
Visurgis, is, m. Vezra (reka nemška)
Tiberis, is, m. Tibera (reka italska)
iuvenis, is, m. mladenič, mlad mož;
 (iuventūs)
secūris, is, f. sekira
puppis, is, f. (ladijski) krnj
tussis, is, f. kašelj
September, bris (namr.: *mēnsis*), *m.*
 kimovec, september; (*septem*)
December, bris (namr.: *mēnsis*), *m.*
 gruden, december; (*decem*).

acuō, is, ere, ūī, ūtum ostrim,
 brusim; (*acūtus, acūmen, ācer,*
acerbus)
dē-dūcō, is, ere, dūxī, ductum od-
 peljem, odvedem (–vajam); (*dux,*
dūcere, indūcere, reducere, subdūcere)
inter-dīcō, is, ere, dīxī, dictum
 prepovem; *aquā et ignī inter-*
dīcō alicui (prepovem komu
 vodo in ogenj =) izobčim koga;
 (*dīcere, praedīcere*).

XLIV.

Inertia, ae nedelavnost, lenoba;
 (*ars, artifex, artificiōsus, artificium*)
Solōn, ōnis Solon (zakonodajec
 atenski, † l. 559. pr. Kr.).

operōsus 3 delaven, trudoljuben;
 (*opus, opera, quantopere*)
diuturnus 3 dolgo trajen, nepre-
 stan; (*diū, diūtius, diuturnitas, di-*
urnus, interdīū, interdum).

ex-pleō, ēs, ēre, plēvī, plētum iz-
 polnim, napolnim; *sitim expleō*
 žejo ugasim; (*complere, plenus*)

ad-dīscō, is, ere, didicī, – (rem)
 priučim se (čemu); (*discere, edis-*
cere, discipulus, disciplina)
arripīō litterās Graecās lotim (po-
 primem) se grščine
agō tempus preživim–, prebijem
 (–bivam) dobo (čas).

sicut (adv.) kakor (na primer);
 (*sic, ut*).

XLV.

(Lat. slovnice §§ 57. in 70., 4., 10.)

Aethēr (eris) altus visoka jasnina
pecus, oris, n. drobnica, živina;
 (*pecus, udis, pecūnia*)
fūlmen, inis, n. strela
iecur, oris in iecinoris, n. jetra
cervīx, īcis, f. tilnik, vrat
gigās, antis, m. velikan; *Gigantēs,*
um, n. Gigantje (bajni velikani)
febris, is, f. mrzlica
vīs (vim, vī), māgna (plūr: vīrēs,
vīrium) velika moč, sila; mno-
 žica; (*violentia*)
conclāve, is, n. soba
Iūppiter, Iovis Jupiter (najviši bog
 rimski); (*pater*)
supellēx (supellēctilis) pretiōsa dra-
 goceno pohištvo.

purpurens 3 škrlaten, bagren;
 (*purpura*)
anceps, cipitis dvoglav; dvojljiv,
 neodločen (ena, eno); (*caput*).

dif-fundō, is, ere, fūdī, fūsum
 razlijem (–livam); (*cōn-fundere*).

XLVI.

Medicāmen, inis, n. zdravilo, lek;
(*medicus, re-medium*).

lūbricus 3 polzek
praeceps, cipitis strmoglav, strm;
poguben; (*caput, anceps*).

dē-cēdō, is, ere, cēssī, cēssum od-
stopim, odidem; ločim se (s tega
sveta), umrem; (*cēdere, cēssāre, ac-
cēdere, succēdere, discēdere, discēssus*).

op-primō, is, ere, pressī, pressum
potlačim; zatrem, zmorem, užu-
gam; (*imprimere*)

faciō aliquem beātum (srečnega
storim =) osrečim koga.

XLVII.

Fōssa, ae jarek
mūsca, ae muha, mušica; (*mūs*)
clāmōr, ōris, m. vpitje, krič, (reg-
ljanje); (*clāmāre, exclāmāre, succlāmāre*)

frutex, icis, m. grm
caespes, itis, m. ruša, rušina
frōns, frondis, f. listje.

duplex, icis dvojen; (*duplicāre*).

per-sonō, ās, āre prešumevam;
(*sonitus*).

XLVIII.

(Lat. slovnice § 59.—62.)

1.

Arcus, ūs, m. lok
circūitus, ūs, m. obseg; (*circā, cir-
citer, ex-itus, trāns-itus*)
interitus, ūs, m. poguba, pogibel;
smrt; (*circuitus, exitus, trānsitus*)

domus (ūs) parva majhna hiša,
dom; *domī* doma; (*domina, do-
minus, domicilium, dominatiō, dome-
sticus, domāre, dominārī*)

porticus (ūs) ampla prostorna klo-
nica, stebrenik; (*porta, portus*)

tribus (ūs) urbāna mestna soseska,
tribua; (*trēs, tria, tribuere, distri-
buere, tribūnus*)

lūxuriēs, ēi, f. = *lūxuria, ae*.

triumphālis, e zmagoslaven; *arcus
triumphālis* slavolok.

creō, ās, āre ustvarim; izvolim;
creor (po)rodim se, nastanem
*ad-iaceō, ēs, ēre, iacuī, — (alicui
reī)* ležim (pri čem), mejim (s
čim); (*iacēre*)

crēscō, is, ere, crēvī, crētum (vz)ra-
stem.

2.

Egeria, ae Egerija (rim. nimfa =
vila)

Ōstia, ae, f. Ostija (rim. mesto ob
izlivu Tiberinem); (*ōs, ōstium*)

fīcus, ī, f. smokva (drevo in sad)

platanus, ī, f. platana, laški javor
theātrum, ī, gled(al)išče

Capitōlium, ī, n. Kapitolij (grad v
Rimu); (*caput*)

specus, ūs, m. votljina, duplja

quercus, ūs, f. dob, hrast

Idūs (uum) proximae bližnji ščip,
ide (= 13. ali 15. dan meseca).

Mārtius 3 Martov, (bogu) Martu
posvečen; marcijev; *Mārtius, ī,*
(nanr. *mēnsis*) marcij, sušec.

vireō, ēs, ēre, uī, - zelenim; (viridis)
ad-scendō, is, ere, scendī, scēnsus
 vsplezam, idem -, pridem (pri-
 hajam) gori; (*adscēnsus, cōnscen-*
dere)

cōn-sulō, is, ere, suluī, sultum
 (*aliquem*) vprašam (-šujem koga)
 za svet; (*cōnsul, cōnsultāre, cōnsi-*
lium, cōnsultor, exsul)

ef-fundō, is, ere, fūdī, fūsum
 izlijem (-livam); potratim, po-
 trošim; (*diffundere*)

ex-struō, is, ere, strūxī, strūctum
 nagrmadim; sezidam, zgradim;
 ustanovim, napravim, (po)sta-
 vim; (*instructus, instrumentum*).

extrā (praepos. z akuzat.) zunaj,
 izven; (*externus, extrēmus*).

XLIX.

(Lat. slovnice § 63.—67.)

Minae, ārum groženje, grožnje;
 (*minārī, mināx*)

Titus, ī Tit (cesar rimski od l. 79.
 do 81. po Kr.)

requiēs (ētis) aeterna večni od-
 počitek, pokoj, mir; (*quiēs*)

Āpis, is, m. Apij (bik, ki so ga
 Egipčani po božje častili)

fās (indēcl.) n. (božja beseda),
 božje pravo (nasprotje: *iūs,*
 človeško pravo); *fās est prav(o)*
 je, dovoljeno je, sme se; (*fāma,*
fabula, fatērī, cōnfitērī)

nefās (indēcl.) n. greh; (*fās, fāma*
 i. t. d., gl. *fās*)

sponste (meā, tuā, suā, nostrā,
vestrā) (z moja, tvoja i. t. d.
 voljo =) svojevoljno, sam(i) o sebi

opis (brez nominat.), *opem, ope, f.*
 pomoč; *opēs, um* zakladi, ime-
 tek; vojna moč; (*in-ops, inopia,*
cōpia = co-opia, opulentus, optimus)
vicis (brez nominat.), *vicem, vice, f.*
 premena, mesto; *nūminis vice*
 (na mestu božanstva =) kot
 božanstvo

aedēs (in aedis) is, f. hram božji,
 svetišče; *aedēs, ium* hiša; (*aedi-*
ficiūm, aedificāre)

tonitrus, ūs, m. grom; (*plūr.: to-*
nitrūs, m. in tonitrua, n.)

iniūssū (ablat.) m. brez povelja;
 (*iūssū, iūbere*).

subterrāneus 3 podzemeljski; (*terra*).

quiēscō, is, ere, quiēvī, quiētum
 počivam, mirujem; (*quiēs, requiēs*)

cōn-fugiō, is, ere, fūgī, fugitūrus
 zbežim, pribežim; (*fugere, effugere,*
aufugere i. t. d., gl. XIX, 2: *aufugiō*)

ē-loquor, eris, loquī, locūtus sum
 izgovorim (-govarjam); (*loquī*
 i. t. d., gl. IX: *loquor*).

L.

Reliquiae, ārum (pre)ostanki; (*re-*
linquere, reliquus).

simplex, icis jednostaven, (pri)prost.

ex-stō, ūs, āre, -, - stojim iznad
 česa, nahajam se, (ohranjen
 sem); (*stare* i. t. d., gl. XLI: *superstes*)

finḡō, is, ere, finxī, fictum ustvar-
 jam, upodobim (-dabljam), iz-
 obrazim (-ražam), napravim
 (-pravljam); izmislim (si)

ef-fodiō, is, ere, fōdī, fōssum izkopljem (-kopavam); (*fōssa*).

admodum (adv.) zelo; (*ad, modus*).

LI.

(Latinske slovnice §§ 261. in 262.)

Militia, ae vojaška služba; *domī mīlitiæque* doma in na vojni, o miru in vojni; (*mīles, mīlītāris*)

Alexandrīa, ae Aleksandrija (glavno mesto egiptovsko); (*Alexander*)

Sparta, ae Sparta (mesto lakonsko)

Utica, ae Utika (mesto afriško)

Lydīa, ae Lidija (dežela maloazijska)

Thēbae, ārum, f. Tebe (glavno mesto beotijsko); (*Thēbanus*)

Croesus, ī Krez (kralj lidijski do l. 546. pr. Kr.)

Lycurgus, ī Likurg (zakonodajec spartski l. 817. pr. Kr.)

Lēmnius, ī, f. Lemen (otok grški)

Rhodus, ī, f. Rod (otok grški)

Thūrī, ōrum, m. Turiji (mesto v spodnji Italiji)

Babylōn, ōnis, f. Babilon (glavno mesto Babilonije)

Catō (ōnis) Minor, ōris Katon Mlajši (oblastnik rimski, † l. 46. pr. Kr.)

Cimōn, ōnis Cimon (vojskovodja atenski l. 463. pr. Kr.)

rūs, rūris, n. dežela (nasprotje: mesto); kmetija; *rūrī* na kmetih; *rūre* s kmetov; *rūs* na kmete; (*rūsticus*)

Ēlis, idis, f. Elida (dežela in mesto peloponeško).

con-tendō, is, ere, tendī, tentum napnem; poganjam se; napotim se, hitim; (*tendere*)

cōn-scīscō, is, ere, scīvī, scītum odločim; *mortem mihi cōnscīscō* smrt si zadam, usmrtim se; (*scīre, nescīre, scientīa*).

libentissimē (adv.) najrajji; (*libenter*).

LII.

Corcȳra, ae Korcira (zdaj Krf, otok grški)

Māgnēsīa, ae, Magnezija (mesto v Kariji)

Pydna, ae Pidna (mesto macedonsko)

Admētus, ī Admet (kralj mološki okrog l. 470. pr. Kr.)

Ephesus, ī, f. Efez (mesto maloazijsko); (*Ephesius*)

Molossī, ōrum Mološani (narod epirski)

Argos, n. (le nominat. in akuzat., sicer:) *Argī, ōrum, m.* Argi (genet. Argov, mesto peloponeško)

Salamīs, īnis, f. Salamina (otok grški); (*Salamīnius*).

vērīsimilis, e resnici podoben, verjeten; (*vērus, vēritās; similis, dissimilis, similitūdō, simulāre, simulatiō, simulācrum, simultās*).

pūblicē (adv.) javno; državno, v državnem imenu; (*pūblicus*)

inde odondod, odtod; (*deinde, proinde*).

con-cēdō, is, ere, cēssī, cēssum odidem, krenem, napotim —, umaknem se; (*cēdere, accēdere, dēcēdere, discēdere, discēssus, cēssāre*)

ex-cipiō, is, ere, cēpī, ceptum vsprejmem častno, — prijazno; ujamem, ustrežem kaj; (*capere* i. t. d., gl. XVII: *dēcipiō*)

ex-pōscō, is, ere, popōscī, — (*aliquem*) zahtevam (čegavo izročitev, — da se kdo izroči, — preda v kazen); (*pōscere*)

prō-dō, is, ere, didī, ditum izdam, izročim; (*dare, prōditiō*)

moriōr morbō umrem za boleznijo.

LIII.

(Lat. slovnice § 72.)

Incōnstantia, ae nestalnost, nestanovitnost; (*stare* i. t. d., gl. L: *exstō*).

—

hilaris, e in *hilarus* 3 boder, vesel *plērīque, plēraeque, plēraque* (*genet.: plūrimōrum, —arum*) večina (jih); (*plērumque*)

frūgī (*indēclīn.*) vrl; (*frūx, frūctus, frūi, frūmentum, frūgifer, frūgalitās*)

nēquam (*indēclīn.*) zanikaren, ničvreden.

—

prae-parō, ās, āre pripravim; (*parāre, comparāre*).

LIV.

(Lat. slovnice § 78.)

Cōnsōlātiō, ōnis, f. tolažba; (*cōnsōlārī, sōlācium, sōlāmen*)

pietās, ātis, f. pobožnost, hvaležnost; (*pius, impius*).

—

benēvolus 3 (*in aliquem*) dobrohoten —, naklonjen (komu); (*bonus, benevolentia, voluntās*)

egēnus 3 potreben (česa), reven; (*egēre*). —

com-probō, ās, āre dokažem, izkažem (—kazujem); (*probāre, improbāre, probus, improbus*)

dē-negō, ās, āre popolnem zanika(va)m; odrečem (—rekam); (*negāre*). —

quō-eō, tudi eō-quō (*adv. ablat. pred komparat.*) čim—tem, tem—čim

quam (*celerrimē*) kar (najhitreje).

LV.

(Lat. slovnice §§ 81. in 82.)

1.

Padus, ī, m. Pad (reka gorenjeitalska)

septentrionēs, um, m. (sedmero juncev = sedmero zvezd na severnem nebu), séver; (*septem*)

Athesis, is, m. Adiža (reka gorenjeitalska)

Alpēs, ium, f. Alpe

merīdiēs, ēi, m. poldan, jug; (*diēs*).

—

Appennīnus 3 apeninski; *Appennīnus, ī* Apenin (gorovje italsko)

Raeticus 3 reciški; (Recija je bila najbolj zapadna južnodonavska pokrajina rim.)

Tyrrhēnus 3 tirenski; *mare Tyrrhēnum* Tirensko morje

īnferus 3 dolenji; *comparāt.:* *īnferior, us* (bolj zdolaj), dolenji; *superlāt.:* *īnfimus* 3 in *īmus* 3 najdolenji, najnižji

superus 3 gorenji; *comparāt.*: *superior*, *us* (bolj zgoraj), gorenji; *superlāt.*: *suprēmus* 3 in *summus* 3 najgorenji, najvišji, največji, zadnji; (*sub*, *suprā*, *super*, *superbus*, *superāre*, *insuper*)

citerior, *us* tostranski

ūterior, *us* onostranski; (*ūltimus*).

per-tineō, *ēs*, *ēre*, *tīnū* – sezam, raztezam se; (*tenēre*, *abstinēre*, *continēre*)

fluō, *is*, *ere*, *flūxī*, *flūxum* tečem; (*fluvius*, *flūmen*, *flūxus*)

in-fluō, *is*, *ere*, *flūxī*, *flūxum* vtekam se, iztekam se; (*fluere*, gl. *fluō*)

per-currō, *is*, *ere*, *cucurrī* (*currī*), *cursum* pretekam, raztezam se (po čem); (*currere*, *cursus*, *circumcursāre*, *occursāre*)

trāns-gredior, *grederis*, *gredī*, *grēs-sus sum* prekoračim; (*gradus*, *ingredī*, *grās-sārī*).

2.

Campānia, *ae* Kampanija (pokrajina srednjeitalska)

Etrūria, *ae* Etrurija (pokrajina srednjeitalska)

Umbria, *ae* Umbrija (pokrajina srednjeitalska)

Arnus, *ī*, *m.* Arno (reka italiska)

Aufidus, *ī*, *m.* Avfid (zd. Ofanto, reka italiska)

Picēnum, *ī*, *n.* Picenija (pokrajina srednjeitalska)

Samnium, *ī*, *n.* Samnija (pokrajina srednjeitalska); (*Samnīs*)

Lāris, *is*, *m.* Lir (zd. Garigliano, reka italiska).

celeber, *bris*, *bre* mnogo obiskovan, mnogo imenovan, sloveč; (*celebrāre*)

interior, *us* notranji; (*inter*, *internus*).

ad-versus = *adversus* (*praepos.* z akuzat.).

3.

Āpūlia, *ae* Apulija (pokrajina dolenjeitalska)

Calabria, *ae* Kalabrija (pokrajina dolenjeitalska)

Lūcānia, *ae* Lukanija (pokrajina dolenjeitalska)

Leucopetra, *ae* Levkopetra (= Bela peč, nos italiski)

Bruttium, *ī*, *n.* Brutija (pokrajina dolenjeitalska)

Rēgium, *ī*, *n.* Regij (zdaj Reggio, mesto dolenjeitalsko)

prōmuntūrium, *ī* nos, *rt*; (*mōns*).

prior, *prius* prejšnji; (*prius*, *adv.*).

vergō, *is*, *ere*, *-*, *-* nagibljem se, ležim (proti).

LVI.

(Lat. slovnice § 88.: *numeralia distribūta*.)

Centuria, *ae* stotnija, centurija; (*centum*)

decuria, *ae* desetnija, dekurija; (*decem*)

turma, *ae* četa, krdelo, turma
lēgātus, *ī* poslanec; podpoveljnik, legat; (*lēx*)

manipulus, *ī* peščica; krdelo, manipul; (*manus*)

centuriō, ōnis, m. stotnik, centurijon; (*centum, centuria*)
decuriō, ōnis, m. desetnik, dekurijon; (*decem, decuria*)
legiō, ōnis, f. legija (oddelek rimskega vojsstva); (*legere, colligere, eligere, diligere, diligentia, legūmen, supel-lēx*)
cohors, ortis, f. kohorta (del rimske legije).

prō (numerō) po (številu), v primeri s (številom).

LVII.

(Lat. slovnice § 88.: *numerālia adverbia.*)

Cremōna, ae Kremona (mesto gorenjeitalsko)

Placentia, ae Placencija (mesto gorenjeitalsko)

collēga, ae, m. (uradni) tovariš, sooblastnik; (*lēx, legātus*)

M. (= Mārcus, ī) Sergius, ī Mark Sergij (oblastnik rimski l. 197. pr. Kr.)

sacrificium, ī žrtvovanje, daritev; (*sacer, sacerdōs; facere in compos., efficāx, bene-ficium, aedi-ficium*)

vinculum, ī spona, vez, (v plur. tudi =) ječa; (*vincire*)

praetor, ōris, m. pretor (sodnik)

obsidiō, ōnis, f. obseda, oblega(nje); (*sedere, sedēs, sedāre, obsidere, sedulus, praesidiūm*).

Pūnicus 3 punski (= kartaginski)
dēbilis, e slab(oten), omrtvičen, čna, čno; (*dēbilitāre*).

fabricor, āris, āri, (s)kujem, zgotovim, napravim (si); (*faber*)

ab-dūcō, is, ere, dūxī, ductum odpeljem, speljem, odvedem; (*dūx, dūcere, dēdūcere, indūcere, redūcere*)
ē-vādō, is, ere, vāsī, vāsum izidem, uidem, utečem; (*vādere, invādere*)
rem bene gerō srečno se bojujem.

cum (cōni. concēssiva s konjunkt.)
dasi, akoprem.

LVIII.

(Lat. slovnice §§ 92., 93. in 94.)

Trebia, ae m. Trebija (reka gorenjeitalska)

nūptiae, ārum, f. svatba, možitev; (*nūbilus*)

Ēpīrus, ī, f. Epir (pokrajina grška)

Tīcīnus, ī, m. Ticin (zd. Tessino, reka gorenjeitalska)

stadium, ī, stadij (grška mera = 125 korakov ali 625 črvljev; okoli 40 stadijev = 1 milja)

turris, is, f. stolp.

Trasimēnnus 3 trazimenski; *lacus (ūs) Trasimēnnus, ī* Trazimensko jezero (v Etruriji, zd. Lago di Perugia).

hodiē = hōc diē (adv.) danes; (*diēs, meridiēs*).

LIX.

A.

(Lat. slovnice § 97., op. 4., 100., op. 1., 101.)

Sinus, ūs, m. guba, nedrije, (prsi); zaliv.

re-pūgnō, ās, āre upiram se, v bran se (po)stavim, nasprotujem; (*pūgna, pūgnāre, expūgnāre, oppūgnāre, pūgiō*).

B.

(Lat. slovnice § 104.)

Pollicitum, *ī* obljoba; (*licēre, pollicērī*)

probitās, ātis, f. poštenost; (*probus, improbus, probāre, comprobāre, improbāre*).

īnsipiēns, entis nespameten; nespametnik; (*sapere, sapiēns, sapientia*).

ad-sentior, īris, īrī, sēnsus sum pritrdim, pritegnem; (*sentire, sententia, sēnsus*).

temere (adv.) nepremišljeno.

LX.

(Lat. slovnice § 102., op. 3.; § 104., op.)

1.

Fēstinō, ās, āre hitim

veho, is, ere, vexi, vectum vlečem, vozim; *vehor* vozim se; *equō vehor* jaham, jezdim; (*vectare, vexare, vehemēns, vectigal*)

trāns-mittō, is, ere, misi, missum pošljem črez —, prepeljem, prevezem; *flūmen trānsmittō* preplujem reko, prepeljem se črez reko; (*mittere, amittere, committere, commissūra*).

2.

Elēus, ī Elijan (prebivalec grške pokrajine Elide)

Āgis, idis Agid (kralj lacedemonski, † l. 397. pr. Kr.)

Olympius 3 olimpijski; (Olimpija je bilo mesto v Elidi, pri katerem so se obhajale vsako peto leto sijajne igre).

3.

Rutilius (ī) Rūfus, ī Rutilij Ruf (govornik, pisatelj in oblastnik rimski okrog l. 100. pr. Kr.)

indignātiō, ōnis, f. nevolja; (*dignus, dignitas*).

committō aliquid, (- facinus) storim—, zagrešim kaj, (— zločin).

LXI.

Trāctō, ās, āre vlačim; obravnavam, razpravljam; *trāctō aliquem* ravnam s kom; (*trahere*)

com-mūnicō, ās, āre (rem cum aliquō) priobčim (—čujem—), naznanim (—znanjam komu kaj); (*mūnus, mūnīre, mūnimentum, commūnis*)

faveō, ēs, ēre, fāvī, fautum (alicui) naklonjen—, prijazen sem (komu)

urgeō, ēs ēre, ūrsī, — stiskam, pritiskam, napadam; *tempus urget* (čas pritiska =) mudi se (mi)

ex-pōnō, is, ere, posuī, positum izpostavim, razložim (—lagam); (*pōnere, impōnere, prōpōnere, compositus*)

iocor, āris, ārī, šalim se; (iocus) opīnor, āris, ārī menim, mislim; (*opīniō*)

com-moror, āris, ārī mudim se; *plūrimīs verbīs commoror in rē* najdalj se mudim pri čem.

quantus 3 kolik? kolikoršen.

eō (ablat. adverb.) tje(kaj)

quō (ablat. adverb.) kam? kamor.

LXII.

(Lat. slovnice § 156.: *edō*.)

Aetna, ae, f. Etna (ognjebljivna gora sicilska)

mōlēs, is, f. teža, gruča, nasip; (*mōliri, molestus, molestia*).

delicātus 3 slasten, izbran.

oportet, ēre, uit (po)treba je, treba, mora se

ex-edō, is, ere, ēdī, ēsum izjem, podjem; (*edere, comedere, edāx, ēsca, ēsurire, vesci*)

dē-pellō, is, ere, pulī, pulsum preženem; (*compellere, expellere, repellere, appellāre*). —

citō (*adv.*) hitro, koj.

LXIII.

(Lat. slovnice § 157.: *ferō*.)

Ad-suēscō, is, ere, suēvī, suētum navadim se; (*mān-suēscere*)

ferō, fers, ferre, tulī, lātum nesem, nosim, prenesem (—našam), (s)trpim; pravim, poročam; (*frūgi-fer, salūti-fer, sopori-fer*).

LXIV.

(Lat. slovnice § 157.: sostave glag. *ferō*.)

Mercurius, ī Merkur (božji sel); (*merērī (merēre), mercēs, mercātor, mercatūra*)

lignum, ī les, v plur.: drva; (*lignus, lignātor*)

improbitās, ātis, f. nepoštenost; (*probus, improbus, probitās, probāre, comprobāre, improbāre*).

indignus 3 (*rē*) nevreden (česa); nevoljen; *indignē ferō rem* (nevoljno prenašam —), za zlo vzamem kaj; (*dignus, dignitas, indignatiō*)

mergō, is, ere, mērsī, mērsūm (po)topim, pogreznem

dē-mergō, is, ere, mērsī, mērsūm potopim, pogreznem; (*mergere*)

ā-gnōscō, is, ere, gnōvī, gnītum spoznam (za), pripoznam; (*cō-gnōscere, īgnōscere, nōmen, nōmināre, cōgnōmen, nōtus, īgnōtus, nōbilis*)

ex-cidō, is, ere, cidī, — izpadem, padem iz (rok); (*cadere, cadūcus, occidere, occāsiō*)

ferō alicui opem pomorem (pomagam) komu; *ferō rem molestē* žalostim se o čem.

ad-ferō, fers, ferre, attulī, al-lātum donesem, prinesem (—našam); navedem (vajam)

au-ferō, fers, ferre, abstulī, ablātum odnesem, vzamem; izsilim

cōn-ferō, fers, ferre, contulī, collātum znesem (znosim), spravim; primerim (—merjam); *cōnferō mēpodam* se, krenem

dē-ferō, fers, ferre, tulī, lātum doli nesem, zanesem; izročam (—ročujem); *dēferor* zanesen sem, zaidem

dif-ferō, fers, ferre, distulī, dilātum raznesem; odložim, odlašam; razlikujem se

ef-ferō, fers, ferre, extulī, elātum iznesem, (vun) odnesem; povzdignem

Composita glagola fero

Composita glagola fero { *of-ferō, fers, ferre, obtulī, oblātum* nasproti nesem, ponudim (-nujam); *offerō mē* prikažem se
re-ferō, fers, ferre, tulī, lātum nazaj (pri)nesem, (po)vrnem; naznanim, (s)poročim, poročam; *referō rem ad aliquid* navračam kaj na kaj.

LXV.

Inimicitia, ae, navadno v plur.: *inimicitiae, ārum* sovraštvo, sovražnost; (*amāre, amor, amābilis, amīcus, inimīcus, amīcitia*)

stabulum, ī staja, hlev; (*stāre* i. t. d., gl. LIII: *incōstantia*)

cōnsuetūdō, inis, f. navada; občevanje, tovarišija; *cōnsuetūdine alicūius ūtor* občujem (prijateljski) s kom; (*adsuēscere, mānsuēscere*).

salvē srečen -, zdrav (pozdravljen) bodi, *salvēte* srečni -, zdravi (pozdravljeni) bodite! (*salūs, salūber, salūtāris, salūtifer, salūtāre, resalūtāre*)

dē-pōnō inimicitias odpovem se sovraštvu

faciō amīcitiām, - pacem sklenem prijateljstvo, - mir.

LXVI.

Dionysius, ī Dioniz (samosilnik sirakuški, † l. 367. pr. Kr.)

dēfēnsiō, ōnis, f. obramba, zagovor; *ad dēfēnsionem* v zagovor; (*dēfendere, offendere, dēfēnsāre*)

eruditiō, ōnis, f. izobraženje; (*erudire*)

dēdecorī mihi aliquid est v sramoto mi je kaj

in culpā sum kriv sem.

premō, is, ere, pressī, pressum stiskam, tlačim, tiščim; (*imprimere, opprimere*)

prō-sternō, is, ere, strāvi, strātum natrosim, razgrnem; poderem, pobijem, porazim; *prōsternor* vržem se na tla; (*stella = sterula*)

am-plector, eris, plectī, plexus sum opletem; objamem.

saltem (adv.) vsaj; (*salūs* i. t. d., gl. LXV: *salvē*).

LXVII.

(Lat. slovnice § 158.: *volō, velle*).

Im-pellō, is, ere, putī, pulsum naganjam, priganjam, nagibljam; (*ex-pellere, com-pellere, dēpellere, repellere, appellāre*)

ef-ficiō, is, ere, fecī, fectum zvršim, učinim; (*facere* i. t. d., gl. LVII: *sacrificium*)

volō, vīs, velle, voluī hočem, želim; (*voluntas, bene-volus, male-volus*).

LXVIII.

(Lat. slovnice § 158.: *nōlō, mālō*).

Nōlō, nōn vīs, nōlle, nōluī, nočem (ne hoteti); ne maram; (*velle*, gl. LXVII)

mālō, māvīs, mālle, māluī raji hočem, raji maram; *prōdesse mālō* raji hočem koristiti, ali: raji koristim; (*velle, nōlle* i. t. d., gl. *nōlō*).

LXIX.

1.

Abdērītēs, ae, m. Abderjan (prebivalec traškega mesta Abdere)
aurēs praebeō alicui poslušam koga.

2.

Dāmis, idis Damid (kralj lacedemonski v 4. stoletju pr. Kr.)
referō aliquem in numerum deōrum štejem koga med bogove.

3.

Pōrus, ī Por (kralj indijski za dobe Aleksandra Velikega).

rēgālis, e kraljevski; (*regere, regiō, rēx, rēgīna, rēgius, rēgnum, rēgnāre*).

4.

Praecō, ōnis, m. glasnik.

utrum-an (vprašalnici) ali - ali (pa); (*uter*).

LXX.

(Lat. slovnice § 159.: *eō* in *composita*.)

Proelium, ī bitka, boj
nārrātiō, ōnis, f. pripoved(ovanje); (*nārrāre, nārrātiuncula*).

ex-cēdō, is, ere, cēssī, cēssum (rē) odidem (-hajam od -, iz česa), zapustim (-puščam kaj); (*cēdere* i. t. d., gl. LII: *conczdō*)

eō, īs, īre, ū (īvī), itum idem, grem, pridem, hodim, zahajam; *ībam* hojeval sem; *ībō* pojdem; (*praeter-itus, circuitus, ex-itus, inter-itus, red-itus*)

amb-iō, īs, īre (īvī), ū, itum okoli hodim; obdajam; *honōrēs ambiō* prosim častnih služb, poganjam se za častne službe
ab-eō, īs, īre, ū, itum odidem (-hajam)
ad-eō, īs, īre, ū, itum (ad aliquem) idem (pridem) -, pristopim (-stopam) h komu; *adeō aliquem* zatečem (-tekam) se h komu, obrnem se do koga, obiščem koga
circum-eō, īs, īre, ū, itum obididem (-hajam), obkolim, zajemem
ex-eō, īs, īre, ū, itum izidem, odidem (-hajam); (iz)tečem (-tekam)
in-eō, īs, īre, ū, itum nastopim; začnem (-čenjam) se.
praeter-eō, īs, īre, ū, itum mimo idem; preskočim (= ne omenim), zamolčim; minem
prōd-eō, īs, īre, ū, itum stopim (izmed srede), stopim naprej, nastopim
red-eō, īs, īre, ū, itum (po)vrnem (vračam) se
vēn-eō, īs, īre, ū, - na prodaj sem, prodajam se.

Composita glagola eo, ire

obviam (adv.) naproti; (*ob, via*).

LXXI.

India, ae Indija

Hellēspontus, ī, m. Helespont (zd. Dardanelska ožina)

Arbēla, ōrum, n. Arbela, e (mesto asirsko)

Ammōn, ōnis, m. Amon (libijsko-egiptovski bog)

aciēs, ēi, f. ostrina; bojni red, bojna vrsta; boj; (*acuere, acūtus, acūmen, acerbus, ācer*).

incōgnitus 3 ne(po)znan; (*cōgnōscere* i. t. d., gl. LXIV.: *āgnōscō*).

ag-gredior, eris, gredī, grēssus sum (aliquem) napadem (koga); (*-rem*) započnem (kaj), lotim se (česa); (*trāns-gredī, i. t. d., gl. LV.*)

ante-eō, īs, īre, ū, - naprej idem; *anteeō aliquem aliquā rē* presezam, prekosit (-kašam) koga v čem

intro-eō, īs, īre, ū, itum pridem-, vstopim (-stopam) kam

ob-eō, īs, īre, ū, itum obidem (-hajam); *diem suprēmum obeō* (obhajam zadnji dan =) unrem

per-eō, īs, īre, ū, itum (po)ginem *sub-eō, īs, īre, ū, itum (rem)* idem pod kaj; lotim (lotevam) se (česa); vzamem nase -, (pre)trpim (kaj); *perīcula subeō* poda(ja)m se v nevarnosti

trāns-eō, īs, īre, ū, itum preidem, prestopim, prekoračim *parō* (1) *exercitum* naberem (-biram) vojstvo (vojsko).

LXXII.

Citharista, ae, m. citralec, citraš
Iassus, ī, f. Jas (mesto karijsko z luko)

amātor, ōris, m. ljubitelj, (priatelj); (*amāre, i. t. d., gl. LXV.: inimicitia*)
piscātus, ūs, m. ribarstvo; (*piscis*).

aestimō, ās, āre cenim; *tantī* (genet.) *aestimō* toliko cenim; (*ex-īstimāre, ex-īstimātiō*)

sonō, ās, āre, sonūi, sonitum (za)zvenim, (za)donim, (za)rožljam; odglasim (-glašam) se; (*sonitus*) *prōdeō in publicum* javno nastopim *redit mihi pecūnia ex rē* denar mi dohaja (doteka) od česa.

surdus 3 gluh

piscātōrius 3 ribarski; *forum piscātōrium* ribji trg; (*piscis, piscātus*).

aliquamdiū (*adv.*) nekoliko časa; (*diū, quamdiū*).

cum (*cōni. adversātiva* s konjunktivom) pri tem ko, dočim.

LXXIII.

(Lat slovnice § 160.: *queō, nequeō*).

Petrēius, ī Petrej (podpoveljnik Antonija Hibride l. 62. pr. Kr.).

ē-rumpō, is, ere, rūpī, ruptum proderem; *rīsus ērumpit* smeh uide človeku, -ga posili; (*cor-rumpere*)

in-struō, is, ere, strūxī, strūctum uredim, postavim; preskrbim, opravi; (*īnstrūctus, īnstrūmentum*)

per-mittō, is, ere, mīsī, mīssum prepustim, izročim; dopustim, dovolim; (*mīttēre, i. t. d., gl. LX, 1: trānsmittō*)

re-sistō, is, ere, stitī, — ustavim
 (–stavljam) se, uprem (–piram)
 se; (*stāre* i. t. d., gl. LXV.: *stabulum*)
queō, quīs, quīre, quīi (quīvī), qui-
tum morem
ne-queō, quīs, quīre, quīi (–quīvī),
quitum ne morem; (*quīre*)
teneō rīsum smehu se ubranim.

—
nēquīquam (adv.) zastonj; (*nē, quid-*
quam)
repente nakrat, na nagloma, iz-
 nenada.

LXXIV.

Tertia, ae Tercija (ženski predimek
 rimski)
filiola, ae hčerka; (*filia, filius*)
Persa, ae Perza (ime psička)
Persēs, ae Perz (zadnji kralj ma-
 cedonski, l. 168. pr. Kr.)
catellus, ī psiček; (*catulus*)
ōmen, inis, n. (pred)znamenje
 (dobro ali slabo), pomen, kob, *f.*
sollicitus 3 vznemirjen.

—
dē-vincō, is, ere, vicī, victum pre-
 magam popolnem; (*vincere, vic-*
tor, victōria).

LXXV.

(Lat. slovnice § 161.: *fiō, fierī*.)
Mōtus, ūs, m. gib(anje), premika-
 nje; (*movēre, commocēre, mōbilis, mō-*
mentum). —
cōn-fidō, is, ere, fīsus sum za-
 upam; (*fidēs, fidēlis, fidus*)
fiō, fīs, fierī, factus sum postanem
 (–stajam), nastanem (–stajam),
 (z)godim –, prigodim se, do-
 godim (–gajam) se.

LXXVI.

Phrygia, ae Frigija (dežela malo-
 azijska)
Midās, ae Mida (kralj frigijski)
Bacchus, ī Bakh (vinski bog)
Silēnus, ī Silen (odgojitelj Bakhov)
Pactōlus, ī, m. Paktol (reka lidij-
 ska)
praeceptor, ōris učitelj, odgojitelj;
 (*praeceptum, capere, accipere, dēci-*
pere, excipere, recipere).

—
de-errō, ās, āre (itinere) zaidem
 (s poti); (*error, errāre, aberrāre*)
tangō, is, ere, tetigī, tāctum (rem)
 dotaknem (dotikam) se (česa)
ab-luō, is, ere, luī, lūtum operem,
 umijem, očistim
faciō alicui potestātem optandī
 (dam komu dovoljenje zelenja =)
 dovolim komu želeti si (da si želi).

LXXVII.

Argīvus 3 argivski; –*us, ī* Argivec
 (prebivalec grške pokrajine Ar-
 golide); (*Argos*)
oleum, ī olje. —
peregrīnor, āris, ārī potujem;
 (*agere in composita, ager, peregrē,*
peregrīnus, peregrīnātiō).

LXXVIII.

(Prim. lat. slovnice § 134, 5.)
Ūrus, ī tur, divji bik
tīrō, ōnis, m. (vojaški) novinec
cōniūrātiō, ōnis, f. zarota; (*iūs, iūr-*
rāre i. t. d., gl. XXXVIII.: *cōniūrō*)
prīmum vēr začetek pomladi.

ad-ficiō, is, ere, fēcī, factum (aliquem rē) storim —, delam —, prizadenem (—zadevam komu kaj), navda(ja)m (koga s čim)

ad-suē-faciō, is, ere, fēcī, factum (aliquem rē) pri—, navadim (—vajam koga česa), priučim (ga čemu); (*adsuēscere, cōnsuētūdō, mānsuēscere*)

cale-faciō, is, ere, fēcī, factum (o)grejem (—grevam); (calor, calidus)

com-mone-faciō, is, ere, fēcī, factum opomnim (opominjam); (*monēre, admonēre*)

labe-faciō, is, ere, fēcī, factum (o)majem (omajujem), pre-tresem; (labī)

lique-faciō, is, ere, fēcī, factum tajam, raztopim

mān-suē-faciō, is, ere, fēcī, factum (u)krotim, podoma-čim; (manus, i. t. d., gl. gori: adsuēfaciō)

pate-faciō, is, ere, fēcī, factum krčim, (do)hodno napravim; odprem, razkrijem, razode-nem; (*patēre*).

LXXIX.

(Lat. slovnice § 162: *coepī, meminī, ōdī*.)

Dē-sistō, is, ere, stiti, stitum (rē) odstopim (od česa), pustim (kaj), neham; (*stāre i. t. d., gl. LXXIII: resistō*)

cōn-ficiō, is, ere, fēcī, factum napravim; zvršim (—ujem), dokončam (—ujem); oslabim; (*facere i. t. d., gl. LXXVIII: compos. glag. faciō*)

coepī, coepistī, coepisse začel sem *meminī, meministī, meminisse (ali-cūius in aliquam rem)* pomnim (kaj), spomnim (—minjam) se (česa); (*mēns, mentīrī, mendāx, mendācium, Minervā*)

ōdī, ōdistī, ōdisse črtim, sovražim; (*odium*).

LXXX.

1

Olitor, ōris, m. zelnikar.

ē-vellō, is, ere, vellī, vulsum izrujem, iztrgam.

rādīcitus (adv.) s korenino vred; (*rādīx*).

2.

Dēmōnāx, ācis Demonak (modrijan grški v 2. stoletju po Kr.).

philosophor, āris, ārī modrujem, filozofujem; (*philosophia, philo-sophus*).

3.

Samius 3 samski; *Samiū, ōrum* Samljani (prebivalci otoka Sama)

Spartānus 3 spartski; —us, ī Sparčan.

LXXXI.

Obliviō, ōnis, f. pozaba, pozabljenje; (*oblīviscī*).

īn-ferō, fers, ferre, intulī, illātum vnesem; *iniūriam alicui īnferō* prizadenem —, storim komu krivico; (*ferre in compos., gl. LXIV*.)

LXXXII.

(Lat. slovnice §§ 163. in. 164.)

Epicūrēi, eōrum, m. Epikurovci (privrženci grškega modrijana Epikura)

dēlīrus 3 blazen, brezumen.

frēnō, ās, āre brzdam; (*frēnum*)
con-clūdō, is, ere, clūsī, clūsus
sklenem (sklepam = konča-
(va)m); (*claudere, inclūdere*)

āiō, ais pravim, trdim

fārī, fātus sum govorim; (*fāma, fābula, fās, nefās*)

avē, avēte srečen (-čni) -, zdrav(i) -,
pozdravljen(i) bodi(te), blagor ti
(vam); *avēre (salvēre) iubeō ali-*
quem (da(je)m pozdraviti =) po-
zdravljam koga; (*avēre, avidus*)

apage (tē) poberi se!

cedo sem daj! podaj (mi)!

quaesō, quaesumus prosim(o); (*quae-*
rere).

hinc (adv.) odtod; (*hic, haec, hoc*).

LXXXIII.

1.

Cratēs, etis Kratet (modrijan grški
okrog l. 330. pr. Kr.).

at-tendō, is, ere, tendī, tentum
napenjam; pazim; (*attentus, con-*
tendere).

sēcrētō (adv.) na skrivnem, posebe
illīc ondi, tamkaj; (*ille, a, illud*).

2.

Siculus, ī Sicilijan (Sikulec); (*Si-*
cilia)

patrōnus, ī zavetnik, zagovornik;
patr. causae (zagovornik pravde
=) odvetnik; (*pater, patria, patri-*
mōnium)

Scīpiō, ōnis (Pūblius (ī) Cornēlius
(ī) Sc.) (Publij Kornelij) Scipijon
(ime več oblastnikov rimskih,
izmed katerih je najslavnejši
Scīpiō s priimkom *Āfricānus (ī)*
Māior, ōris Afriški Starejši,
† najbrž l. 183. pr. Kr.)

hospes, itis, m. gost, gostinski pri-
jatelj.

3.

Exsequiae, ārum, f. (pogrebni)
izprevod, pogreb, pogrebna sve-
čanost; (*sequi in compos.*)

Q. (= Quīntus, ī) Metellus, ī Kvint
Metel (oblastnik rimski l. 206.
in 205. pr. Kr.).

con-vertō, is, ere, vertī, versum
obrnem; (*vertere, āvertere, revertere,*
revertī, vertex, versāre, versus, ūs).

4.

Heracleā, ae, f. Herakleja (mesto
v spodnji Italiji)

Aeacidēs, ae, m. Ejakovič (= po-
temek Ejaka, sodnika v pod-
zemelju).

ambiguus 3 dvoplasten; dvoumen;
(*ambō, agere in compos.*).

grātulor, āris, ārī čestitam; (*grā-*
tus, grātia)

ac-cipiō (3) māgnam clādem hudo
se porazim

in-ferō (-ferre) alicui bellum (nesem komu vojno, namr. v deželo =) zavojsčim koga.

utrimque (adv.) z obeh stranij, na obeh straneh; (*uter*).

LXXXIV.

(Lat. slovnice § 165.: *verba impersonalia*.)

Pyrrha, ae Pira (soproga Devkalijonova)

Parnāsus, ī, m. Parnaz (gora v Focidi)

Deucaliōn, ōnis Devkalijon (sin Prometejev, grški Noe)

flūctus, ūs, m. tok, val(ovje); (*fluere, fluvius, flūmen, flūxus*).

appellō, is, ere, pulī, pulsum pritim; *nāvem appellō* z ladjo pristanem; *nāvis appellitur ad montem* (ladja se pritisne =) z ladjo pristanem h gori; (*compellere, expellere, impellere, repellere, appellare*)

re-cēdō, is, ere, cēsī, cēssum umaknem se, odstopim, ustopim; (*cēdere* i. t. d., gl. LXX: *ex-cēdō*)

iaciō, is, ere, iēcī, iactum vržem, mečem, lučam; (*abicere, inicere, iactare, iacere*)

cor-ripiō, is, ere, ripuī, reptum zgrabim; (*arripere, eripere, raptus, rapina, rapax, rapidus*)

inter-eō, īs, īre, ī, itum izgubi(va)m se, (po)ginem; (*ire* in *compos.*, gl. LXX in LXXI)

miseret, ēre, miseritum est mē alicūius (u)smili se mi kdo; (*miser, miseria, misericordia, miserabilis, miserari, miserari*)

paenitet, ēre, paenituit mē (alicūius reī) kesam se (česa)

taedet, ēre, pertaesum est mē alicūius reī gnusi se mi kaj
pluit, ere, pluit deži, dežuje
iuvat, āre, iūvit mē v prid mi je, veseli me

dolet (ēre, uit) mihi boli me
placet, ēre, placuit in placitum est mihi ugaja mi, sklenem
fugit (ere, fūgit) mē (uide mi =) neznano mi je
vehor (3) nāvī jadram.

LXXXV.

1.

Xenocratēs, is Ksenokrat (modrijan grški, † l. 314. pr. Kr. 82 let star).

maledicus 3 opravljev(ec); (*malus, dicere*)

2.

Ariovistus, ī Ariovist (kralj germanski v dobi Cezarjevi).

inter-pōnō, is, ere, posuī, positum postavim vmes; *interpōnō mē Rōmānīs* utikam -, vmešavam se v rimske zadeve; (*pōnere, dēpōnere, impōnere, prōpōnere*)

libet, ēre, libuit in libitum est ljubi -, rači se mi; (*libenter*)

piget, ēre, piguit mē (alicūius reī) mrzi me (kaj)

at-tinet, ēre, tinuit zadeva, tiče se; *attinet ad mē* briga me, mar mi je; (*tenere, abstinere, continere, pertinere, abinentia*).

3.

Xanthippē, ēs, f. Ksantipa (Sokratova soproga)

apparātus, ūs, m. priprava; (*parāre, comparāre, praeparāre*).

—
intemperāns, antis nezmeren; (*tempus, intemperantia, obtemperāre*).

—
sīn (cōni.) ako pa; (*sī, nisi*).

LXXXVI.

(Lat. slovnice § 369.—372.)

Ēlegantia, ae okusnost, uglajenost; (*legere, eligere, colligere, diligere, diligētia, legiō, legūmen*)

scrība, ae, m. pisar; (*scribere, scriptor*)

Sulla, ae Sula (oblastnik rimski, † l. 78. pr. Kr.)

Syrācūsae, ārum, f. Sirakuze (mesto sicilsko)

Diocletīānus, ī Dioklecijan (cesar rimski od l. 284.—305. po Kr.)

G. (= Gāius, ī) Laelius, ī Gaj Lelij, sloveč govornik rimski, konzul l. 140. pr. Kr.)

L. (= Lūcius, ī) Acilius, ī Lucij Acilij (pravoznanec rimski)

Terentius, ī (Āfer, frī) Terencij (Afer), komedijepisec rimski, † l. 159. pr. Kr. 26 let star)

exsilium, ī prognanstvo; (*exsul*)

impedimentum, ī ovira, zadržek; (*pēs, pedes, peditatus, impedire*)

senātor, ōris, m. starejšina, senator; (*senex, senectūs, senātus*)

Hamīlcar, aris Hamilkar (Hani-balov oče).

—
vetō, ās, āre, vetūī, vetitum prepovem (—povedujem)

per-hibeō, ēs, ēre, uī, itum pravim, pripovedujem; (*habēre, dēbēre*)
inclūdō hostem zajamem sovražnika.

—
postrīdiē (= posterō diē, adv.) drugi dan, drugega dne; (*post, poster(us), diēs*).

LXXXVII.

1.

Rhea, ae Reja (mati Jupitrova)
ministra, ae strežnica, pomočnica; (*minus, minister*)

Odyssēa, ae, f. Odiseja (pesmotvor Homerov, pripovedujoč o Odisseju = Ulisku)

Phīdiās, ae Fidija (sloveč kipar grški, † l. 431. pr. Kr.)

Sātūrnus, ī Saturn (Jupitrov oče)

Volcānus, ī Volkan (rim. bog ognja)

īnferī, ōrum (namr.: *diī*), *m.* podzemeljski bogovi; podzemelje; (*īnferus*)

mātrimōnium, ī zakon; (*māter, mātrōna*)

scēptrum, ī žezlo

solium, ī sedež, prestol

ebur, oris, n. slonova kost; (*ebur-neus*)

Plūtō, ōnis Pluton (podzemeljski bog rimski)

Ganymēdēs, is Ganimed (božji točaj)

Īlias, adis, f. Ilijada (pesmotvor Homerov, pripovedujoč o bojih pred Trojo)

Īris, idis, f. Irida (boginja mavrice)

diadēma, atis, n. šapelj, diadem

habitus, ūs, m. oprava, obleka; zvananjost; (*habēre, dēbēre, perhibēre*). —

ministrō, ās, āre strežem; *pōcula ministrō* čaše nalivam; (*minus, ministra, minister*)

ē-ducō, ās, āre odgojim (—gajam), vzgojim, vzredim; (*dux, dūcere, dēducere, indūcere, perdūcere, subdūcere*)

2.

Bellōna, ae Belona (Martova sestra) (*bellum, bellicōsus, bellicus, bellāre*)

Prōserpina, ae Prozerpina (Plutonova soproga, hči Cererina)

Victōria, ae Viktorija (rimska boginja zmage); (*vincere, victor, victōria, dēvincere*)

aurīga, ae, m. voznik

concha, ae školjka

Nēreus, eī Nerej (morski bog)

Orcus, ī, m. Ork (= podzemelje)

ebenus, ī, m. ebenovina (= ebenov les)

Tritōn, ōnis Triton (Neptunov sin)

tubicen, inis, m. trobentač; (*tuba*)

conditor, ōris, m. ustanovitelj; (*dare, condere*)

Cerēs, eris, f. Cerera (rim. boginja poljskih pridelkov)

cōniunx, iugis, c. soprog, soproga; (*iungere, cōniungere*)

tridēns, entis, m. trizob; (*trēs, dēns*)

Thetis, idis, f. Tetida (morska boginja)

Nērēis, idis, f. Nerejida (= Nerejeva hči, morska boginja); (*Nēreus*)

currus, ūs, m. voz; (*currere, cursus, circumcursāre, occursāre*). —

ālātus 3 krilat

torvus 3 divji

trux, trucis grozovit, divji.

3.

Medūsa, ae Meduza (najgrozniša izmed treh Gorgonk, pošastnih boginj)

Vesta, ae Vesta (rim. boginja ognjšeča in ognja na njem)

arista, ae vlat; —*ae, ārum* vlatje

noctua, ae sova; (*nox, noctū, nocturnus*)

olea, ae oljka; (*oleum*)

spīca, ae klas; —*ae, ārum* klasje

sacra, ōrum, n. (*substant. adiect.*)

služba božja, bogoslužje; (*sacer, sacerdōs, sacrificium*)

falx, falcis, f. srp

thōrāx, ācis, m. oklep

corbis, is, f. jerbašček

Vestālis, is (namr. *virgō*) Vestalka; (*Vesta*)

cultus, ūs, m. česčenje, bogočastje;

(*colere, cultūra, agrīcultūra, agricola, incola*)

adspectus, ūs, m. pogled; (*speciēs,*

specimen, spectāre, cōnspicere, cōnspicārī). —

arcānus 3 skriven, tajen; (*arcē,*

arcēre, exercēre, exercitus, coercēre)

religiōsus 3 blagočesten, svet;

(*religiō*) —

texō, is, ere, uī, textum tkem

circum-volvō, is, ere, volvī, volūtum

ovijem; (*volvūmen, prōvolvēre*)

ind-uō, is, ere, uī, ūtum obujem,

oblečem, opravam.

4.

Lyra, ae lira (glasbeno orodje)
spūma, ae pena

officīna, ae delalnica; (*officium, facere in compos.*, gl. LXXVIII.)

Māia, ae Maja (Atlantova hči in Merkurijeve mati)

Grātiae, ārum Gracije (3 boginje miline in veselega uživanja); (*grātus, grātia, grātulārī*)

cādūceus, ī (glasniška) palica

cycenus, ī, m. labud

myrtus, ī, f. mirta

Cupīdō, inis Kupidon (Venerin sin); (*cupere, cupidus, cupiditās*)

Amor, ōris Amor (= Kupidon); (*amāre, amor, amābilis, amoenus, amīcus, amīcītia, inimīcus, inimīcītia*)

adiūtōr, ōris, m. pomočnik; (*iuvāre, adiuvāre*)

inventōr, ōris, m. iznajdnik, izumnik; (*vēnīre in compos., inventrīx, inventiō*)

venustās, ātis, f. milina; (*venia, Venus, venerārī, venerātiō*)

Cyclōps, ōpis, m. Ciklop (Volkanov pomagač)

tālāria, ium, n. (krilati) črevlji, — postoli

cāsus, ūs, m. pad(ec); slučaj, nezgoda; (*cadere, cadūcus, excidere, occidere, occāsīō*).

claudus 3 hrom

ferrārius 3 k železu spadajoč;

faber (brī) ferrārius (ī) kovač; (*ferrum, ferreus*).

dē-iciō (beri: *dejiciō*), *is, ere, iēcī, iectum* vržem —, pahnem (s česa); (*iacere, iactāre, abicere, inicere, iacere, adiacere*)

praesum sermōnī et ēloquentiae ravnjam govorjenjem in zgovornost.

LXXXVIII.

(Lat. slovnice § 375.—378.)

Dī-lābor, eris, lābī, lāpsus sum razpadem, razspem se, projdem; (*lābī*).

incorruptus 3 nepokvarjen; (*rumperere, corrumpere, rūpēs*).

LXXXIX.

(Lat. slovnice §§ 378.—380., 382. in 383.)

Epamīnōndās, ae, m. Epaminonda (sloveč vojskovodja tebski, pal v bitvi pri Mantineji l. 362. pr. Kr.)

L. (= Lūcius, ī) Quīnctius (ī) Cīncinnātus, ī Lucij Kvinkcij Cincinat (diktator rim. l. 458. pr. Kr.)

decemvir, -virī, m. decemvir (= jeden izmed 10 mož); (*decem, vir*)

dictātōr, ōris, m. diktator (najvišji oblastnik rimski); *dictātōrem dīcō* izvolim diktatorja; (*dīcere*)

turpitūdō, inis, f. ostudnost; sramotnost, sramota; (*turpis*)

Tīmoleōn, ontis Timoleont (vojskovodja korintski l. 350. pr. Kr.)

moderātus 3 zmeren, vzdržljiv; (*modus, modicus, modestus, modestia, commodus*)

terribilis, e strašen; (*terrere, terror*)

tremō, is, ere, uī, - tresem (šibim) se *ferō alicui auxiliūm* pomagam komu

scrībō alicui lēgēs sestavim komu zakone.

XC.

Multō, ās, āre kaznim

cōn-stat, āre, cōnstitit dognano —, znano je; (*stāre, cōnstāre* i. t. d., gl. LXV.: *stabulum*)

pellō, is, ere, pepulī, pulsum preženem, izženem; zapodim, pobijem, obvladam; (*appellere, compellere, expellere, impellere, repellere, appellāre*)

re-primō, is, ere, pressē, pressum nazaj potisnem; ustavim; potolažim; (*premere, imprimere, opprimere*)

veniō in alicūius invidiam (pridem pri kom v zameru =) zamerim se komu. —

quārē (= *quā rē, ablat. adv.*) zakaj.

XCI.

Psittacus, ī m. papiga

sūtor, ōris, m. črevljar

Caesar, aris Cezar (= cesar; kot *nōm. appellātivum* naslov rim. cesarjev). —

Actiacus 3 akcijski, pri Akciju (nosu v Akarnaniji).

ad-dūcō, is, ere, dūxī, ductum pripeljem, privedem; ganem, naklonim —, pripravim (k čemu); (*dūcere in compos., dux*)

oc-currō, is, ere, currī, cursum (*alicui*) na(s)proti tečem (komu), srečam (koga); (*currere, percurrere, circumcurrere, occurrere, currus, cursus*)

ef-feror rē ponašam se s čim, ponosen sem česa (— s čim)

oleum et operam perdidī (rek v pomenu slov.:) ves čas in trud je (izgubljen) zastonj.

XCII.

(Lat. slovnice § 380.—383.)

Cleópatra, ae Kleopatra (kraljica egiptovska, † l. 30. pr. Kr.)

Pythágorās, ae Pitagora (modrijan grški v 6. stoletju pr. Kr.)

Antōnius, ī Antonij (triumvir rim. v l. 43. pr. Kr.)

G. (= *Gāius, ī*) *Canīnius, ī* Gaj Kaninij (konzul rim. v l. 44. pr. Kr.)

Minūcius, ī Minucij (poveljnik konjeništa za Fabija diktatorja)

L. (= *Lūcius, ī*) *Iūnius (ī) Brūtus, ī* Lucij Junij Brut (prvi konzul rim. l. 509. pr. Kr.)

Tarquiniū, ōrum, m. Tarkvinijeviči (= Tarkvinijevi sinovi, — potemci)

Terentius (ī) Varrō, ōnis Terencij Varon (konzul rim. l. 216. pr. Kr.)

plēbs, plēbis, f. (prosto) ljudstvo, meščanstvo (v nasprotju s plemstvom); *tribūnus plēbis* ljudski tribun

magister (trī) equitum = poveljnik konjeništvu. —

vīvus 3 živ; (*vīvere, vīta, vīctus, ūs, convīva, convīvium*).

prandeō, es, ēre, prandī, prānsum (od)kosim

ex-igō, is, ere, ēgī, āctum izženem, iztiram, preženem; (*agere, cōgere, subigere, agitāre, cōgitāre, exāmen*)

cōn-flīgō, is, ere, flīxī, flīctum
udarim se, bijem se, borim se.

XCIII.

Moenia, ium, n. zidovje, ozidje;
(*mūnus, mūnīre, commūnis, commū-*
nicāre).

aliēnus 3 ptuj; neugoden; (*alius*)
opportūnus 3 pripraven, ugoden;
(*porta, portus, porticus*).

dī-spergō, is, ere, spērsī, spērsūm
razpršim, razkropim.

XCIV.

Vallum, ī ograja, obkop
Hector, oris Hektor (Prijamov sin,
preslaven junak trojski)
exercitātiō, ōnis, f. vaja; (*arx,*
arcēre, coercēre, exercēre, exercitus).

stringō, is, ere, strīnxī, strīctum
potegnem, izderem; *gladius*
strīctus = goli meč

dir-imō, is, ere, ēmī, emptum raz-
stavim, ločim, ustavim; (*emere*)

cōn-struō, is, ere, strūxī, strūctum
nakopičim; napravim, naredim,
zgradim; (*īnstruere, īnstrūmentum,*
exstruere)

tollō, is, ere, sūstulī, sublātum
vzdignem; odpravim, uničim;
clāmōrem tollō krik zaženem, za-
kričim

co-orior, eris, īrī, ortus sum (na
krat) nastanem, - se vzdignem;
(*orīrī, adorīrī*)

ē-gredior, eris, gredī, grēssus sum
izidem, izstopim, odidem, od-
rinem; (*aggredi, ingredi, trānsgrēdi,*
gradus, grāssārī)

pūgnam, pūgnō boj bojujem, bitev
bijem

impetum faciō napadem, na-
skočim.

nec (cōni., v tej obliki le pred
konzonanti) = neque.

XC.V.

Iānus, ī Jan (staro-italski bog);
krit prehod (Janu posvečen)

Titus (ī) Mānlius, ī Tit Manlij
(konzul rim. l. 235. pr. Kr.)

index, icis, m. znanivec, oglasnik;
(*dicātus, indicāre, praedicāre*)

terrā marīque po suhem in po
vodi.

pācō, ās, āre umirim, pomirim;
ukrotim; (*pāx*)

ef-ferō, ās, āre divjim (koga);
efferor divjam, surovim (-eti);

(*ferus, ferōx*).

circā (praepos. in adv.) okoli, okrog.

XC.VI.

(Lat. slovnice § 345.—347. d), objed-
nem ponavljanje akuzat. in nominat.
cum īnfīnitīvō).

Cyrrus, ī, m. Cir (reka perzijska)
vestis, is, f. oblačilo, obleka; (*vestire,*
vestmentum)

cava manus = peščica.

propīnquus 3 bližnji; (*prope, appro-*
pīnquāre)

in posterum v prihodnje, odslej.

obviam f̄ō alicui srečam koga
dōna dō alicui ali *mūneribus ōrnō*
aliquem obdarim (– darujem)
koga

cēdō alicui ustopam komu, slabši
sem od koga.

—
cum (cōni. causālis s konjunktiv.)
ker.

XCVII.

(Lat. slovnice §§ 347. e) — 349.)

Crūdēlitās, ātis, f. krutost; (*crūdēlis*).

—
ad ūnum omnēs do zadnjega vsi.

—
spondeō, ēs, ēre, spopondī, spōnsum
obljubim, obetam; zaročim;
(*respondēre*).

quō (= *ut eō, cōni.* s konjukt.) da
s tem, da tem
quōminus (= *ut eō minus, cōni.* s
konjunkt.) da ne.

XCVIII.

Valva, ae dvernica, navadno v
plur. *-ae, ārum* dveri, vrata
introitus, ūs, m. vhod(išče); (*ire* in
compos.).

divus 3 božanski; kot *subst. adiect.*
-us, ī bog; *sub divō* pod milim
bogom (neбом); (*dīves, dīvitiae,*
dīvinus, dea, deus)

sēmianimis, e in *-us, a, um* na
pol živ, na pol mrtev; (*anima,*
animus, animal, animāns).

—
maculō, ās, āre omadežujem, oskru-
nim; potamnim

red-igō, is, ere, ēgī, āctum nazaj
ženem; spravim; (*agere* i. t. d.,
gl. XCII.: *exigō*)

ob-struō, is, ere, strūxī, strūctum
zadelam, zagrادم; (*cōstruere,*
exstruere, instruere, instrumentum)

con-iciō (beri: *conjiciō*), *is, ere,*
iēcī, iectum zmečem, vržem (v);
(*iacere* i. t. d., gl. LXXXVII., 4: *dēiciō*)

com-periō, is, ire, perī, pertum
zvem; (*experīrī, experientia, perītus,*
imperītus, perīculum, perīculosus)

dē-mōlior, īris, īrī, itus sum sna-
mem, poderem; (*mōlēs, mōlīrī,*
molestia, molestus)

XCIX.

(Lat. slovnice § 335.)

Dēliciae, ārum, f. slast, radost;
(*dēlectāre*)

facilitās, ātis, f. lahkost; vljudnost,
ugodljivost; (*facere* in *compos., fa-*
cilis, difficilis, facultās, difficultās,
facinus)

hūmānitās, ātis, f. človekoljubje,
priljudnost, blagodušnost; (*homo,*
hūmānus, nēmo).

—
prae-stō, ās, āre, stitī, stitum
(– *stātūrus*): a) *alicui aliquid*
storim –, opravim –, izkažem
komu kaj; b) *alicui rē* prehitim–,
prekosim (–kašam) koga v čem;
(*stare* i. t. d., gl. XC.: *cōnstat.*)

C.

Crassus, ī (Lūcius [ī] Licinius [ī])
Cr. (Lucij Licinij) Kras (slaven
govornik rimski, † l. 91. pr. Kr.)
Silus, ī Sil

Pisō, ōnis Pizon (oblastnik rimski, sodobnik Krasov)

expectātiō, ōnis, f. pričakovanje; *praeter expectātiōnem* (zoper pričakovanje =) nepričakovano; (*spectāre, expectāre*)

tēstis, is, c. priča, svedok.

ac-cidit, ere, cidit, - pripeti -, zgodi se; (i. t. d., gl. LXXXVII, 4: *cāsus*)

audiō aliquid malī in aliquem slišim kaj slabega o kom
potest fierī = mogoče (možno) je
rīsus omnium obruit aliquem splošen smeh oglašuje koga.

CI.

(Lat. slovnice § 336.)

Iōnia, ae, f. Jonija (dežela malo-azijska)

Thrasymbūlus, ī Trazibul (oblastnik atenski l. 411. pr. Kr.)

Thrasyllus, ī Trazil, (oblastnik atenski l. 411. pr. Kr.)

commūtātiō, ōnis, f. izprememba; (*mūtāre*).

ingeniōsus 3 duhovit, veleumen; (*gignere, ingenium*)

aequālis, e enak; *-is, is, m.* vrstnik, sodobnik.

re-tineō, ēs, ēre, tinuī, tentum za-držim (-držujem); (*tenēre, abstinēre, continēre, pertinēre, abstinentia, continentia*)

prō-sequor, eris, sequī, secūtus sum (*aliquem*) idem (za kom), (slovesno) spremljam (koga); (*sequī, adsequī, obsequī, persequī, secundus*)

verba faciō = govorim

facere nōn possum, quīn ne morem si kaj, da ne bi.

simul (adv.) zajedno, hkrati; (*semel, singulī, similis, dissimilis, simulāre, simultās, simulācrum, similitūdō*)

ante (adv.) prej, pred; *paulō ante* (za) malo prej.

CII.

(Lat. slovnice § 124.)

Fulgur, uris, n. blisk
nūbēs, is, f. oblak; (*nūbilus*).

Leucltricus 3 levkterski, pri Levktri (mestu beotijskem)

indomitus 3 neukročen; (*domāre, domus, domesticus, dominus, domina, dominārī, domicilium*).

cubō, ās, āre, uī, itum ležim (ležem); (*cubāle*)

fricō, ās, āre, uī, frictum (fricātum) drgnem, drgam

micō, ās, āre, uī, - migljam, trepam, (za)bliščim se

tonō, ās, āre, uī (itum) (za)grmim; (*tonitrus*)

ē-necō, ās, āre, uī, nectum umorim, usmrtim; (*necāre*)

im-plicō, ās, āre, āvī, ātum in cuī, citum zamotam; *gravī morbō implicor* hudo zbolim

in-crepō, ās, āre, uī, itum zabrenkečem, zarožljam; (po)karam

torpeō, ēs, ēre, uī, - (o)trpnem, premiram.

CIII.

Arvernī, ōrum Arvernci (mogočen narod galski)

dēfēnsor, ōris, m. branitelj; *dēfēdere, dēfēnsare, dēfēnsiō*

Vercingetoriā, īgis Vercingetorig (knez galski sredi 1. stoletja pr. Kr.) —

secō, ās, āre, uī, sectum (secātūrus) sečem, (po)režem, (po)žanjem; (*secūris*)

dē-secō, ās, āre, uī, sectum odsekam, odrežem; (*secāre, secūris*).

CIV.

(Lat. slovnice § 125.)

Argūmentum, ī razlog, dokaz.

ampli-ficō, ās, āre (raz)širim, (po)večam; (*amplus, facere*)

crepō, ās, āre, uī, itum škripljem, (za)rožljam; (*increpāre*)

lavō, ās, āre, lāvī, lautum (lōtum lavātum; lavātūrus) umijem (-mivam), kopljem; *lavor* kopljem se

circum-dō, dās, dāre, dēdī, dātum obda(ja)m; (*dare, addere, condere, perdere, prōdere*)

pēssum-dō, dās, dāre, dēdī, datum po zlu dem, ugonobim; (*dare, circumdare*)

vēnum-dō, dās, dāre, dēdī, dātum proda(ja)m; (*dare, circumdare, pēssum-dare*)

anti-stō, ās, āre, steti, - (alicui) spred stojim, prekosim (-kašam) -, presezam (koga); (*stāre* i. t. d., gl. XCIX.: *praestō*)

in-stō, ās, āre, stitī, (-stātūrus alicui) nastopim; pritiskam -, privijam (koga); (*stāre, i. t. d. gl.: antistō*)

red-imō, is, ere, ēmī, emptum odkupim; (*emere, dirimere*)

prōdō memoriae (spominu izročim =) sporočim, poročam; *memoriae prōditum est* poroča se.

CV.

Būcephalus, ī, m. Bucefal.

veniam dō (dovoljenje dam =) dovolim, privolim.

cōnscendō equum zajašem konja.

CVI.

Scīrōn, ōnis Sciron (bajen ropar grški). —

praecipitō, ās, āre, strmoglavim, navzdol zaženem; (*caput, praeceps*) *poenās dō (alicūius reī)* kaznovan sem -, kazen (pre)trpim -, pokorim se (za kaj).

CVII.

(Lat. slovnice §§ 126.—128.)

Mēnsa, ae miza; *mēnsa secunda* poobed(ek)

Decius, ī Decij (ime rim. plemena)

Pisistratus, ī Pizistrat (samosilnik atenski, † l. 527. pr. Kr.)

fautor, ōris, m. zaščitnik, pokrovitelj; (*favēre*)

sēmen, inis, n. seme; (*serere*)

Maecēnās, ātis Mecenat (vitez rimski, † l. 8. pr. Kr.)

nepos, otis, m. vnuk.

candidus 3 (bliščeče) bel; (*candor*).

ab-oleō, ēs, ēre, ēvī, olitum iztrebim, zatrem, odpravim

cēnsēō, ēs, ēre, uī, cēnsūm cenim; menim, tega mnenja sem

torreō, ēs, ēre, uī, tōstum pražim, (po)sušim; (*torrens*)

mīscēō, ēs, ēre, uī, mīxtum (po)mešam, zmešam

ad-mīscēō, ēs, ēre, uī, mīxtum pri-mešam; (*mīscere*)

foveō, ēs, ēre, fōvī, fōtum grejem; gojim, vardevam, pospešujem

voveō, ēs, ēre, vōvī, vōtum (za)obljubim

ā-moveō, ēs, ēre, mōvī, mōtum odmaknem; odstranim, odpravim; (*movere, mobilis, motus, momentum, commovere, removere*).

CVIII.

Ex-plōrō, ās, āre oprašujem, preiščem (-iskujem), pozvem

lūdi-ficor, āris, āri (aliquem) igram-, šalim -, norčujem se (s kom); (*ludus, ludibrium, ludere; facere*).

CIX.

Pythias, ae Pitija (macedonski vojak).

aeger, gra, grum bolan; *adv.:* *aegrē* težko, komaj; (*aegrōtus*).

aliēnō, ās, āre optujim; *particip.:* *aliēnātus* 3 optujen, nenaklonjen; (*alius, alienus*)

ab-scindō, is, ere, scidī, scīssum odcepim; odtrgam, odrežem.

CX.

(Lat. slovnice § 129.)

Anaxagorās, ae Anaksagora (modrijan grški, † l. 428. pr. Kr.).

frīgeō, ēs, ēre, frīxī, - prezebam, mrznem; (*frigus, frigidus*)

lūceō, ēs, ēre, lūxī, - svetim (se), sijem; (*lux, luna, lumen*)

mulceō, ēs, ēre, mulsi, mulsum (po)božam, (po)gladim; tažim

torqueō, ēs, ēre, torsi, tortum sučem; mučim, trpinčim; de(ne)m na tezalnico; (*torquis*)

con-torqueō, ēs, ēre, torsi, tortum zvijem, zadrgnem; (*torquere, torquis*)

tergeō, ēs, ēre, tersi, tersum (o)brišem, (o)čedim

dē-tergeō, ēs, ēre, tersi, tersum zbrišem; preženem; (*tergere*)

fulgeō, ēs, ēre, fulsi, - (za)blesketam -, (za)svetim se, žarim, sijem; (*fulgur, fulmen*)

dē-ridēō, ēs, ēre, risi, risum zasmehujem; (*ridere, irridere, risus, ridiculus*)

dis-suādeō, ēs, ēre, suāsi, suāsum odsvetujem; (*suādere*)

praebeō mē izkažem (-kazujem) se.

CXI.

Phōciōn, ōnis, Focijon (državnik atenski, † l. 317. pr. Kr.).

CXII.

(Lat. slovnice §§ 130., 131.)

Barba, ae brada
capillus, ī las(je); (*caput*)

Saguntum, ī, n. Sagunt (mesto hispansko)

arbitrium, ī samovoljnost; (*arbiter*, *arbitrārī*).

haereō, ēs, ēre, *haesī*, *haesum* tičim, visim; *haeret mihi aliquid in memoriā* hranim kaj v spominu, dobro pametim (-ujem)

mordeō, ēs, ēre, *momordī*, *mōrsūm* ugriznem, grizem; (*mōrsus*, *ūs*)

tondeō, ēs, ēre, *totondī*, *tōnsūm* (o)-strižem

pendeō ex rē zavisim -, zavisen sem od česa.

CXIII.

Thyrea, ae, f. Tireja (mesto ob lacedemonsko-argivski meji).

prō-mittō, is, ere, *mīsī*, *mīssūm* (*rem*) pustim, da (kaj) raste; *capillum prōmittō* nosim neostrižene (= dolge) lase; *cap. nōn prōmittō* nosim ostrižene (= kratke) lase; (*mittere in compos.*, gl. LXXIII.: *permittō*).

CXIV.

Percussor, ōris, m. morilec
sūspiciō, ōnis, f. sum(nja); (*adspicere*, *cōnspicere*, *adspectus*, *spectāre*, *expectāre*, *expectātiō*).

quiētus 3 miren; (*quiēs*, *requiēs*, *quiēscere*).

ex-āminō, ās, āre izprašam (-ujem); (*agere in compos.*, gl. CLVIII.: *redgō*)

al-latrō, ās, āre (*aliquem*) zalajam nad kom; (*latrāre*)

re-cēseō, ēs, ēre, *uī*, *cēnsūm* pre-, raz-gledujem; (*cēnsēre*)

per-mulceō, ēs, ēre, *mulsi*, *mulsum* (po)božam; potažim; (*mulcēre*)

ad-sideō (*as-sideō*), es, ēre, *sēdī*, *sēssūm* (*alicui*) sedim (poleg koga); (*sedēre*, *sēdēs*, *possidēre*, *obsidēre*, *obsidiō*, *adsiduus*, *adsiduitās*).

simulatque (pred vokali in h, sicer tudi: *simulāc*, *cōni.* z indikat. perf.) brž ko; (*simul*, gl. CI: *simul*).

CXV

(Lat. slovnice §§ 132., 133.)

Indus, ī Ind; (*India*)

cibāria, ōrum, n. jestvine, živež; (*cibus*)

cicer, *eris*, n. čičerika, grah; (*Cicerō*).

coquō, is, ere, *coxi*, *coctum* (s)kuham, (s)pečem

frīgō, is, ere, *frīxi*, *frīctum* pražim, sušim

cingō, is, ere, *cīnxi*, *cīnctum* opašem (-pasujem), obda(ja)m

plangō, is, ere, *plānxi*, *planctum* (*pectus*) bijem (na prsi)

tingō, is, ere, *tīnxi*, *tinctum* z-, namočim, (po)barvam

ad-flīgō, is, ere, *flīxi*, *flīctum* potolčem, pobijem; *adflīctus* 3 (v prenes. pomenu) pobit, potrč, nesrečen; (*cōnfligere*)

ē-liciō, is, ere, *licuī*, *licitum* izvabim; (*dēliciae*, *dēlectāre*)

flectō, is, ere, *flexī*, *flexum* krenem, pripognem; omečim, utešim

pectō, is, ere, *pexi*, *peyum* (po)češem

ef-fluō, is, ere, fluxī, fluxum iz-, pre-tečem; (*fluere, influere, fluvius, flūmen, fluxus*).

trāns-figō, is, ere, fixī, fixum prebodem. —

circum (*praepos. z akuz.*) okrog, okoli; (*circā circiter*).

CXVI.

Iumentum, ī vozna živina; (*iugum, iungere, cōniungere, cōniunx*)

Bitō, ōnis Biton (sin Herine svečenice Cidipe v Argih)

Cleobis, is Kleobij (Bitonov brat)

māne (*subst. indēclīn.*) n. zjutraj.

—
sollemnis, e slovesen.

—
per-ungō, is, ere, unxī, unctum (po)mazilim

ad-vehō, is, ere, vexī, vectum pri-vozim, pripeljem; (*vehere, vectāre, vectigal*)

epulor, āris, ārī gostim se, (po)-obedujem

moror, āris, ārī (po)mudim se, obotavljam se, zatezam; (*commorārī*)

pōnō vestem odložim obleko, slečem se.

CXVII.

Apellēs, is Apél (najslavnejši slikar grški in sploh starega veka, od l. 356.—308. pr. Kr.).

—
ad-hinniō, īs, īre, īvī (īvī), - (alicui) zarezgečem (komu).

CXVIII.

(Lat. slovnice § 134.)

Apiārium, ī bučelnjak; (*apis*)

aerarium, ī državna blagajnica; (*aes, aerōsus*)

tribūtum, ī davek; (*tribuere* i. t. d., gl. XLVIII.: *tribus*).

—
in-vehō, is, ere, vexī, vectum vpe-ljem, vvažam, vložim; (*vehere* i. t. d., gl. CXVI.: *advehō*)

parcō, is, ere, pepércī (*parsūrus alicui*) ščedim —, varčno ravnam (s čim), prizanesem (—našam komu); (*parsimōnia*)

pungō, is, ere, pupugī, pūnctum (o)pikam, (z)bodem; (raz)žalim (*īcō, is, ere*), *īcī, īctum* udarim, zadenem

dē-ligō, is, ere, lēgī, lēctum od-berem; (*legere, cōlligere, dīligere, ēligere, intelligere*)

sub-iciō (beri: *sub-jiciō*), *is, ere, iēcī, iēctum* podvržem; (*iacere, abicere, conicere, dēicere, iactāre ob-iectāre, iacēre, adiacēre*)

tangō finēs dospejem do mej.

CXIX.

Murēna, ae murena (morska riba)

piscīna, ae ribnjak; (*piscis, piscātus, piscātōrius*)

Vedius (ī) Pōllīō, ōnis Vedij Polijon (glasovit razkošnik za ces. Avgusta)

novitās, ātis, f. novost; nenavadnost; (*novus*).

ob-iciō (beri: *ob-jiciō*), *is, ere, iēcī*,
iectum (*alicui rem*) vržem (kaj
komu ali pred koga); (*iacere*
i. t. d., gl. CXVIII.: *sub-iciō*)

prō-iciō, (beri: *pro-jiciō*), *is, ere,*
iēcī, *iectum* odvržem; *prōiciō mē*
ad pedēs alicūius padem pred
koga na kolena; (*iacere* i. t. d.,
gl. *obiciō*)

mittō aliquem izpustim —, oslobo-
dim koga. —

aliter (*adv.*) drugače; (*alius, aliēnus,*
aliēnāre).

CXX.

Caucasus, *ī*, *m.* Kavkaz (gorovje
vshodno od Črnega morja)

Promētheus, *ī* Prometej (titan, Dev-
kalijonov oče)

clāvus, *ī* žrebelj

lutum, *ī* blato, il(ovica).

fīgō, *is, ere, fīxī*, *fīxum* bodem;
pribijem; (*trānsfīgere*)

abiciō ferōcem animum okanim
se upornosti.

CXXI.

(Lat. slovnice § 135.)

Disputātiō, *ōnis*, *f.* razgovor, raz-
pravljanje; (*putāre, disputāre, re-*
putāre)

Antisthenēs, *is* Antisten (modrijan
grški okrog l. 400. pr. Kr.)

fūstis, *is*, *m.* bat(ina), krepel.

pertināx, *ūcis* trdovraten; (*tenēre*
in compos.) —

ad-haereō, *ēs, ēre, haesī*, *haesum*
(*alicui reī*) visim (na čem);
držim se (česa); (*haerēre*)

ad-mittō, *is, ere, mīsī*, *mīssum*
pripustim (—puščam), vsprej-
mem; (*mittere* i. t. d., gl. CXIII:
prōmittō)

dī-mittō, *is, ere, mīsī*, *mīssum* raz-
pošljem, odpošljem, odpustim,
izpustim; (*mittere* i. t. d., gl. *admittō*)

per-cutiō, *is, ere, cussī*, *cussum*
udarim, prebodem, ubijem;
(*quassāre, percussor*)

in-dīgnor, *āris, ārī* nevoljen sem,
(raz)srdim se; (*dīgnus, dīgnitās,*
indīgnatiō).

CXXII.

Prōvincia, *ae* pokrajina, provincija;
(*vincere, dēvincere, victor, victōria*)

Rhēnus, *ī*, *m.* Ren

lacus (ūs) Lemannus, *ī* Lemansko
(Genavsko) jezero.

rādō, *is, ere, rāsī*, *rāsum*, stržem,
(o)brijem

plaudō, *is, ere, plausī*, *plausum*
ploskam

abs-trūdō, *is, ere, trūsī*, *trūsum*
(od)rinem, skrijem

ē-lūdō, *is, ere, lūsī*, *lūsum* (*aliquem*)
rogam se (komu), zasmehujem
(koga); (*lūdere, illūdere, lūdificārī,*
lūdus, lūdibrium).

bene meritis dē aliquō zelo za-
služen o kom.

CXXIII.

(Lat. slovnice § 136. a.)

Māteria, *ae* tvarina, snov; les-
(ovina); (*māter, mātrōna, matrimō-*
niūm, matēriēs)

Patroclus, *ī* Patrokel (junak grški
pred Trojo, Ahilov prijatelj)

rogus, ī grmada

lūctus, ūs, m. žalovanje, žalost.

—

con-cidō, is, ere, cidī, — zrušim se,

zgrudim se; (*cadere, accidit, excidere, occidere, cāsus, cadūcus, occāsio*)

in-cidō, is, ere, cidī, — (*in rem*)

padem —, zabredem (v kaj);

incidō in lūctum razžalostim se; (*cadere i. t. d., gl. concidere*)

ex-stinguō, is, ere, stīnxi, stinctum

ugasim, pogasim; ugonobim, ukončam.

CXXIV.

(Lat. slovnice § 136. b, c, § 137.)

Horreum, ī žitnica

vēlum, ī jadro

Marathōn, ōnis, m. Maraton (vas v Atiki); (*Marathōnius*).

—

immundus 3 nesnažen, nečist;

(*mundus*).

—

pendō, is, ere, pependī, pēnsum

obesim; tehtam; plačam (plačujem); (*pendere*)

tundō, is, ere, tutudī, tūnsūm (tū-

sum) tolčem, butnem, dregnem (dregam)

ob-tundō, is, ere, tudi, tūnsūm (tū-

sum) otōpim; (*tundere*)

findō, is, ere, fidī, fīssum cepim,

(raz)koljem, prekoljem

scindō, is, ere, scidī, scīssum param,

(raz)trgam; (*abscindere*)

prō-cūdō, is, ere, cūdī, cūsum kujem

ē-vertō, is, ere, vertī, versum pre-

vrnem, razdenem, razrušim;

(*vertere i. t. d. gl. LXXXIII, 3: con-*

vertō)

fundō, is, ere, fūdī, fūsum lijem;

razkropim, potolčem; (*cōnfundere, diffundere*)

per-fundō, is, ere, fūdī, fūsum

polijem; (*fundere, cōnfundere, diffundere*)

cōn-fodiō, is, ere, fōdī, fōssum

prebodem; (*fōssa*)

dē-metō, is, ere, messū, messum po-

žanjem, pokosim; (*metere, messis*)

con-gerō, is, ere, gessī, gestum

znosim (znašam), nakopičim; (*gerere*).

CXXV.

1.

Māchina, ae mašina, mehanična naprava, stroj

circulus, ī krog; (*circum, circā, circiter*)

Mārcellus, ī (Mārcus [ī] Claudius [ī] M.) Marcel (Mark Klavdij,

poveljnik rim. na Siciliji l. 214. do 212. pr. Kr.).

—

dē-fīgō, is, ere, fīxi, fīxum vtak-

nem, zabodem; (*dēfīgō oculōs in rē* uprem oči v kaj; (*fīgere, trans-*

fīgere)

dē-scribō, is, ere, scripsī, scriptum

napišem, (na)črtam, (na)rišem;

(*scribere, praescribere, rescribere, scriba, scriptor*)

ē-dicō, is, ere, dixī, dictum ozna-

nim, zapovem, ukažem; (*dicere, praedicere, dictator, dictatus, indicare, praedicare*).

2.

caliga, ae škorenj

ōstentum, ī čudežno znamenje,

čudo; (*tendere, attendere, contendere, ostendere*).

ar-rōdō, is, ere, rōsī, rōsum oglojem, oškrbljam; (*corrōdere*)
por-tendō, is, ere, tendī, tentum naznanim (-znanjam), prej napovem (-povedujem), prorokujem; (*tendere* i. t. d., gl. gori: *ostentum*).

CXXVI.

(Lat. slovnice § 138.)

Aesculāpius, ī Eskulap(ij) (grško-rimski bog zdravništva)

Crassus, ī (*Mārcus [ī] Licinius [ī]*) Cr. (Mark Licinij) Kras (vojskovođa rimski, triumvir, † l. 53. pr. Kr.)

Spartacus, ī Spartak (vodja sužnjev l. 71. pr. Kr.)

histrīō, ōnis, m. glumec

Lāocoōn, ontis Laokoont (svečenik Neptunov). —

marmoreus 3 mramornat; (*marmor*)
inermis, e in *inermus* 3 neobožen; (*arma, armāre*).

—
ad-moveō, ēs, ēre, mōvī, mōtum primaknem, približam; (*movēre, amovēre, commovēre, removēre, mōbilis, mōmentum*)

ungō (unguō), is, ere, ūnxi, ūnctum mažem, mazilim

nūbō, is, ere, nūpsī, nūptum (*alicui virō*) (zagrnem se komu), (o)možim se (s kom); (*nūbēs, nūbilus, nūptiae*)

serpō, is, ere, serpsī, — lezem (lazim); (raz)širim se; (*serpens*)

sculpō, is, ere, sculpsī, sculptum (z)dolbem

in-sculpō, is, ere, sculpsī, sculptum vdolbem; (*sculperē*)

rēpō, is, ere, rēpsī, rēptum (z)lezem, plazim se; (*arrepere*)

dis-cerpō, is, ere, cerpsī, cerptum raztrgam; (*carpere*)

prō-scribō, is, ere, scrīpsī, scrīptum proglasim, proženem, izobčim; (*scribere* i. t. d., gl. CXXV, 1: *describō*)

cōmō, is, ere, cōmpsī, cōmptum uredim (-rejam), lišpam, razčešem; (*emere, dirimere, redimere*)

dēmō, is, ere, dēmpsī, dēmptum (od)vzamem, snamem; (*emere* i. t. d., gl. *cōmō*.)

prōmō, is, ere, prōmpsī, prōmptum (*rem*) ven vzamem (-jemljem kaj), posežem (po kaj); (*emere* i. t. d., gl. *dēmō*)

cingō caput corōnā ovenčam (si) glavo.

CXXVII.

Praecox, ocis prigradnji; (*coquere*)
recēns, entis nov, svež.

—
in-dicō, is, ere, dixī, dictum napovem; (*dicere*, i. t. d., gl. CXXV, 1: *dicō*)

dē-cerpō, is, ere, cerpsī, cerptum odtrgam, utrgam; (*carpere, discerpere*).

—
prope (*praepos.* z akuzat. in *adv.*) blizu; *prope ā mūrīs* blizu zidovja.

CXXVIII.

Alcmēna, ae Alkmena (Herkulova mati)

Mycēnae, ārum, f. Micenē (staro mesto v Argolidi)

Eurystheus, ī Evristej (kralj micenski)

servitūs, ūtis, f. robstvo, sužnost; (*servus, servāre, servīre*)

infāns, antis (= ne govoreč, kot subst. *m.* =) otrok; (*fārī, fabula, fāma, fās, nefās*).

Delphicus 3 delfski; (*Delphī*).

dē-trahō, is, ere, trāxī, trāctum zvlečem, slečem, snamem; (*trahere, trāctāre, pertrāctāre*)

ex-clūdō, is, ere, clūsī, clūsūm izključim, izločim; (*claudere, inclūdere*).

CXXXIX.

(Lat. slovnice §§ 139. in 140.)

Hēlena, ae Helena (soproga Melajeva)

cella, ae pregradek, shramba

Amūlius, ī Amulij (kralj albljanski)

Sabīnus, ī Sabinec

Spurius (ī) Tarpēius, ī Spurij Tarpej (poveljnik rimskega gradu)

Paris, idis Parid (kraljevič trojski).

ad-imō, is, ere, ēmi, emptum odvzamem (-vzemam); (*ēmere* i. t. d., gl. CXXXVI.: *prōmō*)

inter-imō, is, ere, ēmī, emptum usmrtilim, uničilim, ubijem; (*ēmere* i. t. d., gl. *adimō*)

fremō, is, ere, ūī, (itum) mrmram, besnim, divjam

strepō, is, ere, ūī, (itum) šumim, hrumim; odmevam.

prīdem (adv.) zdavnaj.

CXXX.

Clāva, ae kij, bāt

hydra, ae povodna kača, hidra

Iolāus, ī Jolaj (nečak in tovariš Herkulov)

antrum, ī votlina, duplja

prōlēs, is, f. naraščaj, porastek

adflātus, ūs, m. nadih, puh, sapa.

Lernaeus 3 lernski; (Lerna se je zvalo jezero, reka in mesto v Argolidi)

Nemaeus 3 nemejski; (Nemeja je bila gozdna dolina v Argolidi)

mortifer, -fera, -ferum smrtonosen, smrten; (*mors, morī; ferō* in *compos.*)

com-primō, is, ere, pressī, pressum stisnem; (*premere, imprimere, opprimere, reprimere*).

CXXXI.

Cerva, ae košuta; (*cervus*)

Augiās, ae Avgija (kralj elidski)

Alphēus, ī, m. Alfej (reka elidska)

Pēnēus, ī, m. Penej (reka tesalska)

Tirīns, ynthis, f. Tirint (mesto argolsko).

Erymanthius 3 erimantski; (Erymanthus je gorovje v Arkadiji).

pūrgō, ās, āre (o)čistim, (o)čedim; (*pūrus*)

cōn-fluō, is, ere, flūxī, flūxum stekam se, vrem vkup; (*fluere, influere, fluvius, flūmen, flūsus*)

dē-fluō, is, ere, flūxī, - odtekom; (*fluere* i. t. d., gl. *cōnfluō*)

im-mittō, is, ere, mīsī, mīssum
vpustim, (o vodi) napeljem;
(*mittere* i. t. d., gl. CXXI.: *dīmittō*)
per-fodiō, is, ere, fōdī, fōssum
prekopljem; (*fōssa, cōnfodere*)
vomō, is, ere, uī, itum bljujem.

CXXXII.

(Lat. slovnice §§ 141. in 142.)

Palma, ae dlan
focus, ī ognjišče; (*fovēre*)
fidēs, ium, f. strune.

vēn-dō, is, ere, didī, ditum pro-
dam; (*dare* in *compos.*, *vēn-īre*)
canō, is, ere, cecinī, (cantum) pojem,
pevam; *fidibus canō* brenkam
na citre; (*cantāre, cantus*)

con-currō, is, ere, currī (cucurrī),
cursum stekam se, vkup (pri-
hitim, privrem; (*currere, currus,*
cursus, discurrere, percurrere, occur-
rere, circumcursāre, occursāre)

ex-cellō, is, ere, -, -(rē) odlikujem
se (s čim, v čem)

per-cellō, is, ere, culī, culsum pre-
tresem, poderem; (*ex-cellere*)

dis-serō, is, ere, serū, sertum raz-
vijam, razpravljam, govorim;
(*sermō, disertus*)

ex-colō, is, ere, colū, cultum iz-
obrazim; (*colere, cultus, cultūra,*
agricola, agricultūra, incola).

CXXXIII.

Probrum, ī očitanje, zasramovanje,
zasramba, psovanje.

re-fūtō, ās, āre o(po)vržem, na
laž postavim; *refūtātus* 3 je ob
jednem particip glagolu: *re-*
fellō 3, *fellī, -* o(po)vržem
male-dicō, is, ere, dīxī, dictum
(*alicui*) zmerjam -, psujem -,
opravljam (koga); (*malus, dicere*
in *compos.*, *maledicus*)

dē-currō, is, ere, currī (cucurrī),
cursum, dol tečem; (*currere* i. t. d.,
gl. CXXXII.: *concurrō*)

com-pellō, is, ere, putī, pulsum
seženem; particip *compulsus* 3
(na)gnan, prisiljen; (*pellere* i. t. d.,
gl. XC.: *pellō*).

eōdem (ablat. adv.) ravno tje (kaj);
(*idem*).

CXXXIV.

Hippolyta, ae Hipolita (kraljica
Amazonk)

Stymphālus, ī, m. Stimfal (jezero
in mesto arkadsko)

cingulum, ī pas; (*cingere*)

stāgnum, ī stoječa voda, jezero,
muža, močvirje

Thrāx, ācis, m. Tračan (prebivalec
Tracije)

Amāzōn, onis, f. Amazonka (Ama-
zonke so po baji bojevit ženski
narod v Kapadociji)

Diomedēs, is Dijomed (kralj traški).

finitimus 3 obližen, soseden;
(*fīnis, fīnīre*)

Stymphālis, idis stimfalski; (*Stym-*
phālus).

iaculor, āris, āri mečem (kopje);
(*iacere* i. t. d., gl. CXIX.: *prōiciō*)
oc-culō, is, ere, culuī, cultum skri-
jem (skrivam); (*occultāre*)
exercēō vĕnātiōnēs bavim se z
lovom.

CXXXV.

(Lat. slovnice §§ 143. in 144.)

Tacitus, ī Tacit (zgodopisec rimski
v 1. stoletju po Kr.).

—

im-portō, ās, āre vpeljem, vvažam;
(*portāre*)

linō, is, ere, lĕvī, litum (na)mažem
il-linō, is, ere, lĕvī, litum po-

na-mažem, prevlečem; (*linere*)

sternō, is, ere, strāvī, strātum raz-
prostrem, raztrosim; (*stella, prō-*
steruere)

terō, is, ere, trīvī, trītum tarem,
izteptam; obrabim, ogulim; *tem-*
pus terō tratim čas; (*dĕtrimentum*)

con-terō, is, ere, trīvī, trītum sta-
rem; *conterō tempus in studiīs*
obračam (obrnem) čas v učenje,
prebijem čas v učenju; (*terere,*
dĕtrimentum).

—

pāssim (*adv.*) na daleko, na vse
strani; (*pāssus*).

CXXXVI.

Valĕns, entis, jak, močen; (*valĕre,*
valetūdō, validus, valdĕ).

—

dĕ-cernō, is, ere, crĕvī, crĕtum od-
ločim, ukrenem, sklenem; (*cernere*)

in-serō, is, ere, sĕvī, situm vsadim;
insitus 3 vsajen, prirojen; (*serere,*
cōnserere).

re-spiciō, is, ere, spexī, spectum
(*rem*) ozrem (-ziram) se -, gle-
dam -, pazim (na kaj), pomislim
(kaj); (*cōnspicere* i. t. d., gl. XVII.:
dĕspiciō).

CXXXVIII.

(Lat. slovnice §§ 145. in 146.)

Area, ae gumno

Pĕnelopĕ, ĕs Penelopa (Uliksova
soproga)

Prōtagorās, ae, m. Protagora (grški
s sofist = lažimodrijan okoli l.
450. pr. Kr.)

procus, ī snubač

Camillus, ī Kamil (oblastnik rimski
l. 400. pr. Kr.)

Viriātus, ī Virijat (vodja Luzi-
tancev zoper Rimljane l. 150.
do 140. pr. Kr.)

Vesuvius, ī, m. Vezuv (gora na
Laškem)

Lūsitanī, ōrum, m. Luzitanci (nek-
danji prebivalci današnje Por-
tugalske)

crīmen, inis, n. obdolžitev, očitek;
krivnja

Phoenīx, īcis, m. Feničan.

—

infāmis, e slaboglasen, brezčasten;
(*farī, fāma, fābula, fās, nefās, infāns*).

—

molō, is, ere, uī, itum meljem
vīsō, is, ere, vīsī, - ogleda(va)m,
obiščem; (*vidĕre, invidĕre, vīsus,*
invīsus, invidia)

pīnsō, is, ere, uī, (pīnsī), pīstum
(*pīnsum, pīnsitum*) pšem (pham)

re-texō, is, ere, uī, tum raztkem, razparam; (*texere*)

arcessō, is, ere, īvī, ūtum prizovem
capessō, is, ere, īvī, ūtum (rem)

lotim se (česa), prevzamem –, začnem (kaj); *viam capessō* nastopim pot; (*capere in compos.*)

facessō, is, ere, īvī, ūtum zvršujem, snujem, gojim; (*facere in compos.*)

laccessō, is, ere, īvī, ūtum (raz)-dražim; (*ē-licere, dēliciae, dēlectāre*)

in-cessō, is, ere, īvī, – napadem; (*cēdere in compos.*)

ad-quīrō (tudi: *ac-quīrō*), *is, ere, quīsivī, quīsītum* pridobi(va)m si; (*quaerere, quaestūs, quaestuōsus*).

CXXXIX.

Erythā, ae Eritija (otok na skrajnem zapadnem robu zemeljskem)
pōmum, ī (drevesni) sad; *pōma, ōrum* = sadje

mandātum, ī (subst. particip glag. *mandāre*) naročilo, nalog

dracō, ōnis, m. zmaj

Gērjōn, onis, m. Gerijon (velikan na otoku Eritiji)

Atlās, antis Atlant (oče Hesperid)
Hesperidēs, um, f. Hesperide (Atlantove hčere, bivajoče na skrajnem zapadu zemeljskem).

CL.

(Lat. slovnice § 147.)

Olympus, ī, m. Olimp (gora tesalska, bivališče bogov); (*Olympius*)

Sisyphus, ī Sisif (kralj korintski)
īnstitūtum, ī (subst. particip glag.

īnstituō 3) uredba, ustanova
condiciō, ōnis, f. pogoj

Verrēs, is Ver (namestnik rimski na Siciliji od l. 73. do 71. pr. Kr.)
nūtus, ūs, m. mig(lje); (*ad-nuere*)

—
omni-potēns, entis vsemogočen; (*omnis, posse, potentia, potestās*).

treme-faciō, is, ere, fēcī, factum pretresem; (*tremere, facere in compos., gl. XVII. in LXXIX.: cōnficiō*)

arguō, is, ere, uī, ūtum (aliquem alicūius reī) dolžim (koga česa), izpričam (komu kaj); (*argū-mentum*)

co-arguō, is, ere, argū, – (aliquem alicūius reī) okrivim (koga česa), dokažem (komu kaj); (particip: *convictus* 3 od glag.: *convincere*); (*arguere*)

luō, is, ere, luī, (lūtum) operem, očistim; *morte luō* plačam z glavo; (*abluere*)

dī-luō, is, ere, uī, ūtum razveljavim, ovržem; (*luere, abluere*)

pol-luō, is, ere, uī, ūtum oskrunim; (*luere, abluere, dīluere*)

ruō, is, ere, ruī, rūtum (ruitūrus) derem; rušim se; (*dīruere, irruere, obruere, ruīna*)

volvo, is, ere, volvī, volutum valim (*volūmen, circumvolvare, prōvolvare*)

con-gruō, is, ere, gruī, – skladam –, ujemam –, strinjam se
fulciō, īs, īre, fulsī, fultum podprem (–piram)

induō mōrēs poprimem se šeg
exuō morēs opustim šege.

CXLI.

Lacedaemōn, onis, f. Lacedemon (=Sparta); (*Lacaena, Lacedaemonius*)

cōnsēssus, *ūs*, *m.* (skupaj sedeči) zbor; (*sedere in compos.*; gl. CXIV.: *adsidēō*).

CXLII.

Lacōnicē, *ēs*, *f.* Lakonija (dežela lacedemonska); (*Lacaena*, *Lacedaemōn*, *Lacedaemonius*)

Cerberus, *ī*, *m.* Cerber (peklenski pes)

Taenarum, *ī* Tenar (nos lakonski, zdaj kap Matapan)

aditus, *ūs*, *m.* dohod, vhod; (*ire in compos.*, gl. LXX.).

triceps, *cipitis* troglav; (*tria*, *caput*, *anceps*).

re-stō, *ās*, *āre*, *stitī*, – preostanem (–ostajam); (*stāre in compos.*, gl. CIV.)

tegō, *is*, *ere*, *tēxī*, *tēctum* (po)krijem; (*tectus*, *tectum*, *dētegere*)

abs-trahō, *is*, *ere*, *trāxī*, *trāctum* odvlečem, (s silo) odvedem; (*trahere*, *trāctāre*, *pertrāctāre*, *dētrahere*)

solvō, *is*, *ere*, *solvī*, *solūtum* razvežem, (raz)rešim; plačam; *catēnīs solvō* razklenem, denem z verig; (*absolvere*).

rēs gestae (zvršene reči =) dejanja *exuō aliquem rē* odvzamem komu kaj: *exuō leōnem pelle* denem leva iz kože.

CXLIII.

(Lat. slovnice § 148.)

Conōn, *ōnis* Konon (vojskovodja atenski l. 394. pr. Kr.)

vetustās, *ātis*, *f.* starost, dolgotrajnost; (*vetus*)

Mithridātēs, *is* Mitridat (kralj pontski, † l. 64. pr. Kr.)

crēdulus 3 lahkoveren; (*crēdere*).

re-sīdō, *is*, *ēre*, *sēdī*, – usedem se, poniknem; (*sedere in compos.*, gl. CXIV.: *adsidēō*; *cōnsēssus*)

amb-ūrō, *is*, *ere*, *ūssī*, *ūstum* ožgem; (*ūrere*, *combūrere*, *būstum*)

dē-pōscō, *is*, *ere*, *popōscī*, – zahtevam; (*pōscere*)

pāscō, *is*, *ere*, *pāvī*, *pāstum* pasem; (*pāstor*)

cōn-suēscō, *is*, *ere*, *suēvī*, *suētum* navadim se; *cōnsuēvī* navajen sem, običavam; (*adsuēscere*, *adsuēfacere*, *mānsuēscere*, *cōnsuētūdō*)

ab-olēscō, *is*, *ere*, *olēvī*, – (iz)ginem; (*abolēre*)

ad-olēscō, *is*, *ere*, *olēvī*, *ultum* vzrastem, dorastem; (*adulēscēns*, *adulēscētulus*, *adulēscēntia*, *abolēre*, *abolēscere*)

ex-ārēscō, *is*, *ere*, *ārūī*, – usahnem; (*āridus*, *ārea*, *ārdere*, *ārdor*)

con-ticēscō, *is*, *ere*, *ticūī*, – umolknem; (*tacēre*, *tacitus*, *taciturnitās*)

ex-timēscō, *is*, *ere*, *timūī*, – zbojim se; (*timēre*, *timor*, *timidus*)

ob-stipēscō, *is*, *ere*, *stipūī*, – ostrmim

re-vīviscō, *is*, *ere*, *vīxī*, *vīctum* (zopet) oživim (–eti); (*vīvere*, *vītā*, *vītus*)

con-cupīscō, *is*, *ere*, *cupīvī*, *cupītum* (rem) zaželim (česa), koprnim (po čem); (*cupere*, *cupidus*, *cupiditās*)

dē-scīscō, *is*, *ere*, *scīvī*, *scītum* odpadem; (*scīre*, *nescīre*, *cōnscīscere*, *scientia*)

ē-vānēscō, *is*, *ere*, *vānuī*, – izginem; (*vānus*)

ob-mūtēscō, is, ere, mūtū, - onemim (-eti); (mūtus).

CXLIV.

Alvārium, ī ulj, panj; (alvus).

ex-ārdēscō, is, ere, ārsī, ārsum užgem se, vnamem se; *īrā ex-ārdēscō* od jeze zagori po meni, od jeze vskipim, razsrdim se; (*ārdere* i. t. d., gl. CXLIII: *exārēscō*).

CXLV.

(V ponavljanje.)

Sānitās, ātis, f. zdravje (telesno in duševno); razbornost, pametnost; (*sānus, sānāre*)

superstitiō, ōnis, f. praznoverje, vraža; (*superstitiōsus*)

nīl (skrčena oblika =) *nihil*.

dē-ficiō, is, ere, fēcī, fectum (ā rē) odpadem (od česa), izneverim se (čemu); (*facere in compos.*, gl. XVII in LXXIX: *cōnficiō*)

nōscō, is, ere, nōvī, nōtum spoznavam; perf. *nōvī* spoznal sem, vem, (po)znam; (*cōgnōscere*, gl. LXXI: *incōgnitus*)

dī-lūcēscō, is, ere, lūxī, - zasijem, zasvetim se; perf. *dīlūxī* = sijem; (*lūx, lūcere, lūmen, lūna*)

ē-rubēscō, is, ere, rubū, - zarudim; (*ruber*)

pallēscō, is, ere, pallū, - obledim; (*pallidus*)

mītēscō, is, ere, -, - krotek postanem, ublažim se; (*mītis*).

crēbrō (adv. adjektiva *crēber* 3) pogostokrat, često.

CXLVI.

(Lat. slovnice § 149.—151.)

Babylōnius, ī Babilonec; (*Babylōn*)
Nitōcris, idis Nitokrida (kraljica babilonska v 6. stoletju pr. Kr.)

inviolātus 3 neoškodovan, neoskrunjen; (*viola*)

īnsatiābilis, e nenasiten (–sitljiv); (*satis, satiāre*).

īnd-igeō, ēs, ēre, uī, -, potrebujem; (*egēre, egēnus*)

īn-scribō, is, ere, scripsī, scriptum napišem; (*scribere, rescribere, scriba, scriptor*)

ā-periō, is, īre, peruī, pertum odprem, odkrijem, razodenem; (*apertus, comperire, reperire*)

tenet mē cupiditās vodi me željnost.

CXLVII.

Spēlunca, ae votlina, duplina
Polyphēmus, ī Polifem (jednook velikan)

fātum, ī usoda; *fātum est mihi* usojeno mi je; (*fārī, fama, fās, nefās, fabula, infāmis*).

pusillus 3 majčken

incolumis, e nepoškodovan, zdrav.

privō, ās, āre (aliquem rē) oropam (koga česa); *oculō privō aliquem* oslepim (–iti) koga; (*privātus*)

circum-veniō, is, īre, vēnī, ventum okoli pridem; prekanim; (*vēnīre, adventire, convenire, invenire, pervenire, advena, adventus*)

ē-veniō, īs, īre, vēnī, ventum izidem ;
ēvenit pripeti se, zgodi se ; (*venire*
 i. t. d., gl. *circumveniō*)

prō-vehō, īs, ere, vexī, vectum dalje
 vozim ; *prōvehor* odjadram, od-
 plujem ; (*vehere, vectare, vexare, vec-*
tigal, advehere, invehere, vehemēns)

ē-lābor, eris, lābī, lāpsus sum iz-
 maknem se, uidem ; (*lābī, dē-*
lābī, dīlābī)

hauriō omnēs calamitatēs = iz-
 praznim čašo trpljenja do dna.

hūc (*adv.*) sem(kaj) ; (*hic, haec, hoc*).

CXLVIII.

Aeolus, ī Eol (bog vetrov)

strīdor, ōris, m. šum(enje)

uter, tris, m. meh.

Laestrigonēs, um, m. Lestrigonci
 (velikani ljudožerci na skrajnem
 zapadu). —

ex-agitō, ās, āre izganjam, pre-
 ganjam ; (*agere, cōgere, dēgere, per-*
agere, agitāre, cōgitāre, exāmen, ex-
āmināre, agāsō)

ob-dormiscō, īs, ere, mīvī, mītum
 zaspim ; (*dormire*)

o-periō, īs, īre, peruī, pertum po-
 krijem ; (*aperire* i. t. d., gl. CXLVI. :
aperiō)

dē-siliō, īs, īre, silūī, — skočim s
 česa ; (*salire, saltare*)

re-sarciō, īs, īre, sarsī, sartum
 skrpam, popravim, zopet usta-
 novim

re-ferciō, īs, īre, fersī, fertum
 napolnim ; (*refertus* poln)

saepiō, īs, īre, saepsī, saeptum
 ogradim

sanciō, īs, īre, sanxī, sancitum in
sanctum utrdim, potrdim, od-
 redim, določim

dē-vinciō, īs, īre, vinxī, vincitum
 zvežem ; obvežem koga = na-
 klonim si koga ; (*vincire, vinculum*)

re-vinciō, īs, īre, vinxī, vincitum
 privežem ; (*vincire, dēvincire, vin-*
culum)

nāvem dō ventīs odjadram, od-
 plujem. —

ubi (*cōni. temporālis* z indikat.
 perf.) ko.

CXLIX.

(Lat. slovnice § 152.)

Hostia, ae žrtveno živinče, žrtev

Trīnacria, ae Trinakrija (= Sicilija)

Tīresiās, ae Tirezija (tebski vede-
 ževalec)

āgmen, inis, n. krdelo, roj ; (*agere*
 i. t. d., gl. CXLVIII. : *exagitāre*).

trāns-fōrmō, ās, āre preobrazim,
 pretvorim ; (*fōrma, cōnfōrmāre,*
dēfōrmitās)

aemulor, āris, ārī tekmujem

grātificor, āris, ārī ugodim ; (*grā-*
tus, grātia, Grātia, grātularī ; facere
in compos.)

vagor, āris, ārī klatim —, skitam se
vāticinor, āris, ārī vedežujem, pro-
 rokujem ; (*vātēs ; canere, cantāre,*
cantus). —

sī minus (ako manj =) ako ne.

CL.

Telemachus, ī Telemah (Uliksov sin)
superī (namreč : *dīī*), *ōrum* nad-
 zemeljski bogovi ; (gornji) svet ;
 (*superus*)

Lāertēs, is Laert (Uliksov oče)
Mīnōs, ōis, Minoj (kretski kralj,
 sodnik v podzemlju).

re-conciliō, ās, āre zopet pridobim;
 pomirim, sprijaznim (si)
sus-cēnsēō, ēs, ēre, cēnsuī, cēnsūm
 (*alicuī*) zamerim (komu), hu-
 dujem se (nad kom); (*cēnsēre, recēnsēre*)

dēgō, is, ere, (dēgī), - prebijem,
 preživim čas; *vītam dēgō* živim
 življenje; (*agere in compositā, gl.*
 CXLIX: *agmen*)

īn-frīngō, is, ere, frēgī, frāctum
 prelomim, oslabim (-iti), ukra-
 tim; (*frangere*)

pro-fundō, is, ere, fūdī, fūsum
 prolijem; (*fundere, cōnfundere, dif-
 fundere, effundere*)

ōsculor, āris, ārī poljubim; (*ōs, osculum, Ōstia*)

scīscitor, āris, ārī pozvedam; (*scīre, nescīre, conscīscere, dēscīscere, scientia*)

al-loquor, eris, loquī, locūtus sum
 nagovorim, ogovorim; (*loquī*
 i. t. d., gl. IX.: *loquī*)

etiamtum (adv.) tedaj še; (*etiam, tum*).

CLI.

(Lat. slovnice § 153.)

Calx, calcis, f. peta, kopito; (*caliga*).

ex-animō, ās, āre (vzamem sapo),
 ubijem, usmrtnim; (*anima, animus, animal, animāns*)

op-pōnō, is, ere, posui, positum
 nasproti postavim; (*pōnere in compos.*)

pro-fiteor, ēris, ērī, fessus sum
 očitno priznam, izjavim, izdam
 se (za); (*fatērī, cōnfītērī*)

reor, rēris, rērī, ratus sum menim,
 mislim; (*ratio*)

medeor, ēris, ērī, - (vulnērī) (o)-
 zdravim (rano); (*medicus, medi-
 cāmen, remediūm*)

poenam luō kazen trpim

vīrēs dēficiunt aliquem moči za-
 puščajo koga

animum recipiō zopet se zave(da)m

vidētur mihi zdi se mi primerno,
 hoče se mi, hočem.

CLII.

(Lat. slovnice § 154.)

Nympha, ae nimfa (vila)

Ōgygia, ae Ogigija (otok pri Italiji)

Scylla, ae Scila (poosebljena kleč
 v Mesinski morski ožini)

scopulus, ī kleč (-i)

mātrimōnium, ī zakon; *dūcō ali-
 quam in mātrimōnium* vzamem
 kojo v zakon; (*māter, māteria, māteriēs, mātrōna*)

iūs (iūris) iūrāndum, ī prisega;

iūs iūrāndum dō (prisego) pri-
 sežem; (*iūstus, iūstitia, iūdex, iū-
 diciūm, iūdicāre*)

Sīrēn, ēnis, f. Sirena (Sirene, mor-
 ske boginje, so poosebljeni 3
 pečeviti otoki ob Sorentskem
 zemskem jeziku)

Charybdis, is, f. Karibda (pooseb-
 ljena krnica v Mesinski morski
 ožini)

Calypsō, ūs, f. Kalipsa (nimfa).

violō, ās, āre (*aliquem*) hudo ravnā (s kom), (p)oškodujem –, uvrēdim (koga); (*viola, inviolātus*)
al-licio, is, ere, lexī, lectum (pri)vabim (–vabljam); (*ēlicere, dēliciae, dēlectāre*)

praeter-vehor, eris, vehī, vectus sum (*terram*) peljem se –, ladjam mimo (zemlje); (*vehere* i. t. d., gl. CXLVII.: *prōvehō*)

con-queror, eris, querī, questus sum pritožim (–tožujem) se; (*querī, querēla*)

pāscor, eris, pāscī, pāstus sum pasem se; (*pāscere, pāstor*)
adipiscor salūtem rešim se.

CLIII.

Leucothea, ae Levkoteja (morska boginja)

Nausicaa, ae Navzikaja (hēi Alcinojeva)

Alcinous, ī Alcinoj (kralj fejaški)

Eumaeus, ī Evmej (zvest pastir Uliksov)

mendicus, ī berač (*mendicāre*)

Phaeāx, ācis, m. Fejak (prebivalec otoka Sherije, današnjega Krfa).

ē-natō, ās, āre izplavam; (*natāre*)

dis-iciō (beri: *disjiciō*), *is, ere, iēcī, iectum* razmečem; razbijem, razdrobim; (*iacere, conicere, dēicere, obicere, prōicere, iacēre, adiacēre, iactāre, iacularī*)

re-mittō, is, ere, mīsī, mīssum pošljem nazaj; (*mittere in compos., commissūra*)

ex-pōnō, is, ere, posuī, positum izpostavim; (*pōnere in compos.*)

com-miniscor, eris, miniscī, mentus sum izmislim (si); (*mēns* i. t. d., gl. LXXIX.: *meminī*)

ingredior mare nastopim morsko pot.

CLIV.

Trōiānus 3 trojski; (*Trōia, Trōiānus, ī*)
fruor, eris, fruī, frūctus (*fruitus*) sum (*rē*) uživam (kaj); (*frūx, frūgī, frūctus, frūmentum, frūgālitās, frūgifer*)

col-loquor, eris, loquī, locūtus sum pogovorim (–govarjam) se; (*loquī, alloquī, ēloquī, colloquium, ēloquentia*)
īn-sequor, eris, sequī, secutus sum sledim; kot adjekt.: *īnsequēns, entis* naslednji; (*sequī, adsequī, obsequī, persequī, prōsequī*).

CLV.

(Lat. slovnice § 155.)

Turba, ae množica, tolpa; (*turbāre, turbidus*).

re-maneō, ēs, ēre, mānsī, mānsum (za)ostanem; (*manēre*)

ex-pērgiscor, sceris, scī, perrēctus sum vzdramim se, vzbudim se; (*regere, corrigere, surgere, regiō, dīrēctus, rēx, rēgīna, rēgnum, rēgnāre, rēgius, rēgālis*)

īn animō habeō v mislih imam, nameravam.

CLVI.

Ithacēnsis, is, m. Itačan; (*Ithaca*).

ē-nārrō, ās, āre pripovedujem (do konca, – nadrobno); (*nārrāre, nārrātiō, nārrātiuncula*)

re-miniscor, eris, scī, —, — spomnim se; (*comminiscī* i. t. d., gl. LXXIX: *meminī*)
paciscōr, eris, scī, pactus sum pogodim se; (*pāx, pācare*)
ē-mētior, īris, īrī, mēnsus sum izmerim; prepotujem (preplujem); (*mētūrī, immēnsus*).

CLVII.

Hērodotus, ī Herodot (zgodopisec grški, † okrog l. 424. pr. Kr.)
speculātor, ōris, m. ogleduh; (*adspicere* i. t. d., gl. XIX., 2: *cōnspicere*).
beneficus 3 dobrodelen, dobroten; (*bonus, facere in compos., beneficium*)
prōdigiosus 3 čudežen, strahoten.
inter-rumpō, is, ere, rūpī, ruptum raztrgam, poderem; (*rumpere, corrumpere, ērumpere*)
prō-gredior, eris, gredī, grēssus sum proderem; (*gradus, aggredī, ēgredī, ingredī, transgredī, grāssārī*)
ē-mentior, īris, īrī, ītus sum izlažem; (gl. XIV.: *mentūrī*)
op-perior, īris, īrī, pertus (-perītus) sum čakam, do-, pri-čakujem; (*experūrī* i. t. d., gl. XCVIII: *comperiō*).

CLVIII.

(Lat. slovnice § 116.)

Fīdō, is, ere, fīsus sum (za)upam; (*fidēs, fidus, infidus, cōfidere*)
dif-fīdō, is, ere, fīsus sum ne (za)upam; (gl. *fīdō*)
iniciō alicui terrōrem prizadenem (vzbudim) komu strah, navdam koga s strahom.

CLIX.

Propinquus, ī (*subst. adiect.*) so-rodnik; (*prope, propinquus* 3, *appropinquāre*)
Syrācūsānī, ōrum, m. Sirakužani (prebivalci mesta sirakuškega); (*Syrācūsae*)
suggestum, ī (narejena višina); go-vornica; (*gerere, congerere, gestāre*)
tōnsor, ōris, m. brivec; (*tondere*)
īnsidiātor, ōris, m. zasednik, za-lezovalec; (*īnsidiae* i. t. d., gl. I.: *īnsidiōr*)
familiāris, is, m. (*subst. adiect.*) (hišni) prijatelj; (*familia, familiāris, e*)
lectus, ūs, m. postelja.
iniūstus 3 nepravichen, krivičen; (*iūs, iūstus, iūstitia, iniūria, iūdex, iūdicium, iūdicāre*).
ab-undō, ās, āre (rē) obilujem (s čim), imam v izobilju (kaj); (*unda, inundāre*)
cōn-sīdō, is, ere, sēdī, sēssum se-dem, posadim se, postavim se; (*sedere* i. t. d., gl. CXLIII.: *resīdō*)
cōntiōnor, āris, ārī govorim na zboru; (*cōntiō*).

CLX.

(Lat. slovnice §§ 117. in 118.)

Cōnscientia, ae vest; (*scīre* i. t. d., gl. CL: *scīscitor*)
Pythagorēi, ōrum, m. Pitagorovci (= učenci, privrženci Pitagorovi); (*Pythagoras*)
Q. (= *Quīntus, ī*) *Tullius (ī) Cicerō, ōnis* Kvint Tulij Ciceron (brat slavnega govornika Marka T. Cicerona, † l. 43. pr. Kr.)

hōrrior, ōris, m. groza, strah; (*horribilis, e*)

concurſus, ūs, m. stek(anje), popad, udar; (*currere in comp., gl. CXXXIII. : dēcurrō*). —

trīgeminus 3 trojen; *trīgeminī frātrēs* trojčki; (*trēs, tria*)

neg legēns, entis (adjekt. particip glag. *neglegō* 3) nemaren, zani-karen. —

conci-liō, ās, āre združim, sklenem, ustanovim, pridobi(va)m; (*recon-ciliāre*)

ē-dūcō, is, ere, dūxī, ductum peljem vun, izvedem; (*dūcere in compos., dux*). —

ut (cōni. temporālis z indikat. perf.) brž ko.

CLXI.

Ob-dūrō, ās, āre, trd sem; stano-viten sem, vstrajam; (*dūrus, dūrāre, dūrātus*)

per-ferō, fers, ferre, tulī, lātum nesem do konca; pretrpim, pre-našam; (*ferre in compos., gl. LXIV.*)
vītam dūcō živim (življenje).

CLXII.

(Lat. slovnice §§ 322. in 324.)

A.

Avēna, ae oves

mola, ae mlin; (*molere*)

hordeum, ī ječmen

trīticum, ī pšenica; (*terere, conterere*). —

vēnāticus 3 lovski; (*vēnārī, vēnātor, vēnātiō*). —

lustrō, ās, āre očistim; prehodim, pregledam (—dujem); (*lavāre*)

dē-cidō, is, ere, cidī, — padem (s česa), padem dol; (*cadere, concidere, incidere, occidere, cāsus, occāsiō*).

istīc (adv.) tam, tu; (*iste*)

sānē (zdravo); da, res

ūnā (ablat. adverb.) zajedno, skupaj
ne (vprašalnica, ki se priveša)
ali? li?

nōnne (vprašalnica) ne-li? ali ne?
(*nōn, ne*).

B.

(Lat. slovnice § 323.)

Potior, ius (-oris komparativ) mo-gočniši, boljši; (*posse, potius, po-testās, potentia, potirī*)

immōbilis, e nepremičen; (*movēre, admovēre, commovēre, mōbilis, mōtus, mōmentum*). —

ex-petō, is, ere, īvī (ū), ītum (rem) (po)želim (—želujem česa), po-ganjam se (za čim); (*petere, ap-petere, impetus, repetitiō*)

fallō tempus kratim (krajšam) si čas. —

herī (adv.) včeraj.

an (vprašalnica) ali?

CLXIII.

(Lat. slovnice §§ 325.—327.)

Antigonus, ī Antigon (vojskovodja Aleksandra Vel., pozneje namestnik v Veliki Frigiji, pal l. 301. pr. Kr.)

Eumenēs, is Evmen (vojskovodja Aleksandra Vel., pozneje namestnik v Kapadociji, † l. 315. pr. Kr.). —

liquet, ēre, licuit jasno je; (*lique-faciō*)

quaerō (aliquid) ab (ex) aliquō
vprašam koga (kaj).

haud (adv.) (pač) ne.
necne (vprašalnica) ali ne; (*nec, ne*).

CLXIV.

Archelāus, ī Arhelaj (kralj macedonski, † l. 399. pr. Kr.)

fortūnātus 3 osrečen, srečen; (*ferre, forte, fortasse, fortūna*).

vīta in eō sita est življenje stoji na tem.

CLXV.

(Lat. slovnice §§ 384.—390.)

A.

Prāvus 3 spačen, zloben.

cupiditās mē capit poloti se me želja.

B.

Cappadocia, ae Kapadocija (dežela maloazijska)

Harpagus, ī Harpag (plemenit Medec).

prōmptus 3 voljan, pripravljen; (*emere, adimere, dēmere, interimere, prōmere*)

supervacaneus 3 nepotreben; (*super, vacuus*).

dē-portō, ās, āre odnesem, odvedem, odpravim; (*portāre, ās-portāre, comportāre*)

percutiō aliquem secūrī obglavim koga.

CLXVI.

Puteus, ī vodnjak
rūsticus, ī (subst. adiect.) kmet, seljak; (*rūs, rūsticus* 3)
praedium, ī zemljišče, posestvo.

perlongus 3 prav (zelo) dolg; (*longus, longitūdō, longīnquitās*).

CLXVII.

(Lat. slovnice §§ 391. in 392.)

Divitiācus, ī Divicijak (imeniten Eduvec za Cezarja)

Octāvius (ī) Māmilius, ī Oktavij Mamilij (plemenit Latinec iz Tuskula).

hiemō, ās, āre, prezimujem; (*hiems, hiberna*)

dē-vāstō, ās, āre, popolnem opustošim; (*vāstus, vāstāre*)

dō alicui filiā nūptum dam komu hčer za ženo, dam komu hčer zámož

fās (nefās) est dictū prav je, sme se (ni prav, ne sme se) reči.

CLXVIII.

Dōlium, ī sod.

aprīcor, āris, ārī solnčam se.

paululum (adv.) maličko, malo; (*paulum, Paullus*).

CLXIX.

(V ponavljanje.)

1 — 7.

Praefectus, ī načelnik; (*facere, praeficere* in dr. compos. glag. *facere*)
tumulus, ī gomila, grob

Maharbal, alis Maharbal (načelnik Hanibal. konjeništvu)

Biās, antis Bijant (jeden izmed sedmerih modrijanov grških)

bonitās, ātis, f. dobrost, izvrstnost; (*bonus*)

nōbilitās, ātis, f. plemenitost; (*nōbilis* i. t. d., gl. CXLV.: *nōscere*).

cicur, uris krotek.

cōn-sistō, is, ere, stitī, - (in rē)

postavim se -, ustavim se (kje);

sem (v čem), stojim (na čem);

(*stāre in compos., īnsistere, resistere*)

pre-hendō, is, ere, hendī, hēnsūm

primem, zagrabim; (*comprehendere, reprehendere*)

suf-ficiō, is, ere, fēcī, fectum za-

doščam; (*facere in compos.*)

ob-oediō, īs, īre, īī, ītum slušam;

(*audire, exaudire, auditor, auditus*)

per-contor, āris, ārī pozvedavam,

vprašam

prōpositum mihi est sklenil sem,

namenil sem se, namenjen sem.

8 — 10.

Thrācia, ae Tracija (današnja Rumelija)

vigilia, ae nočna straža; (*vigilantia*)

vigil, ilis, m. stražnik; (*vigilia, vigilantia*)

cōnsultātiō, ōnis, f. posvetovanje;

(*cōnsul, cōnsilium, cōnsulere, cōnsultāre, cōnsultor, exsul, exsilium*)

ariēs, etis, m. oven

Īphicratēs, is Ifikrat (vojskovodja atenski l. 360. pr. Kr.)

Megarēnsis, is, m. Megarjan (prebivalec mesta Megare).

ex-probrō, ās, āre očitam, oponašam; (*probrum*)

praestō mē virum probum izkažem se poštenega moža

teneō urbem praesidiō imam mesto v obrambi

habeō dīligentissimam cūram ali-cūius rei brigam se prav skrbno

za kaj

īnstruō aliquem aliquā rē poučim

(- učujem) koga v čem.

interim (adv.) med tem; (*inter*).

CLXX.

Labrum, ī ustnica; *suprēma labra =* rob ustnic.

contrārius 3 nasproten; (*contrā*) *audēns, entis* (particip. glag. *audēre*)

drzen, pogumen

caelestis, e nebeški; (*caelum*).

niteō, ēs, ēre, uī, - bliščim se, svetim se; (*nitor (ōris), nitidus*)

feriō, īs, īre, -, - (aliquem) udarim -, ubijem (koga), (treščim v koga).

libēns, entis rad; (*libet, libenter*).

ut (cōni. concēssīva s konjunktivom) bodi si (da), naj si, če tudi.

Abecedni slovník.

I.

Latinsko-slovenski del.

A.

Ā, (pred vokali in h) *ab* (*prae*pos. z ablat.) od

Abdērītēs, *ae*, *m.* Abderjan (prebivalec traškega mesta Abdere)

ab-dō 3, *didī*, *ditum* oddam; skrijem

ab-dūcō 3, *dūxī*, *ductum* odpeljem, speljem, odvedem

ab-eō, *īre*, *ū*, *itum* odidem (-hajam)

ab-iciō 3, *ieci*, *iectum* odvržem, proč -, stran vržem; *abiciō animum ferōcem* okanim se upornosti

ab-igō 3, *ēgī*, *āctum* odženem

ab-luō 3, *luī*, *lūtum* operem, umijem, očistim

ab-oleō 2, *ēvi*, *olītum* iztrebim, zatrem, odpravim

ab-olēscō 3, *olēvi*, - (iz)ginem

ab-scindō 3, *scidi*, *scīssum* odcepim; odtrgam, odrežem

abstinentia, *ae* vzdržnost, nesebičnost

abs-trahō 3, *trāxī*, *trāctum* odvlečem, (s silo) odvedem

abs-trūdō 3, *trūsī*, *trūsum* (od)rinem, skrijem

ab-sum, *esse*, *āfui* odsoten - od daljen sem

ab-undō 1 (*rē*) obilujem (s čim), imam v izobilju (kaj).

ac (le pred konzonanti, sicer *atque*) in, ter, in k temu

ac-cēdō 3, *cēssi*, *cēssum* pristopim (-stopam), primikam se, (pri)-bližam se, pridružim se

ac-cidit 3, *cidit* pripeti -, zgodi se

ac-cipiō 3, *cēpi*, *ceptum* (vs)prejemem, (-prejemam), dobim; *ac-cipiō iniūriam* trpim krivico; *accipiō māgnam clādem* hudo se porazim

accūsō 1 (za)tožim; potožim se (na koga), grajam

ācer, *cris*, *cre* oster; bister; hud; pogumen

Achillēs, *is* Ahil (junak grški pred Trojo)

aciēs, *ēi*, *f.* ostrina; bojni red, bojna vrsta; boj

Actiacus 3 akcijski, pri Akciju

acūleus, *i* želo

acūmen, *inis*, *n.* ostrom; bistrost;

acūmen ingenī bistroumje

acuō 3, *uī*, *ūtum* ostrim, brusim

acūtus 3 nabrušen, oster; bodeč

ad (*praepos.* z akuzat.) k, proti, do; ob, pri, na, za (z akuz.)
ad-dīscō 3, *didicī*, - (*rem*) priučim se (čemu)
ad-dō 3, *didī*, *ditum* pridenem, pristavim
ad-dūcō 3, *dūxī*, *ductum* pripeljem, privedem; ganem, naklonim, pripravim (k čemu)
ad-eō, *īre*, *ī*, *itum* (*ad aliquem*) idem (pridem) -, pristopim (-stopam) h komu; *adeō aliquem* zatečem (-tekam) se h komu, obrnem se do koga, obiščem koga
adeō (*adv.*) tako zelo, celo
ad-ferō, *ferre*, *attulī*, *allātum* donesem, prinesem (-našam); navedem (-vajam)
ad-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* (*aliquem rē*) storim -, delam -, prizadenem (-zadevam komu kaj), navda(ja)m (koga s čim)
ad-firmō (*af-firmō*) 1 (za)trdim, potrdim (-trjujem)
adflātus, *ūs*, *m.* nadih, puh, sapa
ad-flīgō 3, *flīxī*, *flīctum* potolčem, pobijem; *adflīctus* 3 (v prenes. pomenu) pobit, potr, nesrečen
ad-haereō 2, *haesī*, *haesum* (*alicui rēi*) visim (na čem); držim se (česa)
ad-hinnīō 4, *īvī* (*īvī*), - (*alicui*) zarezgečem (komu)
ad-hortor 1 (o)bodrim, (o)hrabrim, opominjam, izpodbujam
ad-iaceō 2, *uī*, - (*alicui rēi*) ležim (pri čem), mejim (s čim)
ad-imō 3, *ēmī*, *emptum* odvzamem (-vzemam)

adipiscor 3, *adeptus sum* (za)dobim, dosežem; *adipiscor salutem* rešim se
aditus, *ūs*, *m.* dohod, vhod
adiutor, *ōris*, *m.* pomočnik
ad-iuvō 1, *iūvī*, *iūtum* (*aliquem*) podpiram (koga), pomagam (komu)
Admētus, *ī* Admet (kralj mološki okrog l. 470. pr. Kr.)
admīrābilis, *e* čudovit
admīrātiō, *ōnis*, *f.* občudovanje
ad-mīror 1 (*rem*) čudim se (čemu), občudujem (kaj)
ad-mīsceō 2, *uī*, *mīxtum* primešam
ad-mittō 3, *mīsī*, *mīssum* pripustim, vsprejemem
admodum (*adv.*) zelo
ad-moneō 2, *uī*, *itum* opomnim (-minjam), opozorim (-zarjam), (po)svarim
ad-moveō 2, *mōvī*, *mōtum* pri-maknem, približam
ad-nuō 3, *nuī*, - prikima(va)m, pritrdim (čemu), potrdim (kaj)
ad-olēscō 3, *olēvī*, *ultum* vzrastem, dorastem
ad-orior 4, *ortus sum* napadem (-padam)
ad-quīrō 3, *quīsivī*, *quīsītum* pridobi(va)m si
ad-scendō 3, *scendī*, *scēnsūm* vsplezam, idem -, pridem (prihajam) gori
ad-sentior 4, *sēnsus sum* pritrdim, pritegnem
ad-sequor (*assequor*) 3, *secūtus sum* dojdem, dosežem
ad-sideō (*assideō*) 2, *sēdī*, *sēssum* (*alicui*) sedim (poleg koga)

adspectus, ūs, m. pogled
ad-spiciō 3, *spexī, spectrum* pogledam, vidim, gledam (na kaj)
ad-suē-faciō 3, *fēcī, factum* (aliquem rē) privadim –, navadim (–vajam koga česa), priučim (ga čemu)
ad-suēscō 3, *suēvī, suētum* navadim se
ad-sum, esse, adfui (alicui) prisostvujem (komu), pričujoč –, prisoten –, navzoč(en) sem (pri kom), tukaj sem
adulātor, ōris, m. prilizovalec
adulēscēns, entis, m. mladenič
adulēscēntia, ae mladost, mladina
adulēscēntulus, ī mladá (–éta), mladenček
adūlor 1 prilizujem se
ad-vehō 3, *vexī, vectum* privozim, pripeljem
adventus, ūs, m. prihod
adversārius 3 nasproten; –ūs, ī nasprotnik
ad-versor 1 nasprotujem, protivim se
adversus (*praepos.* z akuzat.) proti
adversus 3 nasproten, neugoden; *rēs adversae* nesreča
ad-vocō 1 prikličem, prizovem, skličem
Aacidēs, ae, m. Ejakovič (= potemek Ejakov)
aedēs (in *aedis*), *is, f.* hram božji, svetišče; *aedēs, ium* hiša
aedificium, ī poslopje
aedificō 1 (se)zidam
Aeduus, ī Eduvec, navad. plur.: *Aeduī, ōrum, m.* Eduvci (mo-gočen narod galski)

aeger, gra, grum bolan; *adv. aegrē* težko, komaj
Aegyptius, ī Egipčan
Aegyptus, ī, m. Egipet (prakralj egiptovski)
Aegyptus, ī, f. Egipet (dežela afriška)
Aemilius (ī) Paullus, ī Emilij Pavel (oče in sin, konzula rimska, prvi l. 219. in 216. pr. Kr., drugi l. 168. pr. Kr. drugič konz.)
aemulor 1 tekmujem
Aenēas, ae Enej (knez trojski)
aēneus 3 bronast, meden
Aeolus, ī Eol (bog vetrov)
aequālis, e enak; –is, is, m. vrstnik, sodobnik
aequō 1 izravnam, (z)jednačim; *aequō aliquem rē* jednačim se s kom –, enak sem komu –, do-sezam koga v čem
aequor, oris, n. ravnica, (morska) gladina
aequus 3 raven; *aequa mēns* ali *aequus animus* ravnodušje
āer, āeris, m. vzduh, zrak
aerārium, ī državna blagajnica
aes, aeris, m. med (medī)
Aesculāpius, ī Eskulap(ij) (grškoro-rimski bog zdravništva)
Aesōpus, ī Ezop (grški basnopisec)
aestās, ātis, f. poletje, leto (= poletje)
aestimō 1 (*tantī*) cenim (toliko)
aetās, ātis, f. doba, starost
aeternus 3 večen
aethēr, eris, m. jasnina
Aetna, ae, f. Etna
Āfrica, ae Afrika
Agamemnōn, onis Agamemnon (vrhovni poveljnik grški pred Trojo)

agāsō, ōnis, m. oslár
ager, grī polje, njiva; pokrajina, ozemelje

Agēsilāus, ī Agezilaj (kralj lacedemoniski, † l. 358. pr. Kr.)

ag-gredior 3, *grēssus sum (aliquem)* napadem (koga); *aggredior rem* započnem (ka), lotim se (česa)

Āgis, idis Agid (kralj lacedemoniski, † l. 397. pr. Kr.)

āgmen, inis, n. krdelo, roj

ā-gnōscō 3, *gnōvī, gnitum* spoznam (za), pripoznam

āgnus, ī jagnje

agō 3, *ēgī, āctum* ženem, gonim; ravnam, delam, opravim (-vljam), počnem (-čenjam); *rēs agitur* = gre za stvar; *tempus (annum) agō* preživim -, prebijem (-bivam) dobo (leto); *agō dē rē* razpravljam kaj; *agō vītam* živim življenje

agricola, ae, m. kmet, (o)ratar

agrīcultūra, ae poljedelstvo, kmetijstvo

Agrigentīnus, ī Agrigenčan

Aiāx, ācis Ajak (junak grški pred Trojo)

āiō pravim, trdim

ālātus 3 krilat

Albinus, ī Albin (priimek rimski)

Albis, is, m. Laba (reka)

Alcibiadēs, is Alcibijad (državnik in vojskovodja atenski, † l. 404. pr. Kr.)

Alcinous, ī Alcinoj (kralj fejaški)

Alcmēna, ae Alkmēna (mati Herkulo)

Alexander (drī) Māgnus, ī Aleksander Veliki, kralj macedonski (od 365. do 323. l. pr. Kr.)

Alexandriā, ae Aleksandrija (glavno mesto egiptovsko)

aliēnō 1 optujim; particip: *aliēnātus* 3 optujen, nenaklonjen

aliēnus 3 ptuj; neugoden

alimentum, ī hrana

aliquamdiū (adv.) nekoliko časa

aliquandō (adv.) nekoč, nekdanj

aliquot (adiect. indēcl.) nekaj -, nekoliko (jih)

aliquotiēns (adv.) nekoli(ko)krat, nekterikrat

aliter (adv.) drugače

alius, alia, aliud drug (izmed treh ali več)

al-latrō 1 (*aliquem*) zalajam (nadkom)

al-liciō 3, *lexī, lectum* (pri)vabim (-vabljam)

al-ligō 1 privežem

al-loquor 3, *locūtus sum* nagovorim, ogovorim

alō 3, *aluī, altum* (vz)redim, živim (-iti), hranim

Alpēs, ium, f. Alpe

Alphēus, ī, m. Alfej (reka elidska)

alter, altera, alterum jeden -, drugi (izmed dveh)

altus 3 visok, globok

alvārium, ī ulj, panj

alvus, ī, f. trebuh, trebušina, želodec

amārus 3 grenek

amātor, ōris, m. ljubitelj, (prijatelj)

Amāzōn, onis, f. Amazonka; (Amazonke so po baji bojevit ženski narod)

ambiguus 3 dvoplasten; dvoumen

- ambiō, īre (īvī), ī, ītum* okoli hodim; obdajam; *honōrēs ambiō* prosim častnih služb, poganjam se za č. službe
- ambulō* 1 izprehajam se, hodim (grem)
- amb-ūrō* 3, *ūssī, ūstum* ožgem
- amīcītia, ae* prijateljstvo
- amīcus* 3 prijazen; *-us, ī* prijatelj
- ā-mīttō* 3, *mīssī, mīssum* izgubim
- Ammōn, ōnis, m.* Amon (libijsko-egipt. bog)
- amnis, is, m.* veletok, (velika) reka
- amō* 1 ljubim
- amor, ōris, m.* ljubezen
- Amor, ōris* Amor (Venerin sin)
- ā-moveō* 2, *mōvī, mōtum* odmaknem; odstranim, odpravim
- am-plector* 3, *plexus sum* opletem, objamem
- ampli-ficō* 1 (raz)širim, (po)večam
- amplius (adv.)* več
- amplus* 3 prostran; krasen, sijajen
- Amūlius, ī* Amulij (kralj albljanski)
- an* (vprašalnica) ali
- anāgnōstēs, ae, m.* čitatelj (ki drugim čita)
- Anaxagorās, ae* Anaksagora (modrijan grški, † l. 428. pr. Kr.)
- anceps, cipītis* dvoglav; dvojljiv, neodločen (ena, eno)
- Anchīsēs, ae* Anhiz (Enejev oče)
- ancilla, ae* dekla
- Ancus (ī) Mārcius, ī* Ank Marcij (4. kralj rimski)
- anguis, is, m.* kača, zmija
- angustiae, ārum* soteska
- angustus* 3 ozek, tesen; *rēs angustae* stiske
- anima, ae* duša
- anim-ad-vertō* 3, *ti, sum* spazim, zapazim
- animal, ālis, n.* živo bitje, živalinja, žival
- animāns, antis, c.* (v plur. tudi *n.*) živalinja, živo bitje
- animus, ī* duh, duša, srce; mišljenje; *in animō habēō* v mislih imam, nameravam
- annālis, is, m.* letopis
- annus, ī* leto
- ānser, eris, c.* gos
- ante (praepos z akuzat.)* pred
- ante (adv.)* prej, pred; *paulō ante* malo prej
- anteā (adv.)* (po)prej
- ante-eō, īre, ī, -* naprej idem; *anteē aliquem rē* presezam -, prekosim (-kašam) koga v čem
- Antigonus, ī* Antigon (vojskovodja Aleksandra Vel., pozneje namestnik v Veliki Frigiji)
- antīquitās, ātis, f.* starodavnost
- antīquus* 3 star(odaven) (= ki je bil pred davnim časom); *antīquū, ōrum* starodavniki
- Antisthenēs, is* Antisten (modrijan grški okrog l. 400. pr. Kr.)
- anti-stō* 1, *stetī, - (alicui)* prekosim (-kašam) -, presezam (koga)
- Antōnius, ī* Antonij (triumvir rim. l. 43. pr. Kr.)
- antrum, ī* votlina, duplja
- ānulus, ī* prstan
- apage (tē)* poberi se!
- Apellēs, is* Apél (najsлавnejši slikar starega veka, od 356. do 308. l. pr. Kr.)
- aper, prī* merjasec, veper
- apertus* 3 odprt, odkrit; plan

a-periō 4, *uī*, *pertum* odprem, odkrijem, razodenem
apex, icis, m. (rogljat) klobuk
apīārium, ī bučelnjak
apis, is, f. bučela
Āpis, is, m. Apij (bik, ki so ga častili Egipčani po božje)
Apollō, inis Apolon (grško-rimski bog solnčne svetlobe, modrosti in pesništva)
apparātus, ūs, m. priprava
ap-pāreō 2, *uī*, –prikažem (–kazujem) se
appellō 1 nagovorim, imenujem, zovem
ap-pellō 3, *pulī*, *pulsum* pritiram; *nāvem appellō* pristanem z ladjo; *nāvis appellitur ad montem* (ladja se pritisne h gori =) z ladjo pristanem h gori
Appennīnus 3 apeninski; *Appennīnus, ī* Apenin (gorovje italsko)
ap-propīnquō 1 (pri)bližam (–bližujem) se
apričor 1 solnčam se
aptus 3 primeren, prikladen; *aptē dictum (ī)* primerno povedano = primeren izrek (odgovor)
apud (praepos. z akuzat.) pri
Āpūlia, ae Apulija (pokrajina italska)
aqua, ae voda
aquila, āe orel
Arbēla, ōrum, n. Arbela, e (mesto asirsko)
arbīter, trī (izbran) sodnik
arbitrium, ī samovoljnost
arbitror 1 menim, mislim, sodim
arbor, oris, f. drevo
arcānus 3 skriven, tajen

arceō 2, *ui*, –odvračam, odganjam
arcessō 3, *ivī*, *itum* prizovem
Archelāus, ī Arhelaj (kralj macedonski)
Archidāmus, ī Arhidam (kralj lacedem., † l. 338. pr. Kr.)
Archimēdēs, is Arhimed (sloveč matematik grški, † l. 212. pr. Kr.)
arcus, ūs m. lok
ārdeō 2, *ārsī*, *ārsum* gorim
arduus 3 strm (in zato tudi:) težaven
ārea, ae gumno
argenteus 3 srebrn
Argīvus 3 argivski; –*us, ī* Argivec (prebivalec grške pokrajine Argolide)
Argos, n. (le nominat. in akuzativ, sicer:) *Argī, ōrum, m.* Argi (genet.: Argov, mesto peloponeško)
argūmentum, ī razlog, dokaz
arguō 3, *uī*, *ūtum (aliquem aliius rei)* dolžim (koga česa), izpričam (komu kaj)
āridus 3 suh
ariēs, etis, m. oven
Ariovistus, ī Ariovist (kralj germanski v Cezarjevi dobi)
arista, ae vlat; –*ae, ārum* vlatje
Aristidēs, is Aristid (sloveč državnik atenski, † l. 467. pr. Kr.)
Aristippus, ī Aristip (modrijan grški, roj l. 404. pr. Kr. v Cireni)
arma, ōrum, n. orožje
armō 1 oborožim
Arnus, ī m. Arno (reka italska)
arō 1 orjem
Arpīnās, ātis, m. Arpinec (= iz italskega mesta Arpina)

ar-rēpō 3, *rēpsī*, *rēptum* prilezem, priplazim se
ar-ripīō 3, *ripūī*, *reptum* (*rem*) zgrabim –, popadem (kaj); lotim se –, poprimem se –, polastim se s silo (česa)
ar-rōdō 3, *rōsī*, *rōsum* oglojem, oškrbljam
ars, *artis*, *f.* umet(el)nost, spretnost
Artaxerxēs, *ī* Artakserks (kralj perzijanski, 465 pr. Kr.)
artifex, *icis*, *m.* umet(el)nik
Arvernī, *ōrum* Arvernei (mogočen narod galski)
arx, *arcis*, *f.* grad, trdnjava
Ascanius, *ī* Askaniij (Enejev sin)
Asia, *ae* Azija
asinus, *ī* osel
asper, *era*, *erum* hrapav; težaven; osoren, oster; neprijazen; *aspera*, *ōrum*, *n.* težave, nadloge
ās-portō 1 odnesem (–našam)
astrum, *ī* zvezda
Astyagēs, *is* Astijag (kralj medijski in Cirov ded)
at (*cōni.*) *a*, toda
āter, *ātra*, *ātrum* (medlo–) črn
Athēnae, *ārum*, *f.* Atene (mesto grško v Atiki)
Athēniēnsis, *e* atenski; –*is*, *is*, *m.* Atenjan, Atenec
Athesis, *is*, *m.* Adiza (reka gorenjeitalska)
Atlās, *antis* Atlant (Majin oče, velikan)
atque (*cōni.*) in, ter, in k temu
atquē (*cōni.*) in vendar
atrōx, *ōcis* krut, grozovit(en)
at-tendō 3, *tendī*, *tentum* napenjam; pazim

attentus 3 pazljiv
Atticus, *ī* Atik (Ciceronov prijatelj in zgodopisec rim., † l. 32. pr. Kr.)
at-tinet, *ēre*, *tinuit* zadeva, tiče se; *ad mē attinet* briga me, mar mi je
auctor, *ōris*, *m.* vzročnik, začetnik, tvoritelj
auctōritās, *ātis*, *f.* veljava, veljavnost
audācia, *ae* (pre)drznost, smelost
audāx, *ācis* drzen, smel
audeō 2, *ausus sum* drznem se, upam si
audēns, *entis* (particip. glag. *audēre*) drzen, pogumen
audiō 4, *īvī*, *ītum* (u)slišim, poslušam; *audiō aliquid malī in aliquem* slišim kaj slabega o kom
audītus, *ūs*, *m.* sluh
au-ferō, *ferre*, *abstulī*, *ablātum* odnesem, vzamem; izsilim
Aufidus, *ī*, *m.* Avfid (Ofanto, reka italska)
au-fugiō 3, *fūgī*, – ubežim, pobegnem
augeō 2, *auxī*, *auctum* (po)množim, povečam; pospešujem; *augeor* naraščam
Augās, *ae* Avgija (kralj elidski)
Augustus, *ī* Avgust (prvi cesar rimski, † l. 14. po Kr.)
aureus 3 zlat
aurīga, *ae*, *m.* voznik
auris, *is*, *f.* uho; *aurēs dō alicui* poslušam koga
aurum, *ī* zlato
aut (*cōni.*) ali
autem (*cōni.*) a, pa
autumnus, *ī* jesen

auxilior 1 pomagam (pomorem)
auxilium, ī pomoč
avāritia, ae lakomnost, skopost
avē, *avēte* zdrav(i) –, pozdravljen(i)
 bodi(te), blagor ti (vam)
avēna, ae oves
ā-vertō 3, *tī*, *sum* odvrnem (–vračam)
avidus 3 požrešen, hlasten, željen
avis, *is*, *f.* ptica, ptič
āxis, *is*, *m.* os.

B.

Babylōn, *ōnis*, *f.* Babilon (glavno mesto Babilonije)
Babylōnius, ī Babilonec
Bacchus, ī Bakh (vinski bog)
baculum (*us*), ī palica
barba, ae brada
beātus 3 blažen, srečen
bellicōsus 3 bojevit
bellō 1 voj(sk)ujem se
Bellōna, ae Belona (Martova sestra)
bellum, ī vojna (= vojskovanje)
bene (*adv.*) dobro, prav
beneficium, ī dobrota
beneficus 3 dobrodelen, dobroten
benevolentia, ae dobrohotnost, blagovoljnost, naklonjenost
benevolus 3 (*in aliquem*) dobrohoten –, naklonjen (komu)
benīgnus 3 dobronljiv, dobrohoten
bēstia, ae zver(ina), žival
Bīās, *antis* Bijant (jeden izmed 7 modrijanov grških)
bibō 3, *bibī*, *pōtum* pijem
Bitō, *ōnis* Biton (sin argivske svečenice Cidipe)
blandior 4, *blandītus sum* prilizujem se, dobrikam –, sladkam se

blandus 3 prilizljiv
bonitās, *ātis*, *f.* dobrost, izvrstnost
bonus 3 dober; *bonum*, ī dobro(ta), blaženstvo; *bona*, *ōrum* imovina
boreās, ae, *m.* sever (veter)
bōs, *bovis*, *c.* govedo, vol
brevis, *e* kratek
Britannia, ae Britanija
Britannus, ī Britanec
Bruttium, ī, Brutija (pokrajina italska)
Brūtus, ī Brut (prvi konzul rimski l. 509. pr. Kr.)
Bucephalus, ī, *m.* Bucefal (ime konja).

C.

Cadāver, *eris*, *n.* (mrtvo) truplo; mrlič
cadō 3, *cecidī*, *cāsum* padem
cādūceus, ī (glasniška) palica
cadūcus 3 razpaden
caecus 3 slep
caedēs, *is*, *f.* umor, pobjoj, klanje
caedō 3 *cecidī*, *caesum* (po)sekam; nasekam, (po)bijem, ubijem, tepem
caelestis, *e* nebeški
caelum, ī nebo, podnebje
Caesar gl. *G. Iūlius Caesar*; (kot *nōm.* *appellāt.* naslov vseh rimskih cesarjev) Cezar (= cesar)
Calabria, ae Kalabrija (pokrajina italska)
calamitās, *ātis*, *f.* nezgoda, nesreča
cale-faciō 3, *fēcī*, *factum* (o)grejem (–grevam)
calidus 3 topel, vroč
caliga, ae škorenj
calix, *icis*, *m.* čaša, (kelih)

calliditās, ātis, f. zvitost, lokavost
callidus 3 zvit, prekanjen
callis, is, c. steza
calx, calcis, f. peta, kopito
Calypsō, ūs, f. Kalipsa (nimfa)
Camillus, ī Kamil (oblastnik rimski
 l. 400. pr. Kr.)
Campānia, ae Kampanija (pokrajina
 srednjeitalska)
campus, ī ravan, polje
cancer, crī rak
candidus 3 (bliščeče-) bel
canis, is, c. pes, psica
Cannae, ārum, f. Kane (trg v Apuliji)
Cannēnsis, e kanski, pri Kanah
canō 3, *cecini, (cantum)* pojem,
 pevam; *fidibus canō* brenkam
 na citre
cantus, ūs, m. petje
capessō 3, *īvi, itum (rem)* lotim se
 (česa), prevzamem —, začnem
 (kaj); *viām capessō* nastopim pot
capillus, ī las(je)
capīō 3, *cēpi, captum* vzamem,
 ujamem, osvojim (—svajam), pri-
 bojujem; *capīō calamitātem (ex*
rē) na škodi (izgubi) sem (vsled
 česa, po čem), škodo imam (od
 česa); *cupiditās mē capit* poloti
 se me želja
Capitōlium, ī Kapitolij (grad v
 Rimu)
Cappadocia, ae Kapadocija (dežela
 maloazijska)
caprīnus 3 kozji
captivus 3 ujet; —us, ī ujetnik,
 zajetnik
caput, capitīs, n. glava, (včasih =
 življenje); glavno mesto
carcer, eris, m. ječa

careō 2, *uī, — (caritūrus) rē* sem
 brez česa
carmen, inīs, n. pesen; proroštvo
caro, carnis, f. meso
carpō 3 *carpsi, carptum (u)*trgam,
 natrgam
Carthāginiēnsis, is, m. Kartaginec,
 Kartazan
Carthāgō, inīs, f. Kartagina (mesto
 afriško)
cārus 3 drag
casa, ae koča
castīgō 1 strahujem, kaznim
castra, ōrum, n. tabor, ostrog
cāsus, ūs, m. pad(ec); slučaj, ne-
 zgoda
catellus, ī psiček
catēna, ae veriga, spona
Catilīna, ae (Lūcius (ī) Sergius (ī)
C.) (Lucij Sergij) Katilina (ple-
 menitaš in zarotnik rimski, pal
 v boju l. 62. pr. Kr.)
Catō, ōnis (Mārcus [ī] Porcius [ī]
C. Māior [ōris]) (Mark Porcij)
 Katon (Starejši, oblastnik rimski,
 † l. 149. pr. Kr.)
Catō (ōnis) Minor, ōris Kato Mlajši
 (oblastnik rimski, † l. 46. pr. Kr.)
catulus, ī mladič
Caucasus, ī, m. Kavkaz (gorovje
 vshodno od Črnega morja)
cauda, ae rep
causa, ae vzrok; pravda; *causā*
 (z genetivom, kateremu se za-
 postavlja) zavoljo, (za)radi
cautus 3 previden, oprezen
caveo 2, *cāvī, cautum (aliquem,*
rem) varujem se (koga, česa)
cavus 3 votel
cedo sem daj! podaj (mi)!

cēdō 3, *cēssī*, *cēssum* umaknem se;
(od)idem (-hajam), grem; *cēdō*
alicui ustopam komu, slabši sem
od koga

celeber, *bris*, *bre* mnogo obisko-
van, — imenovan, sloveč

celebrō 1 (po)slavim, preslavljam;
obhajam

celer, *eris*, *ere* nagel, hiter, brz
celeritās, *ātis*, *f.* hitrost, urnost

cella, *ae* pregradek, shramba
cēna, *ae* obed

cēnō 1 (od)obedujem, jem

centuria, *ae* stotnija, centurija

centuriō, *ōnis*, *m.* stotnik, centu-
rijon

cēnsēō 2, *uī*, *cēnsūm* cenim; me-
nim, tega mnenja sem

Cerberus, *ī*, *m.* Cerber (peklenski
pes)

cerebrum, *ī* možgani

Cerēs, *eris*, *f.* Cerera (rim. boginja
poljskih pridelkov)

cernō 3, —, — ločim, vidim

certāmen, *inis*, *n.* borba, tekma

certō 1, izkušam se, borim (bojujem)
se, tekmujem

certus 3 gotov, zanesljiv, določen
(ena, eno)

cerva, *ae* košuta

cervīx, *īcis*, *f.* tilnik, vrat

cervus, *ī* jelen

cēterī, *ae*, *a* drugi, *e*, *a*

Chaerōnēa, *ae* Keroneja (mesto
beotijsko)

Charybdis, *is*, *f.* Karibda

Christus, *ī* Krist(us)

cibāria, *ōrum*, *n.* jestvine, živež

cibus, *ī* jed, hrana

cicer, *eris*, *n.* čičerika, grah

Cicerō, *ōnis* (*Mārcus* [*ī*] *Tullius*
[*ī*] *C.*) (Mark Tulij) Ciceron
(oblastnik in najslavnejši go-
vornik rimski, † l. 43. pr. Kr.)

cicōnia, *ae* štokrlja

cicur, *uris* krotek

Cimōn, *ōnis* Cimon (vojskovodja
atenski l. 463. pr. Kr.)

cingō 3, *cīnxī*, *cīnctum* opašem
(-pasujem), obda(ja)m

cingulum, *ī* pas

cinis, *eris*, *m.* pepel

circā (*praepos.* in *adv.*) okoli, okrog
Circē, *ēs*, *f.* Circa ali Cirka (glaso-
vita čarovnica)

circuitus *ūs*, *m.* obseg

circulus, *ī* krog

circum (*praepos.* z akuzat.) okrog,
okoli

circum-dō, *dāre*, *dēdī*, *dātum* ob-
da(ja)m

circum-eō, *īre*, *ī*, *itum* obidem
(-hajam), obkolim, zajamem

circum-veniō 4, *vēnī*, *ventum* okoli
pridem; prekanim

circum-volvō 3, *volvī*, *volūtum*
ovijem

citerior, *us* tostranski

citharista, *ae*, *m.* citralec, citraš

citō (*adv.*) hitro, koj

cīvilis, *e* državljanski

cīvis, *is*, *m.* (so)državljan, podanik
cīvītās, *ātis*, *f.* državljanstvo, dr-
žava, občina

clādēs, *is*, *f.* poraz

clam (*adv.*) skrivaj

clāmō 1 vpijem, (za)kričim

clāmōr, *ōris*, *m.* krik, vpitje

clārus 3 svetel, jasen; razločen;
slaven

clāssis, is, f. ladjevje, brodovje
claudō 3, *clausī, clausum* zaprem
claudus 3 hrom
clāva, ae kij, bāt
clāvus, ī žrebelj
clēmēns, entis blag, milosten
Cleobis, is Kleobij (Bitonov brat)
Cleópatra, ae Kleopatra (kraljica
 egiptovska, † l. 30. pr. Kr.)
co-arguō 3, *uī, - (aliquem alicūius*
rēi) okrivim (koga česa), do-
 kažem (komu kaj)
coepī, coepisse začel sem
cōgitō 1 mislim, pomislim, pre-
 mislim
cō-gnōscō 3, *nōvī, nitum* spozna-
 (va)m, zvem
cōgo 3, *coēgī, coāctum* seženem,
 vkup spravim, zberem; (pri)silim
cohors, ortis, f. kohorta (del rimske
 legije)
collēga, ae, m. (uradni) tovariš,
 sooblastnik
col-ligō 3, *lēgī, lēctum* zberem
 (zbiram); sklepam, sodim
collis, is, m. grič, hrib
colloquium, ī pogovor
col-loquor 3, *locūtus sum* pogo-
 vorim (-govarjam) se
collum, ī vrat
colō 3, *uī, cultum* gojim, obdelam
 (-delujem); častim, spoštujem
colōnus, ī seljak, kmet
color, ōris, m. boja (barva)
columba, ae golob
columna, ae steber
colus, ī, f. preslica
comb-ūrō 3, *ūssī, ūstum* sežgem
com-edō 3, *ēdī, ēsum* (po)jem,
 snem (snedam)

comes, itis, c. spremljevalec, sprem-
 ljevalka
comētēs (comēta), ae, m. (zvezda)
 repatica, komet
cōmis, e prijazen, vljuden, priljuden
comitor 1 spremljam
com-memorō 1 omenim; premislim
 (-misljam)
com-mendō 1 priporočim (-ročam)
com-miniscor 3, *mentus sum* iz-
 mislim (si)
commīssūra, ae stik, sklep, zvez
com-mittō 3, *mīsi, mīssum* skupaj
 denem; izročim, zaupam; *com-*
mittō aliquid (-facinus) storim -,
 zagrešim kaj (-zločin); *committō*
proelium (pūgnam - cum aliquō)
 spustim se v bitko -, udarim
 se (s kom), bijem bitko (boj)
commodus 3 primeren, zložen,
 spreten, gladek (v prenes. po-
 menu)
com-mone-faciō 3, *fēcī, factum*
 opomnim, (opominjam)
com-moror 1 mudim se
com-moveō 2, *mōvī, mōtum* ganem,
 gibljem; vzbudim, vznemirim
 (-mirjam), pretresem
com-mūnicō 1 (*cum aliquō rem*)
 priobčim (-občujem) -, nazna-
 nim (-znanjam komu kaj)
commūnis, e skupen, občen, splošen
commūtātiō, ōnis, f. izprememba
cōmō 3, *cōmpsī, cōmptum* uredim
 (-rejam), lišpam, razčešem
com-parō 1 pridobim; prispodobim
 (-dabljam)
com-pellō 3, *pulī, pulsum* seženem;
compulsus 3 (na)gnan, prisiljen
com-periō 4, *perī, pertum* zvem

com-pleō 2, *plēvi*, *plētum* napolnim
(-polnujem), spolnim, dopol-
nim; navda(ja)m

complūrēs, -*plūra* več (jih), precej
(jih)

com-portō 1 znesem, znosim, znašam

com-prehendō 3, *hendī*, *hēsum*
zgrabim

com-primō 3, *pressī*, *pressum*
stisnem

com-probō 1 dokažem, izkažem
(-kazujem)

con-cēdō 3, *cēssī*, *cēssum* odidem,
krenem, napotim -, umaknem se

concha, *ae* školjka

con-cidō 3, *cidī*, - zrušim se, zgru-
dim se

conciliō 1 združim, sklenem, usta-
novim; pridobi(va)m

con-citō 1 vznemirim, naščuvam

conclāve, *is*, *n.* soba

con-clūdō 3, *clūsī*, *clūsum* sklenem
(sklepam = konča(va)m)

concordia, *ae* sloga

concors, *cordis* složen

con-cupiscō 3, *cupivī*, *cupitum* (*rem*)
zaželim (česa), koprnim (po čem)

con-currō 3, *currī* (*cucurrī*), *cur-
sum* stekam se, vkup (pri)hitim,
privrem

concursum, *ūs*, *m.* stek(anje); popad,
udar

con-demnō 1 obsodim; *capitis con-
demnō aliquem* obsodim koga
na smrt

con-diciō, *ōnis*, *f.* pogoji

conditor, *ōris*, *m.* ustanovitelj

con-dō 3, *didī*, *ditum* (s)krijem;
shranim, pokopljem; zgradim,
ustanovim

cōn-ferō, *ferre*, *contulī*, *collatum*
znesem (znosim), spravim; pri-
merim (-merjam); *cōnferō me*
krenem

cōn-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* napravim;
zvršim (-ujem), dokončam (-u-
jem); oslabim (iti)

cōn-fidō 3, *fisus sum* zaupam

cōn-firmō 1 utrdim, potrdim

cōn-fiteor 2, *fessus sum* prizna-
(va)m, (iz)povem

cōn-fligō 3, *flūxī*, *fluctum* udarim
se, bijem se, borim se

cōn-fluō 3, *flūxī*, *flūxum* stekam
se; vrem vkup

cōn-fodiō 3, *fōdī*, *fōssum* prebodem

cōn-fugio 3, *fūgī*, - (*fugitūrus*)
zbežim, pribežim

cōn-fundō 3, *fūdī*, *fūsum* zlijem;
(z)mešam, (zamenja(va)m)

con-gerō 3, *gessī*, *gestum* znosim
(znašam), nakopičim; *congerō*

contumēliās in aliquem obsujem
koga s pogrdami

con-gruō 3, *gruī*, - skladam -,
ujemam -, strinjam se

con-iciō 3, *iēcī*, *iectum* zmečem,
vržem (v)

cōn-iungō 3, *iūnxī*, *iunctum* (*alicui*)
zvežem -, združim (-žujem s
kom); *amicitiām cōniūngō* skle-
nem prijateljstvo

cōniunx, *iugis*, *c.* soprog, soproga

cōniūrātiō, *ōnis*, *f.* zarota

cōn-iūrātus, *ī* zarotnik

cōn-iūrō 1 zarotim se

Conōn, *ōnis* Konon (vojskovodja
atenski l. 394. pr. Kr.)

cōnor 1 podjamem, snujem, po-
skusim (-skušam)

- con-queror* 3, *questus sum* pritožim (-tožujem) se
- cōn-scendō* 3, *scendī, scēnsūm* vzlezem, splezam; *cōnscendō rem* vzlezem -, stopim v -, na kaj; *cōnscendō equum* zajašem konja
- cōnscientia, ae* vest
- cōn-scīscō* 3, *scīvī, scītum* odločim; *mortem mihi cōnscīscō* smrti si zadam, usmrtilim se
- cōn-sentiō* 4, *sēnsī, sēnsūm* ujemam se, pritrjujem
- cōn-serō* 3, *sēvī, situm* obsejem (-sevam), obsadim (-sajam)
- cōn-servō* 1 ohranim, obvarujem
- cōnsēssus, ūs, m.* (skupaj sedeči) zbor
- cōn-sīderō* 1 preišljam, razmišljam, preudarim (-darjam)
- cōn-sīdō* 3, *sēdī, sēssūm* sedem, posadim se, postavim se
- cōnsīlium, ī* svēt; nasvēt, naklep, sklep; razumnost, razsodnost
- cōn-sistō* 3, *tītī, - (in rē)* po-, ustavim se (kje); sem (v čem), stojim (na čem)
- cōnsōlātiō, ōnis, f.* tolažba
- cōn-sōlor* 1 (po)tolajim
- cōn-spiciō* 3, *spexī, spectum* zagledam, zapazim, vidim
- cōnspīcor* 1 zagledam, uzrem
- cōnstāns, antis* stanoviten
- cōn-stat, āre, cōnstitit* dognano -, znano je
- cōn-stituō* 3, *stituī, stitūtum* postavim, ustanovim; določim, sklenem
- cōn-struō* 3, *strūxī, strūctum* nakopičim; napravim, naredim, zgradim
- cōn-suēscō* 3, *suēvī, suētum* navadim se; *cōnsuēvī* navajen sem, običavam
- cōnsuētūdō, inis, f.* navada; občevanje, tovaršija; *cōnsuētūdine alicūius ūtor* občujem (prijateljski) s kom
- cōnsul, ulis, m.* konzul (oblastnik rimski)
- cōn-sulō* 3, *suluī, sultum (aliquem)* vprašam (-ujem koga) za svēt
- cōnsultātiō, ōnis, f.* posvetovanje
- cōnsultō* 1 posvetujem se
- cōn-sūmō* 3, *sūmpsī, sūmptum* potrošim, porabim (-rabljam)
- con-temnō* 3, *tempśī, temptum* zaničujem, preziram (-zrem)
- contemplor* 1 (*rem*) gledam (kaj, proti čemu), opazujem
- con-tendō* 3, *tendī, tentum* nagnem; poganjam se; napotim se, hitim
- con-terō* 3, *trīvī, trītum* starem; *tempus conterō in rē* obračam čas v kaj, prebijem čas v čem
- con-ticēscō* 3, *ticuī, -* umolknem
- con-tineō* 2, *tinuī, tentum* skup držim, obsezam
- continuus* 3 neprestan
- cōntiō, ōnis, f.* (narodni) zbor
- cōntiōnor* 1 govorim (na zboru)
- con-torqueō* 2, *torsī, tortum* zvijem, zadrgnem
- contrā* (*praepos.* z akuzat.) zoper, proti; (*adv.*) nasproti, pak
- contrārius* 3 nasproten
- contumēlia, ae* pogrda, psovanje
- con-veniō* 4, *vēnī, ventum* snidem (shajam) se
- con-vertō* 3, *vertī, versum* obrnem

co-orior 4, *ortus sum* nakrat nastanem — se vzdignem
cōpia, *ae* obilica, obilnost; *-ae*, *ārum*, *f.* (vojne) čete
coquō 3, *coxi*, *coctum* (s)kuham, (s)pečem
cor, *cordis*, *n.* srce
cōram (*praepos.* z *ablat.*) vpričo
corbis, *is*, *f.* jerbašček
Corcýra, *ae* Korcira (Krf, otok grški)
Corinthius 3 korintski
Corinthus, *ī*, *f.* Korint (mesto grško)
Cornēlia, *ae* Kornelija (mati Grak-hov, živ. v 2. stoletju pr. Kr.)
cornu, *ūs*, *n.* rog
corōna, *ae* venec, krona
corpus, *oris*, *n.* telo
cor-rigō 3, *rēxi*, *rēctum* popravim, izboljšam
cor-ripiō 3, *ripui*, *reptum* zgrabim
cor-rumpō 3, *rūpi*, *ruptum* pokvarim, pohujšam (—hujšujem); podkupim, podmitim
cortex, *icis*, *c.* skorja
corvus, *ī* krokar
cōs, *cōtis*, *f.* osla, brus
cotidiānus 3 vsakdanji
cotidiē (*adv.*) vsak dan
Crassus, *ī*: a) *Lūcius* [*ī*] *Licinius* [*ī*] *Cr.* (Lucij Licinij) Kras (slaven govornik rim., † l. 91. pr. Kr.); b) *Mārcus* [*ī*] *Licinius* [*ī*] *Cr.* (Mark Licinij) Kras (vojskovodja rim., triumvir, † l. 53. pr. Kr.)
Cratēs, *ētis* Kratet (modrijan grški okrog l. 330. pr. Kr.)
crēber, *bra*, *brum* pogost, čest; *adv.* *crēbrō* pogostokrat, često
crēdō 3, *crēdidī*, *crēditum* verujem, verjamem

crēdulus 3 lahkoveren
cremō 1 sežgem (—žigam)
Cremona, *ae* Kremona (mesto gornjeitalško)
creō 1 ustvarim; (iz)volim; *creor* (po)rodim se, nastanem
crepō 1, *uī*, *itum* škripljem, (za)rožljam
crēsco 3, *crēvi*, *crētum* (vz)rastem
Crēta, *ae*, *f.* Kreta (otok grški)
Crētēnsis, *is*, *m.* Krečan
Creūsa, *ae* Kreūza (Enejeva so-proga)
crīmen, *inis*, *n.* obdolžitev, očitek; krivnja
crīnis, *is*, *m.* las
Croesus, *ī* Krez (kralj lidijski do l. 546. pr. Kr.)
crūdēlis, *e* krut
crūdēlitās, *ātis*, *f.* krutost
cruentus 3 krvav
cruor, *ōris*, *m.* (iz rane tekoča, gosta) kri
crūs, *crūris*, *n.* krak
cubile, *is*, *n.* ležišče
cubō 1, *uī*, *itum* ležim (ležem)
culpa, *ae* krivda; *in culpa sum* kriv sem
cultus, *ūs*, *m.* česčenje, bogočastje
cum (*praepos.* z *ablat.*, znači društvo ali spremstvo) s —, z (z družilnikom)
cum (*cōni. tempor.*) ko, kedar; (*cōni. concessiva*) dasi, akoprem; (*cōni. adversativa*) (pri tem) ko, dočim; (*cōni. causalis*) ker
cunctor 1 obotavljam se, oprezujem
cupiditās, *ātis*, *f.* poželenje, želja, željnost, strast; *cupiditās dominantī* vladoželjnost

Cupīdō, *inis* Kupidon (Venerin
sin)
cupidus 3 željen, strasten
cupiō 3, *ivī*, *itum* (*rem*) želim, po-
željujem (česa), hrepenim (po
čem)
cūr (*adv.*) zakaj?
cūra, *ae* skrb(nost), varstvo
cūrō 1 (*rem*) skrbim –, brigam se
(za kaj), na skrbi imam (kaj),
zdravim; (z gerundivom) dam
(kaj storiti)
currō 3, *cucurrī*, *cursum* tečem
(pritečem), derem
currus, *ūs*, *m.* voz
cursus, *ūs* tek
cūstōdia *ae* straža, ječa
cūstōdiō 4, *ivī*, *itum* stražim, čuvam
cūstōs, *ōdis*, *c.* čuvar(ica), varuh;
cūstōs ovium ovčji pastir
Cyclōps, *ōpis*, *m.* Ciklop (jednook
velikan)
cycnus, *ī*, *m.* labud
Cyrus, *ī*: *a*) Cir (kralj perzijanski
l. 560. pr. Kr.); *b*) Cir (reka
perzijska)
Cyrus (*ī*) *Minor*, *ōris* Cir Mlajši
(kraljevič perzijanski, † l. 401.
pr. Kr.).

D.

Dāmis, *idis* Damid (kralj lacedem.
v 4. stoletju pr. Kr.)
damnō 1 (*aliquem alicūius reī*)
obsodim (koga zaradi česa)
damnum, *ī* izguba, škoda
Danaus, *ī* Danaj (Egiptov brat,
ustanovitelj argivskega kralje-
stva)

Dārēus, *ī* Darej (kralj perzijanski
l. 330. pr. Kr.)
dē (*praeupos.* z ablat.) z, s (z ge-
net.), o; od, iz, izmed
dea, *ae* boginja
dēbeō 2, *uī*, *itum* dolgujem, dolžen
sem; moram, smem
dēbilis, *e* slab(oten), omrtvičen
(čna, čno)
dēbilitō 1 (o)slabim, omrtvim (–iti);
dēbilitor (o)slabim (–eti)
dē-cēdō 3 *cēssī*, *cēssum* odstopim,
odidem, ločim se (s tega sveta),
umrem
December, *bris* (namreč: *mēnsis*),
m. gruden, december
decemvir, *virī*, *m.* decemvir
dē-cernō 3, *crēvī*, *crētum* odločim,
ukrenem, sklenem
dē-cerpō 3, *cerpsī*, *cerptum* od-
trgam, utrgam
decet 2, *decuit* (*aliquem*) spodobi
se (komu)
dē-cidō 3, *cidī*, – padem (s česa),
padem dol
dē-cipiō 3, *cēpī*, *ceptum* (pre)varam,
prekanim
Decius, *ī* Decij (ime rim. plemena)
decorō 1 (o)dičim, odličim (–liku-
jem)
decōrus 3 časten, pristojen
decuria, *ae* desetnija, dekurija
decuriō, *ōnis*, *m.* desetnik, deku-
rijon
de-currō 3, *currī* (*cucurrī*), *cur-*
sum dol tečem
dēdecus, *oris*, *n.* nečast, sra-
mota
dē-dūcō 3, *dūxī*, *ductum* odpeljem,
odvedem (–vajam)

de-errō 1 zaidem
dē-fendō 3, *fendī*, *fēsum* odvrnem, odbijem; (o)branim
dēfēnsiō, *ōnis*, *f.* obramba, zagovor
dēfēnsor, *ōris*, *m.* branitelj
dē-ferō, *ferre*, *tulī*, *lātum* doli nesem, zanesem; izročam (-ročujem); *dēferor* zanesen sem, zaidem
dē-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* (*ā rē*) odpadem (od česa), izneverim se (čemu); *vīrēs dēficiunt aliquem* moči zapuščajo koga
dē-figō 3, *fīxī*, *fīxum* vtaknem, zabodem; *dēfigō oculos in rē* uprem oči v kaj
dē-flagrō 1 pogorim
dē-fluō 3, *flūxī*, *flūxum* odtekam
dēfōrmitās, *ātis*, *f.* grdost
dē-fungor 3, *fūctus sum* (*rē*) opravi (kaj); *vitā dēfungor* končam življenje, umrem; *vitā dēfūctūrus* = umirajoč
dēgō 3, (*dēgī*), - prebijem -, (pre)bivam (čas), preživim; *dēgō vītam* živim življenje
dē-iciō 3, *iēcī*, *iectum* vržem -, pahnem (s česa)
deinde (*adv.*) potem
dē-lābor 3, *lāpsus sum* padem (s česa)
dēlectō 1 razveselim (-lujem), obradujem; *dēlector* (*rē*) (raz)veselim se (česa), raveseljujem -, zabavam se (s čim)
dēleō 2, *ēvī*, *ētum* razdenem, uničim, pokončam
dē-liberō 1 pretehtam; preudarim (-darjam), premišljam
dēlicātus 3 slasten, izbran

dēliciae, *ārum f.* slast, radost
dē-ligō 3 *lēgī*, *lēctum* odberem
dēlīrus 3 blazen, brezumen
Dēlphī, *ōrum*, *m.* Delfi (Delfov, mesto grško v Focidi)
Dēlphicus 3 delfski
Dēlus, *ī*, *f.* Del (otok grški)
dē-mergō 3, *mērsī*, *mērsūm* potopim, pogreznem
dē-metō 3, *messū*, *messum* požanjem, pokosim
dē-migrō 1 odidem
dēmō 3, *dēmpsi*, *dēmpsum* (od)vzamem, otmem (-imam), snamem
Dēmocritus, *ī* Demokrit (modrijan grški, † l. 361. pr. Kr.)
dē-mōlior 4, *mōlitus sum* snamem, poderem
Dēmōnāx, *ācis* Demonak (modrijan grški v 2. stoletju po Kr.)
Dēmōsthenēs, *is* Demosten (državnik in govornik grški, † l. 322. pr. Kr.)
dēmum (*adv.*) še le
dē-negō 1 popolnem zanika(va)m; odrečem (-rekam)
dēnique (*adv.*) naposled
dēns, *dentis*, *m.* zob
dēnsus 3 gost
dēnuō (= *dē novō*, *adv.*) iznova, novič
dē-pellō 3, *pulī*, *pulsum* preženem
dē-pōnō 3, *posū*, *positum* odložim; *inimīcitiās dēpōnō* odrečem (odpovem) se sovraštvu
dē-portō 1 odnesem, odvedem, odpravim
dē-pōscō 3, *popōscī*, - zahtevam
dē-rideō 2, *rīsī*, *rīsum* zasmehujem

dē-scendō 3, *scendī*, *scēnsūm* doli
 plezam, – grem, – pridem
dē-sciscō 3, *scīvī*, *scītum* odpadem
dē-scribō 3, *scripsī*, *scriptum* na-
 pišem, (na)črtam, (na)rišem
dē-secō 1, *uī*, *sectum* odsekam,
 odrežem
dē-serō 3, *seruī*, *sertum* pustim
 (na cedilu), zapustim (–puščam),
 zanemarjam
dēsīderium, *ī* želja, hrepenenje
dē-siliō 4, *siluī*, – skočim s česa
dē-sinō 3, *sū*, *situm* neham, jenjam;
dēsīnō in aliquid končam (–ču-
 jem) s čim
dē-sistō 3, *stitī*, *stitum* (rē) odstopim
 (od česa), pustim (kaj), neham
dē-spērō 1 obupa(va)m
dē-spiciō 3, *spexī*, *spectum* pre-
 ziram, zaničujem
dē-sum, *deesse*, *dēfuī* nedostajam
dē-tergeō 2, *tērsī*, *tērsūm* zbrišem;
 preženem
dē-terreō 2, *uī*, *itum* ostrašim,
 odvrnem
dē-trahō 3, *trāxī*, *trāctum* zvlačem,
 slečem, snamem
dētrīmentum, *ī* škoda, izguba
Deucaliōn, *ōnis* Deukalijon (sin
 Prometejev)
Deus (*deus*), *ī* Bog (bog)
dē-vāstō 1 popolnem opustošim
dē-vinciō, *īs*, *īre*, *vīnaxī*, *vīnctum*
 zvežem; obvežem koga, naklo-
 nim si koga
dē-vincō 3, *vīcī*, *victum* popolnem
 premagam
dē-vorō 1 (po)žrem
dexter, *tera* (*tra*), *terum* (*trum*)
 desni

diadēma, *atis*, *n.* šapelj, diadem
Diāna, *ae* Dijana (rimska boginja
 meseca in lova)
dicātus 3 posvečen
dicō 3, *dīxī*, *dictum* (iz)govorim,
 rečem, pravim, povem; zovem,
 imenujem
dictātor, *ōris*, *m.* diktator; *dictā-*
tōrem dīcō izvolim diktatorja
diēs, *ēī*, *m.* dan
dif-ferō, *ferre*, *distulī*, *dilatūm*
 raznesem; odložim, odlašam;
 razlikujem se
difficilis, *e* težek, težaven
dif-fīdō 3, *fīsus sum* ne (za)-
 upam
dif-fundō 3, *fūdī*, *fūsum* razlijem,
 (–livam)
digitus, *ī* prst (–a)
dīgnitās, *ātis*, *f.* vrednost; dostoj-
 nost, dostojanstvo, čast
dī-lābor 3, *lāpsus sum* razpadem,
 razspem se, prejdem
dī-lacerō 1 raztrgam
dīligēns, *entis* skrben, maren,
 priden
dīligentia, *ae* skrbnost, marnost
dī-ligō 3, *lēxī*, *lētum* spoštujem,
 ljubim
dī-lūcēsō 3, *lūxī*, – zasijem, za-
 svetim se; *dīlūxī* = sijem
dī-luō 3, *uī*, *ūtum* razveljavim,
 ovržem
dī-micō 1 bojujem se, borim se
dīmīdium, *ī* polovica
dī-mittō 3, *mīsī*, *mīssum* razpo-
 šljem, odpošljem, odpustim, iz-
 pustim
Diocletīānus, *ī* Dioklecijan (cesar
 rimski od l. 284. do 305. po Kr.)

Diogenēs, is Diogen (modrijan grški, r. l. 404. pr. Kr.)
Diomēdēs, is Diomed (kralj traški)
Dionȳsius, ī Dioniz(ij) (samosilnik sirakuški, † l. 367. pr. Kr.)
dīrēctus 3 raven
dir-imō 3, *ēmī*, *emptum* razstavim, ločim, ustavim
dī-ruō 3, *ruī*, *rūtum* razrušim
dis-cēdō 3, *cēssī*, *cēssum* odidem, odhajam
dis-cerpō 3, *cerpsī*, *cerptum* raz-trgam
discēssus, *ūs*, *m.* odhod
dīsciplīna, *ae* nauk, odgoja; redovitost, vojaški red
dīscipulus, ī učenec
dīscō 3, *didicī*, - (*rem*) (na)učim se (česa)
discordia, *ae* nesloga, razpor
discrīmen, *inis*, *n.* razloček
dīscrīptiō, *ōnis*, *f.* razdelitev
disertus 3 zgovoren
dis-iciō 3, *ieci*, *iectum* razmečem; razbijem, razdrobim
dī-spergō 3, *spērsī*, *spērsum* raz-pršim, razkropim
disputātiō, *ōnis*, *f.* razgovor, razpravljanje
dis-putō 1 (*dē rē*) govorim (o čem), razpravljam (kaj)
dis-serō 3, *seruī*, *sertum* razvijam, razpravljam, govorim
dis-suādeō 2, *suāsī*, *suāsum* odsvetujem
dis-tribuō 3, *tribui*, *tribūtum* (po)-razdelim
diū (*adv.*) dolgo (časa); *dīūtius* (komparat. *adv. diū*) dalje, dalj časa

diuturuus 3 dolgo trajen, neprestan
dīves, *itis* bogat; bogatin
dīvidō 3, *vīsī*, *vīsum* (raz)delim (= napravim iz celote manjše celote)
dīvīnus 3 božji
Divitiācus, ī Divicijak (imeniten Eduvec)
dīvitiae, *ārum* bogastvo
dīvus 3 božanski; -*us*, ī, *m.* bog; *sub dīvō* pod milim bogom (ne-bom)
dō (*dās*) *dāre*, *dedī*, *datum* dam (dajem); *dō alicui dōna* obdarim (-darujem) koga; *dō nāvem ventis* odjadram, odplujem
doceō 2, *docuī*, *doctum* (po)učim, poučujem
doctus 3 učen
doctrīna, *ae* učenost
doleō 2, *uī*, - bolim; (ob)žalujem; *dolet (ēre, uit) mihi* boli me
dōlium, ī sod
dolor, *ōris* bol(ečina), bolešt
dolus, ī zviijača, lest
domesticus 3 domač, hišni
domicilium, ī bivališče
dominor 1 gospodujem, vladam
dominus, ī gospod(ar), vladar
domō 1, *uī*, *itum* (u)krotim, brzdam
domus, *ūs*, *f.* dom, hiša; *domī* doma, *domō* z doma, *domum* domov
dōnec (*cōni.*) dokler (da ne)
dōnō 1 darujem -, podarim (komu kaj), obdarim (-darujem koga s čim)
dōnum, ī dar(ilo)
dormiō 4, *ivī*, *itum* spim
dracō, *ōnis*, *m.* zmaj

dubitō 1 dvojim, dvomim
dūcō 3, *dūxī*, *ductum* peljem, vo-
 dim; *vītam dūcō* živim (življenje)
dulcēdō, *inis*, *f.* sladkost
dulcis, *e* sladek; prijeten
dum (*cōni.*) (med tem) ko, dočim,
 dokler
dūrus 3 trd
dux, *ducis*, *c.* vodnik, vodnica, vo-
 ditelj (-ica), (vojsko-) vodja.

E.

E gl. *ex*
ebenus, *ī*, *m.* ebenovina
ebur, *oris*, *n.* slonova kost
eburneus 3 slonokoščen
Ecbatana, *ōrum*, *n.* Ekbatana (Ek-
 batane, mesto medijsko)
ē-dīcō 3, *dīxī*, *dictum* oznanim,
 zapovem, ukažem
ē-dīscō 3, *didicī*, - (na)učim se na
 pamet (izust)
edō 3, *ēdī*, *ēsum* jem, uživam
ē-ducō 1 odgojim (-gajam); vzgo-
 jim, vzredim
ē-dūcō 3, *dūxī*, *ductum* peljem
 vun, izvedem
ef-ferō 1 divjim (koga); *efferror*
 divjam, surovim (éti)
ef-ferō, *ferre*, *extulī*, *ēlātum* iz-
 nesem, (ven) odnesem; po-
 vzdignem; *efferror rē* ponašam
 se s čim, ponosen sem česa
 (s čim)
efficāx, *ācis* izdaten, uspešen
ef-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* zvršim;
 učinim
ef-flō 1 izdihnem
ef-fluō 3, *flūxī*, *flūxum* iz-, pre-
 tečem

ef-fodiō 3, *fōdī*, *fōssum* izkopljem
 (-kopavam)
ef-fugiō 3, *fūgī*, (*fugitūrus*, *ali-
 quem*) izbežim, ubežim -, ute-
 čem -, uidem (komu)
ef-fundō 3, *fūdī*, *fūsum* izlijem
 (-livam); potratim, potrošim
egēnus 3 (česa) potreben, reven
egeō 2, *uī*, - (*rē*) potrebujem, po-
 treben sem (česa)
Egeria, *ae* Egerija (rimska nimfa
 = vila)
ē-gredior 3, *grēssus sum* uidem,
 izstopim, odidem, odrinem
ē-lābor 3, *lāpsus sum* izmaknem
 se, uidem
ēlegantia, *ae* okusnost, uglajenost
elephantus, *ī* slon
Ēlēus, *ī* Elijan (= iz Elide)
ē-licio 3, *licū*, *licitum* izvabim
ē-ligō 3, *lēgī*, *lēctum* izvolim, iz-
 berem (-biram)
Ēlis, *idis*, *f.* Elida (dežela in mesto
 peloponeško)
ēloquentia, *ae* zgovornost
ē-loquor 3, *locūtus sum* izgovorim
 (-govarjam)
ē-lūdō 3, *lūsī*, *lūsum* (*aliquem*)
 rogam se (komu), zasmehujem
 (koga)
ē-mentior 4, *ītus sum* izlažem
 (se)
ē-mētiō 4, *mēnsus sum* izmerim;
 prepotujem (preplujem)
emō 3, *ēmī*, *emptum* kupim (-ujem)
ē-natō 1 izplavam
ē-nārrō 1 pripovedujem do konca,
 - nadrobno
ē-necō 1, *uī*, *nectum* umorim,
 usmrtim

enim (*cōni.*, nikdar prva beseda v stavku) kajti, zakaj, namreč
eō, *īre*, *ū* (*īvī*), *itum* idem, grem, hodim, zahajam

eō (*ablat. adverb.*) tje(kaj)

eō-quō (*pred komparat.*) tem – čim

eōdem (*ablat. adv.*) ravno tje(kaj)

Epaminōndās, *ae, m.* Epaminonda (sloveč vojskovodja tebski, † l. 362. pr. Kr.)

Ephesus 3 efeški

Ephesus, *ī f.* Efez (mesto malo-azijsko)

Ephialtēs, *ae* Efijalt (izdajnik grški l. 480. pr. Kr.)

ephorus, *ī efor* (oblastnik spartski)

Epicūrēi, *eōrum*, *m.* Epikurovci (privrženci grškega modrijana Epikura)

Ēpīrus, *ī, f.* Epir (dežela grška)

epistula, *ae* pismo

epitomē, *ēs, f.* posnetek

epulor 1 gostim se, (po)obedujem

eques, *itis, m.* konjenik, jezdec; vitez

equitātus, *ūs, m.* konjeništvo

equis, *ī* konj

ergā (*praepos. z akuzat.*, le v prijaznem pomenu) do, proti

ergō (*cōni.*) po tem takem, torej

ē-ripīō 3, *ripuī*, *reptum* iztrgam, otmem –, vzamem (s silo), ugrabim

errō 1 (z)motim se, blodim

error, *ōris, m.* zmeta; blodnja

ē-rubescō 3, *rubuī*, – zarudim

ē-rudiō 4, *īvī* (*īi*), *itum* izobrazim (–obražam, –obražujem)

eruditiō, *ōnis, f.* izobraženje

ē-rumpō 3, *rūpī*, *ruptum* proderem; *rīsus* *ērumpit* smeh uide človeku, – posili človeka

Erymanthius 3 erimantski

Erythīa, ae Eritija (otok na skrajnem zapadnem robu zemeljskem)

ēsca, ae jed, hrana

et (*cōni.*) in, pa, ter; *et –et* (*–et*) *i –i* (*–i*)

etiam (*cōni.*) tudi, še, celo

etiamsī (*cōni.*) če tudi, čeprav

etiamtum (*adv.*) tedaj še

Etrūriā, ae Etrurija (pokrajina srednjeitalska)

Eumaeus, *ī* Evmej (zvest pastir Uliksov)

Eumenēs, is Evmen (vojskovodja Aleksandra Vel., pozneje namestnik v Kapadociji)

Eurōpa, ae Evropa

Eurystheus, *ī* Evristej (kralj micenski)

ē-vādō 3, *vāsī*, *vāsum* izidem, uidem, utečem

ē-vānescō 3, *vānuī*, – izginem

ē-vellō 3, *vellī*, *vulsum* izrujem, iztrgam

ē-veniō 4, *vēnī*, *ventum* izidem; *ēvenit* zgodi –, pripeti se

ē-vertō 3, *vertī*, *versum* prevrnem; razdenem, razrušim

ē-vocō 1 izkličem, ven (po)kličem
ex (*pred konzonanti tudi*) *ē* (*praepos. z ablat*) iz, izmed; s, z (*z genet.*); vsled, po; od

ex-agitō 1 izganjam, preganjam
exāmen, inis, n. roj, (množica)

ex-āminō 1 izprašam (–ujem)

ex-animō 1 (vzamem sapo), ubijem, usmrtilim

ex-ārdēscō 3, *ārsī*, *ārsūm* užgem -, vnamem se; *irā exārdēscō* od jeze zagori v meni, (od) jeze vskipim, razsrdim se
ex-ārēscō 3, *ārūī*, - usahnem
ex-audiō 4, *ivī*, *itum* uslišim
ex-cēdō 3, *cēssī*, *cēssum* (*rē*) odidem (-hajam od -, iz česa), zapustim (-puščam kaj)
ex-cellō 3, -, - (*rē aliīs = dativ*) odlikujem se (s čim -, po čem od drugih)
ex-cipiō 3, *cēpī*, *ceptum* vsprejemem (časno); ujamem, ustrežem (kaj)
ex-citō 1 vzbudim (-bujam)
ex-clāmō 1 zavpijem, vskliknem
ex-clūdō 3, *clūsī*, *clūsūm* izključim, izločim
ex-colō 3, *colūī*, *cultum* izobrazim
excūsātiō, *ōnis*, *f.* izgovor
ex-edō 3, *ēdī*, *ēsum* izjem, podjem
exemplum, *ī* vzgled
ex-eō, *ire*, *ivī*, *itum* izidem, odidem (-hajam); (iz)tečém (-tekam)
ex-erceō 2, *uī*, *itum* (iz)urim; *vēnātiōnēs exerceō* bavim se z lovom
exercitātiō, *ōnis*, *f.* vaja
exercitus, *ūs*, *m.* vojstvo, vojska (= vojaki)
ex-igō 3, *ēgī*, *āctum* izženem, iztiram, preženem
exiguus 3 majčken, neznamen
eximius 3 poseben, odličen
ex-istimō 1 menim, mislim, sodim
ex-pellō 3, *pulī*, *pulsūm* izženem, preženem, izpodim
ex-pērgiscor 3, *perrēctus sum* vzdramim se, vzbudim se
experientia, *ae* izkušnja

ex-perior 4, *pertus sum* izkusim (-kušam), poskusim (-skušam)
expers, *pertis* nedeležen, brez česa
ex-petō 3, *ivī* (*ivī*), *itum* (*rem*) (po)želim (-želujem česa), poganjam se (za čim)
ex-pleō 2, *plēvī*, *plētum* izpolnim, napolnim; *sitim expleō* žejo ugasim
ex-plōrō 1 oprašujem, preiščem (-iskujem), pozvem
ex-pōnō 3, *posuī*, *positum* izpostavim
ex-pōscō 3, *popōscī*, - (*aliquem*) zahtevam (čegavo izročitev, - da se kdo izroči, - preda v kazen)
ex-probrō 1 očitam, oponašam
ex-pūgnō 1 izvojujem, osvojim
exsequiae, *arum*, *f.* (pogrebni) spreved, pogreb, pogrebna svečanost
exsilium, *ī* prognanstvo
expectātiō, *ōnis*, *f.* pričakovanje; *praeter expectatiōnem* = nepričakovano
ex-spectō 1 (*rem*) pričakujem (česa)
ex-stinguo 3, *stinxi*, *stinctum* ugasim, pogasim; ugonobim, ukončam
ex-stō 1, -, - stojim iznad česa; nahajam se, (ohranjen sem)
ex-struō 3, *struxī*, *strūctum* nagrmadim; sezidam, zgradim; ustanovim, napravim, (po)stavim
exsul, *ulis*, *m.* izgnanec, izgoj
ex-timēscō 3, *timūī*, - zbojim se
extrā (*praepos.* z akuzat.) zunaj, izven
extrēmus 3 najskrajnji, zadnji

ex-uō 3, *uī*, *ūtum* (aliquem rē) izujem –, slečem (komu kaj); *leōnem pelle exuō* denem leva iz kože; *mōrēs exuō* opustim šege.

F.

Faber, *brī* rokodelec

Fabius, *ī* (*Quīntus [ī]* *F. Māximus*, *ī*) (Kvint) Fabij (Maksim, oblastnik rimski, † l. 265. pr. Kr.); gl. tudi: *Q. Fabius Māximus*

Fabricius, *ī* Fabricij konzul rimski l. 282. pr. Kr.)

fabricor 1 (s)kujem, zgotovim, naredim (si)

fābula, *ae* bajka, basen; (veselo)-igra

facessō 3, *īvī*, *ūtum* zvršujem, snujem, gojim

facilis, *e* lahek (storiti)

facilitās, *ātis*, *f.* lahkost; uljudnost, ugodljivost

facinus, *oris*, *n.* čin, dejanje; zločin

faciō 3, *fēcī*, *factum* storim, delam,

ravnam, činim, napravim, naredim, tvorim, ustvarim; *amicitiām*–, *pacem faciō* prijateljstvo–,

mir sklenem; *beātum faciō aliquem* osrečim koga; *facere nōn possum*, *quīn* ne morem si kaj,

da ne bi

factum, *ī* čin, dejanje, delo

fallāx, *ācis* (pre)varljiv, goljufiv

fallō 3, *fefēllī*, (*falsum*) (pre)varam,

ukanim; *fallō tempus* kratim

(krajšam) si čas

falsus 3 lažen, kriv, neresničen

falx, *falcis*, *f.* srp

fāma, *ae* govorica, glas, dobro ime

famēs is, *f.* lakota

familia, *ae* družina; *pater* (*filius*)

familiās (–*ae*) hišni oče (sin),

māter (*fīlia*) *familiās* (–*ae*) hišna

mati (hči)

familiāris, *e* družinski, prijateljski;

rēs familiāris imetek, gospo-

darstvo; *familiāris*, *is*, *m.* (hišni)

prijatelj

fār, *farris*, *n.* brašno

fārī, *fātus sum* govorim

fās (*indēcl.*) *n.* božje pravo; *fās*

est (*dictū*) prav je –, dovoljeno

je –, sme se (reči)

fascis, *is*, *m.* butara, zvezek, snopič

fateor 2, *fassus sum* (*aliquid*) pri-

zna(va)m, (iz)povem (kaj), izpo-

vem se (česa)

fatigō 1 utrudim

fātum, *ī* usoda, *fātum mihi est*

usojeno mi je

fautor, *ōris*, *m.* zaščitnik, pokro-

vitelj

faveō 2, *fāvī*, *fautum* naklonjen –,

prijazen sem

febris, *is*, *f.* mrzlica

fēcundus 3 rodoviten

fēlēs (*fēlis*), *is*, *f.* mačka

fēlix, *īcis* srečen

ferē (*adv.*) skoro, blizu, nekako

feriō 4, –, – (*aliquem*) udarim –,

ubijem (koga), (treščim v koga),

ferō, *ferre*, *tulī*, *lātum* nesem,

nosim, prenesem (–našam), (s)tr-

pim; pravim, poročam; *opem*

(*auxilium*) *ferō alicui* pomagam

komu; *molestē ferō rem* žalostim

se o čem, *indīgnē ferō rem* za

zlo vzamem kaj

ferōx, *ōcis* divji, bojevit, uporen

- ferrārius* 3 k železu spadajoč;
faber (brī) ferrārius, ī kovač
ferreus 3 železen
ferrum, ī železo
ferus 3 divji; trdosrčen, brezčuten
fessus 3 utrujen
fēstīnō 1 hitim
fētus, ūs m. (rojenje); mladič(i)
fīcus, ī, f. smokva (drevo in sad)
fidēlis, e zvest, zanesljiv
fidēs, eī, f. zvestoba, vera, ver-
 nost; *fidem habeō alicui* verujem
 komu
fidēs, ium, f. strune
fīdō 3 *fīsus sum* (za)upam
fīdus 3 zvest
fīgō 3, *fīxī, fīxum* bodem; pri-
 bijem
fīlia, ae hči
fīliola, ae hčerka
fīlius, ī, m. sin
findō 3, *fīdī, fīssum* cepim, (raz)-
 koljem, prekoljem
fiŋgō 3, *fīxī, fīctum* ustvarjam,
 upodobim (-podabljam), izobra-
 zim (-ražam), napravim (-prav-
 ljam); izmislilim (si)
fīnō 4, *fīvī (vī), itum* omejim,
 končam
fīnis, is, m. konec; meja; *plūr.:*
fīnēs, ium, m. = ozemelje, po-
 krajina
fīnitimus 3 obližen, soseden
fīō, fierī, factus sum (z)godim se,
 prigodim -, dogodim (-gajam)
 se, postanem (-stajam), nastan-
 em (-stajam)
fīrmō 1 krepim, utrdim (-trjujem)
fīrmus 3 trden, močen, stalen
flamma, ae plamen
flāvus 3 rumen, plav
flectō 3, *flectī, flexum* krenem, pri-
 pognem; omečim, utešim
fleō 2, *flevī, flētum* jokam (se),
 plačem
flētus, ūs, m. jok
flōreō 2, *uī, -* cvetem (cvetim);
 slovim
flōs, flōris, m. cvet(ka), cvetlica
flūctus, ūs, m. tok, val(ovje)
flūmen, inis, n. reka
fluō 3, *flūxī, flūxum* tečem
fluvius, ī reka
focus, ī ognjišče
fōns, fontis, m. studenec; vir
fōrma, ae lik, oblika, pōdoba, po-
 stava; lepota
formīca, ae mravlja
fortāsse (adv.) morda, morebiti
forte (ablat. adverb.) po naključbi,
 slučajno
fortis, e hraber, pogumen
fortitūdō, inis, f. hrabrost, po-
 gumnost
fortūna, ae sreča, usoda
fortūnātus 3 osrečen, srečen
forum, ī trg
fōssa, ae jarek
foveō 2, *fōvī, fōtum* grejem; ver-
 devam, gojim, pospešujem
frangō 3, *frēgī, frāctum* (z)lomim,
 zdrobim, razbijem
frāter, tris, m. brat
fraus, fraudis, f. prevara, goljufija
fremō 3, *uī, (itum)* mrmram; bes-
 nim, divjam
frēnō 1 brzdam
frequēns, entis mnogoštevilen, po-
 gosten
frequentō 1 obiščem, obiskujem

fricō 1, *uī*, *frictum* (*fricātum*)
 drgnem, drgam
frīgeō 2, *frīxī*, – prezebam, mrzнем
frīgidus 3 mrzel, hladen
frīgō 3, *frīxī*, *frīctum* pražim, sušim
frōns, *frontis*, *f.* čelo
frūctus, *ūs*, *m.* sad; *frūctūs*, *uum*
 sadje (–ja)
frūgālitās, *ātis*, *f.* zmernost, vrlost,
 moštvo
frūgī (*indēctīn.*) vrl
frūgifer, *ferā*, *ferum* plodonosen
frūmentum, *ī* žito
fruor 3, *frūctus* (*fruitus*) *sum* (*rē*)
 uživam (kaj)
frūstrā (*adv.*) zastonj
frūx, *frūgis*, *f.* (poljski) sad; *nav.*
plūr.: *frūgēs*, *um* poljski pridelki
fuga, *ae* beg
fugiō 3, *fūgī*, (*fugitūrus*) (*rem*)
 (z)bežim (pred čim, od česa),
 (iz)ogibljem se (česa), izbegavam
 (kaj); *fugit* (–*ere*, *fūgit*) *mē*
 neznano mi je
fugō 1 zapodim v beg
fulciō 4, *fulsī*, *fultum* podprem
fulgeō 2, *fūlsī*, – (za)blesketam –,
 (za)svetim se, žarim, sijem
fulgur, *uris*, *n.* blisk
fūlmen, *inis*, *n.* strela
fundāmentum, *ī* temelj, podstava
fundō 3, *fūdī*, *fūsum* lijem; raz-
 kropim; potolčem
fungor 3, *fūnctus* *sum* (*rē*) oprav-
 ljam (kaj); *officiō fungor* izpol-
 njujem svojo dolžnost
fūnus, *eris*, *n.* pogreb
fūr, *fūris*, *m.* tat
fūstis, *is*, *m.* bat(ina), krepel
futūrus 3 bodoč, prihodnji.

G.

G. (= *Gāius*, *ī*) *Canīnius*, *ī* Gaj Ka-
 ninij (konzul rim. v l. 44. pr. Kr.)
G. (= *Gāius*, *ī*) *Iūlius* (*ī*) *Caesar*,
aris Gaj Julij Cezar (oblastnik
 rim., † l. 44. pr. Kr.)
G. (= *Gāius*, *ī*) *Laelius*, *ī* Gaj Lelij
 (sloveč govornik rimski, konzul
 l. 140. pr. Kr.)
galea, *ae* čelada
Gallia, *ae* Galija (Francosko)
gallina, *ae* kokoš
gallus, *ī* petelin
Gallus, *ī* Galec
Ganymēdes, *is* Ganimed (božji točaj)
gaudeō 2, *gāvīsus* *sum* (*rē*) radu-
 jem se –, veselim se (česa)
gaudium, *ī* veselje, radost
gelu, *ūs*, *n.* mraz, led
gemō 3, *uī*, *itum* ječim, vzdihujem
 (vzdihnem)
gēns, *gentis*, *f.* rod, narod
genu, *ūs*, *n.* koleno
genus, *eris*, *n.* vrsta, pleme, rod,
 spol
Germania, *ae* *f.* Germanija (Nem-
 čija)
Germanus, *ī* German(ec), Nemeč
gerō 3, *gessī*, *gestum* nesem, nosim;
 opravi (–pravljam), zvršim;
bellum gerō vojno voj(sk)ujem,
 vojskujem se; *rem bene gerō*
 srečno se bojujem; *rēs gestae*
 dejanja
Gerjōn, *onis*, *m.* Gerijon (velikan)
gigās, *antis*, *m.* velikan; *Gigantēs*,
um, *m.* Gigantje (bajni velikani)
gīgnō 3, *genuī*, *genitum* rodim
gladius, *ī* meč
glāns, *glandis*, *f.* želod

glīs, glīris, m. polh
glōria, ae slava
glōrior 1 baham se, ponašam se
glōriōsus 3 slaven
Gracchī, ōrum Grakha (brata: Tiberij Sempronij Grakh, † l. 133.
 — in Gaj Sempr. Gr., † l. 121. pr. Kr.)
gradus, ūs, m. stopinja, stopnja
Graecia, ae Grecija (Grško)
Graecus 3 grški; *-us, ī* Grk
grāmineus 3 traven, travnat
grammaticē, ēs, f. in grammatica,
ae slovnica
grāssor 1 hodim; besnim, razsajam
grātia, ae hvala, hvaležnost; *grā-*
tiās agō (alicui prō aliquā rē)
 hvalo izrekam (komu) –, zahvaljujem koga (za kaj)
Grātiae, ārum Gracije (3 boginje miline in veselega uživanja)
grātificor 1 ugodim
grātulor 1 čestitam
grātus 3 všeč(en), prijeten; hvaležen
gravis, e težek (po teži); hud; važen
grex, gregis, m. čreda
grūs, gruis, f. žrjav
gubernātor, ōris, m. krmar
gubernō 1 krmilim, vladam
gurgēs, itis, m. krnica, žrelo

H.

Habeō 2, *uī, itum* imam; *habeō*
cūram dīligentissimam alicūius
reī prav skrbno se brigam za kaj
habitō 1 (pre)bivam, stanujem
habitus, ūs, m. oprava, obleka; zvonanjost

Hadriāticus 3 jadranski; *mare*
Hadriāticum Jadransko morje
haerēō 2, *haesī, haesum* tičim, visim;
haeret mihi aliquid in memoriā
 hranim kaj v spominu, dobro pametim (–ujem) kaj
Hamilcār, aris Hamilkar (Hani-balov oče)
Hannibal, ālis Hanibal (vojskovodja kartaginski l. 216. pr. Kr.)
Harpagus, ī Harpag (plemenit Medec)
hasta, ae sulica
haud (adv.) (pač) ne
hauriō 4, *hausī, haustum* zajmem (–jemam), črpam; *hauriō omnēs calamitātēs* = izpraznim čašo trpljenja do dna
Hector, oris Hektor (Prijamov sin, preslaven junak v trojski vojni)
Hēlena, ae Helena (soproga Menelajeva)
Hellēspontus, ī, m. Helespont (Dardanelska ožina)
Helvētiī, ōrum Helvečani (hraber keltovski narod v današnji Švici)
Heraclēa, ae, f. Herakleja (mesto v Spodnji Italiji)
herba, ae zel(išče)
hercle = hercule
hercule (interiect.) za Herkula! zares
Herculēs, is Herkul (junak in polubog grški)
herī (adv.) včeraj
Hērodotus, ī Herodot (zgodopisec grški, † okrog l. 424. pr. Kr.)
Hesperidēs, um, f. Hesperide (Atlantove hčere)

heu (*interiect.*) oj! joj!
hiberna, ōrum (namreč: *castra*)
 zimovnik
hiemō 1 prezimujem
hiems, hiemis, f. zima
hilaris, e in *hilarus* 3 boder, vesel
hinc (*adv.*) odtod
Hippō, ōnis, m. Hipon (mesto numidijsko v Afriki)
Hippolyta, ae Hipolita (kraljica Amazonk)
Hispania, ae Hispanija (Špansko)
historia, ae zgodovina, povestnica
histrīo, ōnis, m. glumec
hodiē (*adv.*) danes
Homērus, ī Homer (pesnik grški)
homo, inis, m. človek; *plūr.*: ljudje
honestās, ātis, f. poštenost, poštenje
honestus 3 časten, pošten
honor, ōris, m. čast
honōrō 1 častim
hōra, ae ura
Horātius, ī (*Quīntus* (*ī*) *H. Flac-*
cus (*ī*)) (Kvint) Horacij (Flak,
 pesnik rimski, † l. 8. pr. Kr.)
hordeum, ī ječmen
horreum, ī žitnica
horror, ōris, m. groza, strah
hortor 1 opominjam, (o)bodrim,
 (o)hrabrim
hortus, ī vrt
hospes, itis, m. gost, gostinski pri-
 jatelj
hostia, ae žrtveno živinče, žrtev
hostis, is, m. (državni) sovražnik
hūc (*adv.*) sem(kaj)
hūmānitās, ātis, f. človekoljubje,
 priljudnost, blagodušnost
hūmānus 3 človeški, človekoljuben,
 blag

hūmidus 3, vlažen, moker, mokroten
humilis, e nizek
humō 1 pokopljem
humus, ī, f. prst, *f.* zemlja; *humī*
 na (po) tleh
hūdra, ae povodna kača, hidra.

I.

Iaceo 2, *uī, (iacitūrus)* ležim; za-
 nemarjen sem
iaciō 3, *ieci, iactum* vržem, mečem,
 lučam
iaciō 1 mečem
iaculor 1 mečem (kopje)
iam (*adv.*) že; takoj, precej
Iānus, ī Jan (staro-italski bog);
 krit prehod (Janu posvečen)
Iassus, ī, f. Jas (mesto karijsko)
ibi (*adv.*) tam(kaj), ondi
(icō 3), *ieci, ictum* udarim, zadenem
idcircō (*adv.*) zato
ideō (*adv.*) zato
Idūs, uum, f. ščip, ide (13. ali 15.
 dan meseca)
iecur, ōris in *iecinoris, n.* jetra
igitur (*cōni.*, navadno ne na prvem
 mestu v stavku) tedaj, torej
ignārus 3 nevedoč, neznajoč
ignāvia, ae lenoba
ignāvus 3, strašljiv, plašljiv; len
igneus 3 ognjen
ignis, is, m. ogenj
ignōrō 1 ne vem, ne poznam
ī-gnōscō 3, *nōvī, nōtum* odpustim
 (–puščam)
ignōtus 3 neznan
Īliās, adis, f. Ilijada (pesmotvor
 Homerov)
illīc (*adv.*) ondi, tamkaj

il-linō 3 *lēvī*, *litum* po-, na-mažem, prevlečem
il-lūdō 3, *lūsī*, *lūsum* (*aliquem*) zasmehujem -, za norca imam (koga), rogam se (komu)
imāgō, *inis*, *f.* podoba, slika
imbēcillus 3 slab(oten)
imbellis, *e* nebojevit
imber, *bris*, *m.* dež, ploha
imb-uō 3, *uī*, *ūtum* napojim, oblijem
imitor 1 posnemam
immemor, *oris* nepomljiv, nepomneč
immēnsus 3 neizmeren
im-mineō 2, - molim v kaj; pretim
im-mittō 3, *mīsī*, *mīssum* vpustim; napeljem (vodo)
immōbilis, *e* nepremičen
im-molō 1 darujem (žrtev), žrtvujem
immortālis, *e* nesmrten
immortālitās, *ātis*, *f.* nesmrtnost
immundus 3 nesnažen, nečist
impār, *paris* nejednak
impavidus 3 neustrašen, neboječ
impedimentum, *ī* ovira, zadržek
im-pediō 4, *īvī* (*ī*), *ītum* ovrem (oviram)
im-pellō 3, *pulī*, *pulsum* naganjam, priganjam, nagibljam
imperātor, *ōris*, *m.* (nad)poveljnik; cesar
imperitus 3 neizkušen, nevešč, neveden
imperium, *ī* povelje, poveljstvo, poveljništvo, vlada(rstvo)
imperō 1 zapovem (-povedujem), ukažem, velim (velevam)
impetrō 1 izprosim, dosežem

impetus, *ūs*, *m.* napad, naskok
impetum faciō napadem, naskočim
impius 3 brezbožen; nehvaležen
im-PLICō 1, *āvī*, *ātum* in *uī*, *ītum* zamotam; *gravī morbo implicor* hudo zbolim
im-plōrō 1 (jokaje) prosim, -kličem, zaprosim
im-pōnō 3, *posuī*, *positum* naložim (-lagam)
im-portō 1 vpeljem, uvažam
imprīmīs (*adv.*) pred vsem, zlasti
im-primō 3, *pressī*, *pressum* vtisnem
improbitās, *ātis*, *f.* nepoštenost
improbus 3 nepošten, hudoben
imprōvisō (*adv.*) nenadoma
imprūdēns, *entis* nepreviden, nespameten (-pametnik)
in (na vprašanje: kam? z akuzat.) na-, v-, zoper (z akuzat.), do, proti; (na vpraš.: kje? z ablat.) na-, v-, ob-, pri (z mestnikom), med (z druž.)
incendium, *ī* požar
in-cendō 3, *cendī*, *cēsum* zažgem, zapalim, vnamem
incertus 3 negotov
in-cessō 3, *īvī*, - napadem
in-cidō 3, *cidī*, - (*in rem*) padem (v kaj); *incidō in lūctum* razžalostim se
in-cipiō 3, *cēpī*, *ceptum* začnem (-čenjam)
in-citō 1 izpodbodem (-badam); (na)ščuvam
in-clinō 1 nagnem; naslanjam se
in-clūdō 3, *clūsī*, *clūsum* zaklenem (-klepam), zaprem (-piram); zajamem

incōgnitus 3 ne(po)znan
incola, *ae m.* prebivalec
incolumis, *e* nepoškodovan, zdrav
incōnstantia, *ae* nestalnost, nestanovitnost

incorruptus 3 nepokvarjen
incrēdibilis, *e* neverjeten
in-crepō 1, *uī*, *itum* zabrenkečem, zarožljam; (po)karam

inde (*adv.*) odondod, odtod
index, *icis*, *m.* znanivec, oglasnik
India, *ae* Indija

in-dicō 1 naznanim (- znanjam), značim

in-dīcō 3, *dīxī*, *dictum* napovem

ind-igeō 2, *uī*, - potrebujem

indīgnātiō, *ōnis*, *f.* nevolja
indīgnor 1 nevoljen sem, (raz)-srdim se

indignus 3 (*rē*) nevreden (česa); nevoljen

indoctus 3 neučen, neizobražen
indotēs, *is*, *f.* prirojena dušna zmožnost, nadarjenost

indomitus 3 neukročen

indulgeō 2, *dulsī*, (*dultum*) ustrezam, uda(ja)m se

ind-uō 3, *uī*, *ūtum* obujem, oblečem, opravi; *induō mōrēs* poprimem se šeg

Indus, *ī* Ind

industria, *ae* delavnost, podjetnost
in-eō, *īre*, *īi*, *itum* nastopim, začnem (-čenjam) se

ineptus 3 neprimeren; bedast, aboten

inermis, *e* neoborožen

inertia, *ae* nedelavnost, lenoba

īnfāmis, *e* slaboglasen, brezčasten

īnfāns, *antis*, *m.* otrok

īnfēlix, *icis* nesrečen

īn-ferō, *ferre*, *tulī*, *illātum* vnesem; *īniūriam alicui īnferō* prizadenem -, storim komu krivico; *bellum alicui īnferō* zavojsčim koga

īnferus 3 (*īnferior*, *us*, *īnfirmus* in *īmmus* 3) dolnji (bolj zdolej, dolnji, najdolenji, najnižji); *īnferī*, *ōrum* (namr.: *dīi*) podzemeljski bogovi; podzemelje

īnfidus 3 nezvest

īnfīrmus 3 netrden, slab(oten)

īn-fluō 3, *flūxī*, *flūxum* vtekam se, iztekam se

īn-fringō 3, *frēgī*, *frāctum* prelomim; oslabim (-iti), ukratim

īngeniōsus 3 duhovit, veleumen
īngeniūm, *ī* (prirojena) duševna zmožnost, duh

īngēns, *entis* velikanski, silen, ogromen

īngrātus 3 nevšečen, neprijeten; nehvaležen

īn-gredior 3, *grēssus sum* (*rem*) grem -, pridem -, (v)stopim v (na) kaj, kam, nastopim (kaj)

īn-iciō 3, *īcī*, *iectum* vržem -, mečem (kam); *īn ōs īniciō* vtaknem v usta; *īniciō alicui ter-rōrem* prizadenem (vzbudim) komu strah, navdam koga s strahom

īnimīcītia, *ae* (navadno v *plūr.*: -*ae*, *ārūm*) sovraštvo, sovražnost

īnimīcus 3 neprijazen, sovražen; -*ūs*, *ī* neprijatelj, sovražnik; -*a*, *ae* neprijateljica

īnitium, *ī* začetek

iniūcundus 3 neprijeten
iniūria, *ae* krivica
iniūssū (*ablat.*) *m.* brez povelja
iniūstus 3 nepravichen, krivichen
innocēns, *entis* nedolžen, pošten
innocentia, *ae* nedolžnost, poštenost, nesebičnost
innumerābilis, *e* nebrojen, brezštevilen
inopia, *ae* pomanjkanje, revščina
inops, *opis* (pomoči) potreben, siromašen; kot substant.: siromak
inquam dejem, rečem, pravim;
inquit reče, pravi; dejal (a, o) je;
inquiunt pravijo, rečejo, dejo
īnsatiābilis, *e* nenasiten (–sitljiv)
īn-scribō 3, *scripsī*, *scriptum* napišem
īn-sculpō 3, *sculpsī*, *sculptum* vdolbem
īn-sequor 3, *secūtus sum* sledim;
īnsequēns entis (adjekt.) naslednji
īn-serō 3, *sēvī*, *situm* vsadim; *īn-situs* 3 vsajen, prirojen
īnsidiae, *ārum*, *f.* zaseda, zalezovanje, kovarstvo
īnsidiātor, *ōris*, *m.* zasednik, zalezovalec
īnsidior 1 (*alicui*) zalezujem (koga), po življenju strežem (komu)
īnsignis, *e* znamenit, odličen, odlikujoč se, poznat
īnsipiēns, *entis* nespameten, nespametnik
īn-sistō 3, *stitī*, – (*alicui rei*) postavim se (kam), stopim – (stopam na kaj)
īn-stituō 3, *uī*, *ūtum* nastavim; osnujem, napravim, priredim
īnstitutum, *ī* uredba, ustanova

īn-stō 1, *stitī* –, (*stātūrus*, *alicui*) nastopim; pritiskam –, privijam (koga)
īn-struō 3, *strūxī*, *strūctum* uredim, postavim; preskrbim, opravi; *īnstruō aliquem aliquā rē* poučim (–učujem) koga v čem
īnsula, *ae* otok
īn-sum, *īnesse* (*in rē*) sem–, bivam (v čem)
integer, *gra*, *grum* neoškodovan
intel-legō 3, *lēxī*, *lēctum* izprevidim, spozna(va)m, umejem, (raz)ume(va)m
īntemperāns, *antis* nezmeren
inter (*prae*pos. z akuzat.) med
inter-dicō 3, *dīxī*, *dictum* prepovem; *aquā et īgnī interdīcō alicui* (prepovem komu vodo in ogenj =) izobčim koga
interdiū (*adv.*) po dnevi
interdum (*adv.*) včasih
inter-eō, *īre*, *īi*, *itum* izgubi(va)m se, (po)ginem
inter-ficio 3, *fēcī*, *fectum* usmrtilim, ubijem, umorim
interim (*adv.*) med tem
inter-imō 3, *ēmī*, *emptum* uničim, usmrtilim, ubijem
interior, *us* notranji
interitus, *ūs*, *m.* poguba, pogibel, smrt
inter-pōnō 3, *posuī*, *positum* postavim vmes; *interpōnō mē Rōmānīs* vtikam –, vmešavam se v rimske zadeve
interpres, *etis*, *e* tolmač
inter-rogō 1 vprašam
inter-rumpō 3, *rūpī*, *ruptum* raztrgam, poderem

inter-sum, esse, fū (alicui reī)
 sem vmes, udeležim (-ujem)
 se (česa), sem (pri čem)
intrō 1 vstopim, priderem
intro-eō, ire, ū, itum pridem -,
 vstopim (-stopam) kam
introitus, ūs, m. vhod(išče)
in-tueor 2, *tuitus sum* (po)gledam,
 ozrem se (na kaj)
intus (adv.) notri
in-vādō 3, *vāsī, vāsum (aliquem)*
 napadem (koga), (*in aliquam*
rem) pri-, vderem (v kaj)
in-vehō 3, *vexī, vectum* vpeljem,
 vvažam, vložim
invidia, ae zavist, nevoščljivost;
in invidiam alicūius veniō (pri-
 dem pri kom v zamero =) za-
 merim se komu
in-veniō 4, *vēnī, ventum* najdem
 (nahajam)
inventor, ōris, m. iznajdnik, iz-
 umnik
inventrix, icis, f. iznajdnica, iz-
 umiteljica
inviolātus 3 neškodovan, ne-
 oskrunjen
in-vitō 1 povabim
invītus 3 nerad(ovoljen), zoper
 voljo
iocor 1 šalim se
iocus, ī šala; iocō (ablat.) v šali
Iolāus, ī Jolaj (Herkulov nečak
 in tovariš)
Iōnia, ae, f. Jonija (dežela malo-
 azijska)
Iphicratēs, is Ifikrat (vojskovodja
 atenski l. 360. pr. Kr.)
ira, ae jeza
irācundia, ae jeza, togota

irāscor 3, *irātus sum (alicui)* jezim
 se -, hudujem se (nad kom);
 particip *irātus* 3 jezen, razsrjen
Īris, idis, f. Irida (boginja mavrice)
ir-ruō 3, *ruī, -* vderem, planem;
 - *in mediōs hostēs* planem v
 sredo med sovražnike
Isthmus, ī, m. Istem (zemeljska
 ožina grška)
istīc (adv.) tam, tu
itā (adv.) tako
Ītalia, ae Italija (Laško)
itaque (cōni.) zato, torej
iter, itineris, n. pot(ovanje)
iterum (adv.) drugič, iznova, zopet
Ithaca, ae f. Itaka (otok grški,
 domovina Uliksova)
Ithacēnsis, is, m. Itačan
iubeō 2, *iūssī, iūssum* zapovem
 (-vedujem), (za)ukažem (-uka-
 zujem), velim (velevam)
iūcundus 3 prijeten
iūdex, icis, m. sodnik
iūdicium, ī (raz)sodba, razsodek;
 sod(išče); *in iūdicio capitis* pred
 zaglavnim sodom
iūdicō 1 sodim
iūglāns, andis, f. laški oreh
iūgum, ī jarem, igo; sleme, vrh
iūmentum, ī vozna živina
iūngō 3, *iūncī, iūnctum* (z)vežem,
 sklenem (sklepam)
Iūnō, ōnis, f. Junona (najvišja bo-
 ginja rimska)
Iūppiter, Iovis Jupiter (najviši bog
 rimski)
iūrgium, ī prepir, svada
iūrō 1 prisežem (-segam), za-
 rotim se
iūs, iūris, n. pravo, pravica

iūs (*iūris*) *iūrandum*, *ī* prisega;
iūs iūrandum dō (prisego) prisežem
iūssū (*ablat.*) *m.* na povelje
iūstitia, *ae* pravičnost
iūstus 3 pravičen
iuuenis, *is*, *m.* mladenič, mlad mož
iuventūs, *ūtis*, *f.* mladost
iuvō 1, *iūvī*, *iūtum* (*iuvātūrus*,
aliquem) podpiram (koga), pomagam (komu); *iuvat mē* v prid mi je, veseli me
iuxtā (*praepos.* z akuzat.) poleg, tik

L.

L. (= *Lūcius*, *ī*) *Acilius*, *ī* Lucij Acilij (pravoznanec rimski)
L. (= *Lūcius*, *ī*) *Quinctius [i]* *Cincinnātus*, *ī* Lucij Kvinkcij Cincinat (diktator rim. l. 458. pr. Kr.)
labe-faciō 3, *fēcī*, *factum* (o)majem (omajujem), pretresem
lābor 3, *lāpsus sum* podrsnem se, padem, zgrudim se; zabredem, zagrešim se
labor, *ōris*, *m.* trud(oljubnost), delo, napor, težava
labōrō 1 delam (kaj, na kaj), trudim se, prizadevam si
labrum, *ī* ustnica; *suprēma labra* = rob ustnic
lāc, *lactis*, *n.* mleko
Lacedaemōn, *onis*, *f.* Lacedemon (= Sparta)
Lacedaemonius, *ī* Lacedemonec
lacerō 1 (raz)trgam; sramotim
laccessō 3, *īvī*, *ītum* (raz)dražim
Lacōnicē, *ēs*, *f.* Lakonija (dežela lacedemonska)
lacrimō 1 solzim se, jočem (se)

lacrima, *ae* solza
lacus, *ūs*, *m.* jezero
laedō 3, *laesī*, *laesum* poškodujem; (raz)žalim; uvredim
Lāertēs, *is* Laert (Uliksov oče)
Laestrigonēs, *um*, *m.* Lestrigonci (velikani ljudožrci na skrajnem zapadu)
laetor 1 (*rē*) veselim se -, radujem se (česa)
laetus 3 radosten, vesel
lāmentor 1 tarnam, jadikujem
lāna, *ae* volna
Lāocoōn, *ontis* Laokoont (Neptunov svečenik)
lapis, *idis*, *m.* kamen
lateō 2, *uī*, - skrit sem, tičim
Latīnus 3 latinski; -*us*, *ī* Latinec (prebivalec italske dežele Lacije)
Latium, *ī*, *n.* Lacija (dežela italska)
Lātōna, *ae* Latona (boginja rimska)
latrō, *ōnis*, *m.* ropar
latus, *eris*, *n.* stran
lātus 3 širok
laudō 1 (po)hvalim
laus, *laudis*, *f.* (po)hvala, čast, slava
lavō 1, *lāvī*, *lautum* (*lōtum*, *lavātum*; *lavātūrus*) umijem (-mivam), kopljem; *lavor* kopljem se
lectus, *ūs*, *m.* postelja
lēgātus, *ī* poslanec; podpoveljnik
legiō, *ōnis*, *f.* legija (oddelek rim. vojsva)
legō 3, *lēgī*, *lēctum* (pre)berem, (pre)čitam
legūmen, *inis*, *n.* sočivo; *legūmina*, *um* sočivje
Lemannus: *lacus* (*ūs*) *Lemannus*, *ī* Lemansko (Genavsko) jezero
Lēmnius, *ī*, *f.* Lemen (otok grški)

lēniō 4 *īvī*, *ītum* (z)lajšam, utešim
lentus 3 počasen
lēō, *ōnis*, *m.* lev
lepor, *ōris*, *m.* ličnost, milina
lepus, *oris*, *c.* zajec
Lernaeus 3 lernski
Lēthē, *ēs*, *f.* Leta (bajna podzemeljska reka)
Leucopetra, *ae* Levkopetra (= Bela peč, nos laški)
Leucothea, *ae* Levkoteja (morska boginja)
Leuctricus 3 levkterski, (pri Levktri)
levis, *e* lahek (po teži); neznaten; lahkomiseln
levō 1 (o)lajša(va)m (si)
lēx, *lēgis*, *f.* postava, zakon
libenter (*adv.*) rad 3
libentissimē (*adv.*) najrajši
liber, *brī* knjiga
liber, *era*, *erum* prost, sloboden; kot substant.: slobodnjak; *liberī*, *ōrum*, *m.* otroci
liberālis, *e* darežljiv; *liberāliter* (*adv.*) gostoljubno
liberālitās, *ātis*, *f.* darežljivost, radodarnost
liberō 1 oslobodim, oprostim
libertās, *ātis*, *f.* sloboda, prostost
libet, *ere*, *libuit* in *libitum est* ljubi -, rači se mi
licet, *ēre*, *licuit* slobodno -, dovoljeno je, sme se
lictor, *ōris*, *m.* liktor (služabnik višjih oblastnikov rimskih)
lignātor, *ōris*, *m.* drvar
ligneus 3 lesen
lignum, *ī* les, v plur.: drva
ligō, *ōnis*, *m.* motika
lingua, *ae* jezik

linō 3, *lēvī*, *litum* (na)mažem
linter, *tris*, *f.* čoln
lique-faciō 3, *fēcī*, *factum* tajam, raztopim
liquet, *ēre*, *licuit* jasno je
Liris, *is*, *m.* Lir (Garigliano, reka italska)
lis, *litis*, *f.* prepir, pravda
littera, *ae* črka; *litterae*, *ārum* pismo, list; znanosti, vede
litus, *oris*, *n.* obala
Livius, *ī* Livij (zgodopisec rimski)
locus, *ī* kraj, mesto; *locī*, *ōrum* mesta, strani, oddelki (v knjigi), *loca*, *ōrum* kraji, mesta (na zemlji)
longitudō, *inis*, *f.* dolgost
longus 3 dolg; *longē* daleč
loquor 3, *locūtus sum* govorim
lubricus 3 polzek
Lūcānia, *ae* Lukanija (pokrajina italska)
lūceō 2. *lūxi*, - svetim (se), sijem
lucrum, *i* dobiček
lūctus, *ūs*, *m.* žalovanje, žalost
lūdificor 1 (*aliquem*) igram -, šalim -, norčujem se (s kom)
lūdō 3, *lūsī*, *lūsum* igram (se)
lūdus, *ī* igra
luēs, *is*, *f.* kuga, pomor
lūmen, *inis*, *n.* luč; *lūmina oculōrum* luč očij = vid
lūna, *ae* luna, mesec
luō 3, *lūī*, (*lūtum*) operem, očistim; plačam; *poenam luō* kazen trpim
lupus, *ī* volk
lūscinia, *ae* slavec
Lūsitanī, *ōrum*, *m.* Luzitanci (nekdanji prebivalci današnje Portugalske)

lūstrō 1 očistim; prehodim, pre-
gledam (-ujem)
lutum, *ī* blato, il(ovica)
lūx, *lūcis*, *f.* luč
lūxuria, *ae* razkošnost
lūxuriēs, *ēī*, *f.* = *lūxuria*, *ae*
lūxuriōsus 3 razkošen
Lycūrgus, *ī* Likurg (zakonodajec
spartski l. 817. pr. Kr.)
Līdīa, *ae* Lidija (dežela malo-
azijska)
lyra, *ae* lira
Līysander, *drī* Lizander (vojsko-
vodja spartski l. 405. pr. Kr.)

M.

M. = *Mārcus*, *ī* (predimek rimski)
Mark
M. Līvius (*ī*) *Mācātus*, *ī* Mark Livij
Makat (vojskovođa rim. zoper
Hanibala od l. 214. do 209. pr. Kr.)
M. (= *Mārcus*, *ī*) *Sergius*, *ī* Mark
Sergij (oblastnik rim. l. 197.
pr. Kr.)
Macedō, *onis*, *m.* Macedonec
Macedonia, *ae* Macedonija (pokra-
jina na severu Grške dež.)
māchina, *ae* mašina, mehanična
naprava, stroj
māctō 1 (za)koljem
maculō 1 omadežujem, oskrunim;
potamnim
Maecēnās, *ātis* Mecenat (vitez rim.,
† l. 8. pr. Kr.)
magis (*adv.*) bolj
magister, *trī* učitelj; *magister equi-
tum* poveljnik konjeništvu
magistrātus, *ūs*, *m.* oblastvo, go-
sposka; oblastnik

Māgnēsīa, *ae* Magnezija (mesto v
Kariji)
māgnificus 3 veličasten, veliko-
lepen
māgnitūdō, *inis*, *f.* velikost; *māgn.
animī* plemenitost srca = ple-
menito srce
māgnopere (*adv.*) zelo
māgnus 3 velik
Maharbal, *alis* Maharbal (načelnik
Hanibal. konjeništvu)
Māīa, *ae* Maja (Merkurijeva mati)
māīōrēs, *um*, *m.* predniki
male-dīcō 3, *dīxī*, *dictum* (*alicui*)
zmerjam, psujem, opravljam
(koga)
maledicus 3 opravljev(ec)
malévolus 3 zlohoten, zaviden
mālō, *mālle*, *mālū* raji hočem,
- maram
mālum, *ī* jabolko
malus 3 zel, zloben, hud(oben),
slab; *malus*, *ī* hudobnež; *ma-
lum*, *ī* zlo, nezgoda
mandātum, *ī* naročilo, nalog
mandō 1 izročim, naročim
māne (*subst. indēctīn.*) *n.* zjutraj
manēō 2, *mānsī*, *mānsūm* ostanem,
trajam
manīpulus, *ī*, *m.* krdelo, manipul
mān-suē-faciō 3, *fēcī*, *factum* (u)-
krotim, podomačim
mān-suēscō 3, *suēvī*, *suētum* ukrotim
se, udomačim se, podomačim se
manus, *ūs*, *f.* roka; peščica, krdelo,
tolpa; *cava manus* peščica
Marathōn, *ōnis*, *m.* Maraton (vas
atiška)
Marathōnius 3 maratonski, pri
Maratonu

Mārcellus, ī (*Mārcus [ī] Claudius [ī] M.*) Marcell (Mark Klavdij, poveljnik rimski na Siciliji od l. 214. do 212. pr. Kr.)

mare, is, n. morje

Marius, ī (*Gāius [ī] M.*) Gaj Marij (oblastnik rim., † l. 86 pr. Kr.)

marmor, oris, n. mramor

marmoreus 3 mramornat

Mārs, Mārtis Mart (vojni bog rim.)

Mārtius 3 Martov, Martu posvečen; marcij (= sušec); marcijev

mās, maris, m. samec

Masinissa, ae Masinisa (kralj numidski, † l. 149. pr. Kr.)

māter, tris, f. mati

māteria, ae snov, tvarina; les(ovina)

mātrimōnium, ī zakon; *dūcō aliquam in mātrimōnium* vzamem kojo za ženo

mātrōna, ae (imenitna) gospa

mātūrēscō 3, *mātūrūi*, - (do)zorim (-eti)

mātūrus 3 zrel

māximē (*adv.*) največ, najbolj

medeor 2, - (*vulnerī*) (o)zdravim (rano)

medicāmen, inis, n. zdravilo, lek

medicus, ī zdravnik

medius 3 srednji; *in mediōs hostēs* v sredo med sovražnike; *mediā in pūgnā* sredi bitve

Medūsa, ae Meduza (Gorgonka)

Megarēnsis, is, m. Megarjan

mel, mellis, n. med, m.

membrum, ī ud, člen

meminī, meminisse (*alicūius in aliquam rem*) pomnim (kaj), spominim (-minjam) se (česa)

memor, oris pomljiv, pomneč

memoria, ae spomin

mendācium, ī laž

mendāx, ācis lažniv, lažnik

mendīcus, ī berač

Menelāus, ī Menelaj (kralj spartski)

mēns, mentis, f. razum, duh

mēnsa, ae miza; *mēnsa secunda* poobed(ek)

mēnsis, is, m. mesec (doba 28—31 dni)

mentior 4, *mentītus sum* lažem, zlažem se

mercātor, ōris, m. trgovec, kupec

mercātūra, ae trgovina, kupčija

mercēs, ēdis, f. plača, plačilo

Mercurius, ī Merkur (božji sel)

mereō 2, *uī, itum* zaslužim (-služujem)

mereor 2, *meritus sum* zaslužim (-služujem); *mereor dē aliquō* (*bene, melius, optimē*) (mnogo, več, največ) zaslug si pridobim za koga (o kom); *bene meritus dē aliquō* zelo zaslužen o kom

merges, itis, f. snop

mergō 3, *mērsī, mērsūm* (po)topim, pogreznem

merīdiēs, ēi, m. poldan, jug

meritō (*adv.*) po zaslugi, po pravici

metallum, ī ruda, kovina

mētior 4, *mēnsus sum* (iz)merim

metō 3, (*messūi*), *messum* (po)žanjem

metrum, ī meter

metuō 3, *uī, -* (*rem*) bojim se (česa)

metus, ūs, m. bojazen, strah

micō 1, *uī, -* migljam, trepam, (za)bliščim se

Midās, ae Mida (kralj frigijski)

mīles, itis, m. vojak
mīlītāris, e vojaški; *rēs mīlītāris*
 vojstvo, vojništvo
mīlītia, ae vojaška služba; *domī*
mīlītiaeque doma in na vojni,
 o miru in vojni
Miltiadēs, is Miltijad (vojskovodja
 atenski, † l. 489. pr. Kr.)
minae, ārum groženje, grožnje
mināx, ācis preteč, grozeč
Minerva, ae Minerva (boginja rim.)
minister, trī služabnik, pomagač
ministra, ae strežnica, pomoč-
 nica
ministrō 1 strežem; *pōcula mini-*
strō čaše nalivam
minor 1 (*rem*) pretim (s čim), žu-
 gam, zažugam (kaj)
Minōs, ōis Minoj (kralj kretske),
 sodnik v podzemelju
Minūcius, ī Minucij (poveljnik
 konjeništvu za Fabija dikta-
 torja)
minuō 3, *uī, ūtum* (z)manjšam
minus (adv.) manj
mīror 1 (*rem*) (za)čudim se (čemu),
 občudujem (kaj)
mīrus 3 čuden, čudovit
mīscēō 2, *uī, mīxtum* (po)mešam,
 zmešam
miserābilis, e žalosten, otožen
miser, era, erum beden, nesrečen,
 žalosten; subst. adjekt.: *miser,*
erī nesrečnik
misereor 2, *miseritus sum (alicūius)*
 usmilim se (koga)
miseret, ēre, miseritum est mē ali-
cūius (u)smili se mi kdo
miseria, ae beda
miseror 1 (p)omilujem, obžalujem

mītēsco 3, -, - krotek postanem,
 ublažim se
Mithridātēs, is Mitridat (kralj pont-
 ski, † l. 64. pr. Kr.)
mītis, e krotek, mil(osten), blag
mītō 3, *mīsī, mīssum* pošljem (-ši-
 ljam); *mītō aliquem* izpustim -,
 oslobodim koga
mōbilis, e premičen; omahljiv
moderātus 3 zmeren, vzdržljiv
modestus 3 skromen, pohleven
modicus 3 zmeren, oskromen
modus ī mera; način
moenia, ium, n. zidovje, ozidje
mola, ae mlin
mōlēs, is, f, teža, gruča, nasip
molestia, ae nadležnost, težava
molestus 3 nadležen, težaven
mollis, e mehok
mōlior 4, *molitus sum* premikam
 (kaj s trudom); nameravam,
 (o)snujem
molō 3, *uī, itum* meljem
Molossī, ōrum Mološani (narod
 epirski)
moneō 2, *uī, itum* opomnim (-po-
 minjam), (po)svarim
mōns, montis, m. hrib, gora
mōnstrō 1 (po)kažem
mōnstrum, ī pošast, spaka
monumentum, ī spomenik
morbus, ī bolezen
mordeō 2, *momordī, mōrsum* ugriz-
 nem, grizem
moriōr 3, *mortuus sum, (moritūrus)*
 (u)mrem (umiram), umrjem;
morbō moriōr umrem za boleznijo
moror 1 (po)mudim se, obotavljam
 se, zatezam
mors, mortis, f. smrt

mortālis, *e* smrten (smrtnik)
mortifer, *fera*, *ferum* smrtonosen,
 smrten
mortuus 3 mrtev
mōs, *mōris*, *m.* šega, običaj, na-
 vada, nrav
mōtus, *ūs*, *m.* gib(anje), premi-
 kanje
moveō 2, *mōvī*, *mōtum* ganem,
 gibljem, pomaknem, premikam;
 stresem; vzbudim (-bujam), iz-
 podbudim
mox (*adv.*) kmalu
mulceō 2, *mulsi*, *mulsum* (po)bo-
 žam, (po)gladim; tažim
mulier, *eris*, *f.* žena
multitūdō, *inis*, *f.* množica
multō 1 kaznim
multus 3 mnog
mundus, *i* svet
mūniō 4, *īvī* (*ī*), *ītum* utrdim
mūnītus 3 (particip glagola *mū-
 niō* 4) utrjen
mūnus, *eris*, *n.* posel, dolžnost;
 dar(ilo)
murēna, *ae* murena (morska riba)
mūrus, *i* zid; *plūr.*: zidovje (-ja)
mūs, *mūris*, *c.* miš
mūsca, *ae* muha, mušica
mūsicē, *ēs*, *f.* in *mūsica*, *ae* glasba,
 godba
mūtō 1 izpremenim (-minjam)
Mycēnae, *ārum*, *f.* Micene (staro
 mesto v Argolidi)
myrtus, *i*, *f.* mirta

N.

Nam (*cōni.*) zakaj, kajti, namreč
nanciscor 3, *nactus* (*nactus*) *sum*
 (za)dobim, prejmem, dosežem

nārrātiō, *ōnis*, *f.* pripoved(ovanje)
nārrātiuncula, *ae* pripovedka
nārrō 1 pripovedujem, pravim
nāscor 3, *nātus sum* (na)rodim se,
 porodim (-rajam) se
nātālis, *is*, *m.* rojstni dan
natō 1 plavam
nātūra, *ae* priroda, narava, čud(-i)
Nausicaa, *ae* Navzikaja (Alcino-
 jeva hči)
nauta, *ae*, *m.* brodnik, mornar
nāvigō 1 ladjam
nāvis, *is*, *f.* ladja
ne (vprašalnica, ki se priveša)
 ali? li?
nē (*cōni.* s konjunkt.) da ne, (pred
 imperat.) ne
Neāpolis, *is*, *f.* Neapolj (mesto laško)
nec (*cōni.*, v tej obliki le pred kon-
 zonanti) = *neque*
necessārius 3 potreben
necne (vprašalnica) ali ne
necō 1 ubijem, usmrtil
nefās (*nōm. indecl.*) *n.* greh, kri-
 vica; *nefās est dictū* ni prav -,
 ne sme se reči
neglegēns, *entis* nemaren, zanikaren
neglegentia, *ae* nemarnost, nebriž-
 nost
neg-legō 3, *lēxī*, *lēctum* zanemarim
 (-marjam), v nemar pustim
 (puščam)
negō 1 tajim, zanika(va)m, pravim
 (rečem), da ne; odrečem, od-
 bijem
negōtium, *i* opravek, posel
Nemaeus 3 nemejski
nēmō (*gen.*: *nūllius*, *dat.*: *nēmīnī*)
 nihče, nikdo
nepōs, *ōtis*, *m.* vnuk

Neptūnus, ī Neptun (rimski bog morja in vodâ)
nēquam (*indēcln.*) zanikaren, nič-vreden
neque (*cōni.*) in ne, pa ne, niti;
neque-neque niti-niti
ne-queō, *quīre*, *quī* (*quīvī*), *quitum* ne morem
nē-quidem še-ne, niti
nēquāquam (*adv.*) zastonj
Nērēis, *īdis*, *f.* Nerejida (= Nerejeva hči)
Nēreus, *eī* Nerej (morski bog)
ne-sciō 4, -, - ne vem
Nestor, *orīs* Nestor (junaški starec grški pred Trojo)
nēve (*cōni.* s konjunkt.) in (da) ne, niti (ne)
nihil (*nōm. indēcl.*) nič
nihilō minus (*adv.*) (za nič manj =) pri vsem tem, vendar(le)
nīl = *nihil*
nimis (*adv.*) preveč
nimum (*adv.*) preveč
nimius 3 prevelik
nīmūrum (*adv.*) vsakakor, kajpada, res da
nisi (*cōni.*) ako ne, razun
nīteō 2, *uī*, - bliščim se, svetim se
Nitōcris, *īdis* Nitokrida (kraljica babilonska)
nītor 3, *nīxus* (*nīsus*) *sum* (*rē*) oprem (opiram) se (na kaj); zanašam se (na kaj); napnem (-penjam) se, trudim se
nītor, *ōris*, *m.* lesk; ličnost
nōbilis, *e* plemenit, imeniten
nōbilitās, *ātis*, *f.* plemenitost
nocēō 2, *uī*, *itum* škodim, škodujem
noctū (*adv.*) po noči

noctua, *ae* sova
nocturnus 3 ponočen
nōlō, *nōlle*, *nōluī* nočem (nehoteti), ne maram
nōmen, *inīs*, *n.* ime
nōminō 1 imenujem
nōn (*adv.*) ne
nōndum (*adv.*) še ne
nōnne (vprašalnica) ne-li? ali ne?
nōnnūllus 3 nekateri, marsikateri;
 (v plur. tudi =) malo (jih)
nōnnūmquam (*adv.*) včasih
nōscō 3, *nōvī*, *nōtum* spoznavam;
nōvī spoznal sem, (po)znam, vem
nōtus 3 znan
novitās, *ātis*, *f.* novost; nenavadnost
novus 3 nov
nox, *noctis*, *f.* noč
noxius 3 škodljiv
nūbēs, *is*, *f.* oblak
nūbō 3 *nūpsī*, *nūptum* (*alicui virō*) (o)možim se (s kom); *dō alicui fīliam nūptum* dam komu hčer za ženo, - zámož
nūdus 3 nag, gol
nūllus 3 nobeden
num (vprašalnica) ali (mari), li
Numa (*ae*) *Pompilius*, ī Numa Pompilij (2. kralj rim.)
nūmen, *inīs*, *n.* božanstvo
numerō 1 štejem
numerus, ī število, broj
Numida, *ae*, *m.* Numidec (prebivalec afriske pokrajine Numidije)
nummus, ī penez, denar
numquam (*adv.*) nikoli, nikdar
nunc (*adv.*) sedaj, zdaj; *etiam nunc* še sedaj

nūntia, *ae* oznanjevalka, poročnica
nūntiō 1 naznanim (-znanjam),
 oznanim (-znanjam); poročim
 (-ročam), sporočim
nūntius, *ī*, oznanjevalec, sel; vest
 (= poročilo)
nūper (*adv.*) nedavno, zadnjič
nūptiae, *ārum*, *f.* svatba, možitev
nūsquam (*adv.*) nikjer
nūtus, *ūs*, *m.* mig(ljej)
nux, *nucis*, *f.* oreh
nympha, *ae* nimfa (vila)

●.

Ō (*interiect.*) o, oj!
ob (*praepos.* z akuzat.) zavoljo,
 (za)radi, zbog, (iz)
ob-dormiscō 3, *mīvī*, *mītum* zaspim
ob-dūrō 1 trd (stanoviten) sem;
 vstrajam
ob-eō, *īre*, *ī*, *ītum* obidem (-hajam);
diem suprēmum obeō umrem
ob-iciō 3, *īcī*, *iectum* (*alicui rem*)
 vržem (kaj komu ali pred koga)
obliviō, *ōnis*, *f.* pozaba, pozabljenje
oblīviscor 3, *oblītus sum* (*alicūius*
in aliquam rem) pozabim (-zab-
 ljam česa)
ob-mūtēscō 3, *mūtū*, - onemim
 (-eti)
ob-oediō 4, *ī*, *ītum* slušam
ob-ruō 3, *ruī*, *rutum* obsujem, za-
 sujem, pokrijem; *rīsus omnium*
obruit aliquem splošen smeh
 oglušuje koga
ob-sequor 3, *secūtus sum* (*alicui*)
 pokoren -, poslušen sem (komu),
 ugodim (-gajam komu)
ob-sideō 2, *sēdī*, *sēssum* obsedem,
 obležem. (-legam)

obsidiō, *ōnis*, *f.* obseada, oblega(nje)
ob-stipēscō 3, *stipū*, - ostrmim
ob-stō 1, *stītī*, - (*obstātūrus*) napoten
 (na potu) sem, branim, oviram
ob-struō 3, *strūxi*, *strūctum* za-
 delam, zagradim
ob-temperō 1 ugodim (ugajam ko-
 mu =) pokoren sem
ob-tineō 2, *ui*, *tentum* udržim, ob-
 držim
ob-tundō 3, *tudī*, *tūsum* (*tūsum*)
 otōpim
obviam (*adv.*) naproti; *obviam fīō*
alicui srečam koga
occāsīō, *ōnis*, *f.* prilika, priložnost
oc-cidēns, *entis* (*sōl*), *m.* zahod
oc-cidō 3, *cidī*, *cāsum* zapadem;
 poginem; (o solncu) zajdem
 (-hajam)
oc-cīdō 3, *cīdī*, *cīsum* ubijem, umo-
 rim (pomorim), usmrtim
oc-culō 3, *culū*, *cultum* skrijem
 (skrivam)
occupō 1 (*rem*) zavzamem -, za-
 sedem -, osvojim (si) -, ob-
 vladam (kaj), polastim se (česa)
oc-currō 3, *currī*, *cursum* (*alicui*)
 na(s)proti tečem (komu), sre-
 čam (koga)
Octāvius (*ī*) *Māmilius*, *ī* Oktavij
 Mamilij (plemenit Latinec)
oculus, *ī* oko
ōdī, *ōdisse* črtim, sovražim
odium, *ī* sovraštvo
Odyssēa, *ae*, *f.* Odiseja (pesmo-
 tvor Homerov)
of-fendō 3, *fendī*, *fēsum* (*ali-*
quid) udarim (kaj), zadenem
 (ob kaj); (*aliquem*) (raz)žalim -,
 vznevoljim (koga)

of-ferō, ferre, obtulī, oblātum nasproti nesem, ponudim (-nujam);
offerō mē prikažem se
officīna, ae delalnica
officium, i dolžnost, čuvstvo za dolžnost, pokorščina
Ōgygia, ae Ogigija (otok pri Italiji)
olea, ae oljka
oleum, ī olje; *oleum et operam perdidī* = ves čas in trud je zastonj
ōlim (adv.) nekdanj, njega (svoje) dni
olitor, ōris, m. zelnikar
Olympius 3 olimpijski
Olympus, ī, m. Olimp (gora tesalska, bivališče bogov)
ōmen, inis, n. (pred)znamenje (dobro ali slabo), pomen, rok, kob, *f.*
omnīnō (adv.) v obče, sploh
omnis, e ves, vsak
omni-potēns, entis vsemogočen
onus, eris, n. breme
onustus 3 obtovorjen, obložen
opera, ae trud, napor, prizadevanje; pomoč; *operam dō* trudim se, prizadevam si
operiō 4, peruī, pertum pokrijem
operōsus 3 delaven, trudoljuben
ōpiliō, ōnis, m. ovčar
opīniō, ōnis, f. mnenje, vera
opīnor 1 menim, mislim
opis (brez nominat.), opem, ope, f. pomoč; *opēs, opum, f.* zakladi, imetek; vojna moč
oportet, ēre, uit (po)treba je, treba, mora se
op-perior 4, pertus (peritus) sum čakam, do-, pri-čakujem

oppidum, ī mesto (= utrjen kraj)
op-pōnō 3, posuī, positum nasproti postavim
opportūnus 3 pripraven, ugoden
op-primō 3, pressī, pressum potlačim; užugam, zmorem
op-pūgnō 1 naskočim (-skakujem), obležem (-legam)
optimātēs, ium, m. boljari
optō 1 želim (si), voščim
opus, operis, n. delo (= izdelek)
ōra, ae breg, obrežje
ōrāculum, ī proročišče; proroštvo, božji izrek
ōrātiō, ōnis, f. govor
ōrātor, ōris, m. govornik
orbis, is, m. krog; *orbis terrārum* zemljekrog, svet
Orcus, ī, m. Ork (= podzemelje)
ōrdior 4, ōrsus sum začnem
ōrdō, inis, m. vrsta, red, stan
oriēns, entis (sōl), m. vshod
orīgō, orīginis, f. (iz)vir, izvor
orior 4, ortus sum vzidem, vshajam; prihajam (od česa), izviram; postanem, nastanem
ōrnō 1 (o)krasim, ukrasim; *ōrnō aliquem mūneribus* obdarim (-darujem) koga
ōrō 1 prosim, molim
os, ossis, n. kost
ōs, ōris, n. usta; (o rekah =) ustje, izliv
ōsculor 1 poljubim
ōs-tendō 3, tendī, - (po-)kažem; razodenem, razložim
ōstentum, ī čudežno znamenje, čudo
Ōstia, ae Ostija (rimsko mesto ob Tiberinem izlivu)
ōtiōsus 3 brezdelen, brez posla

Ovidius, *ī* (*Pūblius* (*ī*) *O. Nāsō* (*ōnis*) (Publij) Ovidij (Nazon, pesnik rim., † l. 17. po Kr.)
ovis, *is*, *f.* ovca

P.

Pābulum, *ī* krma
paciscor 3, *pactus sum* pogodim se
pācō 1 umirim, pomirim, ukrotim
Pactōlus, *ī*, *m.* Paktol (reka lidijska)
Padus, *ī*, *m.* Pad (reka gorenjeitalska)
paedagōgus, *ī* odgojitelj
paene (*adv.*) skoro
paenitet, *ēre*, *uit* (*mē reī*) kesam se (česa)
palea, *ae* pleve
pallēscō 3, *palluī*, – obledim
pallidus 3 bled
pallium, *ī* plašč
palma, *ae*: *a*) dlan; *b*) palma, palmova vejica
palūs, *ūdis*, *f.* močvirje
pānis, *is*, *m.* kruh
papāver, *eris*, *n.* mak
pāpiliō, *ōnis*, *m.* metulj
pār, *paris* jednak, kos
parcō 3, *pepercī*, – (*parsūrus*, *alicui*) ščedim –, varčno ravnam (s čim), prizanesem (–našam komu)
parentēs, *um*, *m.* starši
pārēō 2, *uī*, *itum* (*alicui*) (po)sluša(va)m (koga), poslušen –, pokoren sem (komu)
pariēs, *ietis*, *m.* stena
pariō 3, *peperī*, *partum* (po)rodim; donašam; (pri)dobi(va)m (si), izvojujem, pribojujem
Paris, *idis* Parid (kraljevič trojski)

Parius 3 parski (= z otoka Para)
Parnāsus, *ī*, *m.* Parnaz (gora v Focidi)
parō 1 pripravim (–pravljam), napravljam; *parō exercitum* naberem (–biram) vojstvo (vojsko)
pars, *partis*, *f.* del; stran
parsimōnia, *ae* varčnost
particeps, *cipis* deležen; deležnik
partim (*adv.*) deloma
partior 4, *partītus sum* (raz)delim (= razložim v dele)
parum (*adv.*) (pre)malo
parvus 3 majhen, mali
pāscō 3, *pāvī*, *pāstum* pasem
pāscor 3, *pāstus sum* pasem se
passer, *eris*, *m.* vrabec
pāssim (*adv.*) na daleko, na vse strani
pāssus, *ūs*, *m.* korak, stopinja
pāstor, *ōris*, *m.* pastir
pate-faciō 3, *fēcī*, *factum* (do)hodno napravim, krčim; odprem, razkrijem, razodenem
pater, *tris*, *m.* oče
patiēns, *entis* potrpežljiv
patientia, *ae* potrpežljivost
patior 3, *passus sum* (pre)trpim, prenašam
patria, *ae* domovina
patrimōnium, *ī* očinstvo, dedščina (po očetu)
Patroclus, *ī* Patrokel (junak grški pred Trojo, Ahilov prijatelj)
patrōnus, *ī* zavetnik, zagovornik; *patrōnus causae* odvetnik
paucī, *ae*, *a* malokateri, malo (jih)
paucitās, *ātis*, *f.* malota, malo število
Paullus, *ī* Pavel (priimek rimski)

paululum (*adv.*) maličko, malo
paulum, *ī* (*subst. adiect.*) malo;
paulō ante malo prej; *paulō post*
 malo pozneje, kmalu potem
pauper, *eris* ubog, reven; ubožec,
 revež

Pausaniās, *ae* Pavzanija (poveljnik
 lacedemonski l. 479. pr. Kr.)

pāvō, *ōnis*, *m.* pav

pāx, *pācis*, *f.* mir

peccātum, *ī* greh

peccō 1 grešim, pregresim se

pectō 3, *pexī*, *peaum* (po)češem

pectus, *oris*, *n.* prsi, (v prenes.

pomenu tudi =) srce

pecūnia, *ae* denar

pecus, *oris*, *n.* drobница, živina

pecus, *udis*, *f.* živinče, domača
 žival

pedes, *itis*, *m.* pešec

peditātus, *ūs*, *m.* pehota

pellis, *is*, *f.* koža (živalska)

pellō 3, *peputī*, *pulsum* preženem,

izženem, zapodim; pobijem, ob-
 vladam

Peloponnēsus, *ī*, *f.* Peloponez (pol-
 otok grški)

pendeō 2, *pendī*, — (*ex rē*) visim,
 zavisim —, zavisen sem od česa

pendō 3, *pendī*, *pēsum* obesim;
 tehtam, plačam (plačujem)

Pēnelopē, *ēs* Penelopa (Uliksova
 soproga)

penetrō 1 proderem, dospem

Pēnēus, *ī*, *m.* Penej (reka tesalska)

penna, *ae* pero

per (*praepos.* z akuzat.) skozi, po
 (z mestn.)

pér-agō 3, *ēgī*, *āctum* zvršim

pér-agrō 1 prehodim, obhodim

per-cellō 3, *culī*, *culsum* pretresem;
 poderem

per-contor 1 pozvedavam, vprašam

per-currō 3, *cucurrī* (*currī*), *cur-*
sum pretekam, raztezam se (po
 čem)

percussor, *ōris*, *m.* morilec

per-cutiō 3, *cussī*, *cussum* udarim,
 prebodem, ubijem; *percutiō ali-*
quem securī obglavim koga

per-dō 3, *didī*, *ditum* ugonobim,
 izgubim

per-dūcō 3, *dūxī*, *ductum* dovedem,
 privedem; naklonim

peregrīnor 1 potujem

peregrīnus 3 ptuj

per-eō, *īre*, *ī*, *itum* (po)ginem

per-ferō, *ferre*, *tulī*, *lātum* nesem
 do konca; pretrpim, prenašam

per-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* dokončam,
 dovršim, zvršim; doženem, uči-
 nim

per-fodiō 3, *fōdī*, *fōssum* pre-
 kopljem

per-fundō 3, *fūdī*, *fūsum* polijem

pergō 3, *perrēxī*, *perrēctum* hodim;
 nadaljujem

per-hibeō 2, *uī*, *itum* pravim, pri-
 povedujem

periculōsus 3 nevaren

periculum, *ī* nevarnost,

perītus 3 (*alicūius rē*) izveden (v
 čem), več (čemu)

perlongus 3 prav (zelo) dolg

per-mittō 3, *mīsī*, *mīssum* prepus-
 tim, izročim; dopustim, do-
 volim

per-mulcēō 2, *mulsī*, *mulsum* (po)-
 božam; potažim

perniciōsus 3 poguben

per-petior, *petī*, *peesus sum* pre-
trpim, prebijem
perpetuō (*adv.*) neprestano, vedno
perpetuus 3 neprestan, večen,
stalen
Persa, ae, m.: a) Perzijan; b) Perza
(ime psička)
per-sequor 3, *secūtus sum* (*aliquem*)
idem (za kom), zasledujem –,
preganjam –, proganjam –, po-
đim (koga)
Persēs, *ae* Perz (zadnji kralj ma-
cedonski, l. 168. pr. Kr.)
per-severō 1 trdovraten sem, (–o-
stajam), vstrajam
per-terreō 2, *uī*, *itum* prestrašim,
preplašim
pertināx, *ācis* trdovraten
per-tineō 2, *tinuī*, – sezam, raz-
tezam se
per-ungō 3, *ūnxī*, *unctum* (po)-
mazilim
per-venīō 4, *vēnī*, *ventum* (srečno)
pridem, – dospem (kam)
pēs, *pedis*, *m.* noga; črevelj (kot
mera)
pēssum-dō, *dāre*, *dēdī*, *dātum* po-
zlu dem, ugonobim
pēstis, *is*, *f.* kuga; poguba
petō 3, *ivī* (*ivī*), *itum* *aliquem* grem
nad koga, napadem koga, (po)-
iščem koga; *petō rem ab aliquō*
zahtevam kaj od koga, prosim
koga česa
Petrēius, *i* Petrej (podpoveljnik
Antonija Hibride l. 62. pr. Kr.)
Phaeāx, *ācis*, *m.* Fejak (prebivalec
otoka Sherije = Krfa)
Phīdiās, *ae* Fidija (sloveč kipar
grški, † l. 431. pr. Kr.)

Philippus, *i* Filip (kralj macedonski,
† l. 336. pr. Kr., 46 let star)
philosophor 1 modrujem, filozofujem
philosophus, *i* modrijan
Phōciōn, *ōnis* Focijon (državnik
atenski, † l. 317. pr. Kr.)
Phoenīx, *īcis*, *m.* Feničan
Phrygia, *ae* Frigija (dežela malo-
azijska)
Picēnum, *i*, *n.* Picensko (pokrajina
srednjeitalska)
pīctor, *ōris*, *m.* slikar
pietās, *ātis*, *f.* pobožnost; hvalež-
nost; otroška ljubezen
piget, *ēre*, *piguit* (*mē alicūius rei*)
mrzi (me kaj)
pingō 3, *pīnxī*, *pīctum* (na)slikam
pīnsō 3, *uī* (*pīnsī*), *pīstum* (*pīnsi-*
tum, *pīnsum*) pšem (pham)
pīper, *eris*, *n.* poper
Pīraeus, *m.* Pirej (pristanišče
atensko)
piscātōrius 3 ribarski; *forum pis-*
cātōrium ribji trg
piscātus, *ūs*, *m.* ribarstvo
piscīna, *ae* ribnjak
piscis, *is*, *m.* riba
Pīsistratus, *i* Pizistrat (samosilnik
atenski, † l. 527. pr. Kr.)
Pisō, *ōnis* Pizon (oblastnik rim.
koncem 2. stoletja pr. Kr.)
pīus 3 pobožen; hvaležen
Placentia, *ae* Placencija (mesto
gorenjeitalsko)
placeō 2, *uī*, *itum* všeč sem, ugajam
placet (*ēre*, *uit*) *mihi* ugaja mi,
sklenem
plangō 3, *plānxī*, *plānctum* (*pectus*)
bijem (na prsi)
plānus 3 raven, plan

platanus, *ī*, *f.* platana, laški javor
Platō, *ōnis* Platon (modrijan grški,
 † l. 348. pr. Kr.)

plaudō 3 *plausī*, *plausum* ploskam
plēbs, *plēbis*, *f.* (prosto) ljudstvo,
 meščanstvo

plēnus 3 poln

plērīque, *plēraeque*, *plēraque* (genet.
plūrīmōrum, *-ārum*) večina (jih)

plērūmque (*adv.*) večidel, navadno
pluit, *pluere*, *pluit* deži, dežuje

plumbum, *ī* svinec

Plūtō, *ōnis* Pluton (podzemeljski
 bog rim.)

pōculum, *ī* čaša, kozarec

poena, *ae* kazen; *poenās dō* (*ali-*
cūius rēi) kaznovan sem -, kazen
 (pre)trpim -, pokorim se (za kaj)

Poenus, *ī* Punec (= Kartaginec)

poēta, *ae*, *m.* pesnik

pol-liceor 2, *licitus sum* obljubim,
 obetam

pollicitum, *ī* obljava

pol-luō 3, *uī*, *ūtum* oskrunim

Polyphēmus, *ī* Polifem (jednook
 velikan)

Pompēius, *ēi* (*Gnaeus* (*ī*) *P. Māg-*
nus (*ī*)) (Gnej) Pompej (Veliki,
 oblastnik rim., umorjen l. 48.
 pr. Kr.)

pōmum, *ī* (drevesni) sad; *pōma-*
ōrum = sadje

pondus, *eris*, *n.* teža

pōnō 3 *posuī*, *positum* postavim; *pōnō*
vestem odložim obleko, slečem
 se; *pōnō in rē* postavim na kaj

pōns, *pontis*, *m.* most

Pontus, *ī*, *m.* Pont (pokrajina ob
 Črnem morju)

populus, *ī* narod

por-rigō 3, *rēxī*, *rēctum* stegnem,
 pomolim, poda(ja)m

porta, *ae* vrata

por-tendō 3, *tendī*, *tentum* nazna-
 nim (-znanjam), prej napovem
 (-povedujem), prorokujem

porticus, *ūs*, *f.* klonica, stebrenik

portō 1 nesem, nosim

portus, *ūs*, *m.* pristanišče

Pōrus, *ī* Por (kralj indijski za
 Aleksandra Velikega)

pōscō 3, *popōscī*, -tirjam, zahtevam

pos-sideō 2, *sēdī*, *sēssum* v posesti
 (lasti) imam, posedam

pos-sum, *posse*, *potuī* (pre)morem

post (*praepos.* z akuzat.) po, za
 (z rodnikom); *post* (*adv.*) potem,
 pozneje

postea (*adv.*) potem, pozneje, potlej

poster(us) 3, (*nōmināt. masc. sing.*
 neraben) poznejši, prihodnji, na-
 slednji, drugi; superlat.: *post-*
rēmus 3 (naj)zadnji; in *posterum*
 v prihodnje, odslej

postquam (*cōni. s perf. indicāt.*) po-
 tem ko

postrēmō (*adv.*) naposled, na zadnje

postrīdīe (*adv.*) drugi dan

pōstulō 1 tirjam, zahtevam

potēns, *entis* mogočen

potentia, *ae* mogočnost, moč, oblast
potestās, *ātis*, *f.* oblast; prilika; do-

voljenje; *potestātem faciō alicui*
optandī dovolim komu želeti (da
 si želi)

potior, *ius* (-*ōris*, komparat.) mo-
 gočniši, boljši

potior 4, *potitus sum* (*rē*) vzmā-
 gujem se (s čim), polastim se
 (česa), osvojim si (kaj)

potius (*adv.*) raji, prej, marveč
pōtō 1, *āvi, ātum* (navadno *pōtum*)

pijem, (napijem se)

praebeō 2, *uī, itum* prožam, nudim,

dajem; *praebeō mē* izkažem se;

praebeō alicui aurēs poslušam

koga

praeceps, cipitis strmoglav, strm;

poguben

praeceptor, ōris, m. učitelj, odgo-

jitelj

praeceptum, ī pravilo, nauk, za-

poved

praecipitō 1 strmoglavim, navzdol

zaženem

praeclārus 3 prekrasen; pre-

slaven

praecō, ōnis, m. glasnik

praecoꝝ, ocis prigodnji

praeda, ae plen

prae-dicō 1 razglašam, ponašam

se; poveljučujem; *beātum prae-*

dicō aliquem blagrujem koga

prae-dicō 3, *dīxī, dictum* napovem,

prorokujem

praeditus 3 obdarjen, odičen

praedium, ī zemljišče, posestvo

praefectus, ī načelnik

prae-ficiō 3, *fēcī, fectum* postavim

na čelo

praemium, ī plačilo

Praeneste, is, n. Prenest (mesto v

Laciji)

prae-parō 1 pripravim

praesidium, ī varstvo, bramba,

obrana, zaščita; posadka

prae-stāns, antis odličen, izvrsten

prae-stō 1, *stitī, stitum* (*stātūrus*)

a) *alicui rem* storim -, opravi-

vim -, izkažem komu kaj; b) *mē*

virum probum izkažem se po-

štenega moža; c) *alicui rē*

prehitim -, prekosim (-kašam)

koga v čem, odlikujem se pred

kom v čem; d) *praestat, āre,*

-stitit, bolje je

prae-sum, esse, fuī (*alicui*) spre-

daj -, na čelu sem -, načelujem

(komu), ravnam (kaj)

praeter (*praepos. z akuzat.*) mimo,

razven; zoper

praetereā (*adv.*) vrh -, poleg -,

razven tega

praeter-eō, īre, ū, itum mimo idem;

preskočim (= ne omenim), za-

molčim; minem

praeterquam (*adv.*) razven, izimši

praeter-vehor 3, *vectus sum* (*ter-*

ram) peljem se -, ladjam mimo

(zemlje)

praetor, ōris, m. pretor (sodnik)

prandeō 2, *prandī, prānsum* (od)-

kosim

prāvus 3 spačen, zloben

precor 1 (*aliquem in ab aliquō*)

prosim -, molim (koga), izpro-

sिम (od koga)

pre-hendō 3, *hendī, hēnsum* pri-

mem, zagrabim

premō 3, *pressī, pressum* stiskam,

tlačim, tiščim

pretiōsus 3 dragocen

pretium, ī cena

prex, precis, f. prošnja

prīdem (*adv.*) zdavnaj

prīnceps, cipis, m. prvak, knez,

vladar

prior, prius prejšnji

prius (*adv.*) (po)preje

priusquam (*cōni.*) predno, preje ko

privō 1 (*aliquem rē*) oropam (koga česa); *privō aliquem oculō* oslepim (-iti) koga

prō (*praepos. z ablat.*) mesto (česa), za (= v brambo, korist koga ali mesto koga); po (čem), v primeri s (čim)

probitās, ātis, f. poštenost

probō 1 (pre)skušam, odobrim (-dobravam), dokažem (-kazujem)

probus 3 pošten

probrum, ī očitanje, zasramovanje, zasramba, psovanje

procērus 3 vitek

prō-cūdō 3, *cūdī, cūsum* kujem

procul (adv.) daleč, od daleč

procus, ī snubač

prōd-eō, īre, ū, itum stopim (izmed srede), stopim naprej, nastopim; *prōdeō in pūblicum* javno nastopim

prōdigiōsus 3 čudežen, strahoten

prōdigus 3 potraten

prōditiō, ōnis, f. izdaja, (vele)izdajstvo

prō-dō 3, *didī, ditum* izdam, izročim; *memoriae prōdō* sporočim, poročam; *memoriae prō-*

ditum est poročā se

proelium, ī bitka, boj

profectō (adv.) zares, v resnici

pro-ficiscor 3, *fectus sum* napotim se, odrinem, odidem, odhajam, (od)potujem

pro-fiteor 2, *fessus sum* očitno priznam, izjavim, izdam se (za)

pro-fundō 3, *fūdī, fūsum* prolijem
profundus 3 globok; -um, ī globočina

prō-gredior 3, *grēssus sum* proderem

pro-hibeō 2, *ū, itum* zadržim, ovrem (oviram), zabranim, odvrnem

prō-iciō, 3, *īeci, iectum (rem alicui)* vržem -, mečem (kaj pred koga); odvržem; *prōiciō mē ad pedēs alicūius* padem pred koga na kolena

proinde (cōni.) zato, torej (pred imperat.)

prōlēs, is, f. naraščaj, porastek
Promētheus, ī Prometej (titan)

prō-mittō 3, *mīsī, mīssum (rem)* pustim, da (kaj) raste; *capillum prōmittō* nosim neostrižene (= dolge) lase, *cap. nōn prōmittō* nosim ostrižene (= kratke) lase; obljubim, obetam

prōmō 3, *prōmpsi, prōmptum (rem)* ven vzamem (jemljem kaj), posežem (po kaj)

prōmptus 3 voljan, pripravljen

prōmuntūrium, ī nos, rt

prō-nūntiō 1 (očitno) izrečem, objavim (-javljam), razglasim (-glašam)

prope (praepos. z akuzat. in adv.) blizu

properō 1 hitim

propinquus 3 bližnji; -us, ī, m. sorodnik

prō-pōnō 3, *posuī, positum* predložim; ponudim (-nujam); *prōpositum mihi est* sklenil sem, namenil sem se, namenjen sem

proprius 3 lasten, svoj(ski)

propter (praepos. z akuzat.) zastran, zaradi

prōrsus (*adv.*) naprej, na ravnost;
po vsem, sploh
prō-scribō 3, *scripsī, scriptum*
proglasim, proženem, izobčim
prō-sequor 3, *secutus sum* (*aliquem*) idem (za kom), (slovesno)
spremljam (koga)
Prōserpina, ae Prozerpina (Plutonova soproga)
prōsper, era, erum ugoden
prō-sternō 3, *strāvī, stratum* natosim, razgrnem; poderem, pobijem, porazim; *prōsteruor* vržem se na tla
prō-sum, prōd-esse, prō-fuī koristim, v prid sem
Prōtagorās, ae Protagora (grški lažimodrijan ok. l. 450. pr. Kr.)
prō-vehō 3, *vexī, vectum* dalje vozim; *provehor* odjadram, odplujem
prōverbiūm, ī pregovor, rek
prōvincia, ae pokrajina, provincija
prō-volvō 3, *volvī, volūtum* naprej -, navzdol valim
proximus 3 najbliži, bližnji
prūdēns, entis pameten
prūdēntia, ae previdnost, razumnost, pamet
Prytanēum, ī pritanej (mestna hiša v Atenah)
psittacus, ī papiga
pūblicus 3 javen, obči; *rēs pūblica* občina, država; *pūblicē* (*adv.*) javno; o državnem trošku, v državnem imenu
puella, ae deklica
puer, puerī deček
pūgiō, ōnis, m. bodalce, bodalo
pūgna, ae bitev, boj

pūgnō 1 bojujem se, borim se;
pūgnam pūgnō bojujem boj, bijem bitev
pulcher, chra, chrum lep
pulchritūdō, inis, f. lepota
pūlmō, ōnis (navadno *plūr.:*) *pūlmōnēs, um, m.* pluča
pulvis, eris, m. prah
pungō 3, *pupugī, pūnctum* (o)pi-kam, (z)bodem; (raz)žalim
Pūnicus 3 punski (= kartaginski)
pūniō 4, *īvī, itum* kaznim, kaznujem
puppis, is, f. (ladijski) krnj
purgō 1 (o)čistim, (o)čedim
purpura, ae škrlat, bager
purpureus 3 škrlaten, bagren
pūrus 3 čist
pusillus 3 majčken
puteus, ī vodnjak
putō 1 menim, mislim, imam (za kaj)
Pydna, ae Pidna (mesto macedonsko)
Pyrrha, ae Pira (Deukalijonova soproga)
Pyrrhus, ī Pir (kralj epirski, l. 280.)
Pūthagorās, ae Pitagora (modrijan grški v 6. stoletju pr. Kr.)
Pūthagorēi, ōrum, m. Pitagorovci (= učenci, privrženci Pitagorovi)
Pūthias, ae Pitija (macedon. vojak)

Q.

Q. = *Quīntus, ī* (predimek rim.)
Kvint
Q. Fabius(ī) Māximus, ī Kvint Fabij Maksim (poveljnik rim. zoper Hanibala od l. 217. do 203. pr. Kr.)

Q. (= *Quīntus*, *ī*) *Metellus*, *ī* Kvint Metel (oblastnik rimski l. 206. in 205. pr. Kr.)

Q. (= *Quīntus*, *ī*) *Tullius* (*ī*) *Cicerō*, *ōnis* Kvint Tulij Ciceron (brat gubernika Marka T. Cicerona) *quadrupēs*, *pedis* čveteronog; čveteronožec

quaerō 3, *quaesīvī*, *quaesītum* (*rem*) iščem (česa), pridobi(va)m si (kaj); vprašam; *quaerō aliquid ab* (*ex*) *aliquō* vprašam koga kaj *quaesō*, *quaesumus* prosim(o)

quālis, *e* kakšen, kakoršen *quam* (*adv.*) kako; (kot primerjalna konjunkcija =) ko, nego; *quam* (*pred superlat.*) kar *quamdiū* (*adv.*) kako dolgo? doklej? kakor dolgo, dokler

quamquam (*cōni.*) dasi, premda *quandō* (*adv.*) kedaj? kedar *quantopere* (*adv.*) kako zelo *quantus* 3 kolik? kolikor(šen) *quārē* (*ablat. adv.*) zaradi česar; zato; zakaj

quasi (*adv.*) kakor da bi, tako rekoč

que (*cōni.*, ki se priveša) in, pa *queō*, *quīre*, *quī* (*quīvī*), *quītum* morem

quercus, *ūs*, *f.* dob, hrast *queror* 3, *questus sum* (*rem*, *dē rē*) tožim (o čem), pritožim (–tožujem) se (o čem); pomilujem (kaj)

quia (*cōni.*) ker *quidem* (*adv.*) sicer, vsaj, vsekako *quiescō* 3, *quiescīvī*, *quiescītum* počivam, mirujem *quies* 3 miren

quīn (*cōni.* s konjunkt.) da ne, da *quīn* (*adv.*) zares, da (z zatrjevalnim pomenom)

quō (*ablat. adv.*) kamor; kam? *quō–eō* (*pred komparat.*) čim – tem *quō* (*cōni.* s konjunkt.) da s tem, da tem

quoad (*cōni.*) dokler da (bi) *quocumque* (*ablat. adv.*) kamor koli *quod* (*vzročna konjunkcija* z indikator. v pomenu:) ker, da; (s konjunktivom v pomenu:) čes ker, čes da

quōminus (*cōni.* s konjunkt.) da ne *quōmodo* (*ablat. adv.*) na kak način? kako?

quondam (*adv.*) nekdam, nekoč *quoniam* (*cōni.*) ker že, ker ti, ker *quoque* (*cōni.*) tudi

quot (*adiect. indeclīn.*) koliko –? kolikor (jih)

quotannīs (*adv.*) vsako leto *quotiens* (*adv.*) kolikrat; kolikorkrat.

R.

Rādīcitus (*adv.*) s korenino vred *rādīx*, *īcis*, *f.* korenina; v plur. (o gorah =) vnožje, podbrdje *rādō* 3, *rāsī*, *rāsum* strgam, (o)brijem

Raeticus 3 retiški (Raetiški) *rāna*, *ae* žaba *rapāx*, *ācis* grabežljiv, roparski *rapidus* 3 deroč

rapiō 3, *rapiū*, *raptum* (u)grabim, (od)vlečem, unesem

rārō (*adv.*) redko(kedaj), redkokrat *rārus* 3 redek

ratiō, *ōnis*, *f.* račun; način; pamet *ratiō–cinor* 1 umujem, sklepam

re-cēdō 3, *cēssī, cēssum* umaknem se, ustopim, odstopim
recēns, entis nov, svež
re-cēnsē 2, *uī, cēnsūm* pre-, razgledujem
re-ciperō 1 zopet (si) pridobim
re-cipiō 3, *cēpī, ceptum* zopet dobim, zopet osvojim; (zopet) vsprejem; *recipio mē* umaknem se; *animum recipiō* zopet se zave(da)m
re-conciliō 1 zopet pridobim; pomirim, sprijaznim (si)
recordor 1 spomnim (spominjam) se
rēctus 3 raven, prav; *rēctē (adv.)* prav, po pravici
red-dō 3, *didī, ditum* (po)vrnem (vračam); *ratiōnem reddō* račun da(je)m, odgovarjam
red-eō, ire, iī, itum (po)vrnem (vračam) se; *pecūnia mihi redit ex rē* denar mi dohaja (doteka) od česa
red-igō 3, *ēgī, āctum* nazaj ženem; spravim
red-imō 3, *ēmī emptum* odkupim
reditus, ūs, m. povratek, vrnitev
re-dūcō 3, *dūxī, ductum* nazaj (od)peljem, - odvedem, nazaj privedem
re-ferciō 4, *fersī, fertum* napolnim
re-ferō, ferre, rettulī, relātum nazaj (pri)nesem, (po)vrnem; naznanim, (s)poročim, poročam; *referō rem ad aliquid* navračam kaj na kaj; *referō aliquem in numerum deōrum* štejem koga med bogove
re-fūtō 1 o(po)vržem, na laž postavim

rēgālis, e kraljevski
rēgīnā, ae kraljica
regiō, ōnis, f. (o)kraj, okolica, pokrajina
Rēgium, ī, n. Regij (Reggio, mesto laško)
rēgius 3 kraljév
rēgnō 1 kraljujem, vladam
rēgnum, ī kraljestvo; kraljevanje, vlada
regō 3, *rēxī, rēctum* vladam, uravnava(va)m, vodim
Rēgulus, ī (Mārcus [ī] Atīlius [ī] R. (Mark Atilij) Regul (oblastnik rim. l. 250. pr. Kr.)
religiō, ōnis, f. bogočastje, vera (= verstvo)
religiōsus 3 blagočesten, svet
re-liquō 3, *līquī, lictum* (za)pustim
reliquiae, ārum (pre)ostanki
reliquus 3 ostal, drug
re-maneō 2, *mānsī, mānsūm* (za)ostanem
remedium, ī zdravilo; pomoček
re-miniscor 3, -, - spomnim se
re-mittō 3, *mīsī, mīssum* pošljem nazaj
re-moveō 2, *mōvī, mōtum* nazaj pomaknem, umaknem, odpravim; (*ab aliquō rem*) odvezamem (komu kaj)
Remus, ī Rem (Romulov brat)
re-nūntiō 1 naznanim, sporočim
reor 2, *ratus sum* menim, mislim
re-pellō 3, *rēppulī, repulsum* nazaj zapodim, odženem, odbijem
repente (adv.) nakrat, nanagloma, iznenada
re-periō 4, *repperī, repertum* najdem

repetitiō, ōnis, f. ponavljanje (-navl-jatev)
rēpō 3, *rēpsī, rēptum* (z)lezem, plazim se
re-prehendō 3, *hendī, hēnsūm* ka-ram, grajam
re-primō 3, *pressī, pressum* nazaj potisnem; ustavim; potolažim
re-pudiō 1 zavržem, odklonem
re-pūgnō 1 upiram se, v bran se (po)stavim, nasprotujem
requiēs, ētis, f. odpočitek, pokoj, mir
rēs, rei, f. reč, stvar; položaj, raz-mera; *rēs pūblica (rei pūblīcae)* občina, država
re-sarciō 4, *sarsi, sartum* skrpam, popravim, zopet ustanovim
re-scribō 3, *scripsī, scriptum* odpišem
re-sīdō 3, *sēdī, -* usedem se, po-niknem
re-sistō 3, *stitī, -* ustavim (-stav-ljam) se, uprem (-piram) se
re-spiciō 3, *spexī, spectum (rem)* ozrem (-ziram) se -, gledam -, pazim (na kaj), pomislim (kaj)
re-spondeō 2, *spondī, spōnsum* od-govorim
respōnsum, ī odgovor
re-spuō 3, *uī, -* nazaj pljunem; zavržem
re-stituō 3, *uī, ūtum* zopet usta-novim, popravim
re-stō 1, *stitī, -* preostanem (-sta-jam)
re-texō 3, *uī, tum* raztkem, raz-param
re-tineō 2, *tinuī, tentum* zadržim (-žujem)
retrō (adv.) nazaj, navzad
reus, ī zatoženec

re-vertō 3, *vertī, versum* (po)-vrnem se
re-vertor 3, *versus sum* (po)vrnem se, vračam se
re-vinciō 4, *vincī, vinctum* pri-vežem; obvežem (koga) = na-klonim si (koga)
re-viviscō 3, *vixī, victum* (zopet) oživim (-eti)
re-vocō 1 nazaj pokličem; nazaj vzamem, prekličem
rēx, rēgis, m. kralj
Rhea, ae Reja (mati Jupitrova)
Rhēnus, ī, m. Ren (reka)
Rhodanus, ī Rodan (reka galska, zd. Rhone)
Rhodus, ī, f. Rod (otok grški)
rīdeō 2, *rīsī, rīsum* smejem se
rīdiculus 3 smešen
rīmōsus 3 (poln razpok), razpokan
rīpa, ae breg
rīsus, ūs, m. smeh
rīvus, ī potok
rīxor 1 prepiram se, pričkam se
rogō 1 prosim; vprašam
rogus, ī grmada
Rōma, ae Rim
Rōmānus 3 rimski; *-us, ī* Rimljan
Rōmulus, ī Romul (prvi kralj rim. l. 754. pr. Kr.)
rota, ae kolo
ruber, bra, brum rudeč
rumpō 3, *rūpī, ruptum* (z)lomim, sterem; *rumpor* počim
ruō 3, *ruī, rūtum (ruitūrus)* derem; rušim se
rūrsus (adv.) zopet
rūs, rūris, n. dežela (nasprotje: mesto); kmetija; *rūs* na kmete, *rūrī* na kmetih, *rūre* s kmetov

rūsticus 3 kmetški, selski; —*us*, *ī*, *m.*
 kmet, seljak
Rutilius (*ī*) *Rūfus*, *ī* Rutilij Ruf
 (govornik, pisatelj in oblastnik
 rimski okrog l. 100. pr. Kr.).

S.

Sabīnus, *ī* Sabinec
saecer, *cra*, *crum* svet, posvečen
sacerdōs, *ōtis*, *c.* svečenik, sveče-
 nica
sacra, *ōrum*, *n.* služba božja
sacrificium, *ī* žrtvovanje, daritev
saeculum, *ī* stoletje, vek
saepe (*adv.*) dostokrat, često, po-
 gosto(krat), velikrat
saepio 4. *saepsī*, *saepitum* ogradim
saepissimē (superlat. *adv.* k pozit.
saepe) najčesče, prav pogosto-
 krat, prepogosto
saepius (komparat. *adv.* k pozit.
saepe) česče, večkrat
saeviō 4, *ī*, *ītum* divjam
saevus 3 divji, besen, ljut
sagitta, *ae* puščica
Saguntum, *ī*, *n.* Sagunt (mesto
 hispansko)
Salamīs, *īnis*, *f.* Salamina (otok
 grški)
salsus 3 slan; dovtipen
saltem (*adv.*) vsaj
salūber, *bris*, *bre* zdrav(ilen); ko-
 risten
salūs, *ūtis*, *f.* blaginja, rešitev;
 (*plūrimam*) *salūtem dīcō alicui*
 (prav srčno) koga pozdrav-
 ljam
salūtāris, *e* ozdraven, koristen
salūtō 1 pozdravim (—zdravljam)

salvē srečen —, zdrav (pozdravljen)
 bodi! *salvēte* srečni —, zdravi
 (pozdravljeni) bodite!
Samius 3 samski; *Samiū*, *ōrum*, *m.*
 Samljani
Samnīs, *ītis*, *m.* Samničan
Samnium, *ī*, *n.* Samnija (pokrajina
 srednjeitalska)
sanciō 4. *sancī*, *sancitum* in *sanc-*
tum utrdim, potrdim; odredim,
 določim
sānē (*adv.*) (zdravo); da, res
sanguīs, *inis*, *m.* kri
sānitās, *ātis*, *f.* zdravje (telesno in
 duševno); razbornost, pametnost
sānō 1 (o)zdravim, lečim
sapiēns, *entis* moder; modrijan
sapientia, *ae* modrost
sapiō 3, *ī* (*īvī*), pamet imam, pa-
 meten sem
satis (*adv.*) (za)dosti
satis-faciō 3, *fēcī*, *factum* zado-
 stim (—doščam)
Sāturnus, *ī* Saturn (Jupitrov oče)
saxum, *ī* skala, kamen
scelus, *eris*, *n.* hudodelstvo, zlo-
 čin(stvo), pregreha
scēptrum, *ī* žezlo
schola, *ae* šola
scientia, *ae* znanje, znanost, vednost
scindō 3, *scidī*, *scīssum* param,
 (raz)trgam
sciō 4, *īvī*, *ītum* vem, znam
scīpiō, *ōnis*, *m.* palica
Scīpiō, *ōnis* (*Pūblius* [*ī*] *Cornēlius* [*ī*])
Sc. (Publij Kornelij) Scipijon (pri-
 imek več oblastnikov rimskih,
 izmed katerih je bil najslavnejši
Scīpiō s priimkom *Āfricānus*, *ī*
 Afriški († najbrž l. 183. pr. Kr.)

Scīrōn, *ōnis* Sciron (bajni ropar grški)
scīscitor 1 pozvedam
sciūrus, *ī* veverica
scopulus, *ī* kleč (-i)
scorpiō, *ōnis*, *m.* škorpiljon
scriba, *ae*, *m.* pisar
scribō 3, *scripsī*, *scriptum* (s)pišem, napišem; *lēgēs scribō* sestavim zakone
scriptor, *ōris*, *m.* pisec, pisatelj
sculpō 3, *sculpsī*, *sculptum* (z)dolbim
scurra, *ae*, *m.* šaljivec, glumač
scūtum, *ī* (podolgast) ščit
Scylla, *ae* Scila (poosebljena kleč v Mesinski morski ožini)
Scytha, *ae*, *m.* Scit
secō 1, *uī*, *sectum* (*secātūrus*) sečem, (po)režem, (po)žanjem
secrētō (*adv.*) na skrivnem, posebe
secundus 3 drugi; ugoden; *rēs secundae* sreča
secūris, *is*, *f.* sekira
secūrus 3 brezskrben
sed (*cōni.*) a, toda, ampak
sedeō 2, *sēdī*, *sēssum* sedim
sēdēs, *is*, *f.* sedež; stanišče, bivališče
sēditōsus 3 uporen, rovarski
sēdulitās, *ātis*, *f.* pridnost, marljivost
sēdulus 3 priden, marljiv
seges, *etis*, *f.* setev, posejano -, žitno polje
semel (*adverb.* števnik) jedenkrat
sēmen, *inis*, *n.* seme
sēmianimis, *e*, in -*us*, *a*, *um* na pol živ, na pol mrtev
semper (*adv.*) zmirom, vedno, vsigdar, vselej
senātor, *ōris*, *m.* starejšina, senator

senātus, *ūs*, *m.* starejšinstvo, senat
senecta, *ae* (le pesniška beseda =)
senectūs, *ūtis*
senectūs, *ūtis*, *f.* starost
senex, *senis*, *m.* starec, starček
sēnsus, *ūs*, *m.* čut, občutek
sententia, *ae* mnenje, misel; rek
sentīō 4 *sēnsī*, *sēnsūm* čutim, spazim, mislim
sepeliō 4, *īvī*, *sepultum* pokopljem
September, *bris* (namreč: *mēnsis*) *m.* kimovec, september
septentrionēs, *um*, *m.* sever
sepulcrum, *ī* grob
sequor 3, *secūtus sum* (*aliquem*) idem (za kom), sledim (koga); (*aliquid*) držim se (česa), ravnam se (po čem)
Serīphius, *ī* Serifljan (prebivalec cikladskega otoka Serifa)
sermō, *ōnis*, *m.* (po)govor; jezik
serō (*adv.*) (pre)pozno
sero 3, *sēvī*, *satum* (na)sejem
serpēns, *entis*, *f.* kača
serpō 3, *serpsī*, - lezem (lazim); (raz)širim se
serus 3 pozen
serviō 4, *īvī* (*īvī*), *ītum* robujem, služim, strežem
servitūs, *ūtis* robstvo, sužnost
Servius (*ī*) *Tullius*, *ī* Servij Tulij (6. kralj rimski)
servō 1 (o)hranim (ohranjujem), (ob)varujem, rešim; *mihi servō* *aliquid* pridržim si kaj
servus, *ī* suženj, hlapec
sevērus 3 strog
sī (*cōni.*) če, ko, ako; *sī minus* ako ne
sīc (*adv.*) tako

Sicilia, ae, f. Sicilija (otok v Srednjem morju)
Siculus, ī Sicilijan (Sikulec)
sicut (adv.) kakor (na primer)
sīdus, eris, n. ozvezdje, zvezda
sīgnificō 1 naznanim (–znanjam), označim (–čujem), pomenjam; (iz)kažem; *dotōrem sīgnificō* izrazim (–žam) svoje sočutje
sīgnum, ī znamenje, znak
Silēnus, ī Silen (odgojitelj Bakhov)
silentium, ī molk, molčanje
Silus, ī Sil
silva, ae gozd, les
sīmia, ae opica
similis, e podoben
Simōnidēs, is Simonid (pesnik grški, roj. l. 559., † l. 469. pr. Kr.)
simplex, icis jednostaven, (pri)prost
simul (adv.) zajedno, hkratu
simulāc = simulatque
simulācrum, ī podoba –, kip (kakega božanstva)
simulatque (cōni., pred vokali in h, sicer tudi: *simulāc*) brž ko
simulō 1 hlinim, hlinim se, delam se
sīn (cōni.) ako pa
sine (praepos. z ablat.) brez
singulī, ae, a posamični, po jeden, posamezen
sinister, tra, trum levi
sinō 3, *sivī, situm* (do)pustim (–puščam)
sinus, ūs, m. guba; nedrije (prsi); zaliv
Sīrēn, ēnis, f. Sirena (morska boginja)
Sīsiphus, ī Sisif (kralj koriñtski)
sitiō 4, *ivī (ivī), itum* žejen sem, žeja me; *sitiō rem* hlepim (po čem)

sitis, is, f. žeja
situs 3 ležeč; *situs sum* (ležeč sem =) ležim, stojim; *vīta sita est in rē* življenje stoji na čem
sīve (cōni.) ali
societās, ātis, f. družba, društvo, tovaršija; zaveza
socius, ī drug, tovariš, zaveznik
Sōcratēs, is Sokrat (modrijan grški, † l. 399. pr. Kr.)
sōl, sōlis, m. solnce
Sōl, Sōlis solnčni bog
soleō 2, *solitus sum* običavam, navajen sem, navado imam
sōlitūdō, inis, f. samota, puščava
solium, ī sedež, prestol
sollemnis, e slovesen
sollicitus 3 vznemirjen
Solōn, ōnis Solon (zakonodajec atenski, † l. 559. pr. Kr.)
sōlum, ī dno, tla
sōlum (adv.) samo, le; *nōn sōlum – sed (etiam)* ne le – ampak (tudi)
sōlus 3 sam, jedin
solvō 3, *solvi, solūtum* razvežem, (raz)rešim; plačam; *catēnis solvō* razklenem, denem z verig
somnus, ī spanje; *plūr.: –ī, ōrum* sanje
sonitus, ūs, m. zvok, glas, šum, ropot, tresk
sonō 1, *uī, itum* (za)zvenim, (za)donim, (za)rožljam; odglasim (–glašam) se
sophista (sophistēs) ae, m. módrež (= lažni modrijan), lažimodrijan, sofist
soporifer, fera, ferum uspalen
sordidus 3 umazan
soror, ōris, f. sestra

sors, sortis, f. žreb, usoda
sortior 4, *ūtus sum* žrebam, (raz)-
 delim po žrebu
Sparta, ae Sparta (mesto lakonsko)
Spartānus 3 spartski; *Spartānus, ī*
 Sparčan
Spartacus, ī Spartak (vodja su-
 žnjev l. 71. pr. Kr.)
spatium, ī prostor; daljava, doba
spectō 1 gledam, ogledam si; (pre)-
 skušam
speculātor, ōris, m. ogleduh
specus, ūs, m. votlina, duplja
spēlunca, ae votlina, duplina
spernō 3, *sprēvī, sprētum* zame-
 tujem, zaničujem, zavržem
spērō 1 (*rem*) upam (kaj), na-
 dejam se (česa)
spēs, eī, f. nada, up(anje)
spīca, ae klas; -*ae, ārum* klasje
spīna, ae trn
splendor, ōris, m. lesk(et); veličje,
 veljava
spoliō 1 oropam, oplenim
spondeō 2, *spopondī, spōnsum* ob-
 ljubim, obetam; zaročim
sponde (*meā, tuā, suā* z moja, tvojo,
 svojo voljo =) svojevoljno, sam
 o sebi
spūma, ae pena
Spurius (ī) Tarpēius, ī Spurij
 Tarpej (poveljnik rim. gradu)
stabulum, ī staja, hlev
stadium, ī stadij (grška mera;
 okoli 40 stadijev je 1 milja)
stāgnum, ī stoječa voda, muža,
 močvirje
statim (adv.) stojé, takoj, precej
statiō, ōnis, f. sta(ja)lišče, stojišče,
 stražišče

statua, ae kip
statuō 3, *uī; ūtum* (po)stavim;
 sklenem, določim
stella, ae zvezda
sternō 3, *strāvī, strātum* razpro-
 stem, raztrosim
stō 1, *stetī, stātum* stojim
strēnuus 3 prizadeven, vrl, odločen
strepō 3, *uī, (itum)* šumim, hrumim;
 odmevam
strīdor, ōris, m. šum(enje)
stringō 3, *strīnxī, strīctum* po-
 tegnem, izderem; *gladius strīc-*
tus = goli meč
studeō 2, *uī, -* učim se; prizade-
 vam si, skušam
studium, ī prizadeva(nje), pri-
 zadevnost, učenje, znanstvo,
 opravilo
stultitia, ae neumnost, nespamet-
 nost
stultus 3 bedast, neumen; -*us, ī*
 bedak, neumnež
Stymphālis, idis stimfalski
Stymphālus, ī, m. Stimfal (mesto
 arkadsko)
Styx, Stygis, f. Stig (bajna pod-
 zemeljska reka)
suādeō 2, *suāsī, suāsum* svetu-
 jem
suāvis, e mil, prijeten
sub (praepos. na vprašanje kam?
 in časovno z akuzat., na vpra-
 šanje: kje? z ablat.) pod (z aku-
 zat., oziroma orodn.)
sub-eō, īre, uī, itum (rem) idem
 pod kaj; lotim (lotevam) se
 (česa); vzamem na-se (kaj),
 (pre)trpim (kaj); *perīcula subeō*
 poda(ja)m se v nevarnosti

sub-igō 3, *ēgī*, *āctum* podvržem (si), podjarmim; obdelam (—delujem)

sub-iciō 3, *iēcī*, *iectum* podvržem *subitō* (*adv.*) iznenada, nakrat

subterrāneus 3 podzemeljski

sub-veniō 4, *vēnī*, *ventum* pridem na pomoč, pomorem (—magam)
suc-currō 3, *currī*, *cursum* pritečem —, pridem na pomoč

sūdor, *ōris*, *m.* znoj, pot

suf-ficiō 3, *fēcī*, *fectum* zadoščam *suggestum*, *ī* govornica

Sulla, *ae* Sula (oblastnik rimski, † l. 78. pr. Kr.)

Sulmō, *ōnis*, *m.* Sulmon (mesto italško)

summus 3 gl. *superus*

sūmō 3, *sūmpsī*, *sūmptum* vzamem; (za)užijem (—živam)

sūmptus, *ūs*, *m.* trošek, potrata
supellēx, *supellēctilis*, *f.* pohištvo
superbia, *ae* ošabnost, prevzetnost
superbus 3 ošaben

superō 1 (*aliquem rē*) prekosim (—kašam) —, premagam —, preobvladam (koga v čem)

superstes, *itis* preživevši, preostavši
super-sum, *esse*, *fuī* preostanem (—ostajam), živ—, ohranjen sem
superstitiō, *ōnis*, *f.* praznoverje, vraža

superstitiōsus 3 praznoveren

superus 3 (*superior*, *us*, *suprēmus* in *summus* 3) gorenji (bolj zgorrej, gorenji, najgorenji, najvišji, največji, zadnji); *superī* (namr.: *dī*) nadzemeljski bogovi; (gornji) svet

supervacaneus 3 nepotreben

sup-peditō 1 (dam pod noge), (po)dam, priskrbim, pribavim
supplex, *icis* ponižno (pomoči) proseč

surdus 3 gluh

sūrgō 3, *surrēxī*, *surrēctum* vzdignem se, vstanem

sūs, *suis*, *f.* svinja

Sūsa, *ōrum*, *n.* Suza (genet.: Suze, mesto perzijsko)

sus-cēnsēō 2, *cēnsuī*, *cēnsus* (*alīcui*) zamerim (komu), hudujem se (nad kom)

sus-cipio 3, *cēpī*, *ceptum* (*rem*) podjamem —, začnem (kaj), lotim se (česa), na-se vzamem kaj
sūspiciō, *ōnis*, *f.* sum(nja)

sūtor, *ōris*, *m.* črevljar

Syrācūsae, *ārum*, *f.* Sirakuze (mesto sicilsko)

Syrācūsānī, *ōrum*, *m.* Sirakužani.

T.

Taceō 2, *uī*, *itum* molčim

tacitus 3 molčeč, tih

Tacitus, *ī* Tacit (zgodopisec rim. v 1. stoletju po Kr.)

taedet, *ēre*, *pertaesum est* (*mē rē*) gnusi se (mi kaj)

Taenarum, *ī*, *n.* Tenar (nos lakonski, zdaj kap Matapan)

taeter, *tra*, *trum* grd

tālāria, *ium*, *n.* (krilati) črevlji, — postoli

tālis, *e* tak(ošen)

tam (*adv.*) tako

tamen (*cōni.*) vendar

tamquam (*adv.*) kakor da bi, tako rekoč

tandem (*adv.*) naposled, nazadnje, vendar-le (-že); *tandem aliquandō* vendar že jedenkrat
tangō 3, *tetigī, tāctum* (*rem*) dotaknem (dotikam) se (česa);
tangō finēs dospejem do mej
tantum (*adv.*) le; *nōn tantum – sed etiam* ne le – ampak tudi
tantus 3 tolik
Tarentum, ī, n. Tarent (mesto italsko)
Tarquiniū, ōrum, m. Tarkvinijeviči (= Tarkvinijevi sinovi, – potomci)
Tarquinius (ī) Priscus, ī Tarkvinij Prisk (5. kralj rim., † l. 578. pr. Kr.)
Tarquinius (ī) Superbus, ī Tarkvinij Superb (Ošabni, zadnji kralj rimski, l. 509. pr. Kr.)
taurus, ī bik
tēctum, ī streha
tegō 3, *tēxī, tēctum* (po)krijem
Telemachus, ī Telemah (Uliksov sin)
tellūs, ūris, f. zemlja
tēlum, ī kopje, strela = metalnica
temere (*adv.*) nepremišljeno
tempestās, ātis, f. nevihta
templum, ī svetišče
tempus, oris, n. čas, doba
tendō 3, *tetendī, tentum* (na)pnem
teneō 2, *tenuī, tentum* držim; imam v oblasti; *teneō urbem praesidiō* imam mesto v obrambi; *teneō iūra* držim se prav; *teneō rīsum* ubranim se smehu; *teneō rem memoriā* hranim kaj v spominu, pomnim kaj; *tenet mē cupiditās* vodi me željnost

tener, era, erum nežen
tenuis, e tenek
Terentius, ī (Āfer, frī) Terencij (Afer, komedijepisec rimski, † l. 159. pr. Kr.)
Terentius (ī) Varrō, ōnis Terencij Varon (konzul rim. l. 216. pr. Kr.)
tergeō 2, *tērsī, tērsūm* (o)brišem, (o)čedim
tergum, ī hrbet
terō 3, *trīvī, trītum* tare; izteptam; obrabim, ogulim; tratim
terra, ae zemlja, dežela
terreō 2, *uī, itum* (u)strašim, prestrašim
terribilis, e strašen
terror, ōris, m. strah
Tertia, ae Tercija (ženski predimek rim.)
tēstis, is, c. priča, svedok
texō 3, *uī, textum* tkem
theātrum, ī gled(al)išče
Thēbae, ārum, f. Tebe (glavno mesto beotijsko)
Thēbānus, ī Tebljan (prebivalec mesta Teb(skega) v Beotiji)
Themistoclē, is Temistoklej (vojskovodja atenski, † okoli l. 460. pr. Kr.)
Thermopylae, ārum, f. Termopile (soteska grška v Lokridi)
Thēseus, ī Tezej (kralj atenski)
Thetis, idis, f. Tetida (Nerejida, Ahilova mati)
thōrāx, ācis, m. oklep
Thrācia, ae Tracija (zd. Rumelija)
Thrasylbulus, ī Trazibil (oblastnik aten. l. 411. pr. Kr.)
Thrasyllus, ī Trazil (oblastnik aten. l. 411. pr. Kr.)

Thrāx, ācis, m. Tračan
Thūrī, ōrum, m. Turiji (mesto v spodnji Italiji)
Thyrea, ae, f. Tireja (mesto ob lacedem.-argiv. meji)
Tiberis, is, m. Tibera (reka italska)
Tibur, uris, n. Tibur (mesto v Laciji)
Ticīnus, ī, m. Ticin (zd. Tessino, reka gorenjeitalska)
tigris, is, f. tiger
timeō 2, uī, - (rem) bojim se (česa)
timidus 3 boječ
Timoleōn, ontis Timoleont (vojskovodja korintski l. 350. pr. Kr.)
timor, ōris, m. bojazen, strah
tingō 3, tinxī, tinctum z -, namočim, (po)barvam
tintinnābulum, ī zvonček, kraguljček
Tiresiās, ae Tirezija (tebski veževealec)
tirō, ōnis, m. (vojaški) novinec
Tiryns, ynthis, f. Tirint (mesto argolsko)
Titus, ī (T. Flāvius [ī] Vespasiānus, ī) Tit (Flavij Vespazijan, cesar rim. od l. 79. do 81. po Kr.)
Titus (ī) Mānlius, ī Tit Manlij (konzul l. 235. pr. Kr.)
tolerō 1 prenesem (-našam), (pre)trpim
tollō 3, sūstulī, sublātum vzdignem; odvezamem, odstranim, odpravim, uničim; *clāmōrem tollō* krik zaženem, zakričim
tondeō 2, totondī, tōnsum (o)strižem
tonitruš, ūs, m. grom; *plūr. tonitruš, m. in tonitrua, n.*
tonō 1, uī, itum (za)grmim

tōnsor, ōris, m. brivec
*torpeō 2, uī, - (o)*trpnem, premiram
torqueō 2, torsē, tortum sučem; mučim, trpinčim, de(ne)m na tezalnico
torquis, is, c. ovratnica
torrens, entis, m. hudournik
torreō 2, uī, tōstum pražim, (po)sušim
torvus 3 divji
tot (indēcl.) toliko (jih)
totiens (adv.) tolikokrat
tōtus 3 cel, ves
trabs, trabis, f. tram, hlod
trāctō 1 vlačim; obravnavam, razpravljam; *trāctō aliquem* ravnams kom
trā-dō 3, didī, ditum izročim (-ročam), sporočim, poročam
trahō, 3, trāxī, trāctum vlečem (za seboj); zadržujem; *originem trahō ab aliquō* rod štejem od koga
Traiānus, ī Trajan (cesar rim. od l. 98. do 117. po Kr.)
tranquillus 3 miren, tih
trāns (praeupos. z akuzat.) onkraj; črez
trāns-eō, īre, ī, itum preidem, prestopim, prekoračim
trāns-fīgō 3, fīxī, fīxum prebodem
trāns-fōrmō 1 preobrazim, pretvorim
trāns-gredior 3, grēssus sum prekoračim
trāns-mittō 3, mīsī, mīssum pošljem črez . . . , prepeljem, prevezem; *flūmentrānsmittō* preplujem reko, prepeljem se črez reko

Trasimēnnus 3 trazimenski; *lacus* (ūs) *Trasimēnnus*, ī Trazimensko jezero (v Etruriji, zd. Lago di Perugia)

Trebia, ae Trebija (reka gorenjeitalska)

treme-faciō 3, *fēcī*, *factum* pre-tresem

tremō 3, *uī*, - tresem (šibim) se
tribūnus, ī tribun; *tribūnus mīlitum* vojaški tribun (= polkovnik); *tr. plēbis* ljudski tribun

tribuō 3, *uī*, *ūtum* podelim (-deljujem); izkažem (-kazujem); pripisujem

tribus, ūs, f. soseka, tribua

tribūtum, ī davek

triceps, *cipitis* troglav

tridēns, *entis*, m. trizob

trīgeminus 3 trojen; *trīgeminī frā-trēs* trojčki

Trīnacia, ae Trinakrija (= Sicilija)

tripūs, *podis*, m. trinožnik

trīstis, e žalosten

trīstitia, ae žalost

trīticum, ī pšenica

Trītōn, *ōnis* Triton (Neptunov sin)

trīumphālis, e zmagoslaven; *arcus trīumphālis* slavolok

Trōia, ae Troja (mesto maloazijsko)

Trōiānus 3 trojski; -us, ī Trojanec

trux, *trucis* grozovit, divji

tuba, ae trobenta

tubicen, *inīs*, m. trobentač

tueor 2, *tūtus sum* gledam; varujem, branim, (o)hranim

tum (adv.) takrat, tedaj; nato, potem

tumulus, ī gomila, grob

tunc (adv.) tedaj, takrat

tundō 3, *tutudī*, *tūnsum* (tūsum) tolčem, butnem, dregnem (dregam)

turba, ae množica, tolpa

turbidus 3 kalen

turbō 1 zmedem, (s)kalim; zneredim; vznemirim

turma, ae četa, krdelo, turma

turpis, e sramoten

turpitūdō, *inīs*, f. ostudnost; sramotnost, sramota

turris, *is*, f. stolp

turtur, *urīs*, c. grlica

tussis, *is*, f. kašelj

tūtus 3 varen

tyrannus, ī samosilnik, trinog

Tyrrhēnus 3 tirenski; *mare Tyrrhēnum* Tirensko morje.

U.

Ubi (adv.) kje? kjer

ubi (cōni. tempor. z indikat. perf.) ko

ulciscōr 3, *ultus sum* (po)maščujem, maščujem se

Ulixēs, *is* Uliks (junak grški pred Trojo)

ūllus 3 kateri, kak

ūlterior, *us* onostranski

ūltimus 3 zadnji

ultor, *ōris*, m. maščevalec, osvetnik

umbra, ae senca

Umbria, ae Umbrija (pokrajina srednjeitalska)

umerus, ī rame, rama, pleče

unquam (adv.) kedaj

ūnū (ablat. adverb.) zajedno, skupaj

unda, ae val

unde (adv.) od kod? od koder
úndique (adv.) od vseh stranij,
 odsvod
ungō (*unguō*) 3, *únxī*, *úunctum*
 mažem, mazilim
únquis, *is*, *m.* nohet, krempelj,
 parkelj
únicus 3 jedin
úniversus 3 vesoljen, ves
urbānus 3 mesten
urbs, *urbis*, *f.* mesto
urgeō 2, *úrsl*, – stiskam, pritiskam,
 napadam; *tempus urget* (čas pri-
 tiska =) mudi se (mi)
ursus, *i* medved
úrus, *i* tur, divji bik
úsque ad (tje) do
úsus, *ús*, *m.* (po)raba; korist
ut (*cōni.*): *a) finālis* in *cōnsecútiva*
 (s konjunktivom) da; *b) concēs-*
sīva (s konj.) bodisi (da), naj si,
 če tudi; *c) temporālis* (z indikat.
perf.) brž ko
ut (adv.) kakor, kot
uter, *tris*, *m.* meh
uterque, *útraque*, *utrumque* vsak-
 kateri (od obeh), oboj, oba
Utica, *ae* Utika (mesto afriško)
útilis, *e* koristen
útilitās, *ātis*, *f.* korist, dobiček
utinam (*cōni.* s konjunkt.) o da bi!
 o ko bi!
útor 3, *úsus sum* (*rē*) koristim si
 (s čim), (po)rabim (kaj), poslu-
 žim (–služujem) se (česa)
utrímque (adv.) z obeh stranij, na
 obeh straneh
utrum – *an* (vprašalnici) ali – ali
 (pa)
uxor, *ōris*, *f.* soproga, žena

V.

Vacuus 3 (*rē*) prazen –, prost –,
 čist (česa)
vadimōnium, *i* poroštvo (da pride
 kdo na določen dan pred sod-
 nika)
vae (*interiect.*) gorje!
vagor 1 klatim –, skitam se
valdē (adv.) zelo
valēns, *entis* jak, močen
valeō 2, *uī*, – veljam; močen sem;
 zdravstvujem, zdrav sem
valētūdō, *inis*, *f.* zdravje
validus 3 močen
vallum, *i* ograja, obkop
valva, *ae* dvernica; navadno v
 plur.: –*ae*, *ārum*, *f.* dveri, vrata
vānus 3 prazen, ničev(en), lažniv
varius 3 razen, različen
vas, *vadis*, *m.* porok
vās, *vāsis*, *n.* (*plūr.* *vāsa*, *ōrum*)
 posoda
vāstō 1, (o)pustošim, pokonča(va)m
vāstus 3 pust; neizmeren
vatēs, *is*, *c.* prorok, vedež; pesnik
vātīcinor 1 vedežujem, prorokujem
vectīgal, *ālis*, *n.* davek; dohodek
Vediūs (*i*) *Pōllīō*, *ōnis* Vedij Po-
 lijn
vehemēns, *entis* silen, jak, hud
vehō 3, *vexī*, *vectum* vlečem, vo-
 zim; *equō vehor* jaham, jezdim;
navī vehor jadram; *currū vehor*
 peljem se –, vozim se (z vozom,
 na vozu)
Vēi, *Vēiōrum*, *m.* Veji (Vejev, mesto
 etrursko)
vel (*cōni.*) ali; *vel* – *vel* ali – ali,
 bodi si – bodi si
vēlum, *i* jadro

vēna, *ae žila*
vēnāticus 3 lovski
vēnātiō, *ōnis*, *f.* lov
vēnātor, *ōris*, *m.* lovec
vēn-dō 3, *didī*, *ditum* prodam
venēnātus 3 ostrupljen, zastrupljen;
 strupén
venēnum, *ī* strup
vēn-eō, *īre*, *ī*, — na prodaj sem,
 prodajam se
veneror 1 častim (po božje), molim
venia, *ae* milost; dovoljenje; *ve-*
niam dō dovolim, privolim
veniō 4, *vēnī*, *ventum* pridem (pri-
 hajam); *auxiliō* (*dat.*) *veniō ali-*
cui prihajam (pridem) komu na
 pomoč
vēnor 1 lovim
venter, *tris*, *m.* trebuh
ventus, *ī* veter
vēnum-dō, *dāre*, *dēdī*, *dātum* pro-
 da(ja)m
Venus, *Veneris*, *f.* Venera (rimška
 boginja ljubezni in miline)
Venusia, *ae* Venuzija (mesto v
 Apuliji na Laškem)
venustās, *ātis*, *f.* milina
veprēs, *is*, *m.* trnje
vēr, *vēris*, *n.* pomlad; *prīnum vēr*
 začetek pomladi
vērāx, *ācis* resnico govoreč, res-
 nicoljuben
verber, *eris*, *n.* šiba, udarec
verbum, *ī* beseda; *verba faciō* =
 govorim
Vercingetorīx, *īgis* Vercingetorig
 (knez galski sredi 1. stoletja
 pr. Kr.)
vereor 2, *itus sum* (*aliquid*) bojim
 se (česa), spoštujem (kaj)

Vergilius, *ī* (*Pūblius* (*ī*) *V. Marō*,
ōnis Publij) Vergilij (Maron,
 pesnik rim., † l. 19. pr. Kr.)
vergō 3, —, — nagibljem se, ležim
 (proti)
vērīsimilis, *e* resnici podoben, ver-
 jeten
vērītās, *ātis*, *f.* resnica, resničnost
vermis, *is*, *m.* črv
vērō (*cōni.*) pa res, pak; (*adv.*)
 zares, resnično, gotovo
Verrēs, *is* Ver (namestnik rim. na
 Siciliji)
versor 1 vrtim —, gibljem se, na-
 hajam se, sem (kje); občujem
vertex, *icis*, *m.* vrh
vērus 3 prav, res, resničen; *rē vērā* v
 resnici, zares; *vērum*, *ī* resnica
vescor, *vescī*, —, — (*rē*) hranim se
 (s čim) jem —, uživam (kaj)
vesper, *erī* večer; *vesperī* zvečer
Vesta, *ae* Vesta (rim. boginja ognji-
 šča in ognja na njem)
Vestālis, *is*, *f.* Vestalka
vestiō 4, *īvī* (*ī*), *ītum* oblečem,
 pokrijem (—krivani)
vestis, *is*, *f.* oblačilo, obleka
Vesuvius, *ī*, *m.* Vezuv
vetō 1, *uī*, *ītum* prepovem (—pove-
 dujem)
vetus, *veteris* star (= dolgo časa
 trajajoč
vetustās, *ātis*, *f.* starost, dolgotrajnost
vexō 1 mučim, trapim, nadlegujem
via, *ae* pot
viātor, *ōris*, *m.* popotnik
vīcīnus 3 soseden, bližnji
vicis (brez nominat.) *vicem*, *vice*
 premena, mesto; *nūminis vice* =
 po božje

victor, ōris, m. zmag(ov)alec
victōria, ae zmaga
Victōria, ae Viktorija (rim. boginja zmage)
vīctus, ūs, m. živež, hrana
vīcus, ī vas, selo
videō 2, vīdī, vīsum vidim; *videor 2, vīsus sum* vidim se, zdim (dozdevam) se; *vidētur mihi* zdi se mi primerno, hoče se mi, hočem
vigil, ilis, m. stražnik
vigilantia, ae budnost, čuvitost
vigilia, ae nočna straža
vīlla, ae vila, pristava
vinciō 4, vīxī, vinctum zvežem, vklenem
vincō 3, vīcī, victum (pre)obvladam, zmagam, premagam
vinculum, ī spona, vez, (v plur. tudi =) ječa
vīndex, icis, m. maščevalec, osvetnik
vīnum, ī vino
violentia, ae sila, nasilnost, silovitost
violō 1 (aliquem) hudo ravnam (s kom), (p)oškodujem –, uvrédim (koga)
vir, virī mož
virēō 2, uī, – zelenim
virga, ae šiba
virgātus 3 progast
virgō, inis, f. devica
Viriāthus, ī Virijat (vodja Luzitancev zoper Rimljane l. 150. do 140. pr. Kr.)
viridis, e zelen
virīlis, e moški; možat
virtūs, ūtis, f. možatost, junaštvo; čednost, krepost
vīrus, ī, n. strup

vīs, vim, vī, plūr.: vīrēs, vīrium, f.
 moč, sila; množica
vīsō 3, vīsī, – ogleda(va)m, obiščem
Visurgis, is, m. Vezra (reka)
vīsus, ūs, m. vid, pogled
vīta, ae življenje
vītium, ī napaka, hiba, greh
vītō 1 (rem) izbegavam (kaj), ognem se –, izogibljem se (česa)
vituperō 1 (po)karam, grajam
vīvō 3, vīxī, vīctum živim (–eti)
vīvus 3 živ
vix (adv.) komaj
vocō 1 (po)kličem, (po)zovem
Volcānus, ī Volkan (rim. bog ognja)
volō, velle, voluī hočem, želim
voluntās, ātis, f. volja
voluptās, ātis, f. zabava, slast, nasladnost
volvō 3, volvī, volūtum valim
vomō 3, uī, itum bljujem
voveō 2, vōvī, vōtum (za)obljubim
vōx, vōcis, f. glas
vulgus, ī, n. nižje ljudstvo, druhal
vulnerō 1 ranim
vulnus, eris, n. rana
vulpēs, is, f. lisica
vultur, uris, m. jastreb
vultus, ūs, m. obraz, obličje

X.

Xanthippē, ēs, f. Ksantipa (soproga Sokratova)
Xenocratēs, is Ksenokrat (modrijan grški, † l. 314. pr. Kr.)
Xerxēs, is Kserks (kralj perzijanski)

Z.

Zenō, ōnis Zenon (modrijan grški okrog l. 300. pr. Kr.)

II.

Slovensko-latinski del.

A.

A *at; sed*
 Afričan *Āfricānus, ī*
 Afrika *Āfrica, ae, f.*
 Agamemnon *Agamemnōn, onis*
 Agezilaj *Agēsīlāus, ī*
 Ahil *Achillēs, is*
 ako *sī*; ako ne *nisi*; ako pa *sīn*
 Alcibijad *Alcibiadēs, is*
 Aleksander Véliki *Alexander (drī)*
Māgnus, ī
 Aleksandrija *Alexandrīa, ae, f.*
 ali *aut; vel;* (kot vprašalnica:)
num; ne (se priveša); *nōnne;*
 ali - ali *utrum - an,* i. t. d. (gl.
 lat. slovn. § 323—327)
 ali ne *an nōn; necne*
 Alpe *Alpēs, ium, f.*
 Amon *Ammōn, ōnis, m.*
 ampak *sed*
 Anaksagora *Anaxagorās, ae, m.*
 Anhiz *Anchīsēs, ae*
 Antijoh *Antiochus, ī* (kralj sirski)
 Apél *Apellēs, is, m.*
 Apolon *Apollō, inis*
 Arbela *Arbēla, ōrum, n.*
 Argi *Argī, ōrum, m.; Argos, n.*
 Argivec *Argīvus, ī, m.*
 Ariovist *Ariovistus, ī*
 Aristid *Aristīdēs, is*
 Aristip *Aristippus, ī*
 Arpinec *Arpīnās, ātis, m.*

Askaniij *Ascanius, ī*
 Atene *Athēnae, ūrum, f.*
 Atenec *Athēniēnsis, is, m.*
 atenski = Atencev ali *Athēniēn-*
sis, e
 Atik *Atticus, ī*
 Atika *Attica, ae* (država grška)
 Avgust *Augustus, ī*
 Azija *Asia, ae*

B.

Baje = pravi se, pripoveduje se
 bedak *stultus, ī*
 beden *miser, era, erum*
 beg *fuga, ae*
 bel *albūs* 3; bliščeče bel *candidus* 3
 berem *legō* 3
 beseda *verbum, ī*
 bežim *fugiō* 3
 Bijant *Biās, antis, m.*
 bijem bitev *pūgnō* (1) *pūgnam;*
 bijem bitko *proelium committō* 3
 bitev *pūgna, ae*
 bitka *proelium, ī*
 bivališče *sēdēs, is, f.; domicilium, ī*
 bivam *habitō* 1
 blaginja *salūs, ūtis, f.*
 blaznost *īnsānia, ae*
 blažen *beātus* 3
 blaženstvo *bonum, ī*
 bližam se *appropinquō* 1
 bljujem *vomō* 3

blodnja *error, ōris, m.*
 boder *hilarus* 3 in *hilaris, e*
 bodrim *hortor* 1
 Bog (bog) *Deus (deus), ī*
 bogastvo *divitiae, ārum*
 bogat *opulentus* 3; *dīves, itis*; bo-
 gatin *dīves, itis*
 boginja *dea, ae*
 boj *pūgna, ae*; *proelium, ī*
 bojazen *metus, ūs, m.*; *timor,*
ōris, m.
 boječ *timidus* 3
 bojevit *bellicōsus* 3
 bojim se (česa) *vereor* 2 -; *timeō*
 2 -; *metuō* 3 (*rem*)
 bojna vrsta *aciēs, ēī, f.*
 bojujem se *pūgnō* 1; bojujem bitev
 (boj) *pūgnam pūgnō* 1; *proelium*
committō 3
 bol *dolor, ōris, m.*
 bolan *aegrōtus* 3
 bolečina = bol
 bolezen *morbus, ī*
 bolj *magis*
 boljari *optimātēs, ium, m.*
 bolnik *aegrōtus, ī*
 borba *certāmen, inis, n.*
 borim se *pūgnō* 1; *dīmīcō* 1
 Božji (božji) = Boga (boga); *dī-*
vīnus 3
 brada *barba, ae*
 bramba *praesidiūm, ī*
 branim *dēfendō* 3; *tueor* 2
 brat *frāter, tris, m.*
 breg *rīpa, ae*
 breme *onus, eris, n.*
 brez *sine* (z ablat.)
 brezdelen *ōtiōsus* 3
 brezskrben *sēcūrus* 3
 brezštevilen *innumerābilis, e*

bridek *acerbus* 3
 brigam se *cūrō* 1
 Britanija *Britannia, ae, f.*
 britanski = Britanije
 brodnik *nauta, ae, m.*
 broj *numerus, ī*
 brusim *acuō* 3
 Brut *Brūtus, ī*
 brzdam *domō* 1
 bučela *apis, is, f.*
 bučelnjak *apiārium, ī*
 budnost *vigilantia, ae*
 bukev *fāgus, ī, f.*
 butara *fascis, is, m.*
 butnem *tundō* 3

C.

Cel *tōtus* 3
 celó *etiam*
 cena *pretium, ī*
 centurijon *centuriō, ōnis, m.*
 Cerera *Cerēs, eris, f.*
 cesar *imperātor, ōris, m.*
 Cezar *Caesar, aris*
 Ciceron *Cicerō, ōnis*
 Cir *Cyrus, ī*
 Circa *Circē, ēs*
 citraš *citharista, ae, m.*
 cvetim *flōreō* 2
 cvetlica *flōs, flōris, m.*

Č.

Čakam (česa) *expectō* 1 (*rem*)
 čas *tempus, oris, n.*; *aetās, ātis, f.*
 čast *honor, ōris, m.*
 časten *honestus* 3
 častim (po božje) *veneror* 1
 čaša *pōculum, ī*; *calix, icis, m.*
 čednost *virtūs, ūtis, f.*

če prav *etiāmsī*
 često *saepe*
 češče *saepius*
 češ da *quod* (s konjunkt.)
 čete (vojne) *cōpiae, ārum, f.*
 čil *alacer, cris, cre*
 čim - tem *quō - eō*
 čin *facinus, oris, n.*
 činim *faciō* 3
 čist *pūrus* 3
 čitam *legō* 3
 čitateelj *anāgnōstēs, ae, m.*
 človek *homo, inis, m.*
 človekoljuben *hūmānus* 3
 človeški *hūmānus* 3; (tudi genet.
 subst.: *homo, inis* v sing. ali
 plur.)
 čoln *linter, tris, f.*
 čreda *grex, gregis, m.*
 črešnja (drevo) *cerasus, ī, f.*
 črka *littera, ae*
 črn (medlo -) *āter, tra, trum;*
 (bliščeče črn) *niger, gra, grum*
 črpam *hauriō* 4
 črtim *ōdī, ōdisse*
 črv *vermis, is, m.*
 čudovit *mīrus* 3; *admīrābilis, e*
 čutim *sentīō* 4
 čuvar *cūstōs, ōdis, m.*

D.

Da (namerna konj.) *ut* (s konjkt.);
 (posledična konj.) *ut-*, *quān* (s
 konjunkt.)
 da ne (namerna konj) *nē* (s ko-
 njunkt.); (posledična konj.) *ut*
nōn-, *quān* (s konjunkt.)
 da (s) tem (namerna konj.) *quō*
 (s konjunkt.)

da (*interiect.* v odgovoru) *sānē,*
vērō; *ita (est)*
 dam (dajem) *dō, dāre*
 dan *dīs, ēi, m.*
 Danaj *Danaus, ī*
 dar = darilo
 Darej *Dārēus, ī*
 darilo *dōnum, ī;* *mūnus, eris, n.*
 dasi *quamquam*
 davek *tribūtum, ī;* *vectīgal, ālis, n.*
 december *December, bris, m.*
 deček *puer, erī*
 dejal(a) je *inquit*
 dejanje *factum, ī;* *facinus, oris, n.;*
rēs (rērum) gestae, ārum
 dejem *inquam*
 deklica *puella, ae*
 dekurijon *decuriō, ōnis, m.*
 del *pars, partis, f.*
 Del *Dēlus, ī, f.*
 delam *labōrō* 1
 delaven *industrius* 3; *sēdulus* 3
 deležen, (-nik) *particeps, cipis; (m.)*
 Delfi *Delphī, ōrum, m.*
 delim *dīvidō* 3; *partior* 4
 delo *labor, ōris, m.;* *opus, eris, n.*
 dem na tezalnico *torqueō* 2
 dem po zlu *pēssumdō, dāre*
 Demosten *Dēmostenēs, is, m.*
 denar *pecūnia, ae*
 desni *dexter, tera, terum* in *tra*
trum
 dežela *terra, ae*
 deži (dežuje) *pluit* 3
 dičim *decorō* 1
 Dijana *Diāna, ae*
 dika *decus, oris, n.*
 diktator *dictātor, ōris, m.*
 Diogen *Diogenēs, is, m.*
 divji *ferus* 3

do *ad* (z akuz.); *ergā* (z akuz., le
v prijaznem pomenu)
doba *aetās, ātis, f.*
dober *bonus* 3; dobro (*adv.*) *bene*
dobim *nanciscor* 3
dobrikam se *blandior* 4
dobrohoten *benevolus* 3
dobrohotnost *benevolentia, ae*
dobrota *bonum, ī; beneficium, ī*
dočim *dum*
dogajam se *fīō, fierī*
dognano je *cōnstat* 1
dogodim se *fīō, fierī*
dokler *quamdū; dum*
dokončam *perficiō* 3
dolg *longus* 3
dolgo (časa) *diū*
določim *cōstituō* 3; *sanciō* 4
dolžnost *officiūm, ī*
dom *domus, ūs, f.*; doma *domī,*
z doma *domō, domov* (na dom)
domum
domovina *patria, ae*
donesem *adferō, ferre*
dosežem *adipiscor* 3; *adsequor* 3
dospem (srečno) *pervenio* 4
dostikrat *saepe*
dostojanstvo *dignitās, ātis, f.*;
honor, ōris, m.
dota *dōs, dōtis, f.*
dotaknem se (česa) *tangō* 3 (*rem*)
dovoljeno je *licet* 2
dovršim *peragō* 3; *perficiō* 3
dozdevam se *videor* 2
dozorim *mātūrēscō* 3
drag *cārus* 3
dragocen *pretiōsus* 3
drevo *arbor, oris, f.*
drob *vīscus, eris, n.*; drobjje *vīs-*
cera, um

drug (izmed 3 ali več) *alius, alia,*
aliud; (izmed dveh) *alter, era,*
erum; drugi (= ostali) *cēterī,*
ae, a
drugič *iterum*
druhal *vulgus, ī, n.*
družinski *familiāris, e*
drzen *audāx, ācis*
drznem se *audeō* 2
država *civitās, ātis, f.*; *rēs (rēi)*
pūblica, ae
državljan *civis, is, m.*
državljanski *civilis, e*
državljanstvo *civitās, ātis, f.*
držim *teneō* 2
duh *animus, ī; ingenium, ī*
duplja *specus, ūs, m.*
duša *anima, ae; animus, ī*
dvojim *dubitō* 1
dvojljiv *anceps, cipitis*
dvomen *dubius* 3
dvomim = dvojim.

E.

Eduvci *Aeduī, ōrum, m.*
Efez *Ephesus, ī, f.*
Efižalt *Ephialtēs, ae, m.*
Egipčan *Aegyptus, ī*
Egipet (dežela) *Aegyptus, ī, f.*
Egipet (kralj) *Aegyptus, ī, m.*
Ekbatana *Ecbatana, ōrum, n.*
Enej *Aenēas, ae, m.*
Enij *Ennius, ī* (pesnik rim.)
Epaminonda *Epaminōndās, ae, m.*
Epikur *Epicūrus, ī* (modrijan grški)
Epikurovci *Epicūrēi, eōrum, m.*
Epir *Epīrus, ī, f.*
Eskulap(ij) *Aesculāpius, ī*
etrurski = Etrurije *Etrūria, ae*
Evropa *Eurōpa, ae.*

F.

Fabij *Fabius*, *ī*
 Fabricij *Fabricius*, *ī*
 Filip *Philippus*, *ī*.

G.

G. (kratica =) Gaj *Gāius*, *ī*
 G. Kaninij *Gāius* (*ī*) *Canīnius*, *ī*
 Galec *Gallus*, *ī*
 Galija *Gallia*, *ae*
 ganem *moveō* 2
 German *Germānus*, *ī*
 germanski = Germanov
 gibanje *mōtus*, *ūs*, *m.*
 gibljem *moveō* 2
 gibljem se *versor* 1; *moveor* 2
 ginem *intereō*, *īre*
 glas *vōx*, *vōcis*, *f.*
 glava *caput*, *pītis*, *n.*
 glavno mesto *caput*, *pītis*, *n.*
 gledam *spectō* 1; gledam (na kaj)
intueor 2 (*rem*)
 globok *altus* 3; *profundus* 3
 gnusi se mi (kaj) *taedet* (2) *mē*
 (*alicūius rei*)
 godim se *fīō*, *fieri*
 gojim *foveō* 2; *colō* 3
 goljufija *fraus*, *fraudis*, *f.*
 gora *mōns*, *montis*, *m.*
 gorenji *superior*, *us*
 gorim *ārdeō* 2
 gos *ānser*, *eris*, *c.*
 gospod(ar) *dominus*, *ī*
 gospodinja *domina*, *ae*
 gosposka *magistrātus*, *ūs*, *m.*
 gostovanje *convivium*, *ī*
 gotov *certus* 3
 govedo *bōs*, *bovis*, *c.*

govor *ōrātiō*, *ōnis*, *f.*; *sermō*,
ōnis, *m.*
 govorica *fāma*, *ae*
 govorim *dīcō* 3; *loquor*, *loquū*;
fārī, *fātus sum*
 govornik *ōrātor*, *ōris*, *m.*
 gozd *silva*, *ae*
 grad *arx*, *arcis*, *f.*
 grajam *vituperō* 1; *reprehendō* 3
 grd *taeter*, *tra*, *trum*
 grdost *dēfōrmitās*, *ātis*, *f.*
 Grecija *Graecia*, *ae*
 greh *peccātum*, *ī*; *nefās* (*indēcl.*) *n.*
 grejem *foveō* 2
 grem *eō*, *īre*
 grešim *peccō* 1
 grič *collis*, *is*, *m.*
 grizem *mordeō* 2
 Grk *Graecus*, *ī*
 grlica *turtur*, *uris*, *c.*
 grob *sepulcrum*, *ī*
 grški *Graecus* 3.

H.

H = k
 Hamilkar *Hamilcar*, *aris*
 Hanibal *Hannibal*, *alis*
 hči *fīlia*, *ae*
 Hektor *Hector*, *oris*
 Helena *Hélena*, *ae*
 Helvečani *Helvētī*, *ōrum*, *m.*
 Herkul *Herculēs*, *is*
 Hipon *Hippō*, *ōnis*, *m.*
 Hispanija *Hispānia*, *ae*
 hiša *domus*, *ūs*, *f.*; *aedēs*, *ium*, *f.*
 hišni: hišna mati (hči) *māter* (*fī-*
lia) *familiās* (*ae*); hišni oče
 (sin) *pater* (*fīlius*) *familiās* (*-ae*)
 hiter *vētōx*, *ōcis*; *celer*, *eris*, *ere*
 hlapec *servus*, *ī*

hlinim *simulō* 1
 hočem *volō, velle*; hočem raji
mālō, malle
 hodim *ambulō* 1; *eō, ire*
 Homer *Homērus, ī*
 Horacij Flak *Horātius (ī) Flaccus, ī*
 hraber *fortis, e*
 hrabrost *virtūs, ūtis, f.*; *fortitudō,*
inis, f.
 hram božji *aedēs (aedis), is, f.*
 hrana *cibus, ī*; *alimentum, ī*
 hranim se *vescor* 3
 hrast *quercus, ūs, f.*
 hrbet *trgum, ī*
 hrepenim (po čem) *appetō* 3, *ivī*
(ivī), itum (rem)
 hrib *mōns, montis, m.*
 hud *malus* 3; (= oster) *ācer, cris,*
cre; (o rani) *gravis, e*
 hudoben *malus* 3
 hudobnež *malus, ī*
 hudodelstvo *scelus, eris, n.*
 hudournik *torrens, entis, m.*
 hvala *laus, laudis, f.*
 hvaležen *pius* 3; *grātus* 3
 hvalim *laudō* 1.

I.

I - i et - et
 idem *eō, ire*
 igra *lūdus, ī*
 igram se *lūdō* 3
 imam *habeō* 2
 ime *nōmen, inis, n.*
 imeniten *nōbilis, e*
 imenujem *appellō* 1; *nōminō* 1
 in et; que (se priveša); ac, atque;
 in ne neque (nec); in da ne
nēve (s konjunkt.)
 iskra *scintilla, ae*

iščem (česa) *quaero* 3; *petō* 3 (*rem*)
 Itaka *Ithaca, ae*
 Italija *Italia, ae*
 iz ex, (pred konzonanti tudi) *ē* (z
 ablat.)
 izbegavam *vītō* 1; *fugiō* 3
 izbiram *ēligō* 3
 izdajnik *prōditor, ōris, m.*
 izdam *prōdō* 3
 izderem *extrahō* 3, *trāxī, tractum*
 izgnanec *exsul, ulis, m.*
 izgubim *amittō* 3
 izjavim *profiteor* 2
 izkusim *experior* 4
 izlijem *effundō* 3
 izmed gl. iz
 izmerim gl. merim
 izmislim *fungō* 3
 iznesem *effero, ferre*
 izobrazim *fungō* 3
 iznova *dēnuō*
 izognem se (čemu) *vītō* 1 (*rem*)
 izpolnjujem *fungor* 3 (*rē*)
 izpovem *fateor* 2; *cōnfiteor* 2; iz-
 povem se (česa) *fateor -*, *cōn-*
fiteor (rem)
 izprehajam se *ambulō* 1
 izpremenim *mūtō* 1
 izprevidim *intelligō* 3
 izprva *prīmō*
 izrazim *dēclārō* 1
 izročam *trādō* 3
 izročim *trādō* 3
 izročujem *dēferō, ferre*
 izrujem *ēvellō* 3
 iztrgam *ēripiō* 3
 izujem *exuō* 3 (*aliquem rē*)
 izvabim *ēlicio* 3
 izviram *orior* 4
 izvojujem *expūgnō* 1

izvolim *creō* 1; *ēligō* 3
 izvolim *cavō* 1
 izvrsten *ēgregius* 3
 i ženem *expellō* 3; *exigō* 3.

J.

Jablan *mālus*, *ī*, *f.*
 jagnje *āgnus*, *ī*
 jajce *ōvum*, *ī*
 Jan *Iānus*, *ī*
 jastreb *vultur*, *uris*, *m.*
 ječa *carcer*, *eris*, *m.*
 jed *cibus*, *ī*
 jedin *ūnus* 3
 jednak *pār*, *paris*
 jem *edō* 3
 jetra *iecur*, *oris* in *iecinoris*, *n.*
 jeza *īra*, *ae*
 jezero *lacus*, *ūs*, *m.*
 jezim se (nad kom) *īrāscor* 3 (*alicui*)
 jokam (se) *fleō* 2
 Julij *Iūlius*, *ī*
 Jupiter *Iūppiter*, *Iovis*, *m.*

K.

K *ad*
 kača *anguis*, *is*, *m.*; *serpens*, *entis*, *f.*
 kajti *nam*; *enim*
 kako *quam*; kako zelo *quantopere*;
 kako = na kak način *quōmodo*
 kako dolgo *quamdiū*
 kakor *ut*
 kakoršen *quālis*, *e*
 kakšen *quālis*, *e*?
 kamen *lapis*, *idis*, *m.*
 kamor koli *quōcumque*
 Kane *Cannae*, *arum*, *f.*
 Kapua *Capua*, *ae* (mesto kam-
 pansko)

Kapitolij *Capitōlium*, *ī*
 Kartagina *Carthāgō*, *inis*, *f.*
 Kartazan *Carthāginiēnsis*, *is*, *m.*
 kartaginski = Kartazanov
 kašelj *tussis*, *is*, *f.*
 Katilina (Lucij Sergij K.) (*Lūcius*
[ī] *Sergius* [*ī*]) *Catīna*, *ae*
 Katon *Catō*, *ōnis*
 Katon Mlajsi *Catō* (*ōnis*) *Minor*, *ōris*
 Katon Starejsi *Catō* (*ōnis*) *Māior*,
ōris
 kazen *poena*, *ae*
 kaznim *pūniō* 4
 kažem *mōnstrō* 1
 kedaj? *quandō*?
 kedaj (= nekedaj) *unquam*
 kedar *cum* (z indikat.)
 ker *quia*; *quod*
 kesam se (česa) *paenitet* (2) *mē*
(alicūius rei)
 kip *statua*, *ae*; božanski kip *simu-*
lācrum, *ī*
 kje *ubi*
 klobuk (rogljat) *apex*, *icis*, *m.*
 kmalu *mox*
 kmet *agricola*, *ae*, *m.*; na kmetih
rūrī, s kmetov *rūre*, na kmete
rūs
 kmetijstvo *agrīcultūra*, *ae*
 knjiga *liber*, *brī*
 ko *cum* (časovna konjunkcija; v zgo-
 dovinski pripovedi s konjunktiv.
imperf. in *plūsquamperfectī*);
 (pogojna konj.) *sī*; ko ne (bi)
nisi; (primerjalna konj.) *quam*
 kolik *quantus* 3
 kolikrat *quotiēns*
 koliko (jih) *quot*
 komaj *vix*
 komet *comētēs* (*comēta*), *ae*, *m.*

končam *finiō* 4; končam življenje
dēfungor (fungi) vitā
 konec *fīnis, is, m.*
 konj *equus, ī*
 konjenik *eques, itis, m.*
 konzul *cōnsul, ulis, m.*
 konzulovanje = [ko je bil] konzul
 korak *pāssus, ūs, m.*
 korenina *rādīx, īcis, f.*
 Korint *Corinthus, ī, f.*
 korintski *Corinthius* 3
 korist *ūtilitās, ātis, f.*
 koristen *ūtilis, e*
 koristim *prōsum, prōdesse; ūtilis*
(e) sum
 kos (komu) *pār, paris (alicui)*
 kosim *prandēō* 2
 kost *os, ossis, n.*
 koza *capra, ae*
 kraj *locus, ī, (plūr.: loca, ōrum,*
n.); regiō, ōnis, f.
 kralj *rēx, rēgis, m.*
 kraljestvo *rēgnum, ī*
 kraljev *rēgius* 3
 kraljevanje *rēgnum, ī*
 krasim *ōrnō* 1
 kratek *brevīs, e*
 Krečani *Crētēnsēs, ium, m.*
 krempelj *ūnguis, is, m.*
 krenem *cōnferō (ferre) mē*
 krepost *virtūs, ūtis, f.*
 Kreúza *Creūsa, ae*
 kri *sanguis, inis, m.*
 krijem *condō* 3
 Krist(us) *Christus, ī*
 krivda *culpa, ae*
 krivica *iniūria, ae*
 krma *pābulum, ī*
 krmar *gubernātor, ōris, m.*
 krnj (ladijski) *puppis, is, f.*

krona *corōna, ae*
 Kroton *Crotō, ōnis, m.*
 kruh *pānis, is, m.*
 krut *crūdēlis, e*
 Kserks *Xerxēs, is*
 kuham *coquō* 3
 kupim *emō* 3
 Kv. = Kvint *Quīntus, ī.*

L.

L. (= *Lūcius, ī*) *Iūnius (ī) Brūtus, ī*
 Lucij Junij Brut
 Laba *Albis, is, m.*
 Lacedemon *Lacedaemōn, onis, f.*
 Lacedemonec *Lacedaemonius, ī*
 lacedemonski *Lacedaemonius* 3 ali
Lacedaemoniōrum
 Lacija *Latium, ī, m.*
 lačen sem *ēsurīō* 4
 ladja *nāvis, is, f.*
 ladjam *nāvigō* 1
 ladjevje *clāssis, is, f.*
 lahek (storiti) *facilis, e; (po teži)*
levis, e
 lakomnik *avārus, ī*
 lakomnost *avāritia, ae*
 Lakonka *Lacaena, ae*
 lakota *famēs, is, f.*
 las *crīnis, is, m.*
 latinski *Latinus* 3
 Latona *Lātōna, ae*
 lažnik *mendāx, ācis, m.*
 lažniv *mendāx, ācis*
 le *tantum; solum*
 legija *legiō, ōnis, f.*
 lenoba *ignāvia, ae*
 lep *pulcher, chra, chrum*
 lepota *pulchritūdō, inis, f.*
 lesen *ligneus* 3
 lesk *splendor, ōris, m.*

Leta *Lēthē, ēs, f.*
 letam *volō* 1
 leto *annus, ī*
 letopis *annālis, is, m.*
 lev *leō, ōnis, m.*
 levi *sinister, tra, trum*
 Levktra: pri Levktri *Leuctricus* 3
 ležeč *situs* 3
 ležem *cubō* 1
 ležim *cubō* 1; *iaceō* 2
 li *num; ne* (se priveša), *nōnne*;
 gl. tudi lat. slovn. § 325.—327.
 liktor *lictor, ōris, m.*
 Likurg *Lycūrgus, ī*
 lisica *vulpēs, is, f.*
 lišpam *cōmō* 3
 Lizander *Lysander, drī*
 ljubek *amoenus* 3
 ljubezen *amor, ōris, m.*
 ljubim *amō* 1; *diligō* 3
 ljudje *hominēs, um, m.*
 ljudstvo *plēbs, plēbis, f.*
 ločim *cernō* 3
 lok *arcus, ūs, m.*
 lotim se (česa) *sūscipiō* 3 (*rem*)
 lovec *vēnātor, ōris, m.*
 luč *lūx, lūcis, f.; lūmen, inis, n.*
 luna *lūna, ae.*

M.

Macedonec *Macedō, onis, m.*
 macedonski = Macedoncev
 mačka *fētes (fēlis), is, f.*
 majhen *parvus* 3
 mak *papāver, eris, n.*
 mali *parvus* 3
 malo (jih) *paucī, ae, a*
 manj *minus*
 manjšam *minuō* 3

maram raji *mālō, malle; ne maram*
nōlō, nolle
 Maraton *Marathōn, ōnis, m.*
 maratonski *Marathōnius* 3
 marcijev *Mārtius* 3
 mari: ali mari? *num?*
 Marij *Marius, ī*
 marljiv *sēdulus* 3
 marljivost *diligentia, ae*
 maščevalec *vindex, icis, m.; ultor,*
ōris, m.
 maščujem *ulciscor* 3
 mati *māter, tris, f.*
 meč *gladius, ī*
 med *inter* (z akuz.)
 med (-i) *aes, aeris, n.*
 med (-ū) *mel, mellis, n.*
 medved *ursus, ī*
 mehkek *mollis, e*
 Menelaj *Menelāus, ī*
 menim *reor* 2
 merim *mētiōr* 4
 mesec *mēnsis, is, m.*
 meso *caro, carnis, f.*
 mesten *urbānus* 3
 mesto *oppidum, ī; urbs, urbis, f.;*
 mesto = kraj *locus, ī; mesto v*
 knjigi *locus, ī (plūr.: loca, ōrum*
 meščan *oppidānus, ī; cīvis, is, m.*
 metulj *pāpiliō, ōnis, m.*
 migljam *micō* 1
 Miltijad *Miltiadēs, is*
 minem *praetereō, ire*
 Minerva *Minerva, ae*
 mir *pāx, pācis, f; o miru in vojni*
domī militiaeque, domī bellique
 mirujem *quiēscō* 3
 misel *sententia, ae*
 mislim *cōgitō* 1; *sentīō* 4
 miš *mūs, mūris, c.*

Mitridat *Mithridātēs, is, m.*
 miza *mēnsa, ae*
 mladenič *adulēscēns, entis, m.;*
iuvenis, is, m.
 mladina *iuventūs, ūtis, f.*
 mladost *adulēscēntia, ae; iuventūs,*
ūtis, f.
 mleko *lāc, lactis, n.*
 menje *sententia, ae; tega mnenja*
sem cēnsēō 2
 mnog *multus 3*
 množica *multitūdō, inis, f.*
 množim *augeō 2*
 moč *vīs, vim, vī, f.; opēs, um, f.;*
potentia, ae
 močen *rōbustus 3; validus 3*
 moder *sapiēns, entis*
 modrijan *sapiēns, entis, m.; phi-*
losophus, ī
 modrost *sapientia, ae*
 mogočen *potēns, entis*
 mogočnost *potentia, ae*
 molčim *taceō 2*
 Molon *Molō, ōnis*
 moram *dēbeō 2*
 morem *possum, posse; queō, quīre;*
ne morem nequeō, nequīre
 morje *mare, is, n.*
 mornar *nauta, ae, m.*
 most *pōns, pontis, m.*
 motika *ligō, ōnis, m.*
 mož *vir, virī*
 mramor *marmor, oris, n.*
 mraz *frīgus, oris, n.*
 mrem *morior 3*
 mrmram *fremō 3*
 mrtvec *mortuus, ī*
 mrzel *frīgīdus 3; gelīdus 3*
 mučim *vexō 1*
 mušica *culex, icis, m.*
 Muza *Mūsa, ae.*

N.

Na (na vprašanje: kam?) *in* (z
 akuz.), (na vpraš.: kje?) *in* (z
 ablat.); na (z akuz.) *ad*
 način *modus, ī*
 nada *spēs, spēī, f.*
 nadležen *molestus 3*
 nadloga *miseria, ae*
 najbolj *māximē*
 najdem *invenīō 4; reperiō 4*
 najskrajnji *extrēmus 3*
 največ *māximē*
 najvišji (= največji) *summus 3*
 naključba: po naklj. *forte*
 naklonjen sem *favēō 2*
 nalagam *impōnō 3*
 nalog *mandātum, ī*
 naložim = nalagam
 namažem *illinō 3*
 namočim *tingō 3*
 namreč *enim; nam*
 napad *impetus, ūs, m.*
 napadem *petō 3; invādō 3; in-*
cessō 3; adior 4; aggrediōr 3
 napaka *vitium, ī*
 napijem se *pōtō 1*
 napnem *tendō 3*
 napnem se *nītor 3*
 napojim *imbuō 3*
 napolnim *compleō 2; referciō 4*
 napor *labor, ōris, m.*
 naposled *postrēmō*
 napóten sem *obstō 1*
 napotim se *proficiscor 3*
 napravim *faciō 3*
 napravljam *parō 1*
 naproti *obviam*
 narava *nātūra, ae*
 narod *gēns, gentis, f.; populus, ī*
 narodim se *nāscor 3*

nasladnost *voluptās, ātis, f.*
 naslednji *poster(us)* 3
 naslikam *pingō* 3
 nasproti *contrā*
 nasprotnik *adversārius, ī*
 nastanem *orior* 4; *fīō, fierī*
 nastopim javno *in pūblicum prōdeō, īre*
 nasvèt *cōnsilium ī*
 naščuvam *incitō* 1
 navada *mōs, mōris, m.; cōnsuētūdō, īnis, f.*
 navadno *plērumque*
 navadim se *cōnsuēsco* 3
 navajam (koga česa) *adsuēfaciō* 3
 (*aliquem rē*)
 navdajam *adficiō* 3
 navračam (kaj na kaj) *referō (re-ferre rem ad aliquid)*
 navzoč sem *adsum, esse*
 naznanjam *indicō* 1
 ne *nōn*; (pred imperativom in konjunktivom z imperativnim pomenom:) *nē*; ne le – ampak tudi *nōn solum (tantum) – sed etiam*
 Neapolj *Neāpolis, is, f.*
 nebo *caelum, ī*
 neboječ *impavidus* 3
 nebrojen *innumerābilis, e*
 nedolžen *innocēns, entis*
 nedostajam *dēsum, esse*; nedostaja mi česa *deest mihi rēs*
 nedrije *sinus, ūs, m.*
 nego *quam*
 negotov *incertus* 3
 neham *dēsino* 3
 nehvaležen *ingrātus* 3
 neizkušén *imperītus* 3
 nekaj (jih) *nōnnūllī, ae, a*
 nekateri *nōnnūllus* 3

nekdaj *quondam; ōlim*
 nekoč *aliquandō*
 nemar: pustim v nemar *neglegō* 3
 nemaren *neglegēns, entis*
 nenavzočen *absēns, entis*
 neoborožen *inermis, e*
 neškodovan *integer, gra, grum*
 nepošten *improbus* 3
 nepoštenjak *improbus, ī*
 nepremišljeno *temere*
 neprestano *perpetuō*
 nepreviden *imprūdēns, entis*
 neprijatelj *inimīcus, ī*
 neprijeten *ingrātus* 3
 nesebičnost *abstinentia, ae*
 nesem *portō* 1; *ferō, ferre*
 nesloga *discordia, ae*
 nesmrten *immortālis, e*
 nesmrtnost *immortālitās, ātis, f.*
 nespameten *stultus* 3
 nespametnik *imprūdēns, entis, m.*
 nespametnost *stultitia, ae*
 nesreča *calamitās, ātis, f.*
 nesrečen (–čnik) *miser* 3; *īnfēlix, īcis*
 neumen *stultus* 3
 nevarén *perīculōsus* 3
 nevarnost *perīculum, ī*
 ne vem *nesciō* 4; *īgnōrō* 1
 neverjeten *incrēdibilis, e*
 nevihta *tempestās, ātis, f.*
 nevešč *imperītus* 3
 nevoščljivost *invidia, ae*
 nezgoda *malum, ī; calamitās, ātis, f.*
 neznan *īgnōtus* 3
 neznano mi je *fugit* (3) *mē*
 neznatén *exiguus* 3
 nezvest *īnfīdus* 3
 nežén *tener, era, erum*
 nič *nihil*

nihče *nēmō*, (*nūllūs*), *nēmīnī*
 nikari(te) = ne hoti(te)
 nikdar *numquam*
 nikoli *numquam*
 nimam *nōn habeo* 2
 niti (= še - ne) *nē - quidem*; niti
 (= in ne) *neque*; niti - niti *ne-
 que - neque*
 nizek *humilis*, *e*
 njiva *ager*, *grī*
 nobeden (nobèn) *nūllus* 3
 noč *nox*, *noctis*, *f.*; po noči *noctū*
 nočem *nōtō*, *nōlle*
 noga *pēs*, *pedis*, *m.*
 nosim *portō* 1; *ferō*, *ferre*
 nov *novus* 3
 nravi *mōrēs*, *um*, *m.*
 Numa Pompilij Numa (*ae*) *Pom-
 pilius*, *ī*.

●.

O (*interiect.*) *ō!*
 o (*praepos.*) *dē* (z ablat.)
 ob *ad* (z akuz.)
 obala *lītus*, *oris*, *n.*
 obdajam *ambiō*, *īre*
 občina *cīvitās*, *ātis*, *f.*
 občudovanje *admīrātiō*, *ōnis*, *f.*
 občudujem *mīror* 1; *admīror* 1
 obdam *circumdō*, *dāre*
 obdarjen *praeditus* 3
 obdarujem *dōnō* 1
 obdelam (-delujem) *colō* 3
 obdržim *obteneō* 2
 obed *cēna*, *ae*
 obedujem *cēnō* 1
 obetam gl. obljubim
 obglavim (koga) *secūrī percutiō* (3)
aliquem
 običavam *soleō* 2

obiščem *vīsō* 3
 oblačilo *vestimentum*, *ī*; *vestis*, *is*, *f.*
 oblast *potestās*, *ātis*, *f.*
 oblastnik *magistrātus*, *ūs*, *m.*
 oblastvo *magistrātus*, *ūs*, *m.*
 oblegam (-ležem) *oppugnō* 1; *ob-
 sideō* 2
 obljubim *polliceor* 2; *prōmittō* 3
 obodrim *hortor* 1
 oborožim *armō* 1
 obotavljam se *cunctor* 1
 obrabim *terō* 3
 obsedem *obsideō* 2
 obseg *circuitus*, *ūs*, *m.*
 obsezam *contineō* 2
 obsodim *damnō* 1; obsodim na
 smrt *capitis condemnō* 1
 obtovorjen *onustus* 3
 obvladam *occupō* 1
 ocean *Ōceanus*, *ī*
 oče *pater*, *tris*
 očinstvo *patrimōnium*, *ī*
 očitno *palam*
 od *ā*, (pred vokali in *h* pa) *ab*
 (z ablat.)
 odgajam gl. odgojim
 odgojim *educō* 1
 odgovorim *respondeō* 2
 odhajam *proficiscor* 3; *abeō*, *īre*
 odidem *dēcedō* 3; *discēdō* 3; *abeō*, *īre*
 odkosim *prandēō* 2
 odkrijem *aperiō* 4
 odkupim *redimō* 3
 odlašam *differō*, *ferre*
 odletim *avolō* 1
 odlikujem se (po čem od drugih)
excellō 3 (*rē aliūs = dativ*)
 odložim *dēponō* 3
 odnašam *asportō* 1
 odnesem *auferō*, *ferre*

odobedujem *cēnō* 1
 odondod *inde*
 odpadem *dēficiō* 3; *dēsciscō* 3
 odpotujem *proficiscor* 3
 odpovem se (čemu) *dēpōnō* 3 (*rem*)
 odpravim *āmoveō* 2; *removeō* 2
 odpustim (= puščam) *ignōscō* 3
 odrečem *negō* 1; *dēnegō* 1
 odrežem *dēsecō* 1
 odrinem *proficiscor* 3
 odsoten sem *absum*, *esse*
 odstranim *tollō* 3
 odsvetujem *dissuādeō* 2
 odvedem *dēdūcō* 3; *abdūcō* 3; s
 silo odvedem *abstrahō* 3
 odvrnem *prohibeō* 2
 odvzamem *tollō* 3; *dēmō* 3; *adimō* 3
 odženem *repellō* 3
 ogenj *ignis*, *is*, *m.*
 ognem se (česa) *vītō* 1 (*rem*)
 ogradim *saepiō* 4
 ogrejem gl. ogrevam
 ogrevam *calefaciō* 3
 ogromen *ingēns*, *entis*
 ohranim *cōnservō* 1
 okrog *circā* (z akuzat.)
 ohrabrim *hortor* 1; *adhortor* 1
 oko *oculus*, *ī*
 okrasim *ōrnō* 1
 okrivim *coarguō* 3
 olimpijski *Olympius* 3
 omahljiv *mōbilis*, *e*
 omajujem *labefaciō* 3
 omožim se (s kom) *nūbō* 3 (*alicui virō*)
 ondi *ibi*
 onemim *obmūtēscō* 3
 onostranski *ūterior*, *us*
 opašem *cingō* 3
 opazujem *contemplor* 1

operem *luō* 3
 opikam *pungō* 3
 oplakujem *dēfleō* 2, *flēvī*, *flētum*
 oplenim *spoliō* 1
 opominjam *moneō* 2; *adhortor* 1
 opomnim *commonefaciō* 3
 opravek *negōtium*, *ī*
 opravičujem *excūsō* 1
 opravljam *fungor* 3 (*rē*); *gerō* 3 (*rem*)
 oprem se (na kaj) *nītor* 3 (*rē*)
 opustošim *vāstō* 1
 orjem *arō* 1
 orel *aquila*, *ae*
 orožje *arma*, *ōrum*, *n.*
 os *āxis*, *is*, *m.*
 osel *asinus*, *ī*
 oskrunim *polluō* 3
 oslabim *cōnficiō* 3
 oslobodim (koga česa) *liberō* 1
 (*aliquem rē*)
 ostal *reliquus* 3
 ostanem *maneō* 2
 oster *ācer*, *cris*, *cre*; *acūtus* 3
 ostrašim *dēterreō* 2
 ostrižem *tōndeō* 2
 osvojim (si) *expūgnō* 1; *capīō* 3
 ošaben *superbus* 3
 ošabnost *superbia*, *ae*
 otmem *ēripīō* 3
 otok *īnsula*, *ae*
 otroci *liberī*, *ōrum*, *m.*
 ovca *ovis*, *is*, *f.*
 Ovidij *Ovidius*, *ī*
 oviram *impediō* 4
 ovratnica *torquis*, *is*, *m.*
 ovrem gl. oviram
 ozdravim *sānō* 1; *medeor* 2 (*alicui*)
 ozemelje *fīnēs*, *ium*, *m.*
 ozidje *moenia*, *ium*, *n.*
 oživim zopet *revīviscō* 3.

P.

P. = Publij *Pūblius*, *ī*
 P. Kornelij Scipijon *P(ū)blius*, *ī*
Cornēlius (*ī*) *Scīpiō*, *ōnis*
 pa' *autem*; *sed*
 Pad *Padus*, *ī*, *m.*
 padem *cadō* 3; *lābor* 3
 pak *vērō*
 palica *scīpiō*, *ōnis*, *m.*
 pamet *ratiō*, *ōnis*, *f.*
 pamet imam *sapiō* 3
 pameten *prūdēns*, *entis*
 pametnost *prūdentiā*, *ae*
 Parid *Paris*, *idis*
 parkelj *ūnguis*, *is*, *m.*
 parski *Parius* 3
 pasem *pāscō* 3
 pastir *pāstor*, *ōris*, *m.*
 pav *pāvō*, *ōnis*, *m.*
 Pavzanija *Pausaniās*, *ae*, *m.*
 peljem *dūcō* 3
 Periklej *Periclēs*, *is* (državnik in
 govornik atenski, † l. 429. pr. Kr.)
 Perz *Persēs*, *ae*, *m.*
 Perzijan *Persa*, *ae*, *m.*
 perzijanski = Perzijanov
 pes *canis*, *is*, *c.*
 pesen *carmen*, *inis*, *n.*
 pesnik *poēta*, *ae*, *m.*
 peščica *manus*, *ūs*, *f.*
 pešec *pedes*, *itis*, *m.*
 petelin *gallus*, *ī*
 petje *cantus*, *ūs*, *m.*
 Pidna *Pydna*, *ae*
 pijača *pōtus*, *ūs*, *m.*
 pijem *bibō* 3
 Pir *Pyrrhus*, *ī*
 pisatelj *scrīptor*, *ōris*, *m.*
 pismo *litterae*, *ārum*
 pišem *scrībō* 3

Pitagora *Pythagorās*, *ae*
 Pizistrat *Pisistratus*, *ī*
 plačam *solvō* 3
 plačilo *praemium*, *ī*; *mercēs*, *ēdis*, *f.*
 plačujem *pendō* 3
 plamen *flamma*, *ae*
 planem *irruō* 3
 plašč *pallium*, *ī*
 Plateje *Plataeae*, *ārum*, *f.* (mesto
 v Beotiji)
 Platon *Platō*, *ōnis*
 plav *flāvus* 3
 plavam *natō* 1
 pleme *genus*, *eris*, *n.*
 plemenit *nōbilis*, *e*
 plen *praeda*, *ae*
 ploha *imber*, *bris*, *m.*
 ploskam *plaudō* 3
 plug *arātrum*, *ī*
 Pluton *Plūtō*, *ōnis*
 po (o načinu in kraju) *per*; (o
 času) *post*
 pobegnem *aufugīō* 3
 poberi se *apage* (*tē*)!
 pobijem *caedō* 3; *occīdō* 3; *inter-*
ficiō 3
 pobjoj *caedēs*, *is*, *f.*
 pobožen *pīus* 3
 pobožnost *pietās*, *ātis*, *f.*
 počim (= zlomim se) *pass.* glagola
rumpō 3
 počivam *quiēscō* 3
 pod (na vprašanje: kam?) *sub* (z
 akuz.)
 podaj (mi) *cedo*!
 podajam se (v nevarnosti) *subeō*
(īre) perīcula
 podeljujem (podelim) *tribuō* 3
 poderem *prōsternō* 3
 podjamem *cōnor* 1

podjarmim *subigō* 3
 podoba *imāgō, inis, f.*
 podoben *similis, e*
 podpiram *iuvō* 1; *adiuvō* 1
 podpremem *fulciō* 4
 podvržem *subigō* 3; *subiciō* 3
 podzemeljski bogovi (*diī*) *īnferī, ōrum, m.*
 poganjam se (za kaj) *appetō* 3 (*rem*)
 pogasim *exstinguō* 3
 poginem *occidō* 3; *intereō, īre; pereō, īre*
 pogledam *intueor* 2; *adspiciō* 3
 pogosten *crēber, bra, brun*
 pogosto(krat) *saepe*
 pogovor *sermō, ōnis, m.*
 poguba *perniciēs, ēī, f.; pēstis, is, f.*
 poguben *perniciōsus* 3
 pogumen *fortis, e*
 pohištvo *supellēx, supellēctilis, f.*
 pohujšam *corrumpō* 3
 pohujšujem gl. pohujšam
 pohvala *laus, laudis, f.*
 pojdem fut. I. glag. *eō, īre*
 pojem *cantō* 1; *canō* 3
 pokličem *vocō* 1
 pokličem nazaj *revocō* 1
 pokoj *requiēs, ētis, f.*
 pokopljem (-pavam) *humō* 1; *sepeliō* 4
 pokoren sem *pāreō* 2
 pokrajina *regiō, ōnis, f.*
 pokrit *tectus* 3
 pokvarim *corrumpō* 3
 polastim se (česa) *potior* 4 (*rē*)
 poleti = [v] poletju
 poletje *aestās, ātis, f.*
 polh *glīs, glīris, m.*
 polje *ager, grī; (= ravan) campus, ī*
 poljedelstvo *agrīcultūra, ae*

poljski pridelki *frūgēs, um, f.*
 poln *plēnus* 3
 pomagam (komu) *adsum, esse-, auxiliōr* 1 -, *subveniō* 4 -, *opem ferō (alicui); iuvō* 1 -, *adiuvō* 1 (*aliquem*)
 pomaščujem *ulciscor* 3
 pomen *ōmen, inis, n.*
 pomlad *vēr, vēris, n.*
 pomljiv *memor, oris*
 pomnim *meminī, meminisse*
 pomnožim *augeō* 2
 pomoč *auxiliūm, ī; opis* (brez nominat.), *opem, ope, f.*
 pomorim *occidō* 3
 Pompej *Pompēius, ī*
 ponašam se *glōrior* 1
 ponižno proseč *supplex, icis*
 ponočen *nocturnus* 3
 Pont *Pontus, ī, m.*
 pontski = Ponta
 ponudim *offerō, ferre*
 ponujam gl. ponudim
 poper *piper, eris, n.*
 popotnik *viātor, ōris, m.*
 poprejšnji *prīstinus* 3
 porabljam *cōnsūmō* 3
 poraz *clādēs, is, f.*
 poročam *nūntiō* 1; *trādō* 3; *ferō, ferre; referō, ferre; poročā se memoriae prōditum est*
 posamični *singulī, ae, a*
 poseben *praecipuus* 3
 posekam *caedō* 3
 posest: imam v posesti *possideō* 2
 posežem (po kaj) *prōmō* 3 (*rem*)
 poskusim = izkusim
 poslanec *lēgātus, ī*
 poslopje *aedificiūm, ī*
 poslušam *audiō* 4

- poslušen sem *obtemperō* 1; *pāreō* 2
 poslužim (-ujem) se (česa) *ūtor* 3 (*rē*)
 posnemam *imitor* 1
 posnetek *epitomē, ēs, f.*
 posoda *vās, vāsis, n. plūr.: vāsā, ōrum*
 postajam *fīō, fierī*
 postanem *orior* 4; *fīō, fierī*
 postavim *pōnō* 3; postavim na čelo
praeфициō 3; postavim bojni red
aciem īnstruō 3
 posvetujem se *cōnsultō* 1
 pošljem (-šiljam) *mīttō* 3
 pošten *probus* 3
 poštenjak *probus, ī*
 poštenost *probitās, ātis, f.*
 pot *via, ae; iter, itineris, n.*
 potegnem *stringō* 3
 potem *deinde*
 potolčem *fundō* 3
 potopim *dēmergō* 3
 potovanje *iter, itineris, n.*
 potraten *prōdigus* 3; *lūxuriōsus* 3
 potreben *necessārius* 3
 potrdim *sanciō* 4
 potreben (česa) *egēnus* 3
 potrpežljiv *patiēns, entis*
 potrpežljivost *patientia, ae*
 potujem *proficiscor* 3
 poučim *doceō* 2
 povabim *īnvītō* 1
 povelje *imperium, ī; na povelje*
īussū (ablat.)
 poveljnik *imperātor, ōris, m.*
 povem *dicō* 3
 povrnem se gl. vrnem se
 pozabim (česa) *oblīviscor* 3 (*ali-*
cūius in aliquam rem)
 pozdravim *salūtō* 1; dajem po-
 zdraviti *avēre (salvēre) iubeō*
- poznam *nōvī, nōvisse*
 pozneje *postea*
 poznejši *posterior, us*
 požanjem *secō* 1
 požar *incendium, ī*
 poželjujem *cupiō* 3
 požrešen *avidus* 3
 prav. (*adv.*) *rēctē*
 pravda *tis, tītis, f.*
 pravi *vērus* 3
 pravica *iūs, iūris, n.; po pravici*
meritō; iūre
 pravičen *iūstus* 3
 pravičnost *iūstitia, ae*
 pravilo *praeceptum, ī*
 pravim *dicō* 3; *aiō*
 pravo *iūs, iūris, n.*
 pražim *torreō* 2; *frīgō* 3
 pre = pravi se, pripoveduje se
 prebivalec *incola, ae, m.*
 prebodem *trānsfīgō* 3
 prebijem (življenje) *agō* 3 (*vītam*)
 precej (jih) *complūrēs, -plūra*
 pred *ante* (z akuz.)
 pred vsem *imprīmīs*
 predniki *māiōrēs, um, m.*
 predno *priusquam*
 preganjam *persequor* 3
 pregovor *prōverbium, ī*
 prehodim *péragrō* 1
 preidem *trānseō, ire*
 prej *prius; antea*
 prejmem *accipiō* 3
 prejšnji *prior, prius*
 prekašam (koga v čem) *superō* 1
(aliquem rē); praestō 1 (*alicui rē*)
 prekoljem *findō* 3
 prekoračim *trānsgridior* 3
 prekosim (koga v čem) *praestō* 1
(alicui rē)

prekrasen *praeclārus* 3
 premagam *superō* 1; *vincō* 3; po-
 polnem premagam *dēvincō* 3
 premikam *moveō* 2
 premisljam *cōnsiderō* 1
 premnog *multus* 3 (v superlat.)
 premorem *possum, posse*
 prenašam *tolerō* 1; *patior* 3; *ferō*,
ferre
 prenesem gl. prenašam
 Prenest *Praeneste, is, n.*
 prepeljem *trāsmittō* 3
 prepir *līs, litis, f.*
 prepiram se *rixor* 1
 prepogosto *saepissimē*
 prepovem *vetō* 1
 preselim se *migrō* 1
 preslavljam *celebrō* 1
 preslica *colus, ī, f.*
 pretekem *praeteritus* 3
 pretresem *percellō* 3
 pretrpim *patior* 3; *perpetior* 3;
 pretrpim nevarnosti *subeō* (*īre*)
perīcula
 preudarjam *dēliberō* 1
 prevaram *dēcipiō* 3; *fallō* 3
 preveč *nimium*
 prevrnem *ēvertō* 3
 preziram *contemnō* 3
 prezrem *contemnō* 3
 preživim (noč) *agō* 3 (*noctem*)
 pri *ad-*, *apud* (z akuz.)
 pribežim *cōnfugio* 3
 priborim *reportō* 1
 pričakujem *exspectō* 1
 pridem *veniō* 4
 priden *sēdulus* 3; *diligēns, entis*
 pridobi(va)m *parō* 1; *comparō* 1;
quaerō 3; *adquirō* 3; *pariō* 3;
 pridobi(va)m si mnogo (več, naj-

več) zaslug za koga *mereor* 2
bene (melius, optimē) dē aliquō
 prihajam *adveniō* 4; *adventō* 1
 prihod *adventus, ūs, m.*
 prihodnji *futūrus* 3
 Prijam *Priamus, ī* (kralj trojski)
 prijatelj *amicus, ī*
 prijateljstvo *amicitia, ae*
 prijeten *iucundus* 3; *grātus* 3
 prikazujem se *appareō* 2
 prikimavam *adnuō* 3
 prilika *occāsio, ōnis, f.*
 prilizujem se *blandior* 4
 primeren *aptus* 3; primeren izrek
aptē dictum, ī
 primerim gl. primerjam
 primerjam *cōnferō, ferre*
 prinesem *adferō, ferre*
 pripeti se *ēvenit* 4
 pripisujem *tribuō* 3
 priporočam *commendō* 1
 pripovedka *nārrātiuncula, ae*
 pripovedujem *nārrō* 1; *perhibeō* 2;
trādō 3; *ferō, ferre*
 pripoznam *agnōscō* 3
 pripravim *parō* 1
 priroda *nātūra, ae*
 prisežem *iūrō* 1
 prisilim *cōgō* 3
 pristanišče *portus, ūs, m.*
 pristopim (-stopam) *accēdō* 3
 pritečem naproti *occurrō* 3
 pritegnem *adsentior* 4
 pritiskam (koga) *īnstō* 1 (*alicui*)
 pritožim se gl. pritožujem se
 pritožujem se *queror* 3
 prizanesem *parcō* 3
 priznam *fateor* 2; *cōnfiteor* 2
 prizovem *arcessō* 3
 prodaj: na prodaj sem *vēneō, īre*

prodam *vēnumdō*, *dāre*
 prodrem *penetrō* 1
 proganjam *persequor* 3
 proročišče *ōrāculum*, *ī*
 Prozerpina *Prōserpina*, *ae*
 prosim *ōrō* 1; *rogō* 1; *quaesō*; prosim

koga česa *petō* (3) *rem ab aliquō*
 prost *liber*, *era*, *erum*

prostor *spatium*, *ī*

prostran *amplus* 3

prošnja *prex*, *precis*, *f.*

proti *adversus*, *contrā* (oboje zakuz.)

prst (-a) *digitus*, *ī*

prst (-i) *humus*, *ī*, *f.*

prvak *prīnceps*, *ipīs*, *m.*

prvič *prīmum*

ptica *avis*, *is*, *f.*

ptuj *aliēnus* 3

Publij Vergilij Maron *Pūblius* (*ī*)

Vergilius (*ī*) *Marō*, *onis*

punski *Pūnicus* 3

pustim (= zapustim) *relinquō* 3;

pustim v nemar *neglegō* 3

puščica *sagitta*, *ae*.

R.

Rači se *libet* 2

rad 3 *libenter*

radost *gaudium*, *ī*

raji *potius* (*adv.*)

rak *cancer*, *crī*

rana *vulnus*, *eris*, *n.*

ranim *vulnerō* 1

rastem *crēscō* 3

ratar *agricola*, *ae*, *m.*

ravan *campus*, *ī*

ravnam *agō* 3; *faciō* 3

ravnodušje *aequa* (*ae*) *mēns*, *men-*
tis; *aequus* (*ī*) *animus*, *ī*

razdelim *dīvidō* 3

razdenem *dēleō* 2; *ēvertō* 3

razdražim *laccēsō* 3

razen *varius* 3

razkošen *lūxuriōsus* 3

razkošnost *lūxuria*, *ae*

razkrijem *patefaciō* 3

razkropim *fundō* 3

razlikujem se *differō*, *ferre*

razodenem *aperiō* 4

razpadem *dītābor* 3

razpokan *rīmōsus* 3

razrušim *dīruō* 3

raztrgam *discerpō* 3

razun *praeter*; *nisi*

razveljavim *dīluō* 3

razveselim gl. razveseljujem

razveseljujem *dēlectō* 1

razžalim *laedō* 3

reč *rēs*, *rēi*, *f.*

rečem *dīcō* 3; reče *inquit*, rekō

inquiunt

red *ōrdō*, *ōrdinis*, *m.*

redok *rārus* 3

redkokedaj *rārō*

redim *alō* 3

reka *fluuius*, *ī*; *flūmen*, *inis*, *n.*

Rem *Remus*, *ī*

Ren *Rhēnus*, *ī*

repatica *comētēs* (*comēta*), *ae*, *m.*

resničen *vērus* 3

rešitev *salūs*, *ūtis*, *f.*

reven (revež) *pauper*, *eris*

riba *piscis*, *is*, *m.*

Rim *Rōma*, *ae*

Rimljan *Rōmānus*, *ī*

rimski *Rōmānus* 3

rjovem *rudō* 3

Rod *Rhodus*, *ī*, *f.*

Rodan *Rhodanus*, *ī*

rodim *gīgnō* 3

rodim se *nāscor* 3
 rodoviten *fēcundus* 3; *frūgifer*,
fera, ferum
 roj *exāmen, inis, n.*
 rojen *nātus* 3
 rojstni dan *nātālis, is, m.*
 rojstvo: pred Kristovim rojstvom
 = pred rojenim Kristom
 roka *manus, ūs, f.*
 Romul *Rōmulus, ī*
 ropar *latrō, ōnis, m.*
 rudeč *ruber, bra, brum.*

S.

S (kedar znači društvo ali sprem-
 stvo) *cum* (z ablativom); (od
 zgoraj navzdol) *dē* (z ablat.)

Salamina *Salamīs, īnis, f.*
 sam (= osamljen, jedin) *sōlus* 3
 Samničan *Samnīs, itis, m.*
 samosilnik *tyrannus, ī*
 Scipijon *Scīpiō, ōnis*
 Scit *Scytha, ae, m.*
 sedim *sedeō* 2
 sejem *serō* 3
 sekam *caedō* 3
 sekira *secūris, is, f.*
 sèl *nūntius, ī*
 selski *rūsticus* 3
 sem brez (česa) *careō* 2 (*rē*)
 sem daj *cedo!*
 senat *senātus, ūs, m.*
 senca *umbra, ae*
 september *September, bris, m.*
 Servij Tulij *Serviūs (ī) Tullius, ī*
 sestra *soror, ōris, f.*
 sezidam *aedificō* 1
 sežgem *combūrō* 3
 sežigam *cremō* 1

sicer *quidem*
 Sicilija *Sicilia, ae, f.*
 sila *vīs, vim, vī, (vīres, ium), f.*
 silen (= silovit) *vehemēns, entis;*
 (= ogromen) *ingēns, entis*
 silim *cōgō* 3
 silovitost *violentia, ae*
 sin *filius, ī*
 Sirakuze *Syrācūsae, ārum, f.*
 siromašen *inops, opis*
 skala *saxum, ī*
 skladam se *congruō* 3
 sklenem *statuō* 3; *dēcernō* 3; mir
 sklenem *pācem faciō* 3
 sklep *cōnsilium, ī*
 skočim (s česa) *dēsiliō* 4
 skorja *cortex, icis, c.*
 skoro *ferē*
 skozi *per* (z akuz.)
 skrben *diligēns, entis*
 skrbim *cūrō* 1
 skrbnost *diligentia, ae*
 skrijem *occulō* 3
 skrit sem *lateō* 2
 skrivaj *clam*
 slab *malus* 3
 slabim *hebetō* 1
 slaboten *imbēcillus* 3
 sladek *dulcis, e*
 sladkam se *blandior* 4
 slast *voluptās, ātis, f.*
 slava *glōria, ae*
 slavec *lūscinia, ae*
 slaven *glōriōsus* 3; *clārus* 3
 sledim *sequor* 3
 slika *pictūra, ae*
 slišim = poslušam
 sloboda *libertās, ātis, f.*
 sloga *concordia, ae*
 slonokoščen *eburneus* 3

slovnica *grammatica*, *ae* in *grammaticē*, *ēs*, *f.*
 služim *serviō* 4
 sme se *licet* 2
 smejem se *rīdeō* 2
 smili se mi (kdo) *miseret* (2) *mē*
 (*alicūius*)
 smrt *mors*, *mortis*, *f.*
 smrten *mortālis*, *e*
 snedam *comedō* 3
 sneg *nix*, *nivis*, *f.*
 snop *merges*, *itis*, *f.*
 snujem *cōnor* 1; *mōlior* 4
 sodba *iūdicium*, *ī*
 sodim *iūdicō* 1; *exīstimō* 1
 sodnik *iūdex*, *icis*, *m.*
 sodržavljan *cīvis*, *is*, *m.*
 sofist *sophistēs* (*sophista*) *ae*, *m.*
 Sokrat *Sōcratēs*, *is*, *m.*
 sol *sāl*, *salis*, *m.*
 solnce *sōl*, *sōlis*, *m.*
 Solon *Solōn*, *ōnis*, *m.*
 solza *lacrima*, *ae*
 soprog *cōniunx*, *iugis*, *m.*
 soproga *cōniunx*, *iugis*, *f.*; *uxor*, *ōris*, *f.*
 soteska *angustiae*, *arum*
 sovrašтво *odium*, *ī*
 sovražim *ōdī*, *ōdisse*
 sovražnik (zasebni) *inimicus*, *ī*;
 (državni) *hostis*, *is*, *m.*
 spanje *somnus*, *ī*
 Spanje *Somnus*, *ī*, *m.* (božanstvo)
 Sparčan *Spartānus*, *ī*
 Sparta *Sparta*, *ae*, *f.*
 spim *dormiō* 4
 spišem *scribō* 3
 spodobi se *decet* 2
 spomin *memoria*, *ae*
 spominjam (spomnim) se *meminī*,
meminisse

spona *vinculum*, *ī*
 sporočim *nūntiō* 1
 spoštujem *diligō* 3; *vereor* 2
 spoznam *cōgnōscō* 3
 spravim *cōnferō*, *ferre*
 spremljam *comitor* 1
 spremljevalec *comes*, *itis*, *m.*
 sramota *turpitūdō*, *inis*, *f.*
 sramoten *turpis*, *e*
 srce *cor*, *cordis*, *n.*; *animus*, *ī*
 srebrn *argenteus* 3
 sreča *fortūna*, *ae*; *rēs* (*rērum*)
secundae, *arum*; *fēlicitās*, *ātis*, *f.*
 srečen *beātus* 3; *fēlix*, *īcis* 3
 srečen (čni) bodi(te) *avē*(te); *sal-*
vē(te)!
 sreda: v sredo med (sovražnike)
in mediōs (*hostēs*)
 srednji *medius* 3
 stalen *fīrmus* 3
 stanoviten *cōnstāns*, *antis*
 stanujem *habitō* 1
 star *vetus*, *eris*; *antīquus* 3
 starček (starec) *senex*, *senis*, *m.*
 starejsina *senātor*, *ōris*, *m.*
 starejsinstvo *senātus*, *ūs*, *m.*
 starodaven *antīquus* 3
 starodavniki *antīquī*, *ōrum*, *m.*;
veterēs, *um*, *m.*
 starodavnost *antīquitās*, *ātis*, *f.*
 starost *senectūs*, *ūtis*, *f.*
 starši *parentēs*, *um*, *m.*
 stebrenik *porticus*, *ūs*, *f.*
 stena *pariēs*, *ietis*, *m.*
 sterem *rumpō* 3
 Stig *Styx*, *Stygis*, *f.*
 stiskam *premō* 3
 stojim *stō* 1
 stopim (v kaj) *intrō* 1 (*rem*), -(na
 kaj) *cōnscendō* 3 (*rem*)

storim *faciō* 3
 stran *latus, eris, n.*; od vseh stranij
undique
 strast *cupiditās, ātis, f.*
 strašen *terribilis, e*
 straža *cūstōdia, ae*
 strela *fūlmen, inis, n.*
 strežem *serviō* 4
 strm *praeceps, cipitis*
 strup *venēnum, ī; vīrus, ī, n.*
 stvar *rēs, reī, f.*
 suh *āridus* 3
 Sula *Sulla, ae, m.*
 Sulmon *Sulmō, ōnis, m.*
 sulica *hasta, ae*
 Suza *Sūsa, ōrum, n.*
 suženj *servus, ī*
 sužnost *servitūs, ūtis, f.*
 svarim *monēō* 2
 svečenik *sacerdōs, ōtis, m.*
 svet *mundus, ī*
 svèt *cōnsilium, ī*
 svetim se *fulgeō* 2; *lūceō* 2
 svetišče *templum, ī*
 svetujem *suādeō* 2
 svinja *sūs, suis, f.*
 svojevoljno (*meā, tuā, suā* i. t. d.)
sponte
 svojski *proprius* 3.

Š.

Šala *iocus, ī*
 ščit (okrogel) *clipeus, ī; (podolgast)*
scūtum, ī
 šega *mōs, mōris, m.*
 še le *dēmum*
 še ne *nōndum*
 šiba *verber, eris, n.*
 škodljiv *noxius* 3
 škodujem *noceō* 2; *obsum, esse*

škorpijon *scorpiō, ōnis, m.*
 škrlaten *purpureus* 3
 šola *schola, ae*
 štejem *numerō* 1
 število *numerus, ī*
 štoklja *cicōnia, ae.*

T.

Tabor *castra, ōrum, n.*
 tajim *negō* 1
 tak *is, ea, id; tālis, e*
 tako *ita; sic; tam*
 takoj *statim*
 tako rekoč *tamquam; quasi*
 Talet *Thalēs, etis* (jeden izmed
 sedmih modrijanov grških med
 l. 639. in 546. pr. Kr.)
 Tarent *Tarentum, ī, n.*
 Tarkvinijeviči *Tarquiniī, ōrum, m.*
 tažim *mulceō* 2
 Tebe *Thēbae, ārum, f.*
 tedaj *tum*
 tek *cursus, ūs, m.*
 tekma *certāmen, inis, n.*
 telo *corpus, oris, n.*
 temen *obscurus* 3
 Temistoklej *Themistoclēs, is, m.*
 ter *et; que* (se priveša); *ac, atque*
 Termopile *Thermopylae, ārum, f.*
 težava *molestia, ae; labor, ōris,*
m.; difficultās, ātis, f.
 težek (= težaven) *difficilis, e;*
 težek (po teži) *gravis, e*
 Tibera *Tiberis, is, m.*
 Tibur *Tibur, uris, n.*
 tirjam *pōscō* 3
 Tit *Titus, ī*
 (tje) do *ūsque ad*
 tkem *texō* 3

tla: na tleh *humī*
 toda *sed*
 toga *toga, ae*
 togota *īrācundia, ae*
 tolažim *cōnsōlor 1*
 tolik *tantus 3*
 tolst *pīnguis, e*
 topel *calidus 3*
 torej (pred imperat.) *proinde*
 totranski *citerior, us*
 tovariš *socius, ī*
 tovarsija *societās, ātis, f.*
 tožim *queror 3*
 trajam *maneō 2*
 travnik *prātum, ī*
 Trazibul *Thrasymbūlus, ī*
 trd *dūrus 3*
 trden *fīrmus 3*
 trdim *adfīrmō 1; āiō*
 treba *oportet 2*
 Trebija *Trebia, ae, m.*
 trebušina *alvus, ī, f.*
 tresem se *tremō 3*
 trg *forum, ī*
 trgam *lacerō 1*
 tribua *tribus, ūs, f.*
 trinožnik *tripūs, podis, m.*
 trobenta *tuba, ae*
 trobentač *tubicen, inis, m.*
 Troja *Trōia, ae*
 Trojanec *Trōiānus, ī*
 trošek: o državnem trošku *pūb-
 licē (adv.)*
 trpim *patior 3*
 trud *labor, ōris, m.*
 trudoljubnost = trud
 truplo (mrtvo) *cadāver, eris, n.*
 tudi *etiam; quoque*
 Tul Hostilij *Tullus (ī) Hosti-
 lius, ī.*

U.

Ubežim *effugiō 3*
 ubijem *necō 1; interficiō 3; occidō 3*
 ubožnost *paupertās, ātis, f.*
 učen *doctus 3*
 učenec *discipulus, ī*
 učim se *discō 3*
 učinim *faciō 3; efficiō 3*
 učitelj *magister, trī*
 ud *membrum, ī*
 udarim se (s kom) *pūgnam com-
 mītō 3-; cōnfligō 3 (cum aliquō)*
 udeležim se (česa) *intersum (esse
 alicui rēi)*
 ugajam (= všeč sem) *placeō 2*
 ugodim *grātificor 1*
 ugonobim *perdō 3; pēssumdō, dāre*
 ugrabim *rapiō 3*
 ugriznem *mordeō 2*
 uho *auris, is, f.*
 uidem (komu) *effugiō 3 (aliquem)*
 ujamem *capiō 3*
 ujemam se *cōnsentiō 4*
 ukrasim *ōrnō 1*
 ukrotim *domō 1; mānsuēfaciō 3*
 Uliks *Ulixēs, is, m.*
 umaknem se *cēdō 3; recipiō (3) mē*
 umejem *intellegō 3*
 umetnik *artifex, icis, m.*
 umetnost *ars, artis, f.*
 umijem *lavō 1*
 umiram *moriōr 3*
 umorim *necō 1; ēnecō 1; interficiō 3;
 occidō 3*
 umrem (umrjem) *vītā dēfungor 3;
 dēcēdō 3; moriōr 3*
 unesem *rapiō 3*
 uničim *dēleō 2*
 upam *spērō 1; upam (komu) fīdō 3
 (alicui); upam si audeō 2*

ura *hōra*, *ae*
uredim *īnstruō* 3
urim *exerceō* 2
usnilim se (matere) *misereor* 2
(*mātris*)
usmrtim *necō* 1; *occidō* 3; *inter-*
ficiō 3; *interimō* 3
usoda *fortūna*, *ae*; *sors*, *sortis*, *f.*
usta *ōs*, *ōris*, *n.*
ustanovim *condō* 3
ustanovim zopet *resarciō* 4
ustanovitev: po ustanovitvi mesta
= po ustanovljenem mestu *ab*
urbe conditā
ustrezam *indulgeō* 2
ustrežem *indulgeō* 2
utešim *plācō* 1
utrdim *mūniō* 4
utrgam *carpō* 3
utrujen *fessus* 3
uživam *fruor* 3 (*rē*)
užugam *opprimō* 3.

V.

V *in* (na vprašanje: kam? z akuz.,
na vprašanje: kje? z ablat.)
vabljev *amoenus* 3
valim *volvō* 3
varam *dēcipiō* 3
varen *tūtus* 3
vardevam *foveō* 2
varujem *tueor* 2; varujem se (česa)
caveō 2 (*rem*)
vas *vīcus*, *ī*
važen *gravis*, *e*
včasih *interdum*
vderem *irruō* 3
vdolbem *īnsculpō* 3
večer *vesper*, *erī*

večina (jih) *plūrimī*, *ae*, *a*
večjidel *plērumque*
večkrat gl. češče
vede *litterae*, *ārum*, *f.*
vedenje *mōrēs*, *um*, *m.*
vedno *semper*
Veji *Vēi*, *Vēiōrum*, *m.*
veletok *amnis*, *is*, *m.*
veličasten *māgnificus* 3
velik *māgnus* 3
velikanski *ingēns*, *entis*
velikost *māgnitūdō*, *inis*, *f.*
velikrat *saepe*
velim *impero* 1; *iubeō* 2
veljavnost *auctōritās*, *ātis*, *f.*
vem *sciō* 4
vendar *tamen*
venec *corōna*, *ae*
veper *aper*, *prī*, *m.*
Ver *Verrēs*, *is*, *m.*
vera *religiō*, *ōnis*, *f.*
Vergilij *Vergilius*, *ī*
verjamem gl. verujem
verujem *fidem habeō* (*alicui*);
crēdō 3
ves *omnis*, *e*; *tōtus* 3
vesel *laetus* 3
veseli me *iuvat* 1 *mē*
veselje *gaudium*, *ī*
veselim se *gaudeō* 2
veselost *laetitia*, *ae*
vesoljen *ūniversus* 3
vest (= poročilo) *nūntius*, *ī*
Vezra *Visurgis*, *is*, *m.*
vidim *videō* 2; *cernō* 3
vijolica *viola*, *ae*
vino *vīnum*, *ī*
visok *altus* 3
vklenem *vinciō* 4
vladarstvo *imperium*, *ī*

vlažen *hūmidus* 3
 vlečem *trahō* 3
 vmes sem *intersum, esse*
 vnamem se *exārdescō* 3
 voditelj = vodja
 vodja *dux, ducis, m.*
 voda *aqua, ae*
 vojak *mīles, itis, m.*
 vojna *bellum, ī*
 vojska (= vojstvo) *exercitus, ūs, m.*
 vojskovodja *dux, ducis, m.*
 vojskujem se *bellō* 1; *bellum gerō* 3
 vojstvo *exercitus, ūs, m.*
 vojujem vojno (s kom) *bellum gerō*
 (3) *cum aliquō*
 vol *bōs, bovis, m.*
 volim *creō* 1
 volja *voluntās, ātis, f.*
 volk *lupus, ī*
 volna *lāna, ae*
 votel *cavus* 3
 vprašam *rogō* 1; *interrogō* 1; *quaerō* 3; — za svet *cōnsulō* 3
 vpričo *coram* (z ablat.)
 vračam se *redeō, īre*
 vreden *dignus* 3
 vrh *vertex, icis, m.*
 vrh tega *praetereā*
 vrl *frūgī (indēcl.)*
 vrnem se *revertor* 3 (*perf. reverti*
 od aktivn. glagola, redkeje *re-*
versus sum; redeō, īre)
 vroč *calidus* 3
 vrsta *ōrdō, inis, m.*; bojna vrsta
aciēs, ēi, f.
 vrt *hortus, ī*
 vsadim *īnserō* 3
 vsak *omnis, e*
 vsako leto *quotannīs*
 vselej *semper*

vshajam *orior* 4
 vsigdar *semper*
 vsprejemem *accipiō* 3; *recipiō* 3;
 (časno vsprejemem) *excipiō* 3
 vstanem *sūrgō* 3
 vstopim *ingredior* 3
 všeč(en) *grātus* 3
 vzamem *sūmō* 3; (vzamem mesto)
occupō 1; *capiō* 3
 vzbudim *excitō* 1
 vzbujam gl. vzbudim
 vzdignem se *sūrgō* 3
 vzdržujem se (česa) *abstineō* 2 (*rē*)
 vzduh *āer, āeris, m.*
 vzgled *exemplum, ī*
 vzredim *alō* 3
 vzročnik *auctor, ōris, m.*
 vzrok *causa, ae.*

Z.

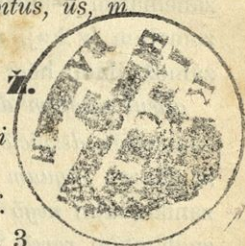
Z gl. s
 za (koga) *prō* (z ablat.); za (kom)
post (z akuz.)
 začenjam *incipiō* 3
 začenjam se *ineō, īre*
 začimba *condimentum, ī*
 začnem *ōrdior* 4; *incipiō* 3; začel
 sem *coepī, coepisse*; začnem vojno
bellum capessō 3
 zadam (si smrt) *cōnsciscō* 3 (*mihi*
mortem)
 zadenem (*icō* 3)
 zadnji *ūltimus* 3
 zadobim *adipiscor* 3
 zadosti *satis*
 zadovoljen *contentus* 3
 zadržavam *prohibeō* 2; *impediō* 4
 zadržek *impedimentum*
 zadržim *retineō* 2
 zagledam *cōnspiciō* 3

zagrmim *tonō* 1
 zahtevam *pōstulō* 1; *pōscō* 3
 zajec *lepus*, *oris*, *c.*
 zajemam *hauriō* 4
 zajedno *simul*
 zajetnik *captivus*, *ī*
 zakaj *cūr?*
 zakaj (= kajti) *nam*; *enim*
 zakladi *opēs*, *opum*, *f.*
 zaklenem *inclūdō* 3
 zakon *lēx*, *lēgis*, *f.*
 zalezujem *īnsidior* 1 (*alicui*)
 zamenja(va)m *cōnfundō* 3
 zanemarim (-marjam) *neglegō* 3
 zamotam (v kaj) *implicō* 1 (*rē*)
 zámož dam hčer komu *filiam*
alicui nūptum dō (*dare*)
 zaničujem *dēspiciō* 3; *contemnō* 3
 zanikaren *nēquam* (*īndēcl.*)
 zanika(va)m *negō* 1
 zaobljubim *voveō* 2
 zapazim *animadvertō* 3
 zapodim v beg *fugō* 1
 zapodim nazaj *repellō* 3
 zapoved *praeceptum*, *ī*
 zapovedujem *imperō* 1
 zaprem *claudō* 3
 zapustim (-puščam) *relinquō* 3;
dēserō 3
 zaradi *propter* (z akuz.)
 zaročim *spondeō* 2
 zarotim se; *iūrō* 1; (o več osebah)
cōniūrō 1
 zarotnik *cōniūrātus*, *ī*
 zarudim *ērubescō* 3
 zaseda *īnsidiae*, *ārum*, *f.*
 zasedem *occupō* 1
 zaslužim *mereor* 2
 zasmehujem *dērīdeō* 2
 zastonj *frūstrā*

zastrupljen *venēnātus* 3
 zatajujem *cēlō* 1
 zato *itaque*; *ideō*; *idcircō*
 zatoženec *reus*, *ī*
 zatožim *accūsō* 1
 zatrem *aboleō* 2
 zaukažem *iubeō* 2
 zaupam *cōnfidō* 3; ne zaupam
diffidō 3
 zaveza *societās*, *ātis*, *f.*
 zaveznik *socius*, *ī*
 zavisen sem (od česa) *pendeō* 2
(ex rē)
 zavist *invidia*, *ae*
 zavoljo *causā* (z genet., kateremu
 se zapostavlja)
 zavržem *spernō* 3
 zavzamem *occupō* 1
 zaželim (česa) *concupiscō* 3 (*rem*)
 zazvenim *sonō* 1
 zažgem *incendō* 3
 zberem *colligō* 3
 zbiram se *congregor* 1
 zboljšam *ēmendō* 1; *corrigō* 3
 zbrisem *dētergeō* 2
 zdaj *nunc*
 zdim se *videor* 2
 zdrav (= zdravilen) *salūber*, *bris*, *bre*
 zdravim *sānō* 1; *cūrō* 1
 zdravje *valētūdō*, *īnis*, *f.*
 zdravnik *medicus*, *ī*
 zdravstvujem *valeō* 2
 združim *cōniungō* 3
 zél *herba*, *ae*
 zelen *viridis*, *e*
 zelo *valdē*; *admodum*; kako zelo
quantopere
 zemlja *terra*, *ae*; (= prst) *humus*, *i*, *f.*
 zemljekrog *orbis* (*is*, *m.*) *terrārum*
 Zenon *Zēnō*, *ōnis*, *m.*

zgodim se *fiō, fieri*
 zgodopisec *rerum gestarum scriptor, oris, m.*
 zgovornost *eloquentia, ae*
 zgrabim *comprehendō* 3
 zgradim *cōstruō* 3
 zgrudim se *concidō* 3; *collābor* 3
 zid *mūrus, i*
 zidam gl. sezidam
 zidovje *murī, ōrum*; *moenia, um, n.*
 zima *hiems, emis, f.*
 zlasti *imprimīs*
 zlat *aureus* 3
 zlato *aurum, i*
 zlažem se *mentior* 4
 zlezem *rēpō* 3
 zlo *malum, i*
 zlomim *frangō* 3; *rumpō* 3
 zmaga *victōria, ae*
 zmagalec *victor, ōris, m.*
 zmagam *superō* 1; *vincoō* 3
 zmanjšam *minuō* 3
 zmeren *modicus* 3
 zmota *error, ōris, m.*
 znamenje *signum, i*
 znan *nōtus* 3; znano je *nōtum est*;
cōnstat 1
 znanje *scientia, ae*
 znanosti *litterae, ārum, f.*
 znoj *sūdor, ōris, m.*
 zob *dēns, dentis, m.*
 zoper *contrā* (z akuz.); *adversus*
 (z akuz.)
 zoper voljo *invitus* 3
 zopet *rūrsus* (adv.)
 zvečer *vesperī*
 zvem *cōgnōscō* 3; *comperio* 4
 zvenim *sonō* 1
 zver *bēstia, ae*

zvest *fīdus* 3
 zvestoba *fidēs, eī, f.*
 zvezda *stella, ae*; *astrum, i*; *sīdus, eris, n.*
 zvežem *vinciō* 4
 zvijača *dolus, i*
 zvijačen *callidus* 3
 zvijem *contorqueō* 2
 zvitost *calliditās, ātis, f.*
 zvok *sonitus, ūs, m.*
 zvršim *pérago* 3; *cōnficiō* 3; *perficiō* 3; *facessō* 3
 zvananji *externus* 3
 zvananjost *habitus, ūs, m.*

Žarek *radius, i*
 že *iam*
 žeja *sitis, is, f.*
 železen *ferreus* 3
 železo *ferrum, i*
 želim *optō* 1; *cupiō* 3
 želja *cupiditās, ātis, f.*
 željen *cupidus* 3
 želod *glāns, glandis, f.*
 želodec *alvus, i, f.*
 žena *mulier, eris, f.*
 ženem *āgō* 3
 ženska = žena
 žitno polje *seges, etis, f.*
 žito *frūmentum, i*
 živ *vivus* 3
 žival *animal, ālis, n.*
 živim *vivō* 3
 življenje *vīta, ae*
 životinja *animal, ālis, n.*; *animāns, antis, c.* (v plur. tudi n.)
 žrtvujem *immolō* 1.

